

HA'SSZÓLLJÉK!

DOMBSZÖGI ÉS BUGACZI MOKÁNY BERCZI
VISELT DOLGAI, KÉT KÖTETBEN, JANKÓ
JÁNOS ÉS GARAY ÁKOS 150 RAJZÁVAL

FELJEGYEZTE CSICSERI BORS

I. KÖTET

820264

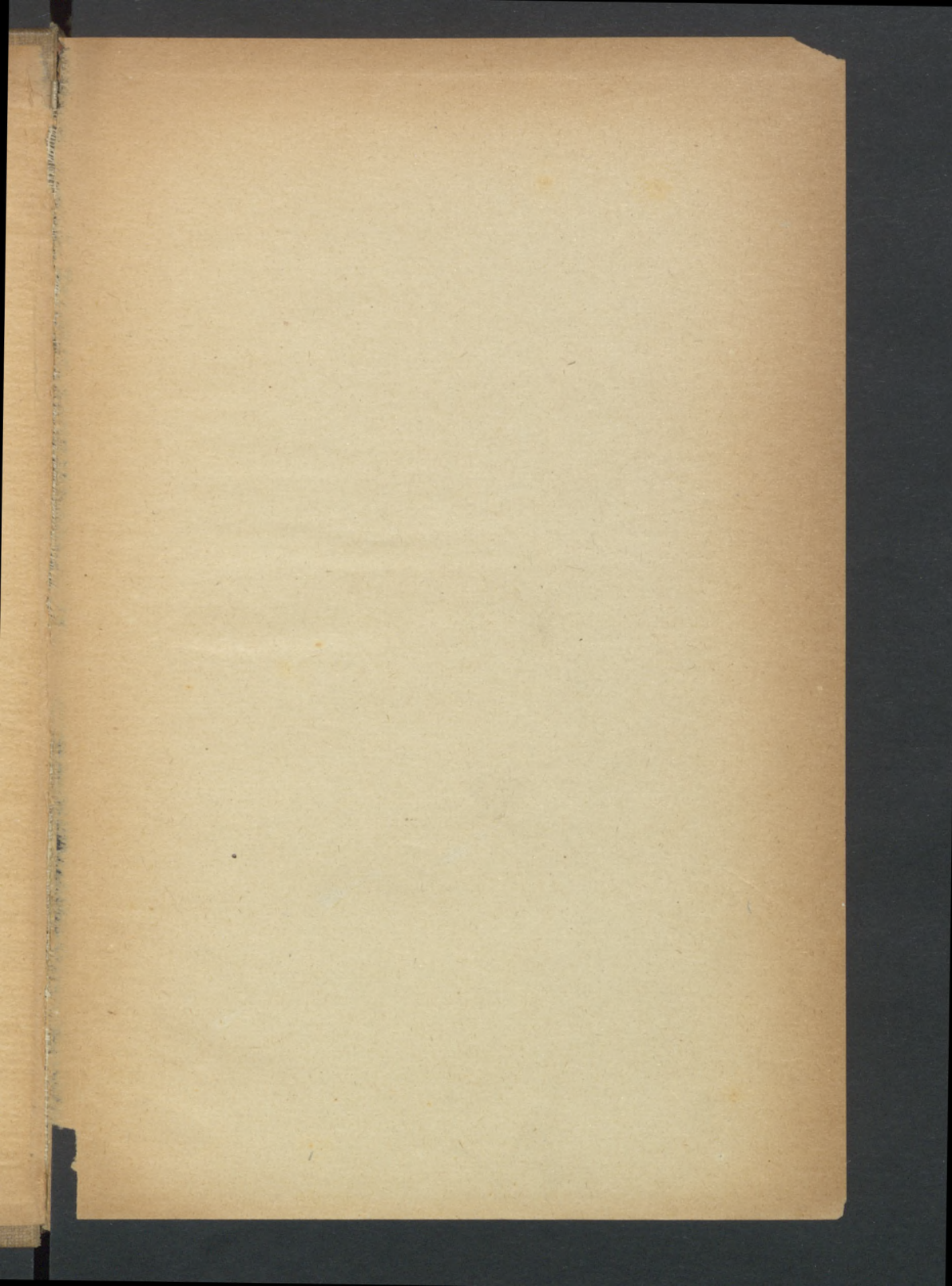
OSZK

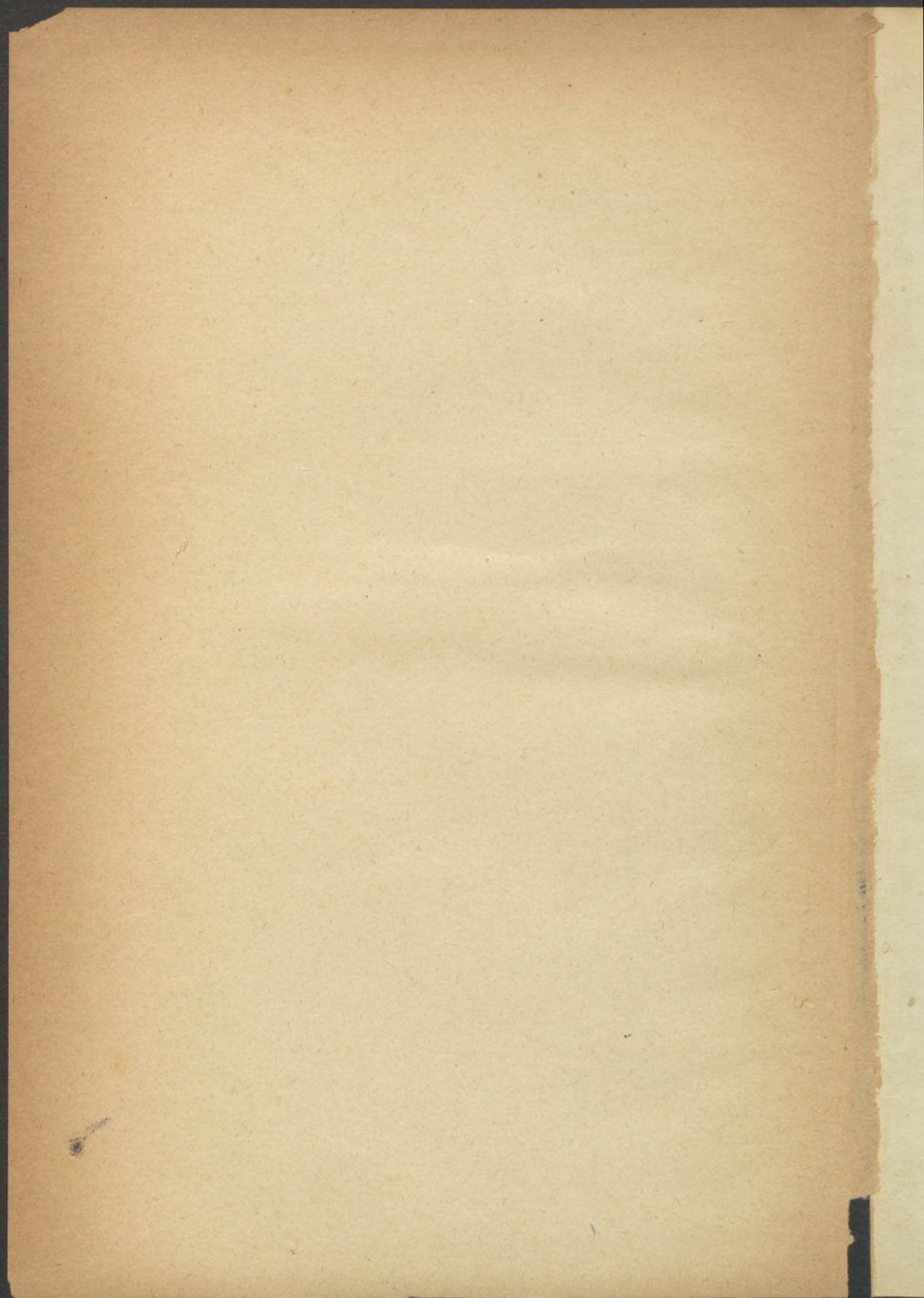

NYOMTATTA ÉS KIADJA
KNER IZIDOR GYOMÁN

TOLDI LAJOS BIZO-
MÁNYA BUDAPESTEN

12 R22-

HA' SSZÓLLJÉK!...

DOMBSZÖGI ÉS BUGACZI

MOKÁNY BERCZI

VISELT DOLGAI MIND A KILENCZ VILÁGRÉSZBEN
ÉS A HOZZÁJUK KAPCSOLT VÁRMEGYÉKBEN —
KALANDOK, UTI LEÍRÁSOK, TÁNCZI VIGODALMAK,
TOROK, DUÉLUMOK S EGYÉB PARÁZS MULATSÁGOK

RÁDÁSUL AZ ARANY KÖPÉSEK ÉS SZAFTOS
MONDÁSOK TUDOMÁNYOS LAJSTROMÁVAL, MEG
JANKÓ JÁNOS ÉS GARAY ÁKOS 120 TOLLRAJZÁVAL

HASZNÁLATI UTASÍTÁSSAL EGYETEMBEN,
SAJÁTKEZÜLEG MAGAM DIKTÁLTAM

CSICSERI BORS

KOMMENCZIÓS IRÓDEÁKOM KÖRME ALÁ

I. KÖTET

GYOMA, 1910.

KIADJA KNER IZIDOR KÖNYVNYOMDÁSZ

~~L. elos m~~
~~424b6~~

820. 264

Mokány Bercziről.

A „Borsszem Jankó“ negyven alakja közül — s ezek nagy része ment át a magyar társas életbe — egyik sem eresztett olyan mély gyökeret, mint dombszögi és bugaczi Mokány Berczi, a parlagi gavallér.

Nagy elégtételemlre szolgál, hogy „Irataiban“ nem csupán Kossuth Lajos hivatkozik rá, midőn hosszabb kerülés helyett ezzel a névvel fődözi, amit erről a typusról mondani akar, de egyetemi előadásiban Gyulai Pál is magyarázta hallgatói előtt. Maga az alak — ugymond — törül metszett, igazándi telivér legény. Csak azt veti, hogy hol dunántuli, hol tiszamenti tájbeszédben szólaltatja meg szerzője, úgy hogy az olvasó nem tudja, voltaképen melyik vidékből valónak is tartsa.

A hibáztatás alapos.

Am én, a melegebb színezés végett, szándékosan tüzdelttem az ő duna-tisza-közi nyelvébe hol *vazsmegyei*, hol *eerdélyi*, hol meg *pálóczos* hangzatokat.

Innen van talán, hogy tisztán magyar városok és falvak rendre a magukénak vallották Mokány Berczit.

— Ugy-e bár, — írja egy pelsőczi urambátyám — a mi Csonka Pistánkat tetszett rajzolni benne?

— Rá ösmértem, — nyit rám öblös kacagással kedves emlékezetű Gida bácsi. Ugyancsak eltráftad benne Pintér Gyurkát. Szakasztott a mássa!

És így végig hosszú soron.

S ahol nem termett: ott akadt vállalkozó, aki Mokány Berczinek állott, idegenek előtt annak is vallotta magát. Ugy is beszélt, mint az eredeti, olyan högyössen, s úgy is lipkődött mint ő, olyan kinyőssen — s nagy kerületekkel hitette el a maga Mokány voltát; pedig hogy az a másoló egy csöppet sem volt se nőmös, se dzsenti.

És emelnek ellene még egy panaszt: azt, hogy egyszer-egyszer ki-kiereszti a suhogóját s a kényesebbjének néha keményeket csördít oda a fülébe. De erre szükségem volt. Teljes valójában feltüntetni Berczit az ő pajkosságai nélkül, lehetetlen is volna. Meg sem is panaszkolt igazában senki. Mindenki megérezte, hogy az ilyen vonások és színek alkalmazása a szerző kezében: nem cél, hanem eszköz.

De sose védelmezem én Mokányt, mikor dévajkodásait olyan szívesen megbocsátották, lévén ő alapjában uri gondolkodásu, nobiles karakter.

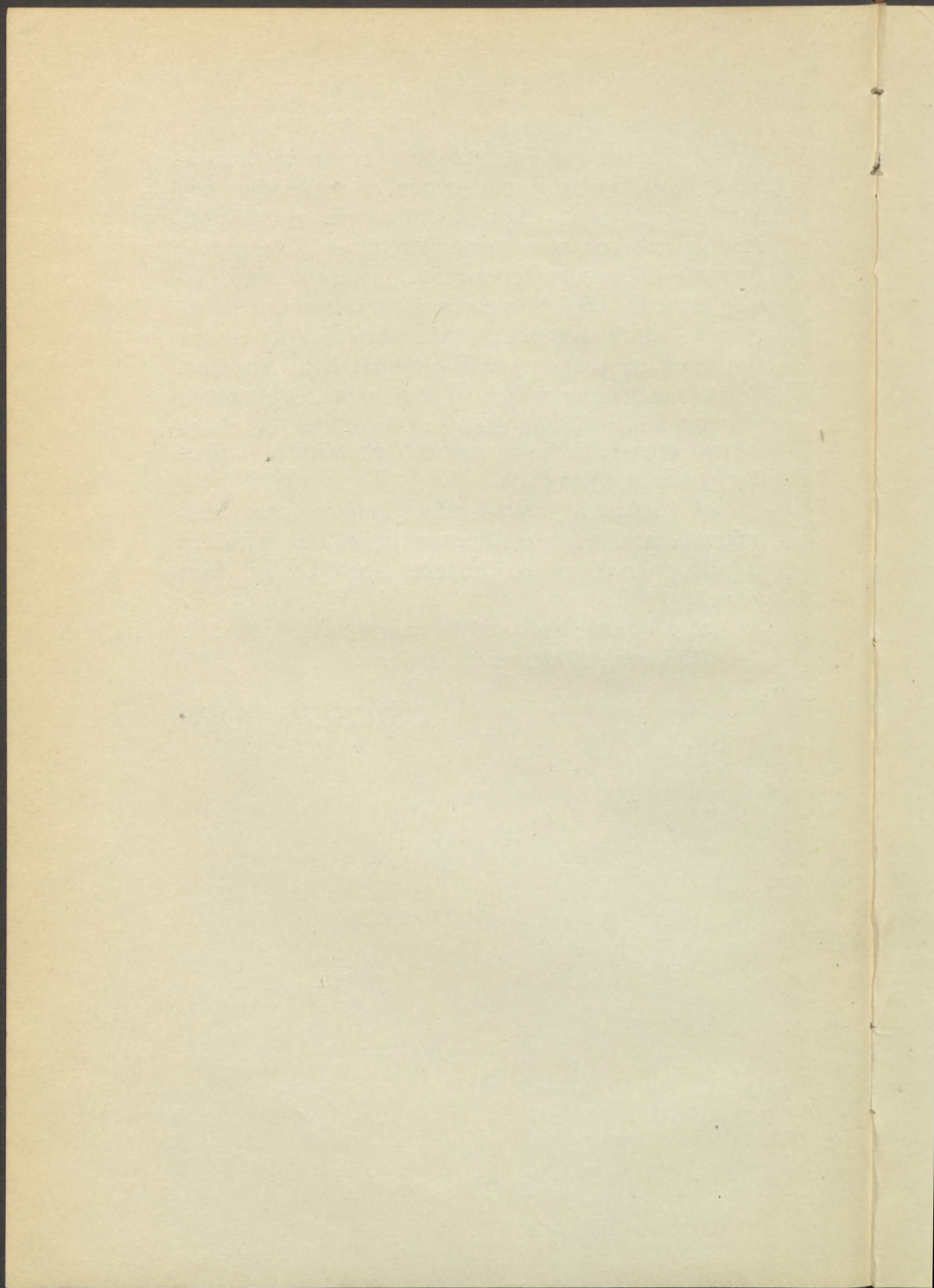
Mind ezen okok alapján hálás és igazolt vállalkozásnak érzem, ezzel az én kedvelt legmagyarosabb alakommal kilépnem a placczra, míg végképp el nem mosódik a mindinkább szintelen modernségbe hanyatló ájropéerséggé.

A jelenvaló gyűjteménybe csak azokat a darabokat foglaltam bele, melyekben az én hőszám nem napi eseményeket veszen ustorhegyre. Annál gondosabb átdolgozásban részesítettem az ő kalandjait „mind a kilencz világrészben és a szomszéd vármöggyékben“, szelid, fehér svédek, fekete vad szerecsenek, vörös kegyetlen indiánusok, sárga ravasz kinézerek, szép asszonyok és csámpás férjek körében. Berczi valamennyinek mind érti a beszédjét (isten a mögmondhatója hunnad szörözte) de leginkább takaros menyecskék s a „nemzeti színjátékot“ mive-lőinek tud a nyelvén.

A közbeszurt rajzok elfelejthetetlen magyaros rajzművésziünk Jankó Jánosnak (az alak grafikus megalkotójának) és az örökébe lépett Garay Ákos művei.

*S már most: hadd szólják maga Mokány Berczi!
Budapest, 1910 július havában.*

CSICSERI BORS
(ÁGAI ADOLF)

ATTANDE!

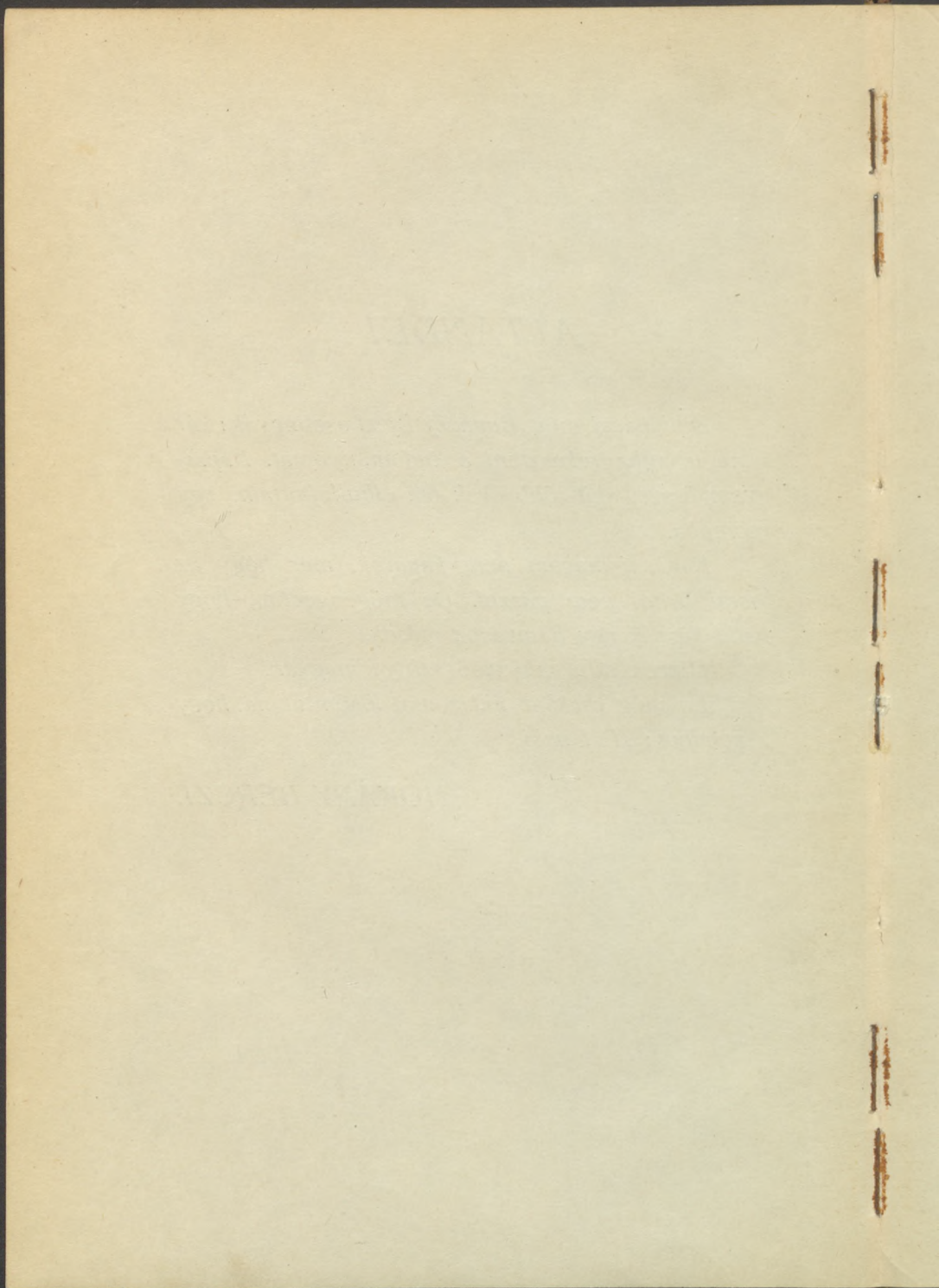
Lupi bácsi mög Bugaczy Laczi aszongyák: kár vóna ujságba rekeszteni a tudományomat. Kapargyam össze, akit több évek óta elhullajtottam, egy csomóba.

Kaparni magam nem kaparok, mer hogy az iesmi úrhol nem pászol. De mögengedöm, hogy hadd kössék egy hamvasba mások.

Hizzék rajta, aki való szittya magyar!

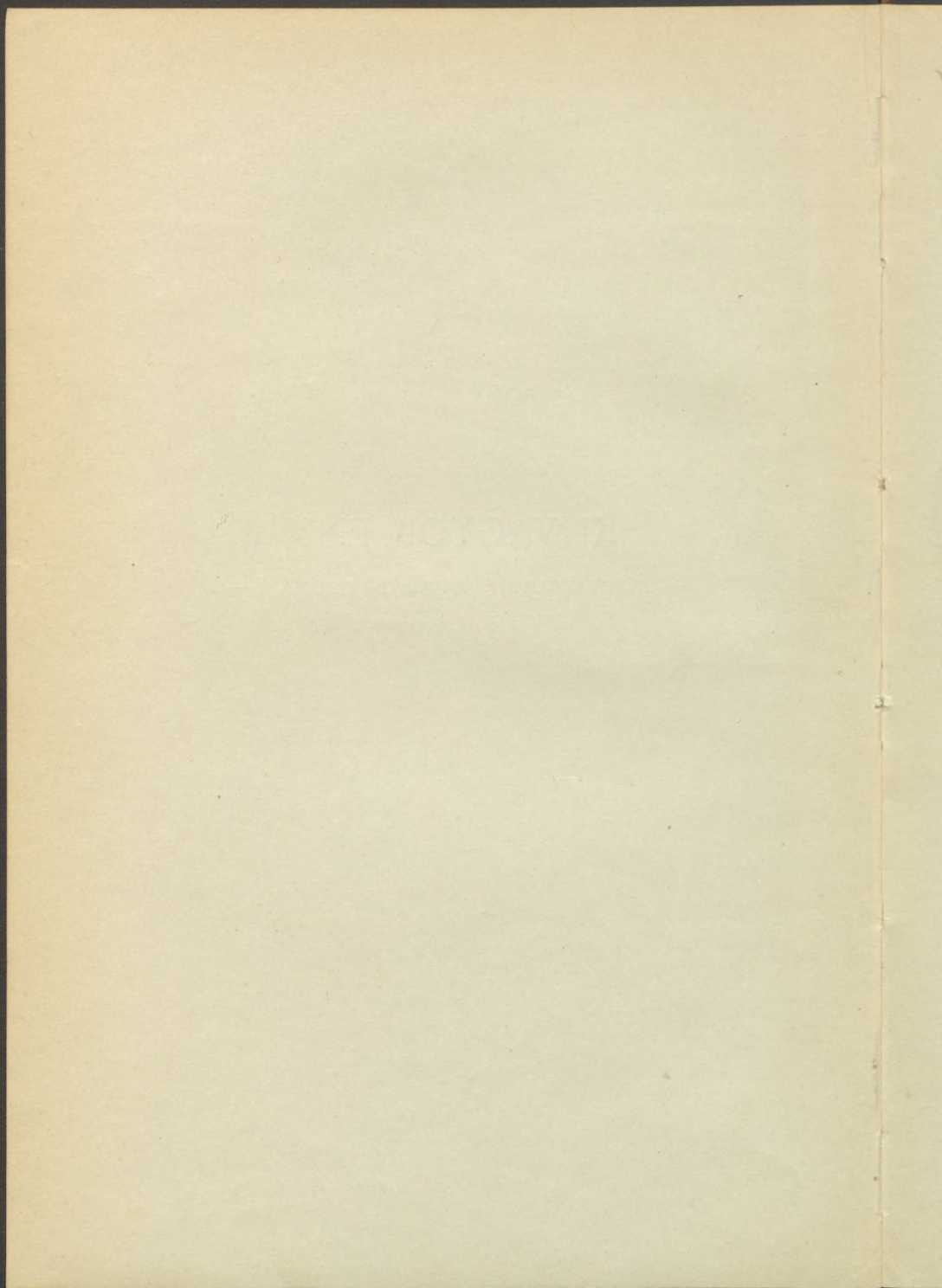
Én mög csak az áldásomat lököm utána, hogy aszondom: „Püf neki!”

MOKÁNY BERCZI.

KI VAGYOK ÉN?

— ÉLETMÁZOLAT A TERMÍSZEZET NYOMÁN —

BÖLCSÖTÜL A SZÁRAZ MALOMIG

Tente baba tente,
Tenyerem ne fend be!

A Jutka dada.

PÜFNEKI! — mondta ídes apám uram,
hogy a Czondrákné, a ke-
rületi bábaasszony, tartott elejibe.

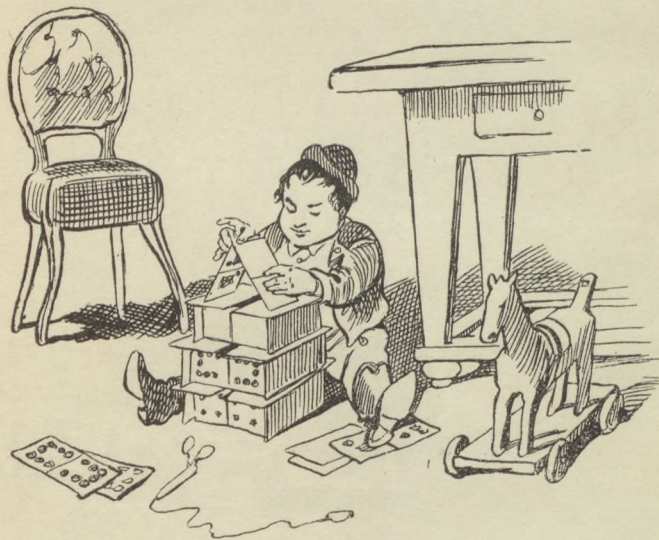
— Tekéntetős uram, mondá neki a vasorrú
gyerök-leső, imé itt hozom a családfája letfrissebbik

hajtását, ékes rügyét. Ien csemöte nem magzott föl emberöltő óta se Domszögön, se a határjában, de még egész Sutyomberek vármegyébe se! Ide tessön nízni: egész emelet!

Ezt kísűbbet, hogy már neki urfihodtam, az Andris kocsisunk felesége, a Jutka beszélte el, aki eeső nyomott belém tejbekását. Onnad tudom.

Azt is ű beszálte, hogy amikor idős apám uram mö'llátott, oan czifrán áldott meg, hogy brúderek közt is bélelt káromkodásnak járta vóna mög. Hogy aszongya erre-jamarra a töksi voltomat, oat rontottam meg, amihöl fogható mind az ötvenkét vármegyébe, se jaz kapcsolt részekbe nincs, nem is vót, nem is lösz, rekedtem vóna ja csirámba! De ha mán közíbe tolakodtam az emböröknek, hát — pűf neki, fakanál! — maradjak mög. Hadd teljék kedve egyszer „gyerök”-

nevelísbe jis. Ha annyi czimerös ökröt, tagos ürüt birt tenyészteni, tán csak én is szukczédálok neki.

Szukczédáltam is, mer még kise látszottam a fődbű, mán kapva kaptam azok után a tulipántos apró képek után, akiknek jelentőségít mán én akkor gyermeki sejtésem tapogató érzésejinek andungjával kiszimatútam, hogy az *blatt!*

Az a vín zsidó, a Nojé, nem ugrott akkorát örömbibe, hogy az égön mö'llátta aztat a makkhetes szivárványt: mint amekkorát ugrottam én, hogy a négyesztendő szömöm rátévedt a kártyára.

De gyerök-ésszel mit tehettem vele ögyebet, mint hogy házat építék belüle. Hogy is ugatja az a nímet auctor? — hogy aszongya: az nagy események előre lódióják az árnyíkukat.

Egy nap ujságolja apám uram, hogy örűjkek, mer gyün a Lupi bácsi.

A Lupi bácsi! Akit annyit emlögettek mán előttem, hogy oan mulatós víg embör messze földön nem akad; hogy még édes uram-apámot is lejissza; osztán dallos kedíl, aki zajos ínekszó után kedvellője jaz csöndesnek, ezönkivül hirös nyulfogató, de mög hirös verekedő jis. Arrú vögyek én példát, intött apám uram, mer hogy Lupi bácsiban mögvan még az ősi szittya virtus.

Csakugyan möggyütt a Lupi bácsi. Hozott is oan ajándíkot, akit még ma jis nagyra böcsülök: az ő kezibül vöttem át az agárkát, mög az agarászustort, akik azóta elválhatatlanok tüllem, ha gyalog, ha lúháton, ha kocsin, hajón, vasuton vagyok is, de viszem magamval az ájeró-plánum nevezetű széltoló masinán, ezön a nagy szitakötön is, de sótt még a

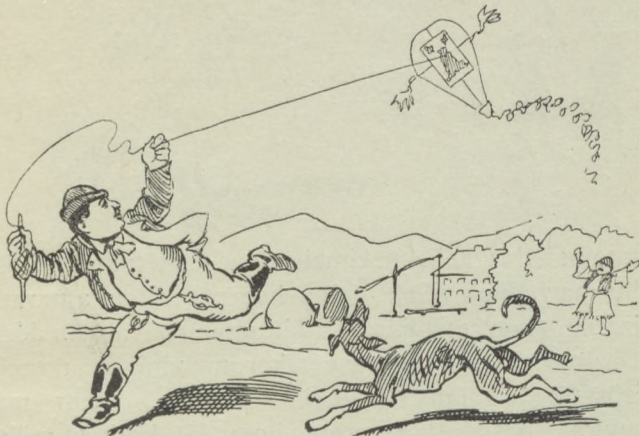

szalonyokba va'nnem bánnám: akar a templomba
jis, ha belejárnék.

Lupi bácsi a térgyre űtetött és aszondta, hogy
akkor nap, amikor egy magamnál üdössebb külköt a
fődhöl vágok, elkésér haza Köpibe! Ott a sok zsidó
gyerök; mind neköm adja ődhő vagdosnyi. Mert hogy
jóizü embör ez a Lupi bácsi, nagy mulatós. Az ősi birto-
kából kizavarta ugyan a jordány, de jazér otthol van
ü nagy ez országba. Ma jis portárul-portára jár mu-
latni: hun Ágnest köszönteni, hun Borbálát. Az
asszonyféle letjobban is mögérti, mi köll az férjfinak.

Gyerökségöm első éveji ártatlany kisedd örö-
mökbe multak le rúllam. Majd apró cziczát fojto-
gattam, vagy parasztkutyát aggattam a bodzafára,
maj mög fújtam föl szalmaszállal a békát, ammig

akkorára puffadt, mint a cselédkenyér; vagy peig sárkányt erőgettem, akihöl édös apám uram irásajit hasznátam föl, amiért egyszer búven kijárt a skutikából, mer hogy véletlenül valami biztosító oklevelet tanátam sárkánynak elpepecsélni. Így sejtöttem én mög mán félszázaddal korábban az avijációt.

— Hogy ígjen le mán most tisztösséggel az a hitvány termésem? — kijáltott föl idös apám uram — ha nincs kezembe a dokumentom?

A gombozás is kedves multságom vót. Sose tudta asszonyám, a krispinrül, kaczabajkárul, mentérül, mirül: hova vész el a sok gyöngyház mög a rézgomb? Amazt madzagra füzve mind én vittem a fal alá, ahun a zsöllér Janival mög a böllér Marczival früstöktül uzsonnájig, ebidtül vacsorájig miveltem az araszolást. Sokszor a szakadó este is ott ért a ház tüvibe.

A Jani mög a Marczi gyerök mint az árnyík gyüttek véllem mindenüve. Elválhatatlanok vótunk, de jazér mindétig mö'ttartottam előttük a nőmösi

rangomot. Ha néha nekimelegödve, azt tudták, hogy e'ffurma vagyok vélek — úgy képen tűrűtem a paraszt fajzatját, hogy mindjárást mö'ttuda : urfival van dóga.

Igy folt simán, genge korom virágos mezejin körösztil ártatlany örömejim patakja. Mikor mán annyira teljesödött az erőm, hogy fát, kerítést mö'm-mászhattam: éroztem magamba, hogy itt az ideje a magossabb törekviseknek.

E'sszép vasárnapi napon urfi-szinem elejibe czi-tátam a zsöllér Janit mög a böllér Marczit.

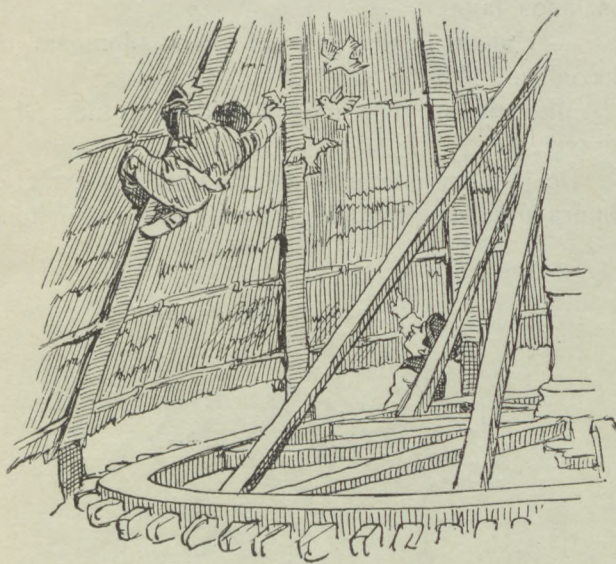
— Gyerekek, mondok, ienkor mögérött-e mán az verebtojás?

Amire űk aszondták, hogy ippeg most érnek, csak le kő szönnyi.

— No akkor szüret! Ma ünnep van, a malomba nem őrónek, möhessünk tojást szönnyi.

Szép tavaszi idő vót, a verebek vigan csiripótak a fák ágajin. Maj lösz néktök mindján ne mulass! — süvitek föl az egyikhöl, és úgy eltrafáltam a fejit

kavicssal, hogy nyomban leszídút; mer az a tulajdonságom mán kora gyeröksígentül vót mög, hogy nagyon szerettem a madárcákval enyelögni. Jóízüvet nevettem, hogy a bálvány tetejibe kapaszkodva, a keletlen csipaszokat ipp akkor vagdostam a böllér Marczi tátott szájáhó, mikor aztat akarta mondani, hogy dobáljam le őket. Nagyon elbődút. Lekajátom neki, hogy ikább örüljön, mer hisz „veréb röpút a szájába“.

Az elmésség kovásza mán jókor savanyodott bennem.

Letnagjobb komédia osztán a'vvót, ha jaz anya-veréb kezdte körüröpkönni a kóczos fészkit, akibe a tojásait tudta. De tudtam én is. Szép zsinórra füzve mind le jis hoztam őket. Első ekspediczióra szép siker.

Mikorra a tojásakát a bálvány mögül a nádbú

kipiszkátuk, azt cselekedtük röndössen, hogy sodrott selyömszálra fűztük és kedveskedtünk véle a dögbűrös Kergetjuh zsidó Kóbi fiának, vagy a csöngettyüs bótosné Ajzigjának.

— Kóbi, köll-e verébtójas?

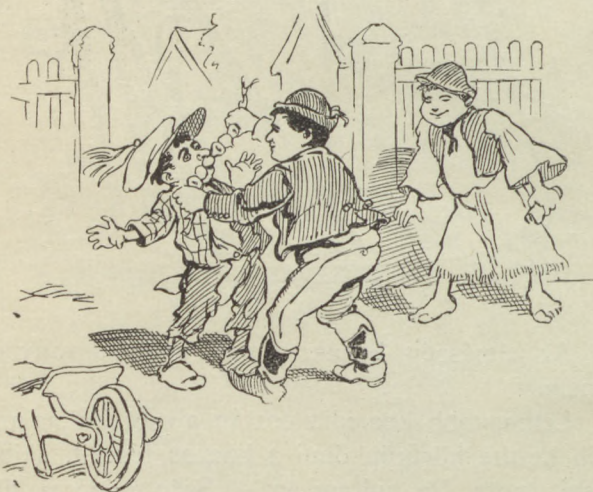
— Küll!

Mi nem kék a zsidónak? Hásze mán piczi jordánka korába is mindétig csak kaparíhatna ez a maszlagos fajta.

— Hanem hékás, mondok, nem adom ám még a kezedbe. Elsőbbet szagúd mög!

Mit nem szagúna mög a zsidó, ha tudja, hogy nyér vele?

De jamikor odatartotta jaz kampóska orrát: egy tempóra úgy véggig rándítottam alatta a zsinór tojást,

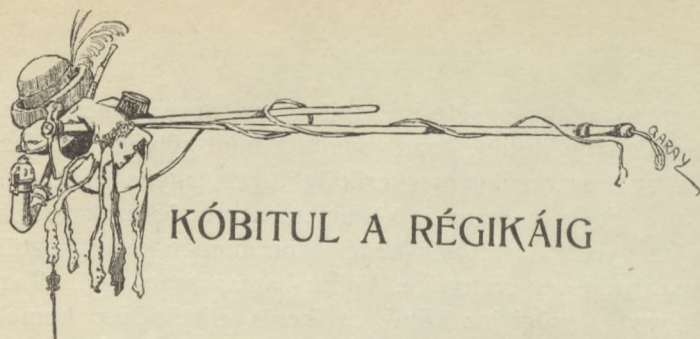

hogy legott sárga náthába jesött. A böllér Marczi vagy zsöllér Jani, mán aki véllem vót oankor, maj

mő'sszakadt nevettyibe, mikor az apró jebuzeus a mámiájól futott, oszt vonyított, mint kölyökkutya jaz ólban, az orrábú meg csöpögött a vegyős rántotta.

Még mostand is köllemetössen emlékezek vissza jaz gyereki ártatlany kedél ezön mindön keserüségtül szabados élvezettyeire. Vajmi hamarossan röpi el az ifjuság, nyögi jaz köttő, és kerül elibéje jaz komol ílet az ü viszontagságos bubánattyával. Szödögessük tehát az lét virágszállait, ha verebtojás furmájában is. Gyarló, mint az tojás haja, a szöröncse, és a sors még idő jelött húzza el reményeink orra jalatt a csalódás tojássajit és mink is belevonyittunk, mint a Kergejuh zsidó Kóbi fija az én zsinóromba. Csak-hogy nállam szölid enyölgís vót, ami a vígzet kezibe intő példa.

KÓBITUL A RÉGIKÁIG

Korán görbül, aki jó eczet akar lőnnyi.

Sillér.

Hogy rákaptam a zsidó izre, mindétig a jordány níppele bomlottam; le sem szoktam rúlla azótátul, és ahogy szőrény tehetségembű tellött, furton-furt e'vvót sportbéli hajlandóságajim kedves tárgya mind e'mmái napig, még peig nemi különbség nekű; mer példának okájér: míg az kan zsidó czifferblattyát a tenyeremvel szerettem megcsókolni — a hōgyi ábrázathol mög a számot szerettem odatörűgetnyi. Mán ha jarra irdemős bűr vót; mög ha ja többi hozzátartozandóságot jó kerekre tapaczérozta ki jaz kedvező természet.

De nem vágok elejibe a fejlődísem történettyinek s foltatom a Kóbi gyerökkel elkövetött viccejeimet.

Az anyja zsidópapnak, rabinyusnak nevelte a jordánkát. Azé tellött benne multságom, sörtvés-hússal ijesztgetni a kis zalaklébent. Ecczé mutatok néki valami fehér koczkát. Biztatom: kapja be, mer ídes. De alyig hogy a szája szélit érte, megírezte, hogy az a fehér koczka szalonna. Ki jakarta pökni; de persze azér vótam én ott, hogy ezt mögengedjem!

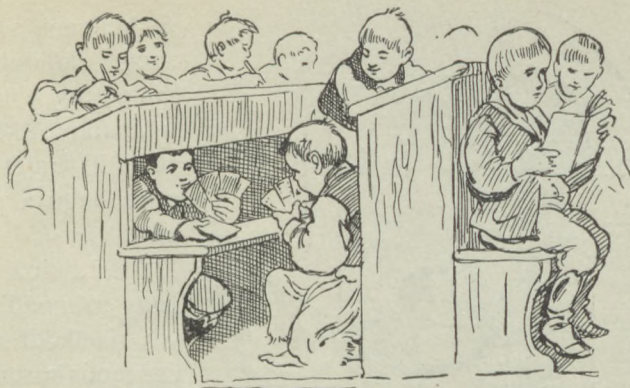
Belediktátam biz én, mint mámiya a kukoriczát a libába. Mikó mán erőssen hányta volna ki jaz bűnös falatot, sás-nyakravalóval rémisztgettem, mint akivel az anyai ágrul való hizókat szokták vót az udvarukon möggátolni abban, hogy a drága kükericze-szömet kiszórják magukból. Ippeg a nyeldeklőjén szaladt le a síkos falat, mikor a veszedelömrre előkerűt az isten-fíló magló jordánné, az anya-zsidó. Jézus Mária és Mózsés! . . . a'vvót csak az ijedelöm! Ha jaz akasztófán pillantja vala mög, se köllött vóna akkorát ijednie, mint amekkorát ijedt, hogy a Kóbele szájába eszrevőtte a tréfli falatocskát. Odarohant és addig gyömöszűte hátba a Kóbikát, míg a tilalmas szalonnadarabot kipüfölte belűle.

Ha vissza jemlíkőzők erre a stikkemre, eltünődök magamba jazon, hogy a vallási möggyőződés végre se kutya és hogy bár furmára különféle, de egyazon czél fele lóstat az hívő lölök.

Ütni is szerettem nagyon. Nem miregbű, sótt ikább voluptásbul. Ha ugy néha-napján pofon felejtöttem is a bírest, vagy a kocsist: őszinte mondom, e'cssöppet sé haragudtam rá. Nem én! Ammikor p. o. a csirkeszáju kovács méhelye előtt a Pupák cigányra hatot hegedűtem a fiatal somfabotomval: a'sse vót elkeseredés túllem, csak uri gusztus; hiszen mindön ütisért egy flórest kapott túllem tisztöletdíjba. Mer aki mulatós gyerök, a'nne smuczigoskodjon. Ez az én uri jelvem. Az egész üthetnémsíg peig onnad van, mer abbú, aki jigaz televíny magyar, néha kivánczik az a vélle születött vitízsíg, mer különben fővetné.

Ha tagot nem üthettem, ütöttem *kártyát*. Ez a nagy tálentom mán csöpörödő koromba dógozott bennem, míg mai pompájába tellösen kifakadt. Édös uram apám a rektor elejibe kűdött, de biz ott a pad

alatt a böllér Marczival úgy mögfilkóztam, mint valami spillér. Marczin el is verték ezér a port, de éngöm nem mertek bántanyi, mer eggyes gyerök, högyibe mög úrfi is vótam. Édös anyámasszony ki is sírta vóna éröttem a szömit, ha jaz ü gyémántját, ragyogó csellagát, földi gyönyörűsigit, az ű edgyetlen Berczi fiát a líneának még csak a lapjával simogatták vóna is mög, ammig a paraszt külöknek az élibül jutott. Így különbözik mán genge korában a nömösebb vír a komisz származástul.

Míg a véllem egy-vívásu gyerök a hintába tanáta jaz élvezettyit: éngöm, mint magasabbra vivó uri fajtát, csak az a harangozással kombinált hintázás birt kielégittenyi. Valami fölsíges, vallási kéjelgés vót az, mikor a magam gyönyörűsígire mint az angyal röpködtem ki hun az innenső, hun a túsó toromablakbú; ammellett mög az istennek is kedveztem, hogy aztat a nehány szál hüvit becsalogattam a házába.

Ekkor mán gyorsan haladtam a fejlődísembe.

A bennem szuszogó különféle
tálcám e' m-
másután ütkö-
zött ki rajtam,
mint bagó a pi-
pán.

Mer' a pipáhol
nagy szimpátiá-
val viselkedtem,
ésszopós korom-
ba jaz ídes anyai
tejforrásra nem
szomjúhoztam
úgy — de mög
az a zsótárbéli
szarvas se vá-
gyokozott sóvá-
rabban az híves
patakra, mint én

a pipára. Sokat rimáncodtam az Andris kocsisunknak,
hogy mikó teszi mán mög véllem az első próbát, míg egy
dílután csak aszondta, hogy:

— No ifram, mán most mögereszthessük. Ma-
gácska hozzon csak a tekintetes ur dohánytartó
cserep-medvéjéből egy jó markolásnyival. Én majd
azt épípálom iframnak, ifram mög, hogy a ginge ter-
míszettyin mingyá ki ne fogjon az dohány, szölid
krumpli-levelet fog színya, akit mán e'vvígubú takarás
óta szárígatok-tartogatok.

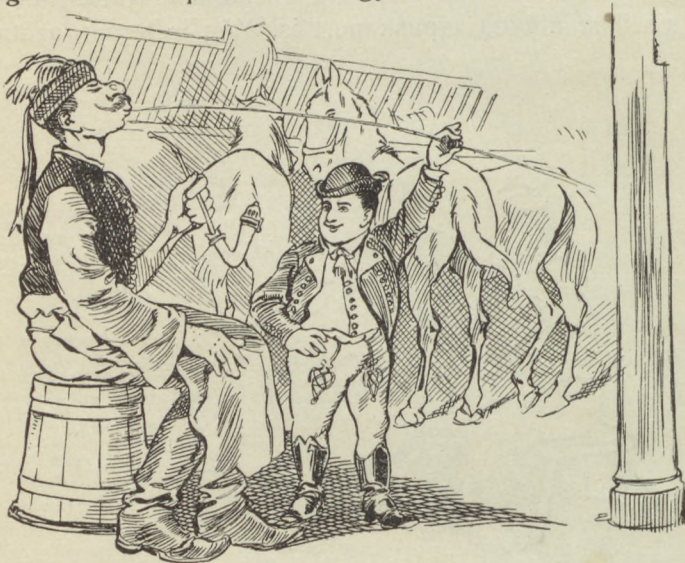
A krumpli-levéllel osztán be jis füstöttem ma-
gamnak. Ha sejdittené az a hazaji fűnánccz kórmány,

hogy a magyar szivar-
 jaihol való dohányon kí-
 vel van még földöntermő
 palánta oan, akitül fő-
 fordul még a torom is:
 zikker rácsapná aztat
 az utállatos czimerit a
 krumplibokorra jis és
 mö'vvágná török sa-
 raglyának, vagy mi a
 kínjának köröszttűték el
 aztat a hitvány szecs-
 kát. Forgott véllem az
 istálló, udvar, a falu, az
 egész vármögye. Ha-
 nem amikorára kiheveröm, mondta jaz Andriskocsisunk,
 kiszíló utánna a puskaort is. Mög is birom azóta

a kurczós infámiászt, mintha ja böcssőmbé jis csak eztet szoptam vóna.

Mint rózsáhol az harmatsöpp, úgy illik pipázáshol a pökés. De nem az a nímet pökés, hogy lelocssan a pádimentomra mappának; halom az a czifra, nömös köpés, mint akit az Andris kocsisunk tudott elkövetnyi, hogy árkusba röpűt, mint a rakétli. Hásze a számadó juhászunk is csak nagy pökő vót. Mikor a bojtárja fenékkal pöndöritette elejibe a nyüves birkát, hogy bagólével kurálja ki: Mihály gazda ültő helyibül mög se moccanva, a serczögésivel úgy odatrafált a bogarasba, hogy soha úgy a zsidó kilörgos főcskendője se! De jaz Andrisunkhol fogva jaz öreg Mihály is csak kis Miska vót. Akit a mi hintós kocsisunk ebbe ja részbe előjadott: mán az mivíszet, igazi koncert-pökés vót. Ugy átsörczentött a Lupi

bácsi czimerös gyűrűjin, hogy e'mmakulányi csöpp se járta. Ha jakarta karikára, ha jakarta csipkésre, ha jakarta kigyó-furmára; sőt idős uram apám nevenaptyára éccző tulipántosra pökte ki ja ház ódalát s alája spricczöte az *M* mög *B* bötüket, mer édös apám is Bertalany vót, csakhogy az asszonyok Csin-talanynak hivogatták.

Szörnyen szerettem az istállóba. Nem köllött néköm se vikszos szoba, se klavér, se könyv. A'mmind csak mestörséges lelki trágya. A természet az igazi tannító, taníjja az köttő; a kocsis embör mög a természet fia, az istálló pedig maga e'ddarab természet. Ha jez szükségesnek fogja tanányi, hogy én tudományos úr lögyek, maj rátanitt az éngöm, annékü, hogy törjem magam érte.

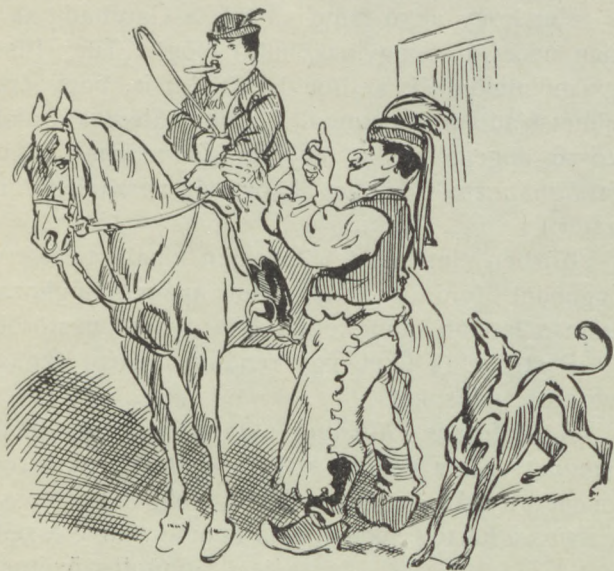
Az Andrisunk egyebkint, ami a ló tudományt illeti, Pápán is professzort töhetött volna benne. Elő-jadta a csina mög a rugott csikó erkölcsseit, mellik fogajit szokta elsőre kihullajtanyi; mömmög a mis-kárológia titkajiba avatott bé és több oan rejtíles tudományokat földözött föl előttem, hogy ha ides

uram apám husz esztendejig járattya is véllem a let-főssőbb iskolákat, soha ezöket mög nem tanulom. A fehér lovat hogyan subiczkoják feketire, a nyeszlett dög mitül ágaskogyik, mive löhet vemhesre fujni, s a többi kupecz fogásokat mind; ugy, hogy mikor süheder koromba vásárra vittem egy-egy csikót, a zemplényi zsidó csiszár is körösztot vetött magára. Hogy először magasztaltam föl magam a sárgára, kit édös apám uram cserét be két agárért a Ver-

dung bárótui — akkor éreztem igazában, hogy nincs annál urijassabb gyönyörűség, mint lóhátrú nízni a világot.

Rég is mögszerettem ütet, mán csina-korában kenyeztöttem. El-eljártunk Andrissal a Verdung báró istállójába, ott mögveregettem az állat helös tom-

porát, ammé egy röggel belső barátság szövődött köztünk, ugy hogy idős uram apám Bertalanynapkor egyszörre csak az istállónkba vezéröltette és nem sajnáta oda janni írette a vármögye letjobb két nyul-fogóját, a Czikzkét mög a Föcskét. De hát az apai szeretet nem kiméli a köttségöket, hogy fiának rang-jáhol illő nevelíst adjon; a hazai pedagogyiába peig első sorba áll az lú. Az Andrisunk mög e'kkicsit alám tanította, mert ü is szerette. De nem azzal az ifju

hevédelömmel mint én, ha' jikább apai szeretetvel.
Mindig is ékössen fújta, ha rágondút, hogy aszongya:

Ez a lú, ez a lú,
Ez a sárga csikú:
Ez a Gara Bangyi
Mínessibű valú.

Mer hogy akkó mind vártuk a Garabádít (a tudatlan nép Garabangyinak hílta) mög a Türr Pistát, hogy mö'mmöntsék az honyhazát. Én is, hogy érzelmejimet kiadjam magambul, elkörösztütem a czafatos házörző dögejinket: az egyiket *Zsandárnak*, a másikat *Fünáncznak*. Többet akkor még nem tehettem az hazájér.

Közben elmebéli tehőtségejim kipallérozására is na'ggondot fordított idős uram apám. Möghozatta neköm a letjobb tanítókot, a letnagyobb mestöröket.

Pestrű hílta üket, úgy rendüte mellém azokat a nevezetös tudósokat.

A professor *Mohacius* oktatott a gyeográphiára. Mö'mmagyarázta neköm aztat a glóbuszt, aki tromfképpen kormányozza a világot, míg a professzor *Bizaitius* a kártograpphológia finom számvetéssejivel

gyútott szövétneköt
ginge agyamban.

Mostérzöttem a tudományokhol való jaztata röjtélles vonzódásomat, aki mán kölyök koromban dagasztotta keblömet. Egész uj világ nyillott mögelöttem

Ez a „Zsandár”.

Nem költött
mán ezöntul
gyermeki buta-
ságban bámulni
az öregebbekmü-
ködésit, ha tudo-
má nyos névnapi
parázs ferblire
gyültek össze
ídös apám uram
házánál; s ami-
kor tapasztalták,

Ez a „Fünáncz“.

hogy akar agárrul, akar lúrul, akar blattrul folik a
diskurzus, én mindétig találó szókat hullajtatok
közbe: duflán gratulátak ídös apám uramnak a jó
nevelísemhöl, ami az öregömet telejöntötte apaji
bódogsággal.

Csak egy vót, akit nem értöttem, pedig sokat beszítik aztat is. Nem értöttem, de mögsejtöttem serkedő férifjasságom mindön idegszállaival, mint ahogy szarvával mö'llátja a kecskerágót a vak csiga.

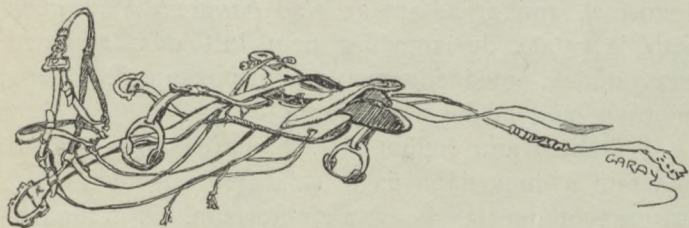
Tudni jillik: *a nöstényszag korán csapott mög.* Bomlani kezdtem a fehér nípsíg után. Katát, Juczit ha körünyaláboltam: a repedt sarku vászoncselédjei még nevettek, a kezemre is rájütöttek és aszondták: maradhassak, mer mö'mmondják iframot a tekintetös urnak. Oan csupádon csupasz képpel csak nem akarok tán embörszámba menni? Hiszen még alyig ütöget a bajczom!

No ha csak ezön fordú mög, maj mö'bberetvátatom magamot. Az első irtást a Tüdő Zsiga, a czi-gány-frizéros még a'nnap követte jel rajtam, hadd jobban igyeközzön az a szakáll.

Míg a nagyjáhol nyúhattam, az aprajába gyakoroltam bele magam, és igyekezettel kezdtem körükarazérozni a Nyakló zsidó Regyikáját.

Ahányszor a jordán gubernánt csürhéjibül hazament, mindétig rálestem; oszt úgy töttem, mintha véletlenségbül trafálkoznánk. A kis garabójába szilvát hullajtottam, s ha virágot tanátam, azt se sajnátam tülle, mer bizony takaros egy kis fruska vót s akarhányszor mondtam neki, hogy: de kár magácskáér, hogy zsidó; valamint hogy csakugyan ártatlany vót benne a kis jebuzella. Mondok, főnevelöm magamnak mint a kicsi agaramot. Amazzal nyulászok, emezzel eprészek. Mer bárha süheder is még az embör, mán programmjának muszáj lönnyi.

BELÍPÖK AZ ÍLETBE

Csihaj, világ !

Mint a kadét, ha lajdinanddá lött és arany portupé
lefög le a kardja markolattyárul — vagy mint a leány,
ha élettyibe elsődször rak búbos kontyot a fejibe —
avvagy amidőn jércze akczeptálja a hímet, helössebben
szólván: amikor vín tyuk lapul mög fijatal kakasnak;
mi'mmikor a kölyök-agarat avassák föl a nyulfogásba;
va'mmikor az Andris kocsisunk adta kezembe ja
gyöplüt, hogy mán most hadd magam igazgassam az
ötös czúgot; avvagy a húsvágó legíny remeklísbe
letaglózza az ökröt: oan büszkesíggel vegyös remegís
fogott el, amikor adtam az *első bankot!* Akár mien
vitíz is valaki, de jameddig nem lútt oda, ahunnad
visszalúnek, ameddétig nem szagút puskaport, addétig
nincsen mög nékije a haltungja.

Hanem ami éngöm illet, hamarossan beleszár-
maztam a dunsztjába és a saját tehetségemen kívül
bátorságot ójtottak belím a mentorjaim, kik jó tanács-

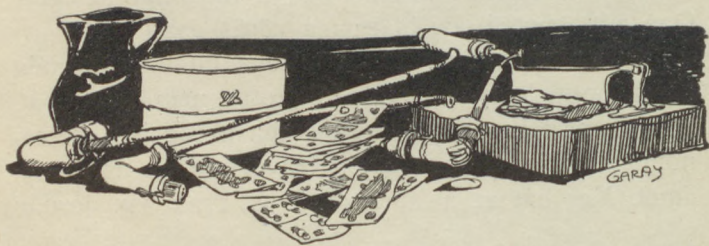

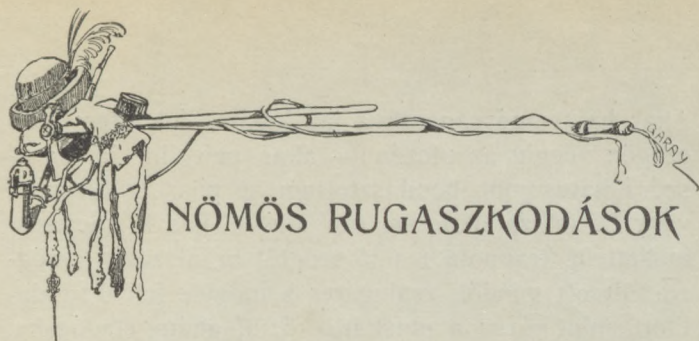
adással, bölcs intéssel, helyös prózicczerséggel és tudományos drukkal támogatták pállakezdisem első léptejit.

Mi is egy rongyos nyert csata ahhol képpest, mikor az embör lefőzi a kompániát! Úgy nem lípködött végig Róma utczájin Milczijades, midőn leverte a galileusokat, mint ahogy én dülyesztöttem ki ja mellyemet, mikor az első bank-adás után egy szép tavaszi röggvel győztessen sétátam hazafele. Még a természet is örűt az diadalajimnak, mer ipp akkor, hogy a kis kapuba tértem, bukott föl a nap az égön. Oan vót, mint óriási blatton a vörös ász.

Ha Nojét szivárványos ordóval jutalmazták mög azért, hogy kegyös íletet foltatott: nem látom át, néköm mért is ne kedvezett volna az ég ien asztro-nómikus kitüntetéssel, amér legyőztem az ellenfelejimet. Mer hát az a Nojé végre is csak vín jordán

vót, magam mög nőkös urfi vótam. Ha jannak a szivárvány jut, nékőm keves az egész firmámentom. De elsőre bejértem a nappal. Hogy is mondja a gyomródi plebános? Viktrix kauza diisz plakujit, szed Vicza Kátóval.

NÖMÖS RUGASZKODÁSOK

Ur a pokolba is ur.

Köllemetős érzés az, ammikor a férjfi aszongya magáhol: gyerök, embör vagy!

És én jó lilekkel mondhattam a saját szömömbe: hallod-e Berczi komám, legíny vagy te a gáton!

Ugy a fizikum, mint a pszikhikum bejütött nállam.

Nem kínyesködök, ha jaszondom, hogy ítélet dógába nem fíltettem én magamot a káptalanytul se! Ép eszöm nem savanyodott bele a sok mihaszna magolásba. Szabad természetességgel pillantottam szeme közzé akarmi fenyé fogas kérdésnek; ha nem ódzódott föl jószántából: históriai esméretejimből alkalmaztam annyit, hogy Nagy Sanyi maczedóni kozácsászárnak nyomán úgy vágtam ketté a gordijánus göröcsöt, hogy csak úgy lóggott le rúlla ja czafat.

Mer ha jaz rab értelöm nyakaskodik, az energyia a képpire mászik. Aztat a prófesszort szeretném én mö'ffaggyúzni, aki jaz ü girhes logyikájával segíteni tud példájul oankor, ammikor bunkó az árgumentum.

Ami mög élkes alkatomat illetyi, az után bion — bátran kimondhatom — döglött a fehér nipség.

Akar ha tempóssan rakva jaz lábam, lípködtem dél-
czegön végig az utcán — akar peig ha ja daru-
szőrű hátsómot bomlasztottam a pijarcz közepin;
vagy ha ja szandlóferem első ülésin, kaczkí kocsissal
mellettem, trappótam a fő-szögtül az alszögig: mög-
zördült ott mindön zsalugáter s mögüle felém sanda-
litott, mint rózsa a muskátli közül, ahány eladócska,
mönyecske csak vót a faluba.

Hát még, amikor névnapon, torba vagy kaszinó-
bálba, vagy majálison furtenczerködtem!

Sassérozni nálamnál különben az a föcskeszár-
nyát libögtető csejországi francia se tudott, aki ja
szíjártóék pajtányi méhelyében tanította csosszantásra
a fiatalságot. A rözgő polkát ú'jjártam, hogy még az,
aki mesztélláb áll a jégön, se kapkodja czifrábban a
lábát kintelésígbül, mint én a magam uri jó aka-
rattyából. Aki lyány vagy asszony mög a karomba
szídút, az onnad ki se kívánczozott többet; úgy sze-
retött volna belém halni. A francziában elégányossan
srittolni csak én tudtam; de nem úgy gyalogolva-
nyavalyogva, mint a Pestrű hazacsapott víkony fia-
talság, halom azzal a rugékony hötykeséggel, mint a
telivér paripa. Csárdásban mög, ha van az a forgószél,
aki különben mö'ppörgeti a kakast a ház tetejin, mint
én a jérczét a magam tengelye körül: menten nímet
lögyek, vagy akarmi más csúfság essön mög rajtam.
De jamikor szóló magyarban a derekam tövében
pihentetve a kezem, rangossan slájfoltam a gyöpöt a
kis erdőn majáliskor, szüretkor fészergen az agyagot,
tílon mög a szála vikszos pádimentomát: kijengedt
a mamák érzése; aki mög fijatalabb högyiség vót,
fogyasztotta utánnam az epökedés. Mikor pedig

högyös rikkantással hol a fejemhöl kaptam, hol a csizmám orrát fricskáztam föl: ahány nyőstiny szent van a kalendáriomba, ott hatta vóna jaz mennyországot mind. „Hopp, szent asszony, isten anyja!”

Mer hogy nállam is jó heön löttek volna. Hiszen tekintve, hogy mennyi kalandom akadt a frónczimerek körül: magam vótam egy *kalandárium*. Mer a vín Szempítör előtt csak többet ér száz igaz de beteg szentnél egy bünös bár, de tagos Berczi.

Ha mög azután vocsora fölött élkes tojaszt köllött akar az hazára, akar a házi gazdára, aszszonyra, diszös vendégkoszorura, vagy a jelen lévő evő-ivók bármellik uri tagjára: az én munstukkomhol képpest Kvintili János is csak borbíly vót. Ha mög vármögyei kongregácijóba emeltem szót, vagy liberálissan a dölyfös magnatéria ellen dörögve, vagy a tolakodó purgernek, zsidónak odakajátva, hogy:

„czurukk nyirkos!“ — tisztölöm böcsülöm Izsó Krá-
test — de hátra a tudós baglyaival, mikor sólyom
röpül; kuss a klarinétnak, ha tárogató harsog.

Ien vótam, hogy teljes voltomba pöngöttem bele
jaz íletbe. Férjfiak irigysége, asszonyok veszödelme.

A sühederkori enyelgések csak úgy elvétve, ha
kikéredzködtek még belüllem. Végre ki jis aludt bennem,
mikor nagyobb ambiczijó fúttá föl az önírzetöm. De
jaz kedves reminisczencia végett be-beszóligattam
mágamhol egy-egy jordánykát.

Ha nyáron vót és nyakaskodott a jebi a csekély
foglalóval: bebocsátottam a cselédszobába és — mer
nem szenvedhetem a smuczigságot — ráfűttettem
vagy öt hamvassal; ha mög télön huzalkodott, vendég-
látó szívességgel kinyittattam előtte a híves parádés
szobát s belediktáltam egy flaskó gréfenbergi riz-
linget, hogy mö'gygyógyuljon.

De jezők mindikább csak az unalom szintelen, apró virágjainak tekinthetők. Mer végtire, ha a jordányra ien enyölgésökkal ráijesztettem is, a'cssak afféle sportos nyúlvadászat vót, akit szobába cselekszik mög az embör, ha jéppen ien erányban fejlődik az humorja.

De vásárokba a zsidó mönyecskével bomlani — ammán oszt sportnál is sportabb.

Hejh, mert a czibaki szabadságon, döbröczönyi sokadalmon: ott vót néköm csak czifra kedvem!

Mintha most is látnám az Ócsó Lőrincz sátorát, amint portéka heött megszalajtja a rűföt. Aki kocsis-ném, béresném, dohányosném, vinczellérném vót, arra mind ráparancsútam: a Lőrincz zsidónál vögyetök, mer én ugy akarom, hogy az ü portékája legyik a legócssóbb.

Hogy így diplomatikus módon szógámmá töttem

a jordányt, a jordány asszonyka is kezössebb lött, engedte czirógatnyi magát, mijalett Lőrincz gazdának úgy felínek ugrát az apró fekete szöme, mint a balha.

Firegport bele! — mondok magamba; bánnám is én a szömodet, ha ja felesígednek annyi keze nem vóna, hogy ammint körfönnám érzésejímnek selyem-szállaival, mindjárást ott terem a patyolat karjával és hamarossan lemotollája megest. De jazér, ha egyeb hasznát nem vöszöm is az erényességének: appetitóriumnak jó.

Mindétig is sajnátam, hogy erkölcsös lúval, erényes asszonyval semmire se möngyön az embör.

Ammikor osztán jó kilegyesködtem magamot Izrajel csemetéjivel, kimöntem a vásár széllire a Fáraó leányaihol. Mer hát szörnyen szeretöm a rabszolga-fajtát: akar zsidó, akar kutya. Ha nem szabták vóna mög azt a sok tökéletlen törvínyt! — mer minek a, hogy főszabadíjják a zsidót és mögfelejtkeznek a zsidó asszonyrul, lyányrul! Én letalább alig tanátam benne, aki emanczipát lött vóna. Mind odaragaszkodik az uráhol; azt hiszi a jámbor, mert hogy az ura, hát mán szeretnyi is köll.

Nem hijjába, hogy a füstös nemzetség jobban hajul az magyarhol, amijér oszt' mög is adtuk neki az „uj magyar“ nevet, akit bátran viselhet addig, ammeg annyira e nem vássa, hogy ős magyarrá lösz belülle — mondom: a cigány fajta mindétig is könnyebb kezelésü vót. A kemíny száju tisztösség se bántotta ugy, hogy ha uri embör tartotta joda a kártyavető Zsuzska kezibe a tenyerit, abbú ki ne óvasta vóna, hogy mi ja kívánsága az uri vendígnek, kívát hogy ha jabbú óvasta ki, akit bele óvasott maga.

Jó eledel a kóser libamáj, de a cigánypecsenye se murva.

Azonba nem csak a szerelöm, de a mívíszet is lölkösíti jaz kebelt és mö'sszomjadzik az tudományra is, ha jalkalma nyillik nékije, mint például a vad indijánus familiában, aki mindön dinnyevásárra, gesztőnyevásárra gyün ide a mekszikóji erdőkbül, muto-gatnyi magát.

Hogy a vad indiána felém fordította jaz indiánus glóbusát, rábocsátkoztam az idegöny ország földgyire, mö'ttunnyi: mien? S ahogy ippen konstátálom az indijánus talaj termíkeny voltát, néköm gyün a vad indijánus, rám emeli a bunkós botját s azt kijabálja indijánusul, hogy levegyem a kezem arrul a mekszikói öbölről, mer az az üvéjé.

Főnizek hozzá csak úgy e'kkicsit, aszondom neki csak ugy e'kkicsit: ha be nem fogja mingyán aztat a bogyiszlói toromba zsalugátertalan ablaknak szánt

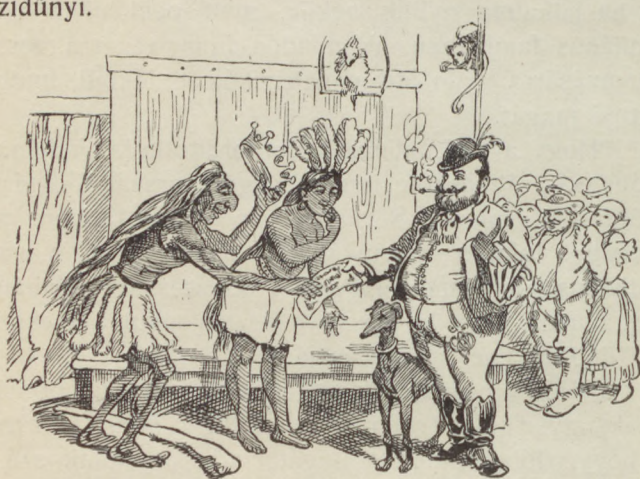
hasított száját, oán zsalugátért tapasztok rá magam, hogy hóttig nem beszél elül.

Még erre se haagatott el, sőt avval a görcsös bunkónak esztergályozott puhékkal néköm gyűtt, hogy mit szedögetöm én a felesége balháját? Mőg tudja ja fognyi maga jis, ha jakarja.

— Tyhű! . . te nímetre rákassérozott beteg vad! — mondok; oán furmát veszek észre, mintha szóllanál? Ha van szufla benned, add ki magadbul slajfer, mer ezután csak nyögés lösz a tudományod!

Erre úgy belé tanát ütődni réz pofografiája a vas terenyembe, hogy akkorát szót, mint mikor kalapács vékonyítja a bádogot. Csakhogy még a bádog belevékonyodik az ütísbe, ennek a vadzab mívésznek, éppen ellenkezőleg, úgy főszaladt a kipe mint a szobozslai czipó.

— No no, ne szeleskedj mán, beteg! — mondok neki nyugodt mérséklettel, hogy a dobogóru le jakart szídűnyi.

Ezzel főkaptam az indijánust az övinél mint a zsuppot, az indijánka előtt a tópára állítottam és a mögzápút czifferblattjára ráragasztottam egy ötös flóres-flastromot, akitül a puffadt fél képe lelapút, a lapos fele mög kidagadt az örömtül.

Mondok, mér ne pártújam az mívíszetet, ha ien mulatságos, más részt mög bebizonyíjja az idegöny előtt, hogy nőmössen is tudjuk élvezni.

A színészet, ammög különössen nagy pártolóba jakadt bennem. Prémadonnát rózsával, színészt borval tartottam. Akárhányszor valóságos múzsa-szeminárium volt a házam, eczcer-eczcer mög olimpus is. Nagy figura vót a, mikor a Jupiter direktor ü istensígibe úgy belejütött az isteni szikra, hogy kapkodott a ménykű után, aki a nagy áldástul kijesött a kezei közzül; vagy amikor valameik más halhatatlan, hótra szítta magát a Bakhus pajtássa szürésin, mög a többi félisten- és olimpusi csöcselék is e'mmást segítve kereste jaz mennyország kapuját, mialatt Vénus, kihöl e'kkis lijezony fűzött, költőji dallokat dallva ült az trónusomon. Mö'sse látszott rajta, hogy vizbül származik, mer a szülő hullámja (az ides anyja) ugy nyakalta a földi nektárt, mintha maga vót vóna jó szent Borbála. Avvót-e igazán, nem tudom, dehogy Leokádia löhetött vóna, ammán zikker.

Hogy este azután páholbul níztem üket, hogyan józanodnak ki e'mmásután a binén, az termíszetös. Letjobb szerettem előbb e'kkis appetitoriumra a kulisszák mögé mönnyi, ahun a mívíszet papnőit, ammint illik is, partfogdostam. Mikor mögeresztették a darabot, én ottan ütem a lózsiba és uri önérzetvel sörczen-töttem le ja partérba akárhányszor ugy, hogy senkit

se tanáltam, ami szintén mivíszet. Mikor hummi ostoba darabot jádzottak, belekajátottam. Mert pártúni a mívíszetet még nem mind, de járteni is köll ahhol.

Letjobb szerettem (ha valami stukkba mán kezdem bele imelyedni) a színházi diskurzust. De nem suttogvást mint Pestön szokás, hogy az embör a színíszek belekottyanásától a maga édes szavát se hallja — hanem jóízüven, kedíllössen átaldiskurálni a szemközti lózsiba. Mikor például az apa mögátkozza lányát, és mő hallgatás van: akkor szóllok át valami figurát, hogy a szomorúság erőt ne vögyön a publikumon. Ha jaz ártatlanyul szenvedő Gyenovéva sorsa mán kezdte csavargatni jaz orromot: nehogy ott mint a bornyu még el tanáljak bödünyi, kerestem ismerőst. Röndössen akadt is. Átszóllok hát, hogy:

— Szervusz Náczikám! Lött-e sok szénád?

— A nem lött, hanem két kis lyányom. Mő'ggyere-

ködzött az asszony az íczaka, — mondja ű vissza.

— Gratulálok pajtás. A dufla körösztlőn ott löszünk. Az egyik körösztapának akar be jis matrikulátathatsz.

Az ien dijalógusok oszt mindétig köllemetös változatosságot okoztak, ugy hogy a letsiralmassabb je-lönetőkbe akarhányszor kavartam bele e'kkis vígságot, mer mondok, dosztig siralmas ez a világ, minek még szaporittanyi is a könnyeköt, sóhajtásokat?

Ha jakadt, aki pisszögött, arra csak ráníztem azon pellantásajim egyikével, akikkel még a kiót is möigézőm. Gyugta is mindján fejét a hóna alá, mint égzengéskor a lud. Mert ugy tessön fővönnyi a dolgot, hogy attul a pár csibe-, krumpli-, tojás-antrétól főkophatott vóna jaz álla jaz egész olimpusi csürhének, ha jén nem tartom avénán a szilvesztris múzsafiakat és múzsahőgyeköt, amivel tudományossan azt akarom kitenni, hogy én vótam a meczénássuk, hát nékőm jussom is volt akkép igazgatni a darab folyását, amint az én kedíllem hangulattyának mö'ffeelt.

Mer mivel győzzük le az ílet keserüségejit, ha nem azokkal az tromfokkal, miket az osztó sors keze nyom gyarlandó markunkba?

ÉJJELI STIKKEK

Csunya bogár az egér, sitítbe.

A lethitelössebb költők is emlőgetik, hogy az icczakába valami röjtíles homál vagyon, akinek sitít lepedője alatt szövi titkajit az természet.

Való igaz. Magamrul tudom.

Mert ícczaka leterőssebb bennem a természet, akar Merkúrius óttarán áldozzak e'kiss csöndessel, akar a Bakhusén néminemű italkával, akar pedig a Vényusén ábrándos szerenádéval, az kedves ablakjai alatt reszeltetvén el a czigánnyal érzelmes gerjedésejimet.

De az icczakaji humornak kiválóképp vótam kedvellője.

Mán gyerökkoromba szerettem féreverögetnyi a harangot. Icczaka mög, ha szép hódvilág vót, tüzet kajáttani.

Az ien enyelgéseknek azonba végre se volt praktikus haszna. Többet erő volt az icczakai falopás, akit nem magamér cseleködtem, mert hálá istennek: sem szükségesnek, sem nobilisnak nem tartottam, hogy magamér kövessem el az ekspedicziót; — halom

szegény diákok jóvoltáért; mert nem csak a mívízetet, de a tudományt is pártútam.

A letőszibb tudományos hecczők sorába tartozik a falopás, ami jazér történik, mer a bennlakó diáknak nincsen füttője. Hát szöröz. Részt vősz abba mindön fiatalabb erő, akinek van e'kkis hajlandósága a komolyabb törekvisek erányában és nem ugrik mög a más árnyékátul se.

Mer a falopás gyerökmulatság ugyan, de úgy kijár abban némelkor az öreg ütés, hogy bátran a nömössebb sportba lehet sorúnyi.

Sokszor, ha ja Gazsi vagy a Lőrincz diákot látom homályossan magam előtt, amint viszik azt a zsalugátért, akibül két órával előbb a szép Erzsikének szőke feje mosolygott alá, köszönettel fogadván a virágot mög a kántust, csak úgy ráz a kaczagás.

Hát még mikor a nímet péket zavartuk ki a meleg pihébül!

Gazsi a kutyát kalbásszal tartotta, én hánytam a fát, Lőrincz mög hordta. Mikor így vagy e'ffél ölecske elszármazott a portárul, Gazsi odamegyen a nímet ablaka alá ugatni. A betyár tudott is úgy vonyítani, hogy Bécsben is bátran löhetött vóna nímet.

A nagy ugatásra kigyütt a gazda s mikor mö'llátta, miben műkönnnek az udvarán, főkapott egy husángot és utánnunk iramodott véle; azaz, hogy csak ő utánnuk, mer én beszabadútam a konyhára, onnad a kemencze tájára s hirtelön jóllaktam e'kkis meleg zsömlyével. Mire a pék begyütt, hült helyömet lelte.

De letczifrább mégis csak a'vvót, mikor az ídes magam kapufélfáját hordtam el ícczaka, másnap mög jól mö'ddeklináltam érette az udvarosomat.

Naktmuzsikát nyögetni a kedves ablakja alatt,
míg én a sarok mögül csak félig látszok és a kari-
kásommal adni hozzá a taktust, vagy a banda élin
vikonyan süvíteni a vastag mézeskalácsosnének, hogy:

Jer ki, jer ki ablakodba,
Szép sápadt lyeány —

amely nótának szertelen sok szöröncsét köszönhetők
a szép nem környül — az ien szerenádékba nagy
kedvem tellött, főképpen ha ja mö'ttisztót hōgy szō-
mēllössen köszönte mōg a szīves mōgemléközīsomet.
Kōttōi sor vōt a, ha ugy nīztük, hogy kōvályog a hōd
pofája ringy-rongy felhōk kōzt, mījalatt mō álomba
szuszog az egīsz termīszet.

Nēmelykor mōgejtōttem azt is, hogy kīcserētem
a cigányaim kōzt az instrumentumokot: a primās
kezibe nyomtam az öreg bōggōt, a kontrās szājába
a klārinétot, a czimbalmos kezibe a brácsát, össze-
vissza mindōnkinek azt, akit nem tud s osztān alōmars,
fūjjadd, húzzadd! Eztet a szerenádét szāntam ēcczō
a rézfenekū uzsorās zsidō feleséginek. No, oan sival-
kodást, vonyítottást nem hallott még az a vīn hōdvilág
odafōnt, mint akit azok a főfordított instrumentumok
cselekedtek. Az igaz, hogy az egész falu kutya-macs-
kāja segített benne.

Ha jóllaktam pojezissel, alászálltam a magas
ábrángatódzás fölleg-párnájirul a pozsgás valóságnak
kukoricza-hajjal puhára szōrt földgyire, a fosztási
szuarék kedēllős bukólikájába, akiben homállossan
ígett bár a lámpás, de világított benne a szikrádzō
szōm: a piros kukoricza. Fosztogattam biz én ott,
hogy csak úgy csattogott, s mert piros kukoriczára

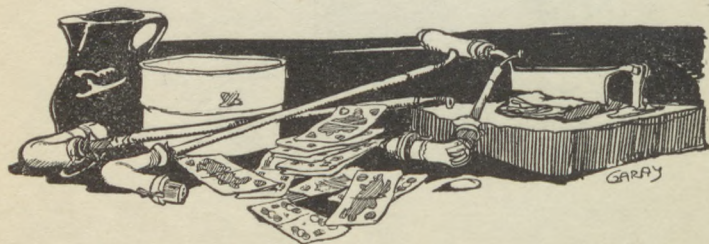
mindétig is akadtam, éltem a szabadságommal és leje-reszkedém egy-egy fődművész-leánykáhol csolkért. Hanem akadt benne olyik, hogy nem kérdezte, a török háboruban veszett-é jel az őszám, vagy hogy Rákóczi-féle ármális lógg-e a kaszlim fölött: ugy ehagyintott magátul, mint a hántott csüet, eszem aztat az erényes fajtáját!

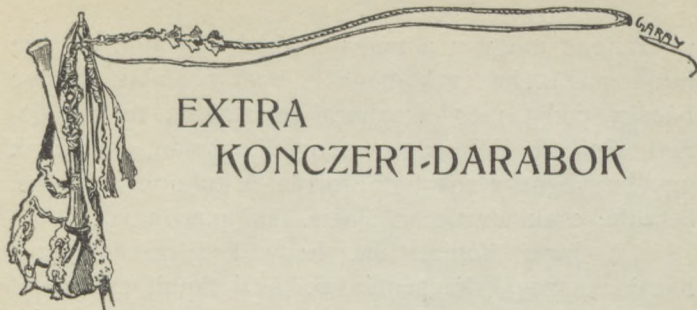
Szerelem után következett a háboru. Az em-börbe vagy megalszik a vér, vagy fölbuzog, ha e'kki-csit ki nem eresztí magátul. S a kukoricza-estíjek után röndszörössen parázs verekedís vót a prográmba. Mer a rüpők parasztja, aki bent a fészér alatt még a száját se tudta kinyittani, a kapunál nagyobbra nyi-totta ki osztán, ha kível vót rajta. Mert a'ffúrta a paraszt máját, hogy uri magunkat jobban kedvelt a

leányzó. Hja, a fehérnőpre, ha paraszt sorban van is, a fain magaviselet, a mivelt tempó, az uri fogás mindéig hatással van.

És csak öste, mán hogy nagy öste szerettem az ien ekszpedicziókot. Mer ammé a sitibe a bátor férjiba főtámad az energia, szívében a szerelem és bátorság — a gyáva rotyty embörbe lelohad .

EXTRA KONCZERT-DARABOK

Czupász !

Az écczakai humor a fő-humor, híjjába !

Tudd erről mesét mondani Kanyó bácsi.

Mezőgarázdasági prakszi vótam a pispeki javadalmokon. Ott szöröztem, aki egy kis kártyavegytani tudományom és gyeologiai ösméretöm van. Kanyó bácsi keze jalatt praktizágattam, ámbátor vín létyyre ő is gyakornokoskodott volna még, ha jez ellen tisztős kora nem tiltakozik. De jazér csak leejtötte a kezit, ha valameik peszra karikázott el mellette. Mi meg biztattuk Kanyó bácsit, ne hagyja magát, szorijja ! Mer addétig fijatal az embör, ameddétig annak tudja magát. Aki huszonnýg esztendős korába kehös, az vénebb a hatvan esztendősnél is, ha helyre öreg.

Kanyó bácsi el is hitte nekünk, hogy még legényerőbe van, pedig bizony az ílete szekerén mögvásott mán az tengő. Hanem mer mulatnyi csak muszáj, hol borral, hol szerelemvel: csak le-lekapattuk az öregöt a lábáruul.

A bor, a csak itatta magát; — de mán a fehér

níp, annak mögvan a maga szabad akaratja, az nem itatja magát, ha csak maga is nem szomjas. Kanyó bácsira pedig még a saharai pusztában se fanyalodott vóna rá. Hát még a csengődi pusztán, ahun csak ugy bugyogott a sok fiatal forrás. A kukoricza-erdőbe, berekbe csak a'vvót az ojasis, aki pusztá vót.

A Juczit főbízattuk, hogy kedvezzen Kanyó bácsinak szóval, kacséntással. Juczi tanult cselíd vót és ami műveltség hibádzott benne, azt az én pallérozó methodusom helyre ütötte. Valóságos hőgyet neveltem belülle; ha még a franczia szóhol is ért és klávérozni tud: uri gubernántnak is bejillett volna. Mer híjjába, a paraszt fajta is urabb minállunk mint másutt a magnatéria.

Kanyó bácsi ehitte magáru, hogy ő csakugyan mögejtötte szüvit a Juczinak, mer valahányszor elment mellette, Juczi oan laposakat pislántott rá, mint a lepíny és akkorákat sóhajtott, mint a czibaki kovács fujtatója.

Randevut kér tülle az öreg. Juczi vonyakodik, húzakodik, hogy így amúgy, még hirbe keverődik, mer a téns ur vesződelmös embör, kifog a husz esztendő's legínyön is, ü fél. Hanem ha mögesküszik, hogy nem szóll, hát egy szóra, egy kurta szóra nála níz . . . de ugy níz, hogy ne lássa; majd sitítell.

Mögvót, amit akartunk.

Mikor mán aludt az egész tanya, még az éjjeli kerülő is: fogtam egy két hetes boczit, ölbe vettem s a Kanyó bácsi félig nyitott ajtaján betótam.

Ott álltunk lesbe az ámbituson, ahányan vótunk.

— Te vagy Juczikám?

— Én vagyok, teins uram.

— Ne teinsuramozz engem hugám, gyöngyvirágom Juczikám, csak Mártonykádnak mondj.

A boczi a szoba közepire ért. A körme csak úgy kopogott a padlón.

— Juczikám, hányd le a csizmád, mer nagyon szöll.

Egyszerre csak: „mbbbő!”

— Jézus Mária! — kiáltja Kanyó bácsi.

— Mmmbbbő-őh!

— Jaj! Kisértet! — ordíjja az öreg.

Erre égő gyertyával rohantunk be mindnyájan a szobába . . .

Ami jerre következik, azt a szinpadon úgy hilják, hogy tabló.

* * *

Hej Kanyó bácsi! Sok bolondot ejtettünk mög rajta!

Hát mikor ecczé baráttá töttük!

Ez így esött.

A csőszmőgi gvardián átküdte hozzánk az egyik kódis növendíkit.

(Akkó mán nem a pispeki javadalmakon vótam prakszi, halom a Zálogházy gróf birtokán mint számtartó neveltem a terhet. A pispeki tanyára nem jár kúdúnyi semílyen szerzet, mert egyik pápista varnyú nem éhezi mög a másikat. De nem is kapott vóna.)

Hogy behajtatott a szent atyus, ígértem neki tyukot-kalácsot, apró píz, ha lejissza Kanyó bácsit. Kérdeztem is túlle:

— Tisztelendő kódiskám, tud-e maga innya?

— Amennyit birnom a szent gondviseléstől adattott, mondá kenetössen a csuklyás.

— Osztán sokbú tellik a? — kérdöm én.

— Italja válogatja, mondja ü, fölemelvén szeméit az égre.

— No, kámzsás Methodus, a javából húzatok. Zsiros ebédet főzettem, sóssat, borsossat, hogy utánna nagyon mö'kkivánja az italt.

Ittunk is. Fekete leves után dógajim után láttam (bementem a méhesbe aludni) s távozóban odasúgom a Krisztus inassának: mikorra véli, hogy elkészül?

— Amint a tekintetös tisztartó ur tehetségibül hozzá vethetők, még ezen jó kvalitásnál is östvélig tart el az operáció, — könyörgi vissza a csuhás hébér.

— Röndbe van; de jaddig tökéletös lögyék ám az állapot!

Mire elvégeztem dolgajimat, szakadó este vót. No, mondok, ha éngöm is esti kilenczig srófolt le az érmelléki, hát még odaföl mi világ löhet!

Világnak vót világ, mer a gyertyábul láttam, hogy az isten cselédje még mindétig téríti a kezure adott halhatatlan lélek gyarló hüvelyét.

Hogy ajtót nyitok, abba ja perczbe a tövig égött gyertya nagyot sörczen és kijalszik. Sitítbe maradtam.

Tapogatódzok. A szaga után indultam.

A lábam puhába jakadt. Mögnyomom. Nagyot nyekken mint a duda. Dominus nobiscum! A szerzetös volt. No ez beáldozott.

Világot parancsútam.

Ott hevert a két férfiu az asztal alatt. Kanyó bácsi fejjel a kanapénak. Kezibe ja törött pohár. A szakállá is csöpögött a nagy boldogságtul. Mosolygott, mint a hetedik mennyország. Ez is idvezült, mondok.

De mán most hadd én fogok az operációhol!

— Hamar a kulcsárnét! Júliánna asszony, mon-

dom neki, ide az ünneplőjét. A sávolyos selyöm ruháját, a bodros fejkötőjét. Ne bámészkodjon! Szaporán! Eztet az Ur vérivel töltözött pátert bujtatjuk bele.

A kucsárné mög a hajdu segítettek benne. Amég ki birtuk hámozni a kámzsájából a pohos mendikást, bele izzadtunk mind a hárman.

Végre fölőttöttük, a szakácska mellé odajakasztottuk a kúcsokat, belejeresztettük a zsöllébe, kicsúszattuk az ambitusba a nagy puhafa-asztal mellé s elejibe szórtunk egy garabó hüvelyes babot.

Csak úgy kapaczkodtunk a tornácz vastag oszlopajiba, hogy fő ne boríjjon a nevetís.

— Még nem vagyunk a végén! János, a beretváló szerszámodat hozzadd le. Mö'bberetváltjuk nemzetes Kanyó uramot!

Ott feküdt a Mártonyka. A feje úgy mö'kkonyult, hogy az orra högye a szakálla közepiben legelt.

Szépen leterítettük a pamlagra. Míg János verte a czintányérba a tajtíkot, én addig ollóval sződtem le a Kanyó bácsi bajuczá, szakállát a nagyjából. E'kkis lúszörpárna kitellött volna belülle. Mire tallóvá arattam le a sűrű vetést, János nekijált és oan simára beretvátta le, mint a terenyöm. Osztán rájadtuk a csuklyát, aki foglalat nélkül hevert ott, hamarossan befogattam a klastrombéli kocsissal, magam melleje űtem, a Muczi hátasomot a saraglyáhol pányváztam és mögindútunk. Éjfélre bejértünk a várásba.

A monyastériom előtt átunk mög.

Csöngetők.

Csak úgy ugatott végig a harangszó azokon a bolthajtásos tornáczokon.

Előcsoszog a fráter janitor és csikorogja ki onnad

bévuílról, hogy nem lakik itt se bába, se patyikus, az mind arrébb van.

— Beteget hozunk, mondok; egy tisztelendő urat. Hóttbeteg. A szekere tele van elemózsiával: tán a nagykaput kék előtte kinyittani.

A kúcs mö'ffordult a závárban s a kapus fráter maj kiejtette kezibül a lámpást, mikó mö'llátta a kocsin horkoló barát állapotját.

A jámbor dörmögött; mintha oan furmát dörmögött vóna, hogy a gazembör megest elitta előlük a javabort.

Aztán Kanyó bácsit a kocsissal lejemeltette a kocsibul, főczepelték a kondignációba és beletosztották egy czellába.

Azon a nyomon lovagoltam vissza.

* * *

Kísűbb beszíte a gvárdián, akinek két sűdővel kérleltem mög a haragját, hogy még oan komédiát nem láttak, mint avvót, mikor Kanyó bácsi másnap délbe fölöcsudott. A barátok valami jövevény konfráternek hitték, maga mög Kanyó bácsi oan ostoba pofával nízett körül, mint a kölyök kutya, ha nyillóba a szöme. Mikor gyiákul mö'sszóllították, magára nízött. Eszreveszi a reverendát. Az állához kap. Nincs szakáll!

— No, aszongya, kűdjetök ki stafétát a zálogházi pusztára. Ha ott van az öreg Kanyó, akkor csakugyan barát vagyok; de ha nincs ott az öreg Kanyó . . . akkor az isten áldja meg a tisztelendő urakot, mégis csak én vagyok, kűdjenek oda.

* * *

A kúcsárnévá lött barát fölámolyodásán magam vótam jelön.

A hajnali szellő szépecskén fölébresztötte. Én
mög, mintha jaz istálló felül gyüttem vóna. A főkelő
nap ippeg első sugárkévéjével sütött rá a barátnak
az orra högyire. Ú'sszikrádzott akár a rubintos gyűrű.

— Ejnye kucsárné, mondok, ugy félig vetve oda
ja szót: de korán kött.

— Eh? — nyögi a barát és nagyot níz az apró
szömvivel.

— Korán kött Juliánna asszony, mondok ujra.
Osztán mien takarossan kijötödzködött. Nyilván a
várasba hajtat vásányi.

A barát emelgeti a homlokát, amitű csak ugy
ágaskodott fejin a bokros fejkötő.

— Ejnye no, kucsárné, hát már nem is felel az
embörsígös mö'sszóllításra?

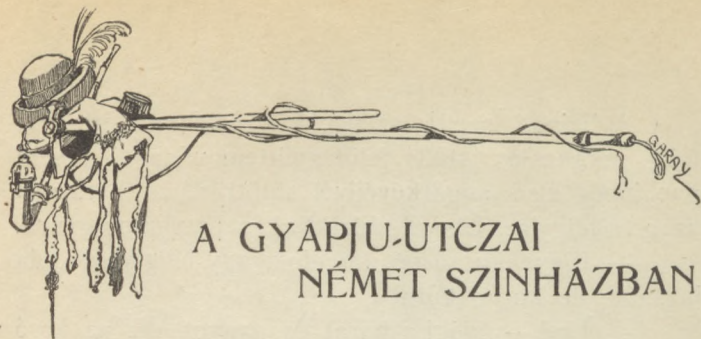
— Tessen? — mondja ü oan rozsdás hangon,
mint a kenyetlen sarokvas. Ekkor a szöme rátíved a
térgyire, ahunnad kék virágokkal szegött rózsaszín
sávolyok tarkállanak feléje.

Nagyot ugrik. A fejihöl kap ez is. Mö'ttapéntja.
Bukros kötő jakad a kezibe. Lekapja. Mö'nnízi. A ruha
jalatt a sok stájfos szoknya zörgött, mint borsó a
teknyőbe. Térdre roskad. Azt hitte, mö'vvan babo-
názval, némberré lött.

— No barát, mondok, gyere! Viszlek a klas-
tromba. De apácza-klastromba, gyóntató kucsárnénak.
Könyörgött.

Estére kicserétem a Kanyó bácsival.

A GYAPJU-UTCZAI NÉMET SZINHÁZBAN

Belénk származott a nímet, még peig duflán.

Komédiás politikusok, politikus komédiások. Abriktolt delegátusok, dresszérozott táltosok. Egyik mög-szavazza a pítz, a másik mög besöpri — mind a kettő csak szóval, dagannának e'mmásba!

A kókler státusférfiak az akademiájába döfödik bele ja derdidaszt a Szarvas Gábornak nyitval felejtett hézagjaiba. A kinsztlérek mög azon mosdatlan a Gyapju-soron az árván hagyott, neveletlen, lankadt bögyü nímet muzsa hirdeti ja Sillért — de méri a zsigert.

Amőre ellátott szömöm, csupa magyar hangot hallok. Hej, ugy leszaladt mán erről a fődrül az hazafiság, mint a kevi kutya.

Főhúzzák a firhangot.

No nímet, lohogj elő!

Ahá! Te jis hússal dógozol. Hogy a lámpások elejibe odaröng az a cseh Vényus, akkorát szíttam

magamon, hogy maj lebegő nekű maradt a két szomszédom.

— Ez oszt a mö'ttestösült mívíszet, hajlok oda az egyikhöl, aki szinte jaz orrára csavarta föl aztat a prágai sonkás Libusát . . . mán ikább Ludmillát.

— Rrreizend, nyögte.

— Nikt raiczis, szondern bemis, — tanitom ütet — vasz iszt ibrigencz ájn hund.

Erre a fejit ugy elkapta mellőlem a sógor, hogy maj legurút a pad alá.

— Czú vém hábe ik dasz glükk? — kérdöm. Csak most láttam, hogy mi isten csudája. Mer hogy sose tapasztaltam még orr végibe embört.

— Ich heisze Kuranda.

— Vasz? Zi zind dasz berümte ungárfresszer?

— Ach, mit nichten! Sind wir ja doch die besten Freunde jetzt. Wer sind Sie, mein Herr?

— Szó zéhen szi mir czvisen di ógen, mondám én, dasz ik bin herr Bartolomäus fon Mokány, feldherr und erdbeziccer ausz Dombszög in Sáromberker gespansaft, unabhängige liberále, ajzerszte linksz in rekszfrage. Zi visszen alzó . . .

Ebben a minutában gyujtottak rá a második aktusra. Szinte jólesött, mer kezdött kirojtosodni a nyelvem a nímet szóba. De mán a figyelmemnek kiszakadt a feneke. Nagyon üthetnékem vót. Jordánt, nímetet egy csapásra kitűntetni: ien alkatmatosság nem kerül egyhamar. De mer mívelt magyarhol nem illik az ien kritika, rábíztam a Szellőmre.

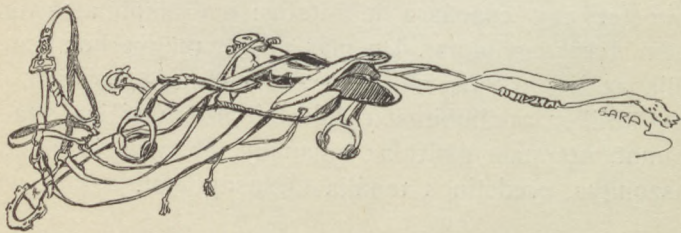
Mikor az ámbitusba hűselni híttam ki jaz agaramot, utánnam gyűtt az orranagy jebuzeus is, mer, aszongya, eredetinek tanálja társaságomot.

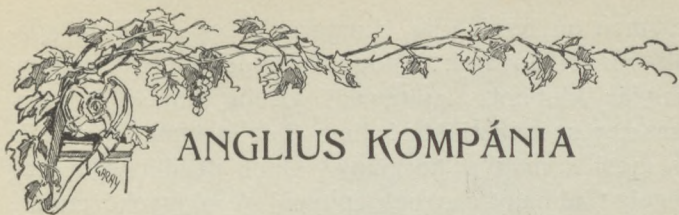
De nyovolyás, itt kível vagyunk dajcslandon, itt
nincs brúder. Szellő — beszíj véle!

Mög is cseleködté hüven.

Dosztig vótam a nímet mulatsággal. Nincs szöbb
a magyarnál.

Hadd is szójjék hát!

ANGLIUS KOMPÁNIA

Hallom az ujságból, ánglius klubbót akarnak alkotni.

Hát annyira ment a gyérmánizáció, hogy mán a splín ütött belé a magyarba? A magyar gyénius mán csak afféle ízék lögyön, akit mögfú jaz honyfi, mint gubanczos szénát a Riska tehenem?

Czurukk! Oan nincs!

Hogy beröngöttem közibéjük, hazafiassan szertesustorékoló pillantásajimmal mind fenékre löktem őket.

— Dzsentlmen pernehajdersz! — kajátom oda nekik a saját dikciónárijomukon — ju vill bí grinding en inglis-höngérien klöbb? Ze divel boo-yake in júrsz menceszter lord spenczer! Iz not inöv ze dzsörmen epidemi, end naú ze pätriotik gövernement? Ju vill hir for szjuperflusz en inglis naval? Sipnával, or navalsip, ze szém navalya. Kvesn iz for ösz: in ónli lingvedzs! Hir isz ze plész for lébing end for sterbing! All ozer isz kóficzroy! If ju vill not finis jursz arulation, ze dunder chap in jursz tök-head into!

All men on bord, rule Hungaria! Csír! Böftök apátok, rozbóf anyátok! (Hogy aszondom: Önök angoly-magyar klubbot alapítanak? Ördög bújjék a mancseszter spenczerjükbé! Nem ölég a nímet epidemija és most a magyar kormány? Önök itt fölöslegül még angoly hadihajót akarnak építeni? A mi igyeközetünk: egy lögyék a nyelv. Itt élned, hálnod köll. Minden egyéb kóficz. Ha önök a mi hazánkot akarják elvönni, hát akkor a ménkü csapjon belétek! Hajóra legénység! Éljen Magyarország!)

Erre a szpícsre külön-külön vagdosták hanyatt magukat.

Azzal az érzéssel szödtem föl a vasmacskáimot a kikötőjükben, hogy megest mö'mmöntöttem a hazát.

Klubb csak akkor löhet angoly, ha ja *mi* nyelvünkkel él. Ennek peig a szózatya az, hogy:

HAZATÉRÉS KÜLORSZÁGBÓL

CSIHAI édes honyom, benned vagyok megest!
Immár nem diktálnak belém beteg levest; —
Hájas magyar ílet, gavalléros vig hecz:
Kezdjük elül! — Nímet, neked pedig dikhecz!

Usgye, kehös fajta! Letkissebbik lyánya
Harmincz esztendősnék születik világra!
Ha asszonnyá gyúrték: a nímet hōgy keble
A golyvás nyakából mindjárt ott lefeg le.

Mán peig oly nőnek, kibe kebel, kar nincs,
Annak csak aszondom: fahr ab Rézi, abrincs!
Kanja még hitványabb; mikor feszül: csuklik,
Énekelné hasba gitárral a Kotlik.

Csak te vagy a világ első náncziója:
Kínyös hazám izmos gyenyerációja!
Még itt szabad jordányt poñon ütögetni,
Szaftos felesígit mög-mögöleegetni.

*Köp a többi! A szent lélekje is vak tyuk,
Czoki valamennyi! Csiba nímet, abczug!
Nemzetek rangjában magyar mindig fönt lesz:
Valameddig szólni fog benne ja csöndes!*

Ien lelkös pojétaságra se hittem, hogy vetemődek valaha! Peig siralomra fakadhattam vóna ott kivel, mikor azt hallottam az ujság-lapokbul, hogy a lovagijas szittya gyalogversenybe lohol Budátul Füredig — puhúna nyergöm alatt az ábrázatja. Csak mikor azt hirdették, hogy nyóczvanöt pajtásom kerűt bele jaz dijétába, libbent föl bus kebelemben a mögölmosodott szív.

Mindjárást is oda sijettem az országházába. Csak megest a Szellőmbe kapaczkodtak bele, hogy kutyának nem szabad oda bemennyi. Micsa? — mondok. Hát ott az a rácz kutya: kutya? Avvagy ahun oan dohos a lebegő, mint itt bévül, lukszus a szellő? Hasze, te stiglicz! — kajátok rá arra ja csipasz ajtónállóra: ha jakarom, még be jis választatom az agaramot. Ugatnyi tud ez is a kaúrrmány mellett, ha jó tartják.

Ezzel bátran belíptem a tisztótt házba és két hōgy közzé nyomakodtam be a spersziczömre.

Ahun a! Csupa szakasztott magamot láttam ott egy csuportba. Akár az éldős magam arczatját ütették vóna jaz padokba.

— Szerbusztok fiúk! Csak ne kéméljétek a ministérjomot. A zsidaját peig nyomoríjjátok mög e'ppár vekszlivel.

— Kérem, ne tesszen lebeszínyi, könyörgi az egyik liberíás liberális.

— Ne ordíjj, cseléd! — mondok neki uri mögve-

téssel és egy flórest csusztatok a fehér pamukba szorított eeső lábába.

Valamennyi követ főnizött hozzám, az elnök mög felém csöngetött.

— Csöngethatsz, vín pecsovics, mondok. Nem ghycyzünk ebben az országgyűlésben. Tagbaszakadt legínysíg van itt most édgyütt, akit le nem tromfolsz azzal a beteg házszabályaiddal. Kiaggultál te mán a hámbul!

Nasszerű effektust csinýátam. A balsó szomszéd asszonyka mosolygott. Tetszöttem nékije. Oda tévedők a térgyihöl:

— Nassádnak tán az ura szintén köztük van?
— kérdöm.

— Nem, zöngi kanári-módon; de az apám.

— Antul jobb, mondok. Mijolta tetszik neki ablegátusnak lönnyi? Csak nem tart a kormányval? Ki jis tagannám, ha magácskának vónék.

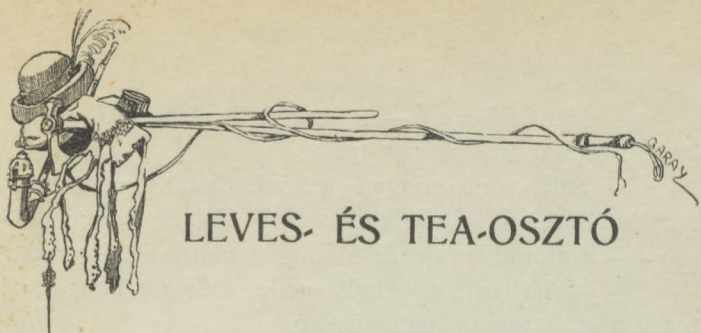
Múlattattam a kedveskét. Emlögettem neki jaz agaramot, a szandlóferemet, mög hogy a »Bársony« kanczám csillagos csikót ellött, az is kanczácska; neki való vóna hátasnak, neki is nevelném, ha mögértené érzelmes beszídemet. Előhozakodtam a füredi szezonnyal. Mán a lufczúg oda jakarta kapni a karomat a vérbélű honleányka víkony derekáhol, mikor éczörre csak mögnyekken mellettem egy szorított hang. Mondok: a Szellő. Bordába akarom inteni, mikor a jobbik szomszídasszony férerándíjja ábrázattyárul a firhangot . . . Tyűh! Hogy származna bele a »Honkorány« vagy minek hilják aztat a masamód-ujságot, akibe verset tojik — a Kotlós Zirza vót!

Kettőt se jugrottam, mán kível vótam a tisztótt

házon. Csak mikor ahhol a kis ajtóhoz értem, akin
bévül nappal is gyertya ég, akkor tért vissza belém
a szufla.

Ragyogón fogadtak. Még le sem hánytam a bíró-
mándlit, mán is kijadtam az éjjeli napiparancsot:

LEVES- ÉS TEA-OSZTÓ

Flekk!

Hát e mi nyovolya megest? — tünődök magamba, hogy mö'llátom a Sándor-utca sarkán: »Leves- és teaosztó intézet.« Mondok, az országos apáknak szántak hummi potya frustukot, amér korábban kölletik nekik hozzáfogni az ásitáshol? Mer biz az ke-serves, ha mán a követ is akkor koczog a gyűlísbe, ammikor — így kísű őszvel — a csűrhe jarra a kény-szerödött mezőre, lebötüzni aztat a pár fakó fűszál-paragrafust.

Bemenek hát a csuspájz-akademiába: mien benne az állapot.

Képviselőt nem láttam. Még szögényebb nípnek szánták azt. Hásze a sorsa is azér bal.

— Hékás! Lyányasszony! — intök oda egy könyörületös peszrának; hogy vesztögetik a teját?

— Teát rummal parancsol?

— Teátrummal? Ne komédiázzon angyalom, ha dzsentlmén ereszkedik le jebbe a jotékonysági put-riba mö'kkóstolni a szegínysíget, mer ki tanálom kapni alóla a fődet, mondok szelideden.

— Jézus Mária! — kiáltja ű, hiszen ugy értetem: rummal tetszik-e a tea?

— Szót vóna mingyá grammatikálissan, felelek én. Rummal hát! De e'kkis teja is lögyék benne!

— Rummal 7 krajczár, szepögi a megriadt tejárúza.

— Jaj babám, enyelgök véle, még ha bodzafán termett is a tejád, mégis ócssó.

Aki szamováriumos kinja vagyon a jótékony bögyödnek szógám! . . . Ha nem fonnyadt ágáczkalevélből szűrted, mög ha a rumját nem ócska glaszékesztyűből főzted, soha ne tudjam a különbséget a zöd kirá mög a makkhetes közt! Mán a cél akar-hogy szentösíjje az eszközt — ikább sose löszök szögény embör, mintsem hogy ezzel a felebaráti moslékkal haragíjjam magamra jaz bilemet!

Benyitok a másik szobába. E'kkis savanyu bablevessel mögkérelöm a hasamot, aki a tennapi borböcsléstül a Köztelkön, mög ettül a szecska-szósztül mán gyérmanizálódni akart.

Hogy magam alá gyűrök egy szóma-szíköt, kérdom egy talián kűfaragótul: jó-e máma a bablé?

— Est bonus fisolus?

A macskafaragó csak níz rám.

— Domandó, é mandzsábile la szuppa di babbo?
— mondok nyomatékka.

— Non capisco ungherese, feleli ü.

Hogy aggatnálak szaláminak a kímínyömbé, te pernahajder, vagyis: ajdero di perna!

Aszonygya a nőstiny kernyelke, hogy ma lencse-
nap van.

— Lencse? Nini hugám, sugok oda neki a hón-
aljába, nem kókai termís?

Az optikából mö'mmaradt bennem annyi tudomány, hogy a »lencse« nagyít, ami való igaz is, mer ahányszor jóllaktam véle, mindig fölfútta jaz hasamot.

— Hamar valami ántidótumot, Hébé'm babám; mer a maradék teja kikéredzkedik belüllem.

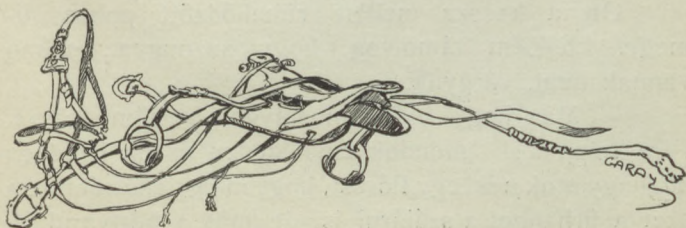
Hozott csáját, a tán jobb lösz. Kérek bele rumot, czukrot duflán.

— Van már abba minden, mondja a görlicze.

Hogy amugy könyv nekű a rojtos nyakravalóm mögé düntöttem, ezer farbába szikrádzott túlle a szö'möm. Bizony, mindön vót abba! Valamikó otthol tívedísbűl papramorgó heött be tanátam köpni az öreg anyám kámforos pályinkáját, akivel a köszvényes térgyit kenyögette — de jaz tokaji vót ehhöl a pogány folyadékhol kippet. Hanem szögény embörnek hasznos. Letalább egy hétig nem eszik túlle.

Én bevátottam a prográmmomot, főjaldoztam magamot a nípír. Má most éljünk e'kkicsit éldös magunknak is.

H. i. sz. h. az a cs.!

TÜKÖR-HISTÓRIÁK

Püf neki!

Még tükör-koncertot se hallottam. Mondok: új svindlérség! A másütt főfogott tájikat ragasztja tán bele jaz tükörbe, hogy mindétig benne marad? Mind ez nem vóna ögyéb közönsígös fotografusságnál, akit nálunk a Nyakló zsidó fija is cselekszik? Merhogy az a vörös külök úgy etrafáta a tanyámat, hogy ammijótátúl fogva ott lógg a vaskaszlim fölött, ki se járok bele.

Ha úgy van, hogy eztet a főfogást hirdeti tükör-koncertnak: úgy főfényképelem a nímet kóklerjít, hogy a tükörjeibe se lát oan patent natúrzelbszt-abdruckkot, mint akit én nyomok a pofografiájára.

Ott a kassza mellett rühellődzött pohos nímetje. Elejibém támolmog, hogy aszongya: sokan vannak bent, várgyak.

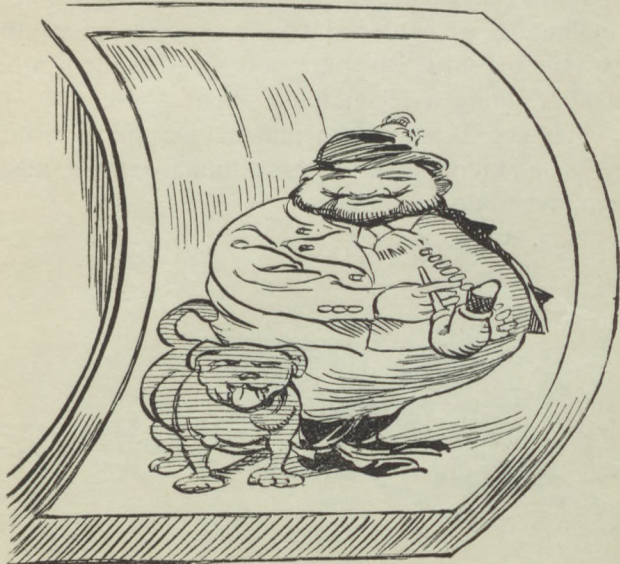
— Mán hogy én? — mosolygok a szöme közzé. Fére csippás! — mondok enyhédeden és na'llelküven odahagyintok neki egy flórest, hogy mingyá kétrét huzta szét a firhangot a szájárul is, de mög a bótyjárul is.

Csakugyan úgy van, ahogy gondútam ! Érzöttem, hogy nagyon rám ért a pofon-nyalhatnám.

Mind likba nízött, valahány csak vót ott. Egy ifiaszszonyka mög úgy nekihajút a nízisbe, hogy hirtelönyibe azt tudtam : ű a panoráma. Erre lelohadt a mírgöm. Ippeg a firhangját próbátam szétránczigányi, hadd tapasztalnék-tapogatnék valamit én is: mikor a szomszédba jakkora sikítás-nevetés esött, hogy mondok : valami fogadalom esik ott is.

Benízek ! Vihogó fehér nipsíg.

— Mit nevetnek ? — kérdök egy vármegyévé ömlött, különben heös magatartásu uri magyar embört, aki felém evezött a hasával. Nem szöll. Nyilván nem is magyar, mert oan mangalicza-fajta dakszli kutyával jár. Éczörre a Szellőm ekezd szükönyi ; az a for-

dített lábu nímét kutya kavarta föl a vírit. Csak közelebb menek ahhol a vastag urhol, mer valami ki-magyarázhatatlan titkos vonzódással voltam hozzája, mikor — zsinigrealó kóklerja! — eszre veszem, hogy én vagyok az a Mát-ra-hasu uri embör, az a kajla lábu dög meg az én tulajdon Szellő jagaram. Respekt!

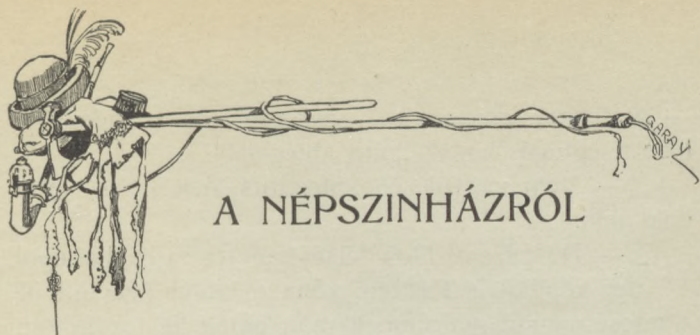
A másik tükörje mö'ffordította a vastag állapotot víkonyra. A Mohácz-i bátyám oan vót benne, akar a lécz. Erre akkorát nevettem, hogy jó kedvemben magam mellé sodorintottam aztat a bögyös mönyecs-két, akit a domború tükörbe pillántottam mög. Hát ahogy a gyanus nyikkantásra mö'ffordulok — megest a Kotlós Zirzabella vót!

Ugrottam kifele. Alyig bírtam az agarammal, mert mindig csak azt a tükörbéli mássát nyaldosta — mö'mmög á hátúsó lábát is kezdte emeegetnyi, hogy mögfürössze. De mán ekkor oat ütöttem a bor-dája közé, hogy a fejem fölött röpűt kifele.

Mégis csak mívész a nímét! De ha még dufla vóna is a tudományja, mégse tunná aztat a nömös tudományt, akit én tudok.

H. i. sz. a. a cs.!

A NÉPSZINHÁZRÓL

Ucczu múzsa, de főkaptál!

Van most oan hazafiság a nemzetiségnek ott
kível a Kerepesi-uton, hogy dosztig lakhatik véle
még a függetlenbéli honatya is.

De jén aszondom, hogy abrincs az ien népszin-
háznak!

Bársony fotélba ütetik, pokróczot guríttanak a
lába alá, mö'nnasságolják, limonyádéval kínágassák...
hát mőte szokás iet cselekönni az romlatlan níppel?

Ha mán színház kő neki, mér nem szöröznek
nékije ikább valami állást egy nagyobb pesti hotelba?
Va'ttán ez idő szerént urnak köll az állás? — a nép
mög belejül a paszomántos zsöllyébe, oszt' möngyön
haza és nem tudja kifüzetnyi az adaját? Vagy bankó
heött azzal a mö'mmaradt hetedik bűrivel váltsa mög
az ajntrét?

Hogy a vizes gubámot a nyakamba tartottam

— utállom a parupnyit — aszongya az a kadrupbeli lebernyegfogó, hogy: „pite ablégen!”

— Nem vagyok én ablegátus, hékás! — mondok neki.

— De kérem, tilos felső kabáttal a házba lépni.

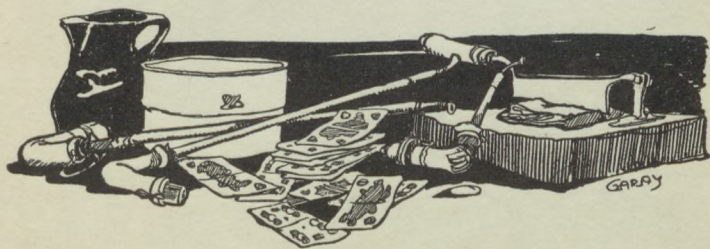
A képihöl is törűtem vóna a jobbik kezem-fejít; a pöcsétnyomó gyűrűmnek mán befelé is fordítottam a czímerös felit, hogy jobban fogjon — mikor mögharsant bévül a muzsika. Hamarjába a fejihő vágtam a nyirkos gubámot, kinyössen feszöngtem a főajtó fele és nyomtam bele magamot az helembe. Mö'ffeleetem nékije, mer teljessen kitőtöttem. De, hogy körűnözök, tapasztalom, hogy hirtelönyködtem az ítéletemvel. Valamint a nippárton nincsen níp, azonképpen nípnek nyoma itt se vót; mer a nyöstínyje mind kívággott keblözetű, bubos, fürtös hölgyiség vót, a kanja mög fehér nyaklóba, fekete föcskeszárba ékesködött. Mán így heössen van! Ha jaz níp kípinek a visellője nasságos úr, a népszinház publikuma se löhet hitványabb.

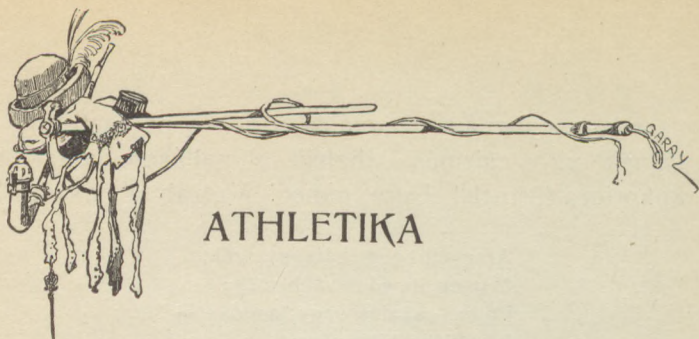
Oda le ja hidláson mit prézsmitátak, mit nem: uri voltomnál fogvást mög se figyeltem. Szanaszét hagyigátam pillantásajimot és a horogjába belejakadt nem egy női sziv. Mán partra akartam huzni egy kívánatos asszonykát, mikor odalent kicsiholnak a magyar tánczra.

Csak haagatom. Mondok, tán ki jakarják véle figurázni a nímétöt, hogy aztat a kalamajkát nyagatják, mög hogy azok a drótbábuk rángatódznak a zsinóron? De biz a csárdástáncznak akaródzott lönnyi. Míregbe gurútam. Hát az opera-szinházba vagyok itt, hogy ien csúfot látok ejteni a magyar tán-

czon? — gyugnám ki jannak a kehös parasztleány-
sígnek piros-csizmás lábafejit a pallásom ablakán,
kukoricza-fürtnek! Upre nímet! Vadzab a hasadba!

Arany firhang, bársony szék,
Már én inned tovább mék;
Polka, csárdás vagy langós —
Itt híjjába bitangós.
Túllem zönguess, csönguess,
Pűf neked elegy-belegy,
Már nékőm nem köll egyeb:
Csakis az a csöndes!

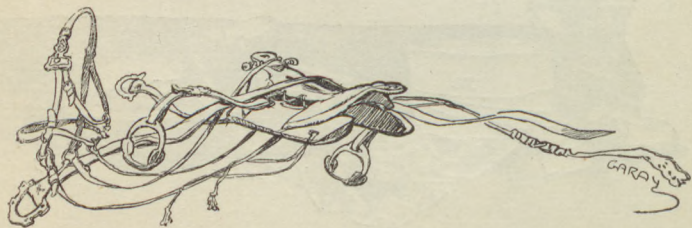
ATHLETIKA

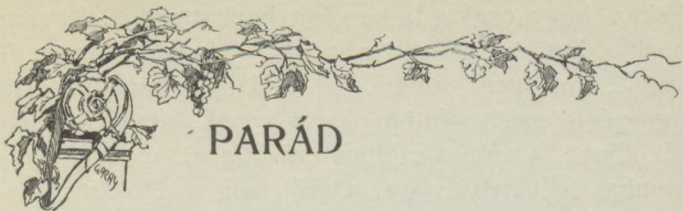
Möte ja lú böcsületöt szöröz a magyar névnek, irigye lött a magnatéria s mán oda töri magát, hogy ne csak az ánglius vér; ha' ja magyar vér is hadd álljon ki ja placzra — de csak amugy gyalogjába.

Kitanáták az atletikát. Az édgycik víkonybílú fia-gróf a maga kocsija-lovával 27 nap alatt akar elérni Párizsba. E'mmög csizmába fohászkodik neki. Majd akad, aki ráliczítál, mer a másik mesztélláb kutyagol 200 mérföldnyire — patkoltatná mög a lába sarkát. Ien vanderpursot akarnak neveenyi az magyarbul!

A'sse kutya, akit az Csemcsöghy állami írő-diák fundált ki, hogy mámost francia kendertilóval akarnak bennünköt kivégezni. A kóczbul való nyakra-való mán derogál neki — kötném a nyakába. Hát már semmise lögyön magyar? Kidüntenék mán az akasztófát is, és nem gondújják mög, hogy a magyar mindég kegyölettel függ az ő ősi instituczióin.

Pusztulunk, veszünk! De jaddig is: h. sz. az a vigasztaló ősi cs.!

PARÁD

Itt vagyok az én Berczi*) druszám hazájában. Még jófurmán bele se törűköztem a szobalyány kötényibe, mán mögléptem a promonádén azt a helyet, akin azon nyüvetlen állapotban sétált végig hajdanába az én komám, hogy csak úgy vonyított bele ahány szuka-kutya látta. Iet produkáljon ma valaki, ha van benne e'kkis magyar vér. Nincs mán szaftos, mulatós gyerök!

Hun is van az a hirös forrás?

Piha! . . . nem forrás e, ha' fortyanás! Elejinte arra véltem, hogy a Szellőm szelelt; úgy bordán rugtam, hogy a hátulsó lábára ülve, estig sivalkodott föl a Mátrára.

Vagyunk mán öten. Közte hat zsidó. Szöröncsére az édgyik mönyecske, még peig mócsingos. A csevicze körül melleje sőttentem s a könyökömmel mondtam neki jó estét.

— Ifiasszony, mondok, kedvellője a zápszagnak? Erre oan hirtelön szaladt föl a gégámon a so-

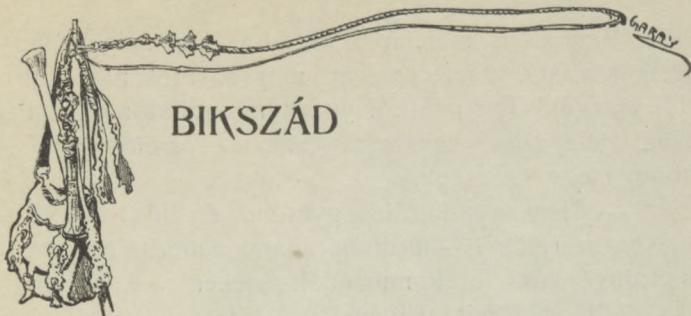
*) Németh Berczi.

hajtás, hogy csak a farka végét kaphattam el. Itt nem csak a hus, hanem a víz is bőf. (Alanglé-e vagy tilanglé, má nem tudom.) A jordány asszonyka erre úgy végig mért, mintha pászta vónék, ü mög indzselér. Ejnye, a síonos-czionos mivoltodat, mondok magamba, de kényös vagy! Őszöl még te Mokány Bercezivel e'ttálbúl böftököt!

Keves a hazafi. Ma együtt két szál főssővidéki tótmagyar. Mögtisztölöm őket, elszedem tőlük a gyüvőesztendeji zabtermis árát.

H. sz. h. az a cs.!

BIKSZÁD

Kampecz!

Eszödtem túllük a zabot. Mit ösznek mán most a zatyafiak álló két esztendejig? De hát muszáj nekik zabbal élni? Ott a kása. Az a beléjük való.

Szidták a szentömet, istenömet. Erre jasztán elibéjük fordútam, agyarra kaptam a szipkámot, hátra raktam a kezemet, a féllábamat előre vetöttem, a kalapomat mög a nyakam csigájába tótam. Még csak nem is szólltam, csak nagyot pöktem. Hát nem mind elhordta az irháját?

Én rám bíznák, mögréguláznám a sok borovicska-nyakaló, aszuval álmodó svihákját úgy, hogy Mátrának nízne a szoboszlai czipót, ha látott valaha. Csak amugy duhajossan kő nékiek kerúnyi, mindjárt behúzzák a csepü-fejüket a halinába.

A zsidó mönyecske nem volt oan kezes, amint gondútam. Keményszáju nevelísbe részesödött — fujná föl a lóhere a gubernántját! Hej pedig oan a szügye-csüdje, hogy szüvessen álltam vóna melleje rudasnak.

Mentem is másnap Bikszádra. Ott még messzi-
jesik a vasut. Kísű este átt mög az ötösöm a „für-
dői igazgatóság“ jelőtt. Nyitattam szobát a javábul.
Hogy lefekszök, egyszerre csak az orrom högyire
koppan egy esőcsepp.

— Nem vizi-kurába gyüttem én ide! A vizit
másba szeretöm! — ordítok rá, jarra a mezítlábas téns-
asszonyra, aki főrekommendálta nekem a kovártélyt.

Mit volt mit tennem? — kifeszejtöttem a pa-
rupnyit a fejem fölött. Így tőtöttem az első icczakát.
Röggel, hogy az itató elé megyek, egy helyre asz-
szonka elejtette a bubját. Azt, aki alul van.*)

— Nassádkám, mondok, el tetszött veszteni a
farmatringiát! — és gavallérossan főszödöm aztat a
fia-krinolint.

Ekkor oda sántit elibém az ura, valami doktor
és aszongya, hogy ez neveletlenség.

— Mitül is méztatik csuklani? — kérdöm és uri
mérsékletvel úgy a czifferblattján tanálom felejtteni a
kezemet, hogy a fél pofája a főpóstán is elment volna
rekommendált cipó-számba.

Nagy dolgot csinyáltak belúle, peig csak afféle
zsidó kilörgos volt. Az asszonyok majd kiszedték a
szömömet, a fürdő-inspektor mög kijelentötte, hogy
ez nem járja.

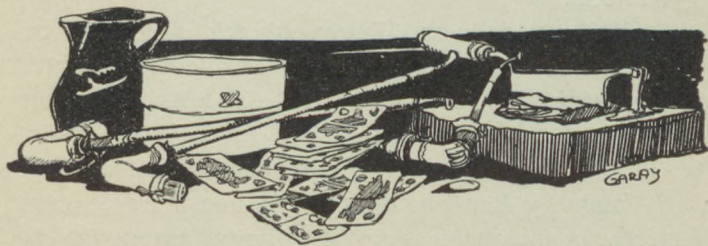
— Adok öt flórest a zsidónak, ne legyen rám
panassza, mondok. Az asszonynak mög csapatok éj-
jeli muzsikát, békéljünk meg!

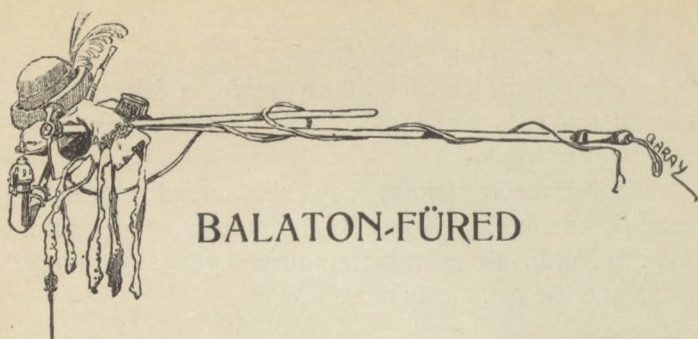
Ennél többet csak nem tehettem szabadelvű lí-
tömre?

*) Turnűr.

Még akkor öste elvitte a zsidó a feleségit. Kicsit rösteltem a hirtelönségömet; de hát a vér, a vitéz magyar vér!

Szöröncsére jakadt egy kis kompánia még az este. Eresztöttem a farbát, hullajtottam a blattot. A lárma után jól esött biztatnom a legénységet, hogy: hadd szójjék az a csöndes!

BALATON-FÜRED

Nem szukcedált a bikszádi füröszítés. Rossz az usztatója, mög váttig hajtogatják a fölképelt kilór-gost is, lapittaná mög a kultúra! Mit neköm ez a pocséta? Tengörre magyar! Gyerünk Füredre!

Hogy mö'lláttam a Balatonyt, mö'ssajnátam. Bizony mö'ffogyatkozott! A sijófoki mögcsapolásrul kúdul szegény. Ippeg annyit vöttek el belülle, akibű mögíhetött vóna; a Sijóba mög ippeg annyit eresztöttek, hogy nem bir kiszáranni. Sijó-Balatony, te vagy kipe jaz magyar vircsaftnak!

Ahogy nekijeresztötte göthös bárkáját a kapi-tány, a hajó víkonyabb víge fele mentem s belelóg-gattam fejem a tóba. Köptem bele nagyot, ha'llö-gyön több.

Haj, amoda van Tihany, akinek sziklájába re-keedt annak a feleselő kántornénak a lelke, aki most ekhós szekérbűl csufolja, aki belé köt. A pojéták mögtöttek rijadó lyáynak. No, rijadó lyány akkor a Gerzson bácsi felesége, Amál asszonynéni is.

Bugaczy Laczi az öreg fiskus bácsit ugyan csak rászedte a minapába. Aszongya hogy aszongya: ha

ja a tihanyi högybe ezt kajátja bele hogy: »szörön-
csés jó napot kívánok!« — azt feleli vissza az ekhó,
hogy »isten hozta öcsém uram!« Lött is ezért La-
czinak »csikó«, »süvölvény«, »tinó« mög a többi titu-
lus, hogy hanyatt fekvé a bilijárdon, akkorákat röhög-
tem mint a menaszérijában az a kékfenekű kanmajom,
akit a czibaki búcsun mutogattak.

Ilyen költői kontemplációk között haladtunk
tovább.

A hajón e'kkis masamód-jordanella gyütt velünk.
Hozott Pestről siont, pántlikát, bokrétás kalapot, fej-
szíjjat, szügyellőt, nyaklót, csótárt, sallangot, mán
ami hozzá tartozik a ginge fehér nípnek a hüvelyé-
hez, hogy ahhol tódjon hozzá, akiből ugyis van, mög
abbú vögyön el, akiből ugyis keves jutott.

— Mondok, tán bál leszön, lányasszonyka? —
köppintöm oda a kis jebuzellának.

— Eltalálta, — mondja ü.

— Osztán hogyan is méri eztet a lebegő porté-
kát? — kérdöm én.

— Tán venni tetszik a nagyságos urnak a nagy-
ságos asszony számára? — mondja ü.

— De nincs ám kinek, rúzsám. És tokán csípom.

— Maradhasson a nagyságos úr! . . . dehogy
is nincs. Oh jaj, hamissak az férjfiyak, — mondja ü.

— Nem tanálok hozzám valót, — mondom én s
mán a bajczom végivel czirógatom az orcáját, — hát
akkor bukik föl az alsó szalonybul egy vín jebi mög
egy uraságoktól levetett jebuza, afféle Százráncz
Sára — vágnám hozzá a Mózsés kútábláját! Közbe-
vették a Szálikát. Az öreg jakhecz a gyomrábul szögte
ja szót, ugy köpdöste a lyánya bársony szöme közzé;

az anyja mög rázogatta a fodros tilanglé fejkötőt s akkorákat sikított, hogy Füredön azt hihették, segédelőmért süvit a gőzsíp. Semmikép se jakar civilizálódni ez a fajta.

A hajón lévő malaczbandát magam köré vöttem s húzattam vele a zsidó-polkát szakadtig. Nömössen így boszultam mög magamot.

Mögérkeztünk. Még egy jókorát nyekkent az a girhes hajó, azután rátehenkedett a dobogóra, aki ja partrul viszen befele. Hogy a lábam rátöszöm a partra: ki nyalából környül, ki szorít oda piros bársony lájbija rubintos gombjaihol, ki csókol mög két ódalt? ... Ki más, mint az én kedves mesterem, az én Misi bátyám, az ország bárója.

— Csakhogy möggyüttél, gyerököm! Slajfer világ van itt, szógám! De mán most virrad, gyere is hamar!

— Tán ha mö'ffürednék előbb egy kisség?

— Megfürödni? Hát zsidó asszony vagy te? Alló mars dragóner! Nagy szükség van rád.

Nem dicsekedésképp mondom, de még aznap huszan telegraférozta haza e'kkis magért, úgy hogy végtire azt mondám: »adok öt forintot, dobjatok ki!«

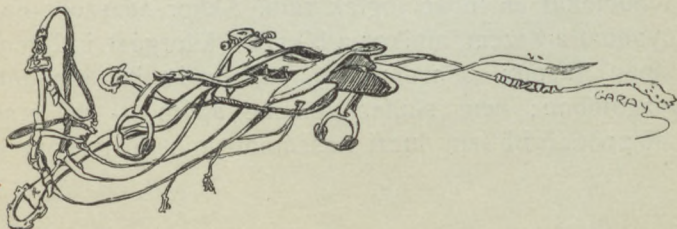
Este, hogy kifujjam magamot, a tó partján andalogtam. Amint egy bokor előtt elmenek, egy dagadt fejű embör bujik ki a lomb közül. Hun is láttam mán én eztet a bálványt? Az isten Jézus ugysa!... A Kisfaludy Sándor szobra! Annyi igaz, hogy magyar pojétának jó kövér!

A leveles ustornyelek sorában vendégek sétá-gattak, akik vizi-kurába gyűttek ide. Egyebiránt helyre egy feredő, annyit mondhatok. Reménylem is a szittya istentül, hogy közibénk nem keverget sem ángliust, egye

ki a francz! Se francziát, kapná el a nímet hast! Se nímetet, származna bele az égyptomi kolera. Magyarnek maradjon a vize, mint a bora. Hanem, ú'llátom, vásikkopik itt is az igaz magyar tempó. Hogy annak a tagos kis jószágnak, a Csiperke Zsófi diátrista pesztonkának naktmuzikot csapatok, rám kűdi Écsy bácsi valamelyik vízi-csikáját: ne tessön neköm a békén alvó betegöket háborgatnom.

— Micsa? — mondok. — Betög emböört háborgatni? Hát möte jár feredőbe betög embör? Hát ispotály ez a Füred? Dikhecz az oan magyar feredőnek, akibe nyavalyás embör jár. Ha mán naktmuzsikányi se szabad, akkor kudi nakt! Hejh, mikor még tizedmagammal harsogtattuk a promonádén az élkes magyar dallokat éjnek évadján, hogy csak ugy rözgött bele a Horváth-ház! S mikor egy-egy salabakternak, ha nem áldozott elegendőn a honyi mívíszet szini oltárára, öklömnyi apró kavicsokkal lyukgattuk ki jaz ablakát! Mikor még az Anna-bálokon, aki nem vót ő magyar nemesfi vagy lyány, a Beőthy Aldzsi rudjával ugy kipiszkátuk, hogy Izrájelnek szakállas öreg istene másnap estig se tudta összeválogatni a maga választott népét. Mikor még . . .

Sahaj! Mán most a tizes is figura! A sántával is jádzunk, polgár a jordán is. Girigaré ez a mostani magyar világ! Csakhogy maradt még egy csöpp vigasztalásunk: a csöndes. Hadd is szőjjék hát!

SZLIÁCS

Frecandum puci!

Mikor elmult az Anna-bál, akkor ez azt jelönte, hogy bakala csiszta Fürednek, abrincs szezony! Aki nem azér gyüött ide, hogy a nemzeti színjátékot pártolva, nömössen mulasson, annak hiába csobog a Balatony vize.

Hanem a mulatság faintos is volt.

Raktam a Juczi nassámmal a dombszögi riszálót, hogy beletánczolt alattunk az a vén spórhérd is, akin már az öreg apámnak főztek. A legvíknyabbik nadrágomba tömködtem bele jaz ikrámot, ha'llássák, mien fajtabéli vagyok én. S mikor az ellenzőbe kínyössen odajakasztottam a hüvelykujjamat, a balog tenyeremvel mög rá-rácsaptam a csizmám szájára, hogy beleröngött a szála: a mamuskák összedugták a búbjokat és mosolyogtak rám. Akkor se szóllt nagyobbat a kezem, amikor a bikszádi kilorgóst intöttem kípön. Bizony, asszony-néni, telik még itt, mondok magamban; nem slájfer volt az apám — és erre mö'ppöndörítöttem Juczi nassámot mint a forgószél.

Hanem, öszöm a miatyánkos mindönit ennek a barna-piros jószágnak, helyre kis lyány is! Győzős, akar a Muczi lovam s táncz-közben a kötényibű vad-körtét eszik, nem is flórenest, mint az az elkorcsosodott kisasszonyiníp, aki körülöttünk franczijávu köhögött s uri kankánban lebögtette ja szoknyája elejit, maga mög csak a lába högyive bökdöste a pallót, mintha bóhát akart volna ölni, s a kasját mögemeeve nyavalygott abban a veszteg gyalog-tánczban, akit a redutba tanát ki valami köszvényös mágnás-gyerök.

Nem tött bele félóra, mán szögrű-vígre tudta valamennyi agaromnak a nevit, a pedigrijét, de még azt is, hun pántoltattam a szandlóferemet, mög aztat is, hogy a kukaczi pusztán mennyi az igás lovam, a maglóm; mömmög aztat is, hogy a kissebbik Riska tehenem, az a nagy tejelő, mikor folytatott. Ugy rémlík előtttem, asszonyt csinyállok belülle; mán hogy a Juczikábul.

Marasztottak.

— De, mondok, se maradás, se tartomány . . . menek Szliácsra. Mer utazás pallérozza az embört.

* * *

Hogy az ottani promonádéra lípök, csakhogy félre nem verték a harangot — mer férfi: mán hogy az ien tagbaszakadt legíny, mint izmos magam, ritkaság ebben az asszonyi feredőben, akibe jaz édgýik rész a szaporodást piheni ki, a másik a meddő-sígrül iszik és a succrescentia elejibe fruttéroztatja magát.

Maj mögöttek szömvel. S amikor véggigníztem ezen a halovány, mögcsapolt néember-hadon: nagyot

gondútam magamba. Berczi, mondok, eszödön járj, sok lúd disznót győz.

Hogy estefeled szítnízök, hát semmit se látok. Pub kereste a dámát. De hijjába, csak nem akadt rája, mint a Garay Klárája.

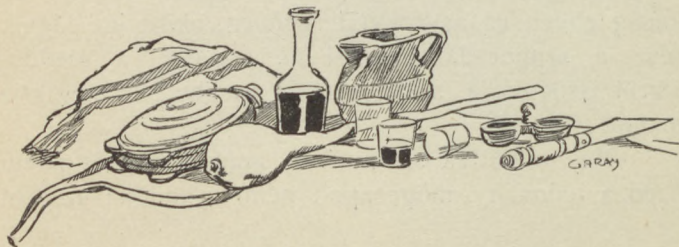
A következő nap se besserölt. Hogy az új filegória mellett ellipkődök, elejimbé hág valami gémbé ójtott vékony tensasszony.

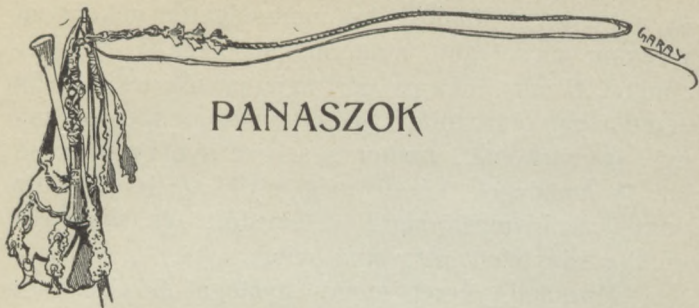
— Berczim édes! — hehőgi ű.

Berczid a nyovolya, mondok magamba, és czurukkolok.

— Ön Mokány úr? Nemde? Igen, oh igen! S úgy a vállamba vágta a tiz ujját, hogy még most is ríjja a biró-mándlim az ehös tapintását.

Tyühű, vinnék el a lábaszárát kendertilónak!... megest a Kotlós Zirzabella! Nem ezt a szint vártam én! Servus neked, csöndes! Még az ícczaka szaladtam világgá.

PANASZOK

Csakhogy itthol vagyok! Mindönütt nímet ország van ebben az országban, csak itt Dömbszögön van még magyar haza! Haza is gyűttem.

Mondok, illik szétnízni ja nemzetben, ha'llássam nípemet legelőidön, mint Arany Miska fújja, akitű jaz a bögyös szöske szavallott a feredői koncerton. És amint ugy szélllyel tekéntők Árpád apánk ivadé-
kán, oat éreztem, mi'mmikor erős guszta után hit-
vány blatt akad a kezembe.

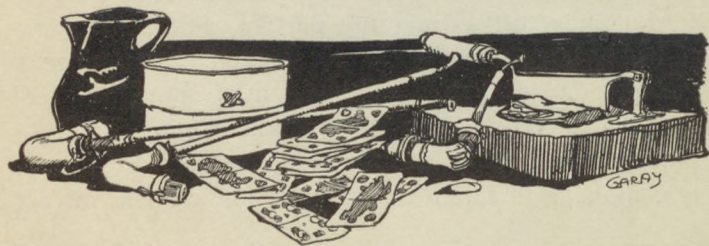
Koritnyiczán az erdőt keresi mint a vad kocza, és hig savót iszik rá akar a göthös asszony, akinek mán leföložte a vére sürűjét a klorozis. Tátrafüre-
dön belejüt a högyi bánat és nem is a jércze hal-
mát, ha' ja kakasdi csúcsot keresi. Azt a nagy sáros-
fürdőt mög ott a Balatony partján, akitül mögvárja
a haza, hogy magyar tengör lögyön, úgy mö'cczi-
vilizáták a lecsapolással, hogy mán kanállal szedi
magába a vizet. A parti fa-sora, a'mmán a tiszta
palesztinai Rivijéra. Hazám kípe va'tte nagy pocso-
lya, mondja tulajdon az a versellő, akinek mívejit

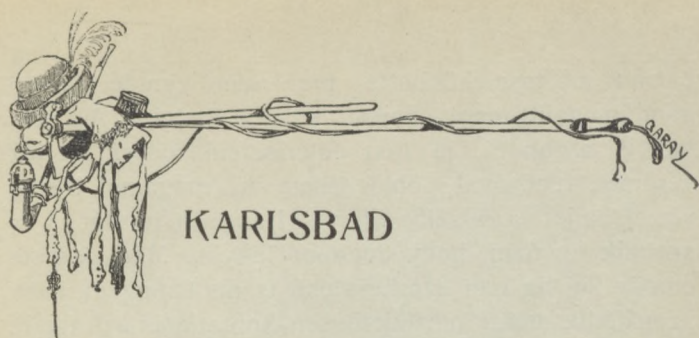
az a tomporos honleányka morzsolgatta, mikor oan
vidámon mosolygott a szemünk közzé a hangver-
sönybe. Bizony takaros főtrágja is vót neki, őszöm
aztat a patyolat vállát! Szerettem volna kőcssön anni
neki ja markomat, amikor a szivire nyomta a kacsó-
ját. A vendégek közzül még olyik azt is mögtötte,
hogy cigánymestörsígre vetemedött és hegedült,
mintha kénytelen lött volna vele.

Muzsikál, verset mond, gyalogol és vizet iszik
— ien most a magyar!

De tán csak a nyári melegtül higult mög az
agyveleje. A hűvösön maj felocsudik és megest csak
kilesz a harminczkét kártyája.

Keverd, emeed, oszt h. sz. az a cs.!

KARLSBAD

Ez hát az az ország, akibe még a makk heött is bak huszár termött a tőgyfán.

Nállok nizek, mienek otthun a saját szemettyükön.

Mán több izbe vót cseh világ Magyarországon, ha'llögyék éczcző magyar világ Csejországbán.

Kiníztem a kupéta ablakábul: mifurma az országja a sehonnainak.

Mien buzák! Mintha csak árvalány-táblákat látnék. A kukoriczáját mög nyilván virgonai czigá-réba szánta lilöknek. Nem szállja madár az ien köhögős vegyetácizjót. Áz is igaz, hogy madár-ijesztőnek a gazda mindétig maga sétál azon a falatka földgyin, akit két-lovad, egy-tehened magával, a csepűhaju gyérők-csürhével édgüött munkál mög. Csősznek má kiníztem magamnak aztat a donga-lócs alkotmányu, hosszu legínyt. Ha jez fordíjja kifele ja válla közzé ragasztott kobakját, tudom istenöm, hogy még a verebek kirájja se bántaná túlle jaz hajlott gabonámot.

Aszondta ja dombszögi zsidó kilórgos: sprúdelt igyak, mer e'kkicsit nekiteljesödött a májam. Biz azt

bátran mö'csselekedhette, mer nem igen fért ahhol mindön gyütt-ment. Fejlődhetött a kedvire. Az epémet is, aszondta, jó lősz föleriszteni, ne sűríjje jaz vérömet. E'cczóval: öblögessem ki magamot meleg vizzel, mint a viselő edínyt. Hásze a hordót is ki szokták forrázni, hogy doha ne lögyön. Mán peig az embör fia, ha oan szerkesztésü is mint magam, csak uzoválődik, bátor mirtikletössen koptatja is az tagjait.

— Vakkants hát, cseh nímet, hun lakok én? — kérdöm nyájassággal azt a dögleves-habarót, akit ka-lauznak küdtek ki elejibém a vasuthol, valahogy magam ne tanáljak etívedni.

— Gefállig „alte Wiese“?

— A nepomukbéli apostolodat csapod ki ja régi

legelőre, te cseh pimasz, nem éngöm! — intem ütet jóakarattal. Se mezőre, se jerdőre!

— „Pascha“ vielleicht?

— No, ha háremmel jár: Allah neki faköröszt, lohogj hát oda véllem a basába.

— Oder vielleicht „Meerfräulein“?

— Rittig! Az a! Jé mer frajlájn, besser desztó, Odavigy éngöm.

Níztem, a tengőri kisasszonyok elegendő számmal vagynak-e? Röstellném, ha valahogy ez a három tengeri szűz is ott válna potykává, ahun letérdekösebb kezd lönnyi, mer a sleppjüket halfarknak nem akceptálom.

De, hogy röggvel aztat a latyak sprudlit szürcsölgetöm, nem köllött vóna énnéköm még a Vénuscsillag se. Hogy az első kerty leszalad a gégámon, maj nekirándultam a falnak. Csak fura jaz embör termiszete. A jó italtul betegődik meg, a beteg ital-tul gyógyul.

Mömmög az a ké vagy kő vagy mi ja kű, akiben zsinórban szedik magukba az e'mmás könnyebbedésit! Ej, mondok, tán csak nem nyeldesöm eztet a sok idegöny párát? Attul menten mö'zzápulok. Vágok hát elejibe amúgy magyar-miskássan:

— Czoki nímet a glédábul! — legyintek ágyékba egy spenóton hízott tübingai teologiae professzort; ne járld az utam!

Ezzel mö'ffogtam a katufrékja gallérját és kiségitöttem a korlátón. A hirtelöny pördülettül mö'kkeverődhetött a tudományos sógor csekélke agyveleje, mer nem jól mérte ki ja fal távolságát, akar minő gründlik visszensaftja van is nékije máskülönben.

A feje nagyot szótt, hogy odakoppant; a pohara mög, akiből mögitatja magát s aki abrakos zacskóképpen szíjjon lóggott le ja nyakábul, cserépsort próbált s úgy szertecsörömpút, hogy az öveg füle maradt mög belülle magnak, a sógor ümögje mög a hirtelöny erőködéstül ott szakadt ki, ahun nem varrtak nekije likat.

Vót erre háború! Ahány nyelven kódul e nagy világ minden nípe, annyiféle dijalektusba szisszentött, dörgött, hápogott, fútt, röffent, csuklott körülöttem. Soking! Parblő! Psjákrev! Empőrend! Porka figura! Zatra czene! Karamba! Gewalt!

Erre odajálltam a kút elejibe, a fejömet hátraszegtem, a mellyemet kidüllyesztettem és így szolnokoltam:

— *Soking?* Kódisok! Hásze az egy száll ümög is sok tinéktök! — *Parblő?* Ide hát a placzra, ha jegész regiment lö is! Ha szereti, hogy sprudli heött ólom-pirula lögyön a puczrába, bele szalajthatom! — *Psjakrev?* Te tótok pápáját valló esklavus! Te fagy-gyugyertyán neveködött muszka! Ugy mö'mmártalak ebbe ja vizbe, hogy sóbálványnak huznak ki belülle! — *Empőrend?* Mit kaffogsz, nímet? Mit parancsolgatsz itt, mikor otthol is csak kommendóra mersz lölögzetőt vönnyi abbul a moslékos levegőből, akit porciószám méret ki mindön röggel a Bizsmarkod! — *Porka figura?* Figura ám az a macskanyuzó kucséber nácziód, aki szalámit ordít, mög kandur farkát árul! Ugy beléd olvasom a Garabaldi nótáját, hogy Dánte Alligatóri poklába se ragasztod össze aztat a trubaduros gitár-derekadat. Aztán tudom, virrad maj neköd is. De mán akkor malló in baskera! — *Zatra-czene?* Ne ne, ne! Cseh fene! A klarinét is zene? Köhög a bóha. Spiczli kuss! Itthol is kutya vagy! Néköd a Szellőm feleljen, ha nem röstelli fölemeeni rád a hátulsó lábát. — *Karamba?* Hé spanyol urfi, teremne mög benned a gallérod, má mér vónék én goromba? Hát annyira vattok tik is, hogy nímetöt mán kilökni se szabad? Olvasnám rád spanyol nádszállal a kárlista alkotmányt, bérmálnálak mög a tenyeremvel Alpofonzónak! — *Gewalt?* Tán bizony zsidó-beszíd ez? Ha csakugyan jordánynak rázott ki jaz tömlő-rongyából az a teremtő szent natura, mikor fíregtül tisztogatta ja háza tájikat: az utálkodásomnak köszönd, hogy szét nem gázollak, te pökés!

Amőte Károly császár mögugratta itt aztat a forrásfakajtó szarvast, akkora rijadalom nem vót még

ebben a beczirken. Az üszögi bucsu vecsernye hozzá képpest.

Nem közeledött felém senki, mert nem vót kurázsija. Csak egy kikrétázott kötőfékü policzáj, aki jitt szaporít, mőte szabadságos lúggal kijöntöttük a fajtáját kinszenvedett honyhazánkbul, emelte rám a szömit. A markába csosszintottam egy flórest, akitül mindjárt mőttudta, hogy úrral van dőga. Elkésértem ütet a komiszáriushol, annak mög előjadtam, hogy attul a forgó vitzül kaptam vérszemet, más egyéb-kint szelid lélek lakozván bennem.

Azt láttam, hogy a kébe mán csak benn kő szorúnyi mindönkinek. Letalább oanfurmán segítöttem a keserüsígmön, hogy egy kaczki franczia mönyecske mögé söttentem, akivel oan jóizüven parléroztam, hogy szinte kurtállottam a kuthol vezető jutat.

— Mijét fájlalja, madámka? — kérdöm.

— Induration de foie, sipíjja a takaros gallina.
A májam kemény.

— Zsö mánz s vóter bögy, mondok, szi é dús
lö kőr, ha puha ja szive; lö dūr foa dézsa pő reszté
— akkor oda se ja kemény májának, pötít nassád-
kám. Zső szvi doktor de vótr maladí, én löszök
orvossa a bajának; moja zsö vu föré la kúr, maj
kikurálom én magácskát.

Fogott rajta a tanács; most kettecskén az apácza
kutjához járunk. Rajta is segít, nékőm is használ.

* * *

Aki jigaz magyar, az nemcsak meleg vizet
innya, szittya böcsületér küzdenyi, gallus asszonykát
hódíttani, de magyar nyomot keresnyi is eljár ide.

Rájakadtam a „magyar padra“, akit valameik
hazánkfiija banknak alapított ittend még a gründolási
krach előtti kórszakba. Ez a vers van a derekára
írval, hogy aszongya:

Aki keresve e forrásnál üdülést meg az enyhet:
Ülj le e padra magyar, s szíjjad a jó levegőt;
S hogy ha erőd gyarapult, s megujult ereidben a vér is:
Új adományiddal drága hazádnak adózz!

Ahányan vagyunk itt jelős magyar fiak, köztük
Pönögei Anti, Sármány Guszti, no meg Ghyczy Kál-
mány, Arany Jani urambátyáimék: a „Heverdel utján“
(Faullenzer-Weg) lévő pad fele pályáztunk. Én kalaju-
zoltam őket s bizony rajtam felejtette, ahány vászon-
cselíd vala ott, a szömeit egyig: mikor piros béllésű kék
bíró-mándlimat a meleg mián panyókára vetve, daru-
tollason, vijolaszin ünneplő nadrágomba, akibe csak

úgy feszül a kondicziós lábam, aranyzsinóros meggy-szin bársony lajbimba, kinyőssen rakval pöngő lépés-sejimet, és ujjaim közt mö'ttánczoltatván az illavai rabmunka-fokosomat, vezettem a honyfiakot.

Hogy a szent Kanut boronálja mög a hátát! . . . ippeg egy dán familia út rajta. Va'nnem a'vvót? . . . Ha-nem hogy közel írök, csakugyan mö'llátom a két kis-asszony víkony lapoczkája közt a magyar inskrípcziót.

Mán a közeledísömet is meredő szömvel níztek. Összebúttak s loppal sandalítottak felím. Bizony, dányus honyleánykáim, ha ja düppeli sáncztul a grönlandi határszélig mind főkavarjátok is aztat a börzsöny-haju legínysígöt, ien gavallért nem fogtok benne.

Osztengat odalíptem, mö'ppördítöttem a fejem fölött a fokosomat s elrikkantottam magamot, hogy :

— Ik bitte!

Mikor héjja csap a jércze-nyáj közzé, nincs nagyobb vértfogás, mint akit azok a szölke fürtű kap-panhágói vászon cselédek követtek el. De még a kotlós is elkodácsolta magát, kiterjesztvén a nagy-kendő-szárnyait, sőt még a kappanyszabásu papa is ijedtjibe a parupnyiját feszítette ki elejbém. U'sszéjjel ugrottak mind egy minutum alatt, hogy fia se maradt.

Hijjába, aki valódi magyar: hatást csinyáll a mindig.

Hogy kitisztult a pad, odajálltam elejibe, Stellungba vágtam magam és lölkössen elszavaltam a versöt. Nem jár ugyan kádencziára, de jazért csak kipattogtattam.

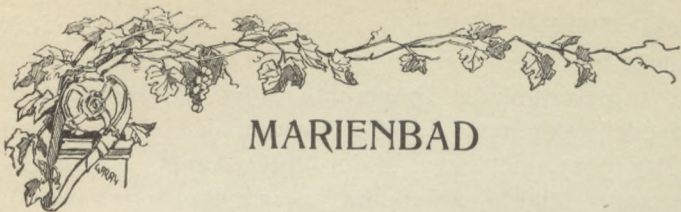
Mikorra mö'ffordulok, nem mindnek hűtt helye vót mán? Elszaladtak a magyar fijak szígyön-szömre. Vesd el magad! Ki be jaz erdőbe, ki le ja vögyesbe!

Csak Pönögei Anti mög a Sármány Guszti maradtak
mellettem, mer mozogni se tudtak a nevetistű.

Betértünk a „pósta-udvar“-ba. A Marika ker-
nyellel, akit most nevelők magamnak, hozattam két
„egyenes“ mög egy „kifordított“ kávé, odajültünk
a nagy bükkfa árnyékába, a mándlim ódalzsebiből
kiszödtem aztat a mindétig virágzó blattot, s a Szel-
lőmöt az asztal alá rugva, elkajátottam magam, hogy:

— Ha' szölljék hát az a sprudliban bugyboré-
koló csöndes!

MARIENBAD

Szalonnapiólisba is bekukkantok. ITT élned, fogynod kell! Aszongyák, annyi ott a kövér, hogy más plusquam disznóság! A'kkő nékőm csak! Hadd tapéngatom mög a hőgyi részt, a csíppő-csontját mög-érzöm-é az ujjam alatt? Ugy hallom: a fő-kúra jobban áll itt, hogy nem őszik az embör, gyalogol annyit mint a mappahordó cigány s akkor kél, mikor a tyúk.

Itt is kő-be jáll férjfi-jasszony egyaránt. Csak-hogy, ha tizen szuszognak e'mmás mögött, a tetemük szétigyekezése miatt a krajczáros kúttól (nímetül ugy hílják, hogy „kreuzbrunn“) a vörös köszörűsíg zab-szömet se jékelhetnének közibéjük. Hogy él ez a fe-nyűcsapon nevededett pízkaparó! Mer mink magyarok mindön czuslógos adótagadás, jégesső, fagy, száras-ság mellett is nagyobbbat szuszogunk emísztsis előtt, mint ez a nyeszlött fajta, amikor jóllakott.

Benyaltam hát a krajczárosbul. Hideg vót. Biz ez, ha egy csöppenet boreczetöt hullajtok bele, még kortes-italnak is mögtönné. Elmémbe tartom. A gyüvő választásokra maj hasznát vögyük.

Szent Mohácsi bácia, mekkora tömegök! Mig az egyik Röffkét vagy Mangalindát gusztusomra környül-

bókolnám, addig itthol már elvált feleségemmé lőhetett volna. Hanem azér csak mög tunnék vélek barátkozni, mer ugy szeretöm a fehér személt, hogy a könyökibe is kődök legyen.

Hát az ott? . . . Nini! Az itt a divat, hogy eligön se takarják? Asszonynéni, ne invitálja a tenyerömet, mer Jézus ugysa, ugy odatapintok, hogy a csattogásátul két akkorára dagad. Ha „beszélni“ tanána! Odajugrok segíteni, mert végtére is hőgy! Mindön környülmények között gavallér vagyok.

— Nassád, mondok, ha jott méasztatik hordanyi a válla közt aztat, akivel a bölcs természet kitapaczérozta az ülnök emböriséget, letalább boríjja bé fátyolval.

Mikor odatapintok, hát szöme is van! Bocsánatot kívántam tülle. Mög is adta és a szivességibe akkorát nevetett rám, mint a cselédkönyér gyürkéje.

Ecczörre bennem is, mintha kis mokus mulatna. Peig csak az a hitvány viz vót. Viz erőködött ott, ahun a Szróli bora szokott. Kifogott rajtam a krajczáros folyadék. Futvást futok már. Odakapok az ellenzőhöl . . . mintha m'öttágút vóna ja szijjam. Peig biz az ikább szükült-szorútt. Végignyargalok a hosszu ámbituson. Minden ajtó zárval.

— Hé, junge Frau! Vó iszt hír Buda?

A csoroszlya rám níz, széthúzza a száját, aki szakasztott oan vót, mint a Vlk Podjebrád marhadoktornak a dohányzsacskója, mikor fogytán van benne a dohány. Oszt' rám vicsorog azzal az e'sszál pipaszurkáló fogával és — oah! — nevet.

— Ne vicsoríj, te Tüdő Kata, könyörgök neki, mert az öklömet beletemetem abba ja sitít

krumpli-vermedbe, akit száznak hasított vasalatlan ábrázatodba a gondviselő természet!

— Sie müssen's ja besser wissen wo Buda ist, nyihogja a vasorru bába. Sie sind ja selber ein Ungar!

— Nikt zolhe Buda vó iszt prezidium, ordítok szeliden, szondern vó iszt stájeramt, kabinét desz ministériom fon innere ongelegenhájten, te vedlett csörgő-kió!

Végre mögértött. Ideje is vót, mert a mókus nilusi-lóvá nevededett mán bennem.

Tíz esztendővel ifjuhódtam mög, hogy ismét kiléptem a nipség közzé. Egy hosszú kanapén három embör pihent. A pihenésükről ösmértem rájuk, hogy mind igaz magyarok. Az egyik a nyakamba jis esött mingyán.

— Szervusz Berczi! Csak tíged vártunk!

Az Elek bácsi vót.

— Mi ja ménkűt csinyának itt urambátyámék?
— kérdöm.

— Fogyunk ecsém.

Mög is szerkesztődött a kompánia. Mellejük renyhűtem s két pártra oszolva, tőtöttünk mög két kanapét.

Mintha szemleníző gyenerálisok löttünk vóna, ugy görögtek el mellettünk az embör-gombócok. Az a bóbítás ott a Rócsild özvegye. Csak az a százhusz mil-

liója, aki van, kerekesebb magánál. Hónap bémutatattam nekije uri szövényömet. Hadd ösmérjen éccző valakit, aki többet tud kötni, mint akit örökűni tudott ű mélt-sága, s hogy ahol a bankhol, akit én tünnek adni jaz apró pízibül, az ánglius bank csak hitvány fapadka. Legyintöttem is feléje oan tüzesset, hogy egy font töpörtyűt ezzel az egy kacséntásommal is kijolvasztottam belülle.

A fia-Bizsmárkot is mö'mmutatták. Aszongyák: az apja röstell élni a hirtelőny kapott nagy vagyonyával, hát a fiját lakatja jól. A szokatlan jó ílettül föl is puffadt a gyerök. A sok gölödiny maj fővetötte.

Vacsorára én alkottam öszvel a spajzczédulát. De hát marienbádi konyhából jó vocsorát szerkeszteni! . . . Könnyebb mö'ttanúni a derdidaszt. Mikor sillabizálom a sok moslékos-czédulát, látom, hogy a brillás professzor-kernyel ot vakarószik, ahun nincs mögfűsűve.

— Hé! Szi! Flórián! Háben szi fillájk t hemo-roiden?

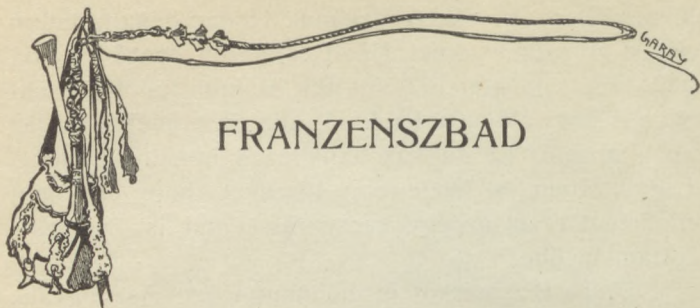
Erre fölugrik a nímét, a szalvétáját möglóbálja és aszongya:

— Ich weisz nicht. Will mal in der Küche nachfragen.

Ezzel kirohan.

Utánna vágtam a tányért. Ölég vót az italodbul, Marienbád. A konyhára nem vagyok ehös. Nyomban el is akartam mönnyi. Csak azzal tartóztattak vissza Elek bácsiék, hogy hát így világ csufjára csak nem hagyom el űket? Ez mö'ffogta a természetemet.

No, ha úgy: hát ha'sszólljék az a tripla tokájú csöndes!

FRANZENSZBAD

Mö'cssömörlöttem a sok egíssigtül. Akczizolatlan pályinkaforrásbul gugyit kéne ott innya, nem hummmi sós vizet: annyi benne ja kövér.

Menek appetitust szöröznyi beteg némbereknek közibe, Franczenszbádba! Ha kit leterít közülle a nagy meleg, ráborítottam az árnyíkomat; ha nem tud véggig lebögnyi a promonádén, akasztom a karomba s az ien szenvedőleges ténykődéssel élvezőleges pihenésbe részesitöm, ahogy Tojáss Danyi bátyám heössen szokta kiejtenyi.

Ameik feredőbe még egy zsidó-büjti menázsin daruvá aszalódott lajdinánd is izmos embör számba möngyön: ottand Mokány Bertalany annyi mint a Jupiter!

Mikor az ünneplő trikó-nadrágomot fakadásig mögtőtve a magam éldös tetemivel, odaszökkenök az orkesztrum elejibe, oan áhozás szaladt véggig a fák

árnyíka jalatt, hogy a középön az az öntött nímet bálvány is högyözte ja vas fülejit, hogy mi csodatevő legény tette be jaz lábát az asszonyi usztatóba?

Ugy vetöttem a lábam, hogy lapút alattam az a ginge cseh fundus, de csak örömben, hogy igazi magyar láb váltogatja rajta a tópát. Mert hogy nagyon kitanított mán ez a vidék a teherviselésből. A csupa meddő vászoncseléd úgy mászik rajta, mint gyűretlen paplanyon a légy. Olyik a hálóköntösse széllire nehéz csipkét rak, hogy e ne fujja a meleg: akar a halász, aki a háló szélire fűzi a nehéz ólom golyóbist, ha' llögyék ami lehúzza. Nem vagyok tudó benne, ezek a pünkösdi özvegyek élnek-e *hálóval* — de hogy utánnam mind kivetötte a szerelmetös szive horogját, a'mmán zikker.

Urat csak egyet szolgálj — eztet is akkor, ha ja magad gazdája vagy. De asszonynak szógátsz annyinak, ahányra csak telik a gavallérságodbul. Asszonybul az egymagadé is sok: de a másé, ha ötven is, csak játék. Mán t. i. ha jértesz a játékhól.

Aszongyák a doktorok: ez a Franczenszbád oan csudavizzel van mögáldva, hogy akinek nem vót, annak ad; akinek mög van, az elé reteszfát tol, hogy doszt! Egyiket azzal biztat, hogy „mars“! — másikat azzal vigasztal, hogy „halt“! Afféle antuka-parazol: naprul is jó, esőrül is. Még az a csupa-has főfizikus is ezt vallja, pedig nem idej gyerök mán. De nem is az ien hasra mondta jaztat a haahatatlan köttő, hogy aszongya: has, alkoss, gyarapíts! Mán ekkora hassal se nem alkot, se nem gyarapít. Arról is tött előttem említést, hogy itt az a hirös Fehérfolyó mán hajókázható.

Amint a sós vizes kutat körülbillőgetöm, hogy nízni ki magamnak szípet a jóbul: felém henterög egy kövér jebuzea. Intöget a fejivel, hogy maj leszí-
dült rúlla a haj-petröncze.

— Nem ösmeri már ingemet, herr fon Mokáni?
— kérdi a mozsilla.

— Hogyan ösmérjem én a nassád üngit, mikor magát se jösméröm? — felelök és nyájassan háttal fordulok feléje.

— De én vagyok a Karfüinklstein Elza, amivel edszer ün tánczolta a redütba.

— Má hogy én?

— Na igen! Csakhod nem ösmeri én rám most, mert akkor voltam mint éjeli királynő.

— No, ha éjeli kiráné vót, akkor ne tessön csodálni, hogy nappal rá nem ösmérök. De mondja csak ifijasszony, mit keres itt ezzel a dus kecsökkal és a lehögésig bájos termetivel? Marienbád-vármegyébe tartoznék ikább, ugy eszelöm a dolog mivoltát.

— Jaj! Ottand nadjon nervöz leszek!

— A „kreuzbrunn“ tul ugy-e? Mer hogy a „körösz-t-vizet“ nem vöszí be a termízete. Bévülről csak mög nem árt?

— Higyen meg, kívölről joban todnék elbírní.

— Hát csak tessén húzatni magára akár két vödörrel is. Ha megest fő mésztatik tönni a fejibe az éjeli koronát, fogok jelentközni.

— Gatt, vi ungebildet! — mormogja a jordina. És mindig mondanak, millen gáfelír náczión o modjor!

Még ű beszéll! Peig jussa sincs ehöl a sovány fürdőhöl azzal a csucsos gyeröktokkal. Az ien gömbölyűségnek koplalás a bábája, büjt a doktorja.

De u'llátom: bújt, koplalás van itt néköm is.
Beteg asszony, beteg puska, betög ló, semmire se
jó. Mit érek velle, ha jéngöm kívánnak mög, ha jén
nem vagyok rájuk szomjas? De amugy sincs itt
nömös dissipáczió. Ideje is hazafele vergálni, oda,
ahun ép az asszony, mög szóll a csöndes.

JÓTÉKONYSÁGI ELŐADÁS A KONYÁRI FÜRDŐN

(EMLÉKÖZÉS AZ ÖRDÖG ÁRKA VESZŐDELMEJIRE)

Abczug!

Dosztig vagyok ezzel a gyatra választással.

Se jeterés, se jítatás az ősök módgyára! Csak afféle uborka-salátás vesztögetís, kindruszos kávékoczká, gitáros kortes-nóta, hideg beszíd, meleg sör — öntením ki vele jaz egész uj magyar dicsősíget. Bizony jó tötték Sanyi bácsi, Esvány bácsi, ho'm-mő'bbuktak. Ien világba szógálni nem úrnak való. Czigány lögyön képviselő, mög zsidó!

Hadd fűrösszem ki hát magambul eztet a sivány mulatságot. Menek által Konyárra, ott folyik most a feredői évad, ami magyarul aztat jelönti, hogy szezony.

Amint eszrevették, hogy porzik alattam az út: mán elejibém gyüttek Lupi bácsi, Bugaczy Laczi, Duhaj Pista mög a Böllér Gyurka. Vót öröm, de nagy.

— Szerbusz Berczi pajtás!

— Szervusztok! Adj' isten Lupi bácsi! Nagyba járllhat mán a mulatság, ha ennyire gyüttetők ki jennek a varangyékos országnak a határjába. Van-e munka? Szóll-e?

— Hásze csak azt gyüttünk jelönteni, hogy de bizony jó volt mán elgyünnöd. Mert mihánst te vagy ott valahun, mingyá glanczossabb a jelönlét.

Illendő szerénységgel helybehagytam a mondásukot s möntünk le a promonádéra.

Ott vót csak a finom fogadás! Asszony, lyány — tojós mög jércze mind összedugdosta a bóbitáját s gyönyörködvel sipogták a nevömet. Csak ezt hallottam, hogy „Berczi“. Bizony Berczi jaz! — sandalítok feléjük. Ugy nízzetek rám görliczéim, hogy mind kibalházom belületek a piruló vallomást. Mer ha lösz mulatság, én csinyállom! Szini előadásval vegyős bazáros bált! Csihaj!

Lássam, kiőtök mit tud? Hadd brillérozzon, akinek van valamire tálentoma, a budajiak közjaváér, akiknek az a búbánattyuk, hogy a borukba nem a maguk jóakarattyából, ha' jaz természet haragjából elegyödött bele ja viz, mög hogy a káposztaküeket oda hordta, ahun nem vót rájuk szükség. No, akit odaplántáltak nímetnek: éngöm ugyan mö'nnem adóztatsz, ha mindön testbéli csatornád ördögárka jis! Halom mutyiba még a derdidaszt is bemagolom, ha jár vélle e'kkis haszon. Ne hajtsátok váttig, hogy a magyarba nincs üzleti szellő — mondok: szellem. Egyébaránt hummi kódis-garaskát hullajtok biz nekiek én is. Mer akkor szeretöm letjobban az nímetöt, ha sajnáhatom.

Odasasséroztam hát Mócsingné ténsasszony elejibe, akit Pörczösalja-Csuszádról ösmérek, ahun az ura ja csöndesbül uraságra vetemödött székálló vót. Azóta a felesége, ja Bába Treszka, a ténsasszonyi méltóságot uzoválja. Akad, aki halántékon nassádolja, amitül hízik

mint a babsütő jordányné térgyehajlása alatt a lud.

— Nassád, mondom neki, a budaji ördögárkába bukott csecsemők és szülejik javára röndözünk muzsikális-deklamatorikus akademiját. Emléközök a nassád élkes mívészettyire, akivel huszon . . . mondok: hat esztendőkkkel ezelőtt csöpögtette fülejembe hangorás gitáróján a zöngős melódia bűvös akkordjait. Nassád zöngetné a húros szerszámját, Böllér Gyurka mög süvítene melléje. El tetszik fogadni?

El tetszik-e? Hát nem a karjaimban akart szétmállani a boldogságtul?

— Dehogy nem gitározok, ha az ilyen gavallér szólít föl rá! Ámbátor a grifföket már elhanyagoltam.

Magam is a-gondoló vótam, hogy aztat a hurka ujjait níztem; de jazér csak biztattam: jó lösz az a budajiaknak.

Egy paddal odébb álltam. Hát azon ült a zsidó kilórgosné, akinek az ura a tenyeremhöz dörgüte tavaly a czipferblattyát.

— Ifiasszonyka, öszöm a kecses bögyét . . . mondok a böcsös kegyét: sose haragudjunk e'mmásra! Felebarátink balsorsával szembe félre köll tönnyi a nehöztelíst. Osz't' mög tavaly óta ki jis heverhette a doktor úr a szelessígmöt. Boríjjunk fátyolt az múltakra! Eztöt a politikai jelszót fogadjuk el mink is — nassád!

Hát csak azzal felelt a jebuzella, hogy főkelt, a fekete szömit végigvillantotta uri szömélyömön s oanfurmát mondott, hogy maj tudja ü, hogyan-miképpen juttassa a budaji kárvallottaknak amit szánt nekik, nem kéri ü jerre az én közbehágásomot. S ezzel főkapta ja sleppjit és elhömpölygött.

Tala te ne! . . . Érzy magát a mozsilla, mőte emánczipátuk. Mán látom: őt flóresbe kerül a kérélelés. Még ma nyögetők naktmuzikot neki jis.

Hamarjába összekapartam még egy szavallót, a görhédi tanitót, aki ja „Nyomorókereki Messzelátó“ röndös vidéki leveledzője és Garajit könyv nekün tudja. Rekommendátam neki, hogy eztet szavalná jel, hogy aszondja :

Ki jáll amott a szírttetőn?

Kont, a kemény vitéz!

Ezér kiír éngöm is lölkös és mívelt honyfinak. Mő'vverögettem a vállát. Maj leszakadt a nagy tisztölettül.

Hogy azon gondúkozok: a prográmba kit tóda-nék még bele — elejbém zörög a Kotlik Zirzabella, s még mijelőtt félreugorhattam elülle, azzal a kicsucsorított hecsepecs-szájával úgy homlokon nyalt, hogy hirtelönyibe a hóna aljába türüköztem bele.

— Honfikém, édes! — mondá ü és a két karja béklyóját a nyakamba verte. Izmos hirdetője a romlatlan magyarságnak, erélyes himfim, köszöntöm a jótékonykodás mennyországgal biztató üdvösvenyén, a felebaráti szeretet dicspályáján! Én önikével tartok! Röptében lendíteni fogom önt. (Lendíne mög a szél!) Részvétől csurgó bensőm drága gyöngyeit engedje ölébe sirnom! (Sirod ám a körösztyanyád pöndölyibe, te parupnyi-skelétum!) Én dalolni fogok. De nem mint Mócsingné, hangorával; hanem lanttal mint Sapphó, mint Corinna, mint Delphina, a percz hevétől átgyulva, a nyomor lehétől megihletve, szárnyakat öltve, lengedezve, nemde? Igen, oh igen!

Mondtam neki, hogy éntüllem akár abba ja me-

redék nyakába akaszthatja a fél lábát, a karjával mög a szent Dávid szakállát tépdösheti szét sárpivá — ő mindönképpen használni fog az ügynek; s éppen ennek az érdekibe jis erisszen tovább. Még felém telegraférozott a kaszálló póklábkarjaival, de mán akkor Lupi bácsival a kis erdőbe a program főpontját szörkesztöttük mög, aki ugyan nem lösz kitével a koncert-czédulán, de jannál jelössebb mívíszet gyakorlására vonyatozik.

Mán mög akarunk fordúni, amint távolabb ott látom szuszogni a Krakszelhuber Tóbiást.

Hát eztöt a gyérmánizátort mi Bizsmark-szele fújta ide figyelőnek?

— Hé, Tóbi bácsi!

Mö'ffordút és búsan czammogott felénk.

— No nímet, mit lóggatod a fejed?

— Jáj, nyögi ü, pelem idett a szóbot-elfisek. Muszaj pelilem gifereszdeni. A dokter úa ide barandzsollda engimet, hoty iten tyíjeg hoszám. Czu tumm! Et gis szóragozás, mondta i és jó leni fok. Mert naty pédeg fagyok. Ómi fold negem o pudái szélé, ósztod mind tengre mente. Omid megkimöllde a szóbot-elfisek, ósztod elvite a másik suas-csobás, ó zifodor. Fége a vüllágnak . . . pózama poszmek!

És eleresztve a fejit, odébb akart menni. De mö'ffogtam s elmondtam, hogy az ájnámébul jut neki is. Csak azt köll cselekednie, hogy mutassa ki ja hazafiságát: tánczoljon egy magyar szólót!

Erre ijedtiibe úgy kinyujtózkodott, mint a gumilászti huzentráger.

— Lapulj nímet! — kajátok oda neki. Pízzel jár ám a munkád! Szörözhetsz!

Ezt mögértötte. Gondúkozott, de azután csak rájállott.

— Hád ó herr fon Mogáni müd fokja dzsünállni? Fallami gonczertstukk?

— Bizza rám, Tóbi pádzsi. Oat nem faggyuzott az Odinba rekedt hetedik dédapja se, mint akit én fogok cselekedni. Az *ötös*ssel kivágom a *nyóczast*! De nem az asztalon ám, ha' jaz udvaron. Nem is blattal, ha' lúval. Ugy ám, Tóbi!

— Nó, asztad notyon szép lesz. Hád a herr von Peller Tyurgo?

— Azt se fítsed, sógor.

A nímet rám meresztötte aztat a sűththal-szömit és mö'llóbázta a fejit.

Mögvót a program. Dobszó mellett hirdettük, az egész vármegyébe kurrentáltattuk, úgy hogy vasárnap röggel mán a viczispányné is a szénás pallásra szorútt vóna, ha mög nem szánom és gavallérossan alája nem tolom az ágyamot.

Ránk virradt a na'nnap. Alyig tértünk a szálába. Úgy rátehenködtek az emmás hátára, akar a bunda a szűcs bótjába nyáron. A vágóhid-furmára összejáb-dált póczra betereltem a karomon Mócsingné ténsasszonyt. Velem begyütt a Gyurka jis. Mócsingné nagyot vakarintott a nyüves gitárján, ami azt jelentötte, hogy: no most! Gyuri mög rágyujtott azzal a messze bömmögő bassusával erre, hogy:

Bbúbbánatnak bbujdosója vagyok én!

Bbúggó galamb bbús babája vagyok én!

Oan bömbölés vót abba ja szálába, mintha ötven szerelmes bika fúttá vóna ki jott az epeködésit. A

gitárka csak úgy nyögött-dünnyögött mellette, mint darázs mellett a szunyog. A publikum tapsolt, hörgött. Nagyon tetszett neki.

Ha ja kezdete jó vót, odábbat csak antul gyöngyebb lösz a mulatság. Ezzel kicsaptam a publikum elejibe a víkony gyerök-hajcsárt.

A girhes tanító szózatyára ugyan nem sokat figyeltünk, mer mind várta ja a Krakszelhuber magyar szólóját. Lött is, vót is. Aszondom, hogy amöte forog véllünk ez a nagy sár-gölödiny, akit a tudósok földgolóbisnak neveznek, ekkora figurát nem deputált az a mennybéli öreg úr még akkor se, mikor a tisztölettyire szent Dávid a kommencziós almárium előtt járta el aztat a megsopotámiai rituális galuppot.

Amint rádreszéroztam, úgy kalimpálta jel Tóbi azzal a tekenyő-lábajival a verbungos szóló magyart. Igaz, hogy produkció jelött mögitattam véle e'kkis lóporos ürmöst, akivel a rokkant dögejit paprikázza föl a kupecz, mijelőtt vásárra viszi. Mondok, mé ne hasznána a nímetnek, mikor a törődött lúba is szilajságot önt?

Szukezédált a csiszár-fogásom. Rugta-járta a vín Tóbi mint a csődör-csikó. Aztán a kidagadó bendőjibe kétódalt belekapaszkodott az ujjáival, mert hogy a csipője is csupa has vót. A két sonkája mög majd kipukkasztotta a régi heverő nadrágomot, akit a nőmös czél tekintettyibű fele-járon adtam el neki. A Laczi biró-mándlijából ú'llógott ki ja két keze feje, mint piros kukoriczafürt a pallás ablakából. Mikor azzal a vármögye-tenyerivel édgyet-édgyet csapott rá a csizmaszárára, akkorát szól, mint a czibaki templom partján búcsukor a taraczk. A kucsma is oan vót a

a fejibe, mi'mmikor fekete gomba teröm az uri tökön. S hogy a görcsös lábajit rakosgatta, ott láttam magam előtt aztat a menazsériabeli rinóczéroszt, akit a tavással mutogattak a mucsai vásáron.

A palló, hogy kilépett rá, adta ja viharzó Balatony tetejét. Mikor az elsőt bokázta, a luszter mö'kkótyagosodott és a deszkaszálak gyanus recsögést követtek el. Elejénte módjával rakogatta; de hogy a muzsikán mög a tapsainkon nekitüzelődött: vérszömet kapott. Oszt' kezdött benne munkálkonni a lúporos ürmös is. Oda-joda vágott ahhol a csöbör-fejihő, akirül csak úgy patakozott le a verejtík, és úgy kapdosta a lábát, mintha tüzes pléh lött vóna jalatta. Szuszogott melléje, akar a mágocsi kovács fujtatója. Mentül vigabban szót a Czencze Náczi hegedűje, antul szaporábban dobolt a Tóbi. A faluba jazt tudták: a honvidsíg mö'kkapta az első ágyút, azt sütögetik el tróbára. Hun a lábahögyive bökdöste ja deszkát, hun a tóppával dobbantott, hu'mmög a sarkajival döfötte a binét. Zihált mint a kenyetlen masina-rosta, a hasa mög úgy himbálódzott jobbra-balra, akár a tele abrakos zsacskó az ehös számár fejibe.

De ha ja Krakszelhuber sógor nem akart is kifáranni, peig mán ódalt lefegött ki ja nyelve a szája sarkábul és nyúlósan csöpögött le rúlla a tajtík — ha, mondom, győzte is a munkát: de mögunta a pócz, mert éczörre csak aszondta, hogy nyekk!.. recss!.. puff!.. leszakadt alatta. Tóbi fejjel bele a süllyeszítőbe. Csak a repedt feneke, mög a telegraférozó lábkarói rekedtek kível. Akkorát zuhant mint egy templom.

Má most se maradás, se tartomány — kijeresztöttem magambul a kaczagást én is. A falhol düllesz-

ködve csuklottam mint szembe ja tihanyi ekhó. A könyveim úgy potyogtak a keszkenőmbé, mint szórt kukoricza a hamvasra. Hát még a többiek! E' mmást fogták, a székek vállára hajultak, rázta őket a nevetés, mint tele zsákot a béres. Sokan mög ú'ffészkelődtek, mintha tövissel bélelt párnán útek vóna. Kit előre lódított a görcs, kit hátra rántott a fuldoklás. Nyihogás, visítás, harsogás, rőfögés — akár a hazaszabadult csürhe.

A mívész nevit kijabáták, mög az enyimet. Az alatt a Tóbi sógort kikaparták a pódium alul. Nem esött kár benne, csak a nadrágomba.

— No lám sógor, mondom neki, hogy a tengör tapsot bekeresve, a kis szobába nyitottunk; — tellik még magyar a nímetbül, csak bánni kő tunni vélle.

Tóbiás nagyot nyögött és betegén hunyorgattott rám.

— Jesszász!

— No, no! Ne széleskődj, sógor!

— Midzsoda pollondot dettem! — mondá. Én, ety régi pirger, egy preschpurgi dannadzsos!... Mi is jododa negem oszt eszipe? Mek folldam pallandulfa, mek folldam poponászva. Osztod kondolldam, már mek is nem áll a gét lápam. Én nem is ógrtam...

— Dehogynem ugrottál! — vágok közbe. — Ugrottál bizony, még pedig heössen!

— Nem ógrtam montani hoty ógrtam, hanem hoty nem fold nekem gedfi o dānczolásra, mékizs dānczoll-dam. Gombramendirozfa fagyog! Oda a rebudācziann! Én tyanidog, hoty apa a pulferbo fold vallami puar, omi engimet a fejembe ekézen mekfordullta.

— Jó sejlik ki belüled, nímet!... Sose fogyaszad a lelked, sógor, hogyan vót, csakhogynem faintossan

vót. Kivívtad az egri dicsőségöt . . . mög a honoráriumot!

— No, eszted mék ety gidzsid mekfügoszdollja engimet. Mennyi tyutt pe?

— Majd csak aztán óvassuk mög. Most le kő pörögtetni a programot.

Soros vót a Kotlik Zirza. Köttemínyeket szavalt. Egy mö'ffagyott cserebogarat bucsúztatott el, mög azokat a fülemüle-tojáskákat siratta, akiket a szél fútt le ja fárul ippeg az ű kebelibe, hol dal-csipaszokat köttött vóna ki, ha rántottává nem locssantak vóna széjjel. Akkora koszorút dobtak neki, hogy a két Riskám jóllakott vóna véle. A fejibe rakta vóna, de a nyakába szakadt. Lengedező lépésekkel tánczolt le a póczrul, mialatt a kis ujjamba fogódkodott, hogy el ne dűjjön.

Most esött sorja az utósónak. Úgy vót hirdetvel, hogy „*tuba mirum*“. Vonyítási koncert-darab. Előadja pákozdi Cziczkey Szellő, szabad nyulmívész.

Sose tudták, mi nyovolya lösz. Ekkor az inas behengerített egy jókora kast, akinek a széljáró likából kiszolgált egy csapkodó kutyafark. Bévülről csöndes vinnyogás hallatszott. Ráberrögtem a láthatatlan kinsztlérre, hogy „kuss!“ Erre csönd lett. Egy füstös vályogvető rajkót főszalajtok a dobogóra. Mikor jelt adok néki, szájába fogta ja rözgő farka högyit és bátran beléharapott. Mőte mö'sszületött a kutyafaj, ekkora sivalkodás még nem sítta tele jaz isten lebegőjit. Szivrepesztő hang vót az, akit a cigány gyerök a fogával szorított ki jaz agarambul — mer hogy ű vót. Nem is ária vót a'mmár, akit ínekőt, ha' agária. De ja kárvallottakér ha'sszenvedjön ű is! Mikor lejemeltem rúlla a kast, a nyakamba jugrott s

örömbé-félelmbé mind lenyalta ábrázatomról a bajszkenyőt.

Következtem én!

Az én koncertomnak szűk vót a szála. Annak udvar köllött. Mind lementünk. Misa elejibénk kanyarodott a szandlóferemmel. Oan öt táltos toporzékolt, legyeskődött előtte, hogy hozzájuk fogva a muszka császár is csak fia-szamáron jár. Fölugrottam, a markomba fogtam a gyeplűszárat, az ostort kijeresz-

töttem, nagyot csördítettem az öt sárkány közibe, hogy az első lábukkal csak úgy kaparták vóna le ja csellagot, ha nappal nem lött vóna — osztán nyujtóztattam őket s hirtelöny fordulással mö'kkerülve a közbülső orgona-bokrot, ott a dámák, urak előtt oan 8-ast vágtam ki jaz fövenyön, hogy 100-asnak is bejillett. Még akkora tapsot nem kapott koncert-darab. Mívészi büszkeséggel mondom ezt. A produkció högyibe a suhogómmal rádásul kipattintottam még nekik, hogy: „jupp la, jupp la, Katarina!“ Amire

mind vállra jemeltek a férjfiak, a dámák mög a zsebbevalójukat lebögtették felém. Mer könnyű ám a klavéron kibökdösni a melódiját — halom tessön ustorhőgy sudarával tróbányi!

Osztán a bazáros vacsorához ütünk. Eztet a részit a jótékony előadásnak a Lengekákay köttőnő ű nassága vezette. A honhőgyek hordták környül az ítélt, akit a szegíny koplalók jóllakása végett öttünk mög. De még azonkível is bekerestek. Egy kéz-szorítottás 5 flóres. Ippeg alkudozóba vótam egy simogatással kombinált szorongatás ára iránt, amint éczörre hátulról orozva odatapad a számhol egy hőgyösre csucsorított csuka-száj. A Kotlós vers-erögető delhölgy vót, az az ineklő daru — áldaná búbon a gém komája röptibe! Hozzá képpes az agarom csolkja angyali puszi vót. S még hat forintot rebegött ki jérte a zsebembül. Hat flóresért fogásossabb mulatságot szörzök én magamnak.

Folyt a bor mög a tojászt. Mikor mán leéltettük nagyját-apraját: az asztal végén főtámolyog a heredi árendás zsidó, hogy ű is hadd mondjon dikcijót. Micsa? Itt jordán is beszíljen? Hát országgyűlés ez va'mmi? . . .

Még jófurmán fő se ámolyodott üttő helyibül, amint puff! . . . durr! . . . csörr! . . . mellettem pistoly sül el s a golyóbis a zsidó kezibe cseréppé zúzza a poharat. A Bugaczy Laczi remeklüvése vót, a program utósó pontja. A jebi hanyatt vágódott. Azt hitte a gyáva, hogy möghótt. Ugy köllött fölloccsintani e'kkis szifonyos spriccerrel. Kár érte. Már hogy a szifonyér.

Letösletvégül báloztunk. Kerestem a kilörgösnét,

nem villog-e valahun a szöme? De bizony nem vót az sehung se. Mán csak kilopódkodok inned, a fél bandát kicsalom magamval, hadd reszeljen a menyecske ablaka alatt. Hát elutazott. Aszondták, hogy mijattam. Hát mégis csak érdeklöm ütet.

Mikor rostund vót, föláltam e'sszékre és így szótam:

— Högyejim, urajim! Van egy indítványom! (*Halljuk!*) A jótekonysággal atyafi a szöröncse. Épp azért, mer a szöröncsétlenség szülte. (*Ugy van! Helyes!*) Önöktől függ, hogy a maji ajnámét szaporíjják annélkül, hogy e'vvörös krajczárral is többjükbe kerűne. (*Éljen!*) Üssük el! Dufla va'ssenni! (*Viharos éljen!*) Lupi bácsi mög én: mink vagyunk az egyik fél. Önök a másik fél. Ha önök nyernek — a szögínyek két annyit kapnak. Ha mi nyerünk — önök semmit se veszítenek. Gilt? (*Dörgő gilt!*)

Hamarjába kihuztam e'ppakli zsirosistványt. Missótam. Emeltek. Missótam. Megest emeltek. Megest missótam. Ne mondják, paklizunk. Oszt kivágtam az első blattot.

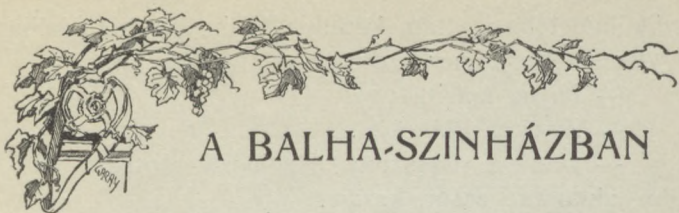
Nyolcz, kis sláger! Meghökkentem, de oszt kicsattintottam a második blattot.

— Kilencz, nagy sláger! — ordíja a kompánia.

Dijadal! De hogy ne mondják, smuczigoskodunk: kipöndörítöttem egy ropogós ötvenest, vigyék a budaji szegény ördögök árkába.

A kompánia nekimelegödött. Jó stimmungba vótunk. Közheösléssel is fogadták, mikor elkajátottam magam, hogy:

— Ha'sszóllják hát az a csöndes!

A BALHA-SZINHÁZBAN

Motto : Frecandum puci.

Eb a nímét kutya nekül!

Eb a kutya balha nekül!

Igy tünődtem magamba, hogy a sarkon mö'llátom azt a proklamácziót, akin az van hirdetvel, hogy möggyüttek az égyptomi kedive ugró mívíszei. Tán tizenharmadik csapásnak. E'llösz az a fillokszéra vasztátriksz, aki mán akkor issza mög a bort, mikor még a gyükeribe van, — mondok egy pápaszemes nímethöl fordulva, akivel a manifesztumot óvastattam le a falrul.

— Nem a, mondja ü, hanem igazándi balha. Kitanútt balha!

— Mán kéröm, a kitanút lú is csak nagy munka! Hát az ien csöpp bogár! Nem hiszem.

Odajértünk. Kível egy-egy óriás balha dobolt, trombitált, hogy mindjárt kezdődik a fitterung.

Csak bekukkantok ebbe ja színházba jis, ne mondják, hogy nem pártulom a mívíszetöt. Csak úgy tolakodott befele ja sok níző.

— Félre ugorj! — mondok e'kkis tökmag-jebinek, ha bóha nem vagy is. A többi népet mög a két kö-

nyökömmel hasigattam kétfele. Kit hasba, kit ódalba figyelmeztettem, mer szeretem az igényös utat.

— Mi az ánrített?

— Zweiter Platz? . . .

— Hallja-é ifiasszony! Ha jén az ánrítettet kér-
döm, akkor az eesőn kezdje.

— Nach Belieben.

Odalegyintöttem a sárga haju kaszirosnénak egy
flórest, hadd emlögesse, ki járt itt.

— Bitte, der Hund bleibt draussen.

— Vi háben szí nur geszagt? A Szellőm kível re-
kedjön? Hát a paradicsomba nem elviszem magamval?

— Es ist wegen der Flöhe . . .

— Sohse féltse jaz balháit, ifijasszony. Van az
én Szellőmnek több is, kövérebb is. Ha csak nem
hagy itt belüle, vinni nem visz el.

Ezzel férerántom a firhangot és belépek.

Kerek asztal körül álltak-ültek a vendígek. Az
égyptomi balha-professzor azon kezdte, hogy beszídet
tartott előbb a balhának természetjirül.

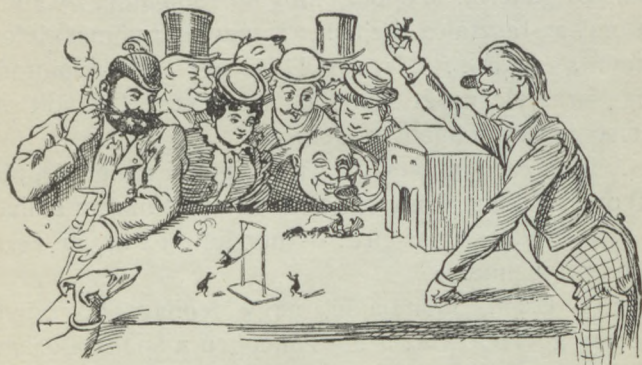
— Ácsi! — kajátok oda neki. Ne orgonálj! Tudjuk
mink, mi jaz balha természetje. Ugrik, mög szereti az
asszonyt. Eddig van. Lássuk a balhát!

A kinsztlér erre jelhallgatott, kinyitotta ja szin-
ház kapuját s azon bejugarátak a mívíszek. Az isten
ucssa! . . . kitanított balha, hogy ott csípném mög
valamennyit a kis szomszéd asszonyka tomporán, aki
mellé kerütem. Nízte, igazán oan-é, mint akit ü szokott
táplálni azon a patyolat, genge fehér búrin.

— Nassádka, mondok (s könnyedén möllegyin-
töm a könyököm högyivel, hogy ne fájjon, csak ked-
vezzen neki) nassádka iet se látott még, úgy-e?

Szömérmertőssen hallgatott a gyöngyöm s csak a szömit sütögette le; azért-e, hogy a balhát lássa jobban, vagy azért, hogy éngöm ne lászon? Mö'cssipom a derekát, mondok, abbul jobban ért mint a beszídbül. Talán még balhának veszi az ujjam högyit — váttánám föl, akit magán nevel!

Csak egy csöppet risszantotta mög a hátát s aztán ü is kukkert fogott s nízte, az a lánczba vert nyomorult bogár hogy vontatja maga után a csörösnyemagbul faragott koleszt.

— Lássá nassád, sugom oda néki, ha véllem tartana, az a bogár ott szandlóferen járhatna.

Ippeg másodszor akartam az ujjamra bizni, akit szóval nem löhetött kimagyaráznom: mikor belép a főmívész, egy hunczut spanyol balha, aki alyigha nem a don Karlosz tábori ágyából ugrott ide, mert — mint a professzora dicseködött — híres vészopó.

Odajállt elibénk, gavallérossan möghajlott s rákezdte a balhétet. Ugy szökdécselt, akar az a Kanpille

(Campilli) *) ott a Nemzetibe. Ahogy mö'ppillantotta ja szomszédkámot, szerelmesen feléje csavarintotta a csáp-ját, a szive tájára tette az első lábát, amivel azt akarta kifejezni, hogy szerelmes abba a rózsapiros véribé, aki jött ragyog az orcáján.

— Ejnye, korcsférgé! — kiáltoks fölpezsdül bennem a szittyá lovagijasság ; ha jodább nem ugrol, megöllek !

De a hispániai legényke csak emelgette-nyitogatta feléje az ehös száját. Dosztig vótam mögnedvesítem a hüvelykömet mög a mutató-ujjamat, spanyol galléron csipom, mögmorzsolgatom-nyomorgatom, az asztalra leejtem, a nagykörmömet lefordítom s aztán recsss! — úgy szétroppintom, hogy százfele ugrát mindön alkatrísze. Ez volt az utolsó ugrása ebben az életben.

Lött erre mulatság ! Az égyiptomi nímet ijedtibé akkorát csuklott, hogy hirtelön bekapott három balhát.

— Kedves egíssigire ! — mondok ; ez ugyan vérré válhatott benne.

— Uram, mondja ü, négy legnagyobb művészetemet követelem az úron. Főképpen a spanyol grand, az ötven számba megy.

— Ne köhögj ! — intem ütét jóakarattal ; adok érette százat !

Ezzel fölkapom a Szellőmöt s arrul a tájékrul, ahun legbüviben neveli, oan két marokkal vágтам oda neki egy fogásra, hogy kitelelhetett rajta ujjig. Ne mondja ü se, hogy smuczig a magyar.

— De uraságod nekem tanulatlan balhákat ad ! — sivalkodik az égyiptombéli balha-direktor. Oda minden fáradságom !

* Tánczkarmester.

— Tudom mit akarsz, nímet, mondok. S mert a szomszédka is rám emelte aztat a kerek ábrázattyát, a megroppintott donzsuán mellé egy ötöst is roppintottam oda a professzor képihöl, akit nagyon megköszönt.

— Hát izé, mikor kezdődik mán az az egyfölvonásos bolházat, a nagy fitterung?

— Rögtön! — mondá ü. Ezzel fölgyürte az inge ujját s az erdős karjára rájeresztette a truppját legelni. Aszondom erre: nem balha-vadászatot, hanem akár vadkan-vadászatot is löhetne tartani ebben a röngetegben. Hát ez a csöppség is el tud mán igazodni ebben a vadonban? — kérdém ütet.

— Oh, a balha-csecsemőrül máskép gondoskodunk, mondá ü. A bóhikának dajkát tartunk. Ime, ez a balháné.

— Mi ja? A Blaháné? No, oda jéngöm is vigyenek kosztba.

A dadájuk csak afféle nagyobbra fejlett balha vót. Alája gyömöszűte a kisebbik bogárkákat s rájuk fogta, hogy most szopnak. Az egész fészket ki akartam irtani, mikor jelönti, hogy most Pulcinella Irri-tanti, az utánozhatatlan s utolérhetetlen assoluta fog a kifeszéjtött selyömfonalon, mán hogy kötelen tánczolni. Lestük, merrül szökken bé, de nem vöhattük észre. Csak az ódalom kezdett el bizserögni. Tyűh! — mondok, kaczerkodik vélem a primadonna. A lajbim alá nyulok . . . rittig ott szerelmesködött a kis barna. A két körmöm közzé fogva gavallérossan visszatereltem a binére, ahol kaczeron ugrálta végig a balhabilt a selyömszálon.

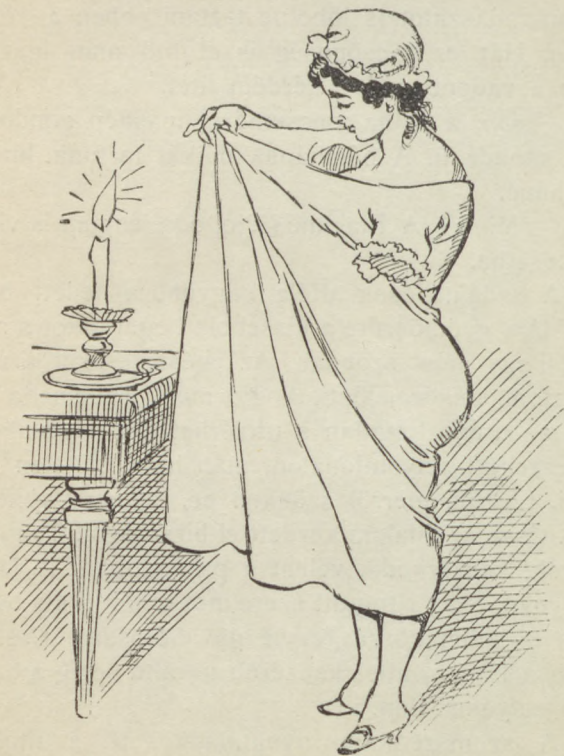
A szomszédkám nyugtalankodott s titokban

vakaródzott is. Rég váltogatja a lábát. Nyilván a csöpp hidalgó bolygatja valahun.

Leejtem a tajték szipkámot csupa merő viletlenbül s hogy az asztal alá hajulok mö'kkesnyi, hát ott látom a betyárt a boka meg az ikra határán.

Ikra, boka kettős határ,
Benne jaz balha ja betyár !

Hogy utánna nyulok, oan paradicsomi vidékre ugrott, ahova mán én néköm tilalmas volt az antré.

A BORIZÜ MUZSIKUSNÉK KÖZT

Borizü hát, mikor Weinliczné a kappelmajsz-
terjuk!

Kapóra gyűttek. Mert most áll a szüret.

Hogy a szálába nyitottam, oat kahintottam, hogy
mind felím nízött. Boglyasnak mind boglyas vót mint
a cigány; de a bőre — hajh! — a bőre, a csak
ú'rragyogott a fehírsígtül.

Möte a keczeli borbély felesége beretvált mög,
azóta rákaptam a puha kézre. Ha mán a kípemön tud
jóizüvet kaparni az a hölgy, mien kaparást követhet
el a huron ha muzsikál! Eztet csak amúgy tehorijába
eszeltem ki magamba. Ho'nne szaladtam vóna hát
föl, mikor azt hallottam az úságbul, hogy negyven
virágszáll kisasszony húzza odafel a váras kocsmá-
jában. Húzza a nótát, vonja a szívet. Mán ez osztán
kellemetös huzavona lösz.

Neki düllyeszködök az edgyik oszlopnak. Mög-
tötöttem a szömöm magnétikus folyadíkkal s úgy
közibéjük sörczentöttem a flujidumot, hogy mindnyá-
jának arra rándút a feje, ahun én álltam.

Helyre asszony ez a Vájnlík ténsasszony. Negyven némbert úgy eligazgatni, hogy egyik se hegedüljön bele a másik mondókájába — e'mmán valami! Iet még magam se tunnék véghölvinni, pedig a kis ujjamon pörgetöm a fehér nípét.

A magnétikus flujidum azonba jól dolgozott. Mind rám vetötte ja szömit. A kacséntásomra úgy elkezdetts riszányi valamennyinek a vonjója, mint a pókláb.

Hej, az az ustorhögyes! Nem is gyanította, hogy, mint a köttő nyögi, az keblem fölajzott idegejin ugrátatja jaz nyirettyűjét. De ja gyeplűs se hitvány. Tele hegedűte a szivemöt epekedíssel. Majd kidagadt a mejjembül. Mikor mög a csellista magán-árijába kapott, irigye löttem a kis böggőjének. Oan heön még a czirok-söprű is szépen szóna.

Mikor vége vót a koncertnak, odajálltam a direktorné elejibe, összevertem a bokámot s ékes szóval mindközönségössen möginvitátam őket e'kkis vocsorára a kisebbik ebídlőbe.

— Kernyel! Virczauz! Vaz gut und tájer! Mulatok!

Hónya alá kapta a lábaszárát valamennyi, úgy nyargalt le ja söntísbe, konyhába.

— Májne dámen! — fordulok a negyven virág-szálhó. Empfangen szi tize szujaré alsz czájken fon májne érung und feraktung. Hat nikt nur Mendelffy-Bartalus Bódog empromptü gekomponirt, zondern gíbt aukh empromptü fon mir. Májn instrument iz ungárise grosz-zéligkáját, na'llelkűsíg. Spíle ik darauf mit vájthändigkeit, bőkezűsíg. Bitte czu placzen, tessen helyet foglalni, szi können czuzéhen, hozzá láthatnak.

Tetszött nekik a díkezió. Összeníztek, mosolyogtak.

Akadtközte francia jisz. Aszonta, hogy szeretné hallani a bohémieneket is.

— Azokat Csejországba tanálja, — világosítom fel ütöt. Mer amöte bejütött nállunk a függetlenség, a magunk embörségibül nyúzzuk e'mmást.

— Mais non! — flautázza a kis gallina. Les égyptiens!

— Égyiptombélieket tetszik gondúnyi? Azokat mind emanczipátuk, fultak vóna a vörös tengörbe.

A madmojazel erre mögvonta a fehér vállát, kaczagott és lejült.

Nobilissan adtam a meczénást. Öttek a szentjeim mint a kijéhezett galambfiak és ittak mint a czibaki homok. Én mög biztattam őket. Nagyon mö'bbarátkoztunk. Magamban is gyöngyözni kezdött a jókedv. Fölkértek, taníjjam mög őket magyar nótára. Erre erikkantottam magam, hogy:

Venn ik bláze májne flaute,
Kommt czu mir dasz libhen traute;
Báj di sáfe májn hund vachet,
Vérend Julcsa auf mich lachet
Mit gefül.

Im grünen vald bin ik. Und da
Lég ik níder májne bunda.
Lég mik dann auf bunda níder,
Fájf auf flaute májne líder
Mit gefül.

Erre osztán kicsiholódott a kedvük. De ja magamé is.

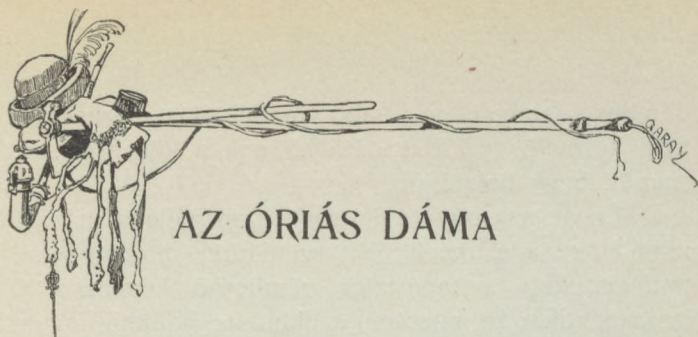
— Éldös hugáim, mondok; züsze svesztern! Legyünk bruder! Te mög, csücskös száju furuglyásom, ide jaz ölembe. Lehűd el a nótámot! Ide jaz fülembe,

klárinétos angyalom! Húzzad, húzzad hegedűsöm,
disznót adok, fiasat! Te meg gyöngyöm kis dobosom,
pörgesd el szivemen a szerelem czapistrángját. Nagy
feszössen högyössen, pestiessen bögyössen
hajahajh!

A kis lányok hamar betanútk az honyi mulat-
ságba, rákaptak a magyar izre. De mindnyájunkba
a magnétikus flujidum a borizű szerelemvel úgy
összeegyelődött, ho'bböggőnek níztem a menny-
országot, a karcsu talján czicza mög éngöm nízött
böggőnek, mer átkarolt a karmos kis jószág s a
szívem allyán végighúzta a vonóját, ho'cssak úgy
duruzsoltam a boldogságtul.

Felejtethetlen nömös multság vót. Csak egy
van különb nálla: az, amikor szóll a csöndes!

AZ ÓRIÁS DÁMA

Rebesszer!

Czigány, ital, blatt — faintos háromság. De az asszony, ha tagos: idősebb czigánynál, italnál, blattnál.

Kivátt ha egymaga három annyi, mint hat más fehér cseléd.

Gyühet ide mihozzánk Domszögre klavér-taszigáló, hegedű-vonyítottó, flauta-kehegő; vág hassa itt agyon Othelló a Dezsdemonyát; beszíhet fére Lejár kirá, mikor a mihóki pusztán ránczigálja szürke sörényit a szél; bánkbánkódhatik itt a vitíz, nyavalyoghat a veronai szalámiba bódút Julis, és ütögethesse pofon a halotti koponyát az a hámlott dánys királyfi: mit mink bánjuk?

De ha bódét nyit a pánye Zdrahál, késsel hagyigálja mög e'mmást a kinézer, nyársat vacsorál az arabus: mán akkor nem sajnáljuk a flórest a míviszet óttárátul. Letfőképpen, ha óriás hõgy vágja ki nállunk a kecsejit: mán akkor fölágaskogyik bennünk a lölkös partfogás.

Mögszimatúta ebbéli nõmõs hajlandóságunkot a donna Czompók Faramunda nímet óriás delhõlgy, aki

dombos voltával az egész földgolyóbist szuszogta
mán környül, és kijárendáta nállunk a kössíg graná-
riumát, hogy beletérjön.

Ez az asszony csak! Ugy hagyigálja a mázsát,
mint én rá a czukedlit. Mit az a hires diplomatyikus
tapintat ehhöl a tapintatos néemberhöl képpest? Mi
jaz a politikai árgumentom azokhol az öklökhöl fogva?
És mi ja beszíd, szömben ezzel a mázsás tényállá-
díkkal?

Ha jelnízöm terjödelmes, tömör vótát: szeret-
nék Zsül Verne nyomán körülutazgatni a két hemisz-
feráján; ha jodatekéntök arra jaz idős likörre, akit
oszlágba rakott oda a mellyire — szeretním daj-
kámnak.

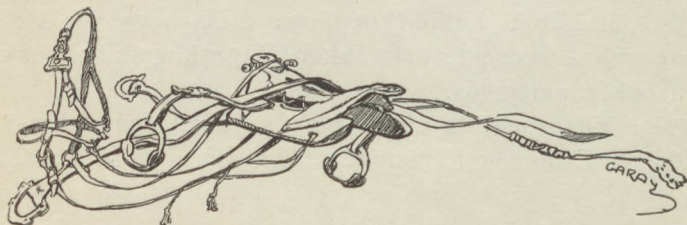
Hanem, amien tökéletös a testje, azonképpen
izmos a virtussa jis. Mert hogy máh mög nem áhat-
tam eszthetikaji ösztönömet és mö'cssiptam a dagad-
ványos lábikráját, akkorát toppantott, hogy mö'lló-
dút bele a granárijom teteje.

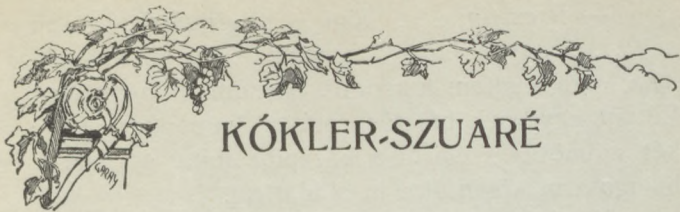
— Aber! Das ist ja meine Wade, Sie Schlim-
mer! — kajátja ü.

— Venn dasz ist ire váde, mondom neki, zó
erlóban szi májne bitte czu inen: vade mecum! Kom-
men szi mit mir!

Amire aszondta hogy: niks ungris.

Hejh, kár a nímetnek ez a Gyérmánia, önteném
át Hungáriává!

KÓKLER-SZUARÉ

Sanzsé mars!

Heted-havadhét országot jártam mög; ott vótam a czibaki vásáron, a köpi bucsún: de oan kókler, mint ez a Hermány jordány — oan nincs!

Láttam kóczot önnyi, rá malomküet köpkönnyi; láttam egy nímet hunczutot, aki főszítta a bendőjít a torkába; fogtam mívísznét, aki mozgatta a fülit akar a számadó juhászom számara, mikor esső jesik; — hanem akit ez a kókabélű kákler — mondok, kákabélű kókler elkövet: oat még sose láttam. Nem ott!

A letelső kunstukkját is avval kezdi, hogy mögkap egy játíkot és ekezd velle harmonikáznyi, mint a lakatos-inas. Ez aztán a missolás! Bravó Hermány! Csakhogy jádzani nem szeretnék vélled, kopna tövig az a hosszi paklizó ujjad!

Moháczí báciai út melletttem. Evittem magamval, mint alapos kártyológust.

— No bácsi, ennek az újját vóna jó kiárendányi!

— Öczém, láttam én mán ennél czodállatoszszabb presztiti . . . diti . . . giti . . . gata . . . üssze guta, de nehez kimondanyi! . . .

— Csak bele nè füljön abba, jakit mondani jakar, biztatom ütet és vágom hátba, hogy kiköphesse.

— Presztigi . . . dögi . . . girigaré . . . ejnye no! . . . garatőr! . . . czapjon bele az iszten czodája, alyig tudtam kinyögni. Nekem ez nem ujszág. Vót itt egy eszkábálatőr, aki a halber czvelvibe a két szömöt a széllirül a közepibe fujta, az ászt mög billogosztul köhintötte le a blattrul.

Kövéreköt tud mondani a báci. Amint a vára-kozó perczöket ien mívelt társalgással kitöttögetnénk, gyün a kókler.

Mö'ffogja a báci orrát és oan náthába ejti, hogy egész blatt-záport hullajtott ki belülle, de még a nyaka-csigáját is mögcsapolta, ahunnad szökőkút módjára ugráltak föl a letszebb slógerok.

— No bácsi, ez oszt a kombinát mutációs kunstukk. Ien náthásnak se tudtam embört soha!

— Ah ja, mondja a svarczkinczlér, Mohácsi báczira czélozva, molto nadhas!

Nem vót írkezésem mögveszekönnyi a nevetis-tül, mer a prográm tovább fejlődött. Egy findzsa aljából papirosokat motollát föl a páczikájára, mikor éczörre csak . . . az isten ucssa! . . . kácsa hápog a papirosba és egy műjértő jebuzeának kövér tenyerebe rakja, hogy ítílje mög. Én is mö'ttapéntom: mon-dok, eleveny-é? Mán hogy a rucza. De épp hogy odanyúnék, elgeggönti magát a szárnyas, elsikíjja magát az emánczipóra, mer a kacsja vizit-kártyá-ját tanáta rápottyantani a zöd selyemruhára. Ijjety-tibe el is ejtötte a madarat, a'mmög az ártatlany — gigom-gágom, jaj nadrágom! — a Kóbi koczkás pantallérjára. Vót erre gigágezéresz Izrajelba, mi-jalatt fogtam a hasamot, hogy uri derülségemtül le ne repedjen rúllam a rajthuzli. — A kacsja verseny-

gágogástul mögkeveredve, oda bujt ahány ketrecznek való selyem-borítót csak előtanát az útjába, míg végtire högyösset fütytyentök a Szellőmnek. Értelmes agarom az intésömre előszaglálja a mindenféle ketreczők alul a libát és oda japortérozza a bámuló bívísznek.

Hogy kimutassa erányomban elősmerésit, mö'f-fogja a Szellőm farka-högyit és kezdi fejni belülle az ezüst flóreseket.

— No kutyám, mondom neki, nem Széll mán a financzié, ha' Szellő.

Ippeg odasettent hozzá a magyar pízügyefogyott minister és a kókler fülhöl odahajulva, sugni kezd bele. Nyilván kőcssönt szeretött vóna belülle kidrukkónyi.

Hanem, kókler, el nem szelelsz inned, amméig ki nem vallod nékőm a kunsztod nyitját. Kut ki kut, a fűnán cz-műveletöd el akarom sajátíttanyi.

Odahajulok hozzá én is, interpellálom: ne nya-valyogjon, taníjjon mög erre ja hasznos tudományra.

Mosolygott.

— Ne lakszáljon barátom! — mondom neki leje-reszkezőleg.

Erre jaszondta, hogy a Szellőmöt két napig tart-sam cziberén. Egyebet se jadjak neki. Osztán csak kapaszkodjak jól a farkába: hull belülre mint a pa-rancsolat.

— Gilt, mondok.

A Szellőm két álló napig nem is nyakalt ögye-bet mint cziberét. Hátha van valami a dologba? Csak úgy vonyított bele az aranytermő koplalásba. Har-mannap hozzáfogtam az operációhoz. A Szellőm úgy lefogyott, hogy az egyik oldalán keresztül a túsó bor-dáját is mögővashattam.

Osztán embörössen két kézzel fohászokodtam neki a farkának. Ordított mint a bibliabeli hét so-vány esztendő. Szorí!... biztatom magam. Végre!...

Hullajtott is a beste lelke, csakhogy nem flórest.

Hun vagy jordány nímet, hogy lapintanám hoz-zád azt a reduttot!...

Mán tennap sanzserozta el a görhes tetemit Bécsbe.

Nincs egyeb hátra, mint a régi módhol foja-modni:

H. sz. az a cs.!

INTERPELLÁCZIÓ SZARVAS GÁBOR ÚRHOL

Hallja az úr!

Nem tudom ki fija légyön az úr, de neköm nem parancsol, ha mindön akadémiabeli na'ffejú familiás-tul gyün is ide nyelvcsösznek. Én szöllok, irok, ahogy asszonyámtul tanultam. Nem engedök csorbát ütni az édös hazaji nyelvemön. Azér hát czurukk azzal az ujítással! Ne süvíjjen, aszondom! Mert amint mán évtizedek óta mög van alkotval ez a szűz magyar orthográfia, annak is fog maranni.

Esztendeje nízöm az úr tudományos rágódássajit a szittyá nyelvezetnek gyökér-szállajin. Mondok: bomoljon az ehös tudóssa magának! De mikor mán azt hallom az úságbul, hogy az úr az *ászt* az *észt* is ki akarja marni a nemzeti grammatikából — mán akkor abrincs! Aszondom az úrnak, ezt ne mergye tönni, mer ahogy átalbuktunk ezön a mostani vál-lasztáson: nem sajnállom az utat, beköppintök Pestre és azután jaj, aki Kinemmondommivas Gábor gyök-fejtő nemtöve vagyon a tudományjának, mert akkor

én törülöm ódalba az oan gyükérrel, aki a bikába
teröm !

Hát mivé lenne jakkor a csöndes, ha ezentúl se
ász, se ész nem lösz benne? Hogy szóllana mán,
ha ien híjja vagyon?

Pedig annak szóllani köll mindhalálíg.

Ha' jis szólljék hát!

KRITIKA

(A Toldy István drámájáról)

Hogy hírt köttik ennek a »Kornyeliá«-nak: mondok, fölmenek, mert e'kkis hecz elül ki nem té-
rök, ha nagy is. Tele is gyürtem a gubám bekötött
újjait pattogatott kukoriczával, rohadt ómával, záp-
tojással, vörös hajmával, mivel — mán ahogy kikerült
az Ágnyes komorájából.

Fölrándíjják a nagy firhangot; lesöm, hogy a
kissebbik firhanggal is az történjön: mán mint avval,
akit a Kornyélián láttam. Még a bokáját se muto-
gatta! Tán odábbat rászánja magát. Lesöm, de hi-
jába. Pedig az erényességhöl való hajlandóságom ho-
zott ide, hadd bugyogjon ki belüllem a szömérme-
tösség.

A Kornyélia kimén, mögakad a szoknyája a
vászonyajtó forgácsába. Aha! — mondok. Most gyün.
Ugy kiforgattam az ópergukkert, hogy mán akár
mög is puszilhattam vóna a szentömet, oan közel
tanátam magamhó csavarintanyi. Semmi! Hát én
hijába dulakodtam idájig? Mivé lögyön az a tömér-
dek pojén donőr, aki főgyülemölt a bögyömbe? Ki
se köpjem máma?

Mellettem egy fölpörös ült a feleségivel.

— Nassádka, mondok, hun kő jitt elpirúnyi? Magácska jobban tudhassa, mert genge természet lakozik benne.

A jebuzea az uráhol fordul és aszongya neki: il est moquant!

— Hát hunnad tetszött rám ösmérni, hogy én vagyok Mokány? — kérdöm, s ezzel a térgye kalácsát simogattam mög egy kisség.

Kezdték pisszögni. Ahán! Itt az ideje, S a karikásom csontfogójába úgy belesipoltam, hogy forgott bele a luszter. Erre aztán zajongtak, mint a zsidógógában. A fölpörös dühössen csapkodott maga körül, e'kkis fekete tökmag embörke mög a sarkon egy daruba ojtott békaszemü agárkutyát uszított, hogy ugasson. Aszondták, ez a főkritikus mög az árvája. Ha kritika kő, mondok, itt vagyok én. Ki ja placzra!

Egy mellyes úri embör hozzám hajút és sugott a fülembe, hogy aszongya: kitakaríttat, ha le nem lohadok.

Mán hogy éngöm!

Aztán megest hozzám hajút, megest sugott.

Vagy úgy! Hásze csak a mívíszetért való lölkösség beszél belüllem. Én túllem akár itt járhatja a rókatánczot? Kornyélia a csoroszalai préposttal, mit én bánom!

Előjadták a redutbált is, amint karazerozzák a honleányokat. Niksznucz! — mondok. Nem igaz a, ha én nem vagyok ott!

— Jól beszéllek-é, nassádkám? — kérdöm s az uráhol lapítottam a szomszéd asszonykát, ha'ggonolja a Dávidja, ho'sszeretik.

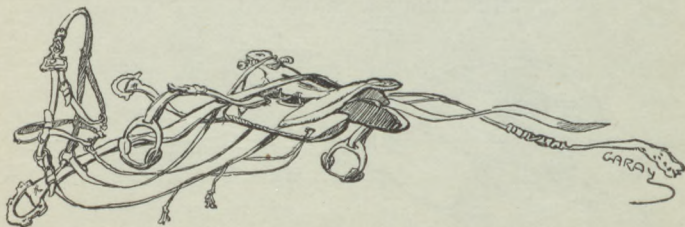
Mikor Kornyélia lepuffantja az urát, a mönyecs-
kének így szólltam :

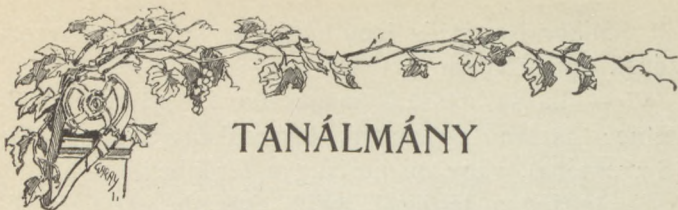
— Lássa nassád, magácska is így cselekd-
hetne ; osztán elmennénk kettecskén Szőrmentébe
(Sorrentóba), vagy mi jaz ánya térdjibe !

Az ánya térdjiről gyütt eszembe az üvé. Uj-
bul odatapéntok — hát a fölpörös tartja rajta azt a
köszvényes markát. Ott gémberönne mög !

Akárminő színjáték is ez a Tógyi Pistájé — de
ha még oan vóna jis, csak nem vóna különb az én
színjátékomnál.

Ha'sszóllják !

TANÁLMÁNY

Még mi mindönt ki nem tanának!

Azt hallom az úságbul, hogy kártyakeverő masinát fundált ki valami lépen ragadt pakliológus.

Kártya-keverő gép! Mi ja veszekedett hét választó fenyének? Hát van jobb kártya-keverő gép az embör tíz körminél? Akár aszondaná valaki: no, csinyátam evő-masinát! Van oan masina, aki különben tud önnyi-innya mint én? Van oan masina, aki különben tudja mö'kkeverni a kártyát mint magam?

Bökheti az ien tanálmányt!

Kézre való brilla! Aki jaz ujjja högyivel ki nem tapogatja a slógert: ott a száraz ág, kösse föl rá magát. Ha jén osztok, úgy hullajtom a blattot, mint rózsabokor a levelit. A kártya-keverő gép mög az én kezem közt az a különbség, ami jaz órabeli muzsika mög a Csekő Náczi hegedúje közt. Ott a vak masina, itt mög a mívész.

Abrincs hát a keverőnek, vágnék az orráhol éllel egy új játék magyar kártyát!

ÉSZAKI SARK-EKSZPEDICZIÓ

(Cap-Pest)

Még iet se pipátam!

Fölszedelőzködik e'cssuport embör, belé jül egy hajóba, oszt' aszongya a kormányosnak: vigye őket Jégországba, Fagyvármegyébe! Nyovolya-Zsemlyéig mög se álljon.

Hát mi a jégönkopogó szűz fenyének? Mit kereskőnnnek az oan vidéken, ahun a köp is kavicsnak gyün ki jaz embör szájából?

Búvárkonnyi? Mit búvárkodik ott, mikor tövig kű jaz a tengör? Osztán ha mán a fenekire ért is, mit lel benne? Még csak fagyos kutya-fülit se, mert a kutya nem tud mögélgni ebben a rongyos hazájában a maga rongyos embörsígibül. Kitéllik tülle, hogy az Aetnát is csapra veri s a turháját úgy vezeti jel oda csatornyán, hogy krumplival ütethesse be jaz jégtáblát s hogy alája gyúttson a böcsületös jegős-medvének. Eb gusztus, nímet bánja.

Hanem hogy akadt magyar embör is, aki jösszetötte magát vélek: ezen akár jégbálvánnyá fagyhatna, aki jígaz szittya vér. Mán ha ki jakar vándorúnyi,

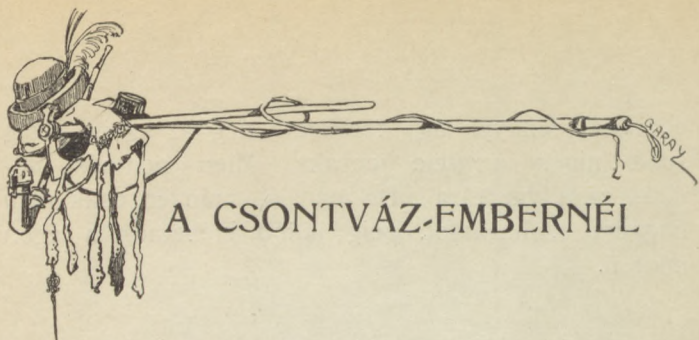
ott a mormonyok országa! Ott buvárokodhatik hajnalig, ütethet, szórhatja a magot itélet-napig, még csak a körme högye se fázik mög bele. Vagy ha Spitzberg köllött neki, tudok én annál különbet: a Spitzbergnét, a sarki botosnét, aztat a kis jordán mőnyecskét, akin csinosabban domborodik a reménység foka, mint az a meddő kap-Pest. Hejh! . . . csak-hogy hibás az ü mivolta. Nagyon »erkölcsös«. Keményszáju. Nem kezes. Rug. Mög nem áll a szép szónak, pedig hogy vesztőgetöm rá! Ott könyöklök a bótjában bezárásig, mindön nap vőszök túlle e'ttajték-pipát, a trafikját kazalszámra szíloom, a czukros monduláját két pofára őszöm, a szilvóriumábul négyet is beköpök egy délelőtt, a Csóri cigány-gyérökkel rókatánczot járatok a tisztólettyire s mán nem is úgy híloom, hogy ifiasszony, hanem ténsasszony — tennap pláne még mög is nassádoltam, az urával mög, ú'rremlík, tán kezét is fogtam — mind hiába! Ammeddétig fogyasztom a szivarját, monduláját, szilvóriumát, addig úgy mosolyog rám, mint a potyka; mikor osztán értelmössen beszílok véle: farol a kis jebuza, őszöm aztat a tíz-parancsolatos kis száját! Mö'ttróbáloom még a nakt-muzsikával. Icczakára mő'sszöktetöm, e'llősz az én északsarkiekszpediczijóm.

Ugy igaz! Spitzbergánál hattam el. Így téved az érzelmetős ember a jégmezőrrül is a szerelemnek virágos mezejire, rozmárrul a rozmarinra, a reménytelenség fokárul a reménység fokára, a »kap«-ról a »nem kap«-ra.

Hanem egyben jó dóguk vót. Hat-hónapos icczakai fény virradt rájok, s aszongyák, szivárványos

écczakai fénnel úgy ferblizett még az ég is, pedig
soha nincs arrafele icczaka. Mien pompás idő-
járás ez a munkára! De ha jis, mán én csak nem
hagyom el hazámot, peig ikább eléhetnék a jégön
mint ü.

A CSONTVÁZ-EMBERNÉL

Attande! Láttam mán dufla hajadont, kétféjű bornyút, szölke zsidót, hótt szamarat, dresszérozott heringet, öt blattot — de eleveny skelétumot még a szép apám se pipázott, mikor a Kotlik Zirzabella öreganyjánál vót lyánynízőbe.

Mi nehez nyovolya löhet mán? — mondok, hogy az oszfáltos piarczon mö'ppillantom a plakátot, akiön le vagyon pingával edgy nyúzott nímét, ammint neki készülődik a kalamajkának. No Szellő, agár-embört menünk nízni!

Mellettem egy csupa-bögy, kebeldús hógyike felejtötte rajta a mosolygó szömit azon a dög-portrén.

— Nem tetszenék bévül kerülni? — kérdöm, összepöngetve jaz bokámot. Avvagy nem-e jártalmas nassádnak, ha sokat níz? Mer vagynak ám állapotok, — vetöttem oda hamissan.

A selyöm vászonceléd erre lekapta ja bubját és oanfurmán mosolygott, hogy kivöttem bellüle magamnak a szükséges porczijót. Nem is engedtem, hogy ü fizessön, hanem gavallérossan kiszurtam ü jérette is az ánrét.

Itt is aszondta a kasszéros, hogy kutyát vinni tilalmas.

— Ne ordíjj nímet, békéltetöm ütet; tán csak nem füzet, ha atyafit gyün látogatni?

Ezzel be! De még bévül se vótunk, a Szellő mán kezdett szűkölni és egy-kettőre a falra úgy oda tanálta legyinteni Sáromberk vármegye mappáját, hogy Czipász Gyuszi se különben, pedig hirős indzsellér vót az aptya.

— Czoki nyulas! Maj eltágítasz onnad! — kajátok rá, és a Szellőmöt mö'ttanítottam e'kkis kutyaembörsígre. Nem látod, hogy hölgyvel vagyok?

Az asszonyka maj leszídűt a székrül, u'rröstelötte az agarom kisdógát. Böcsültem benne, hogy ien szígyellős. Nincs is szöbb az előhasi szemírmetős-sígnél.

Oszt e'kkicsit a markomba kaptam annak az

agárba fundát nígyágú peneczilusnak az első ágát. Mindjárt le jis űt vóna, ha lött vóna mivel; de így ikább evágta magát és mint hummi embörnyi kanszunyog kalimpált mind a négy tagjával.

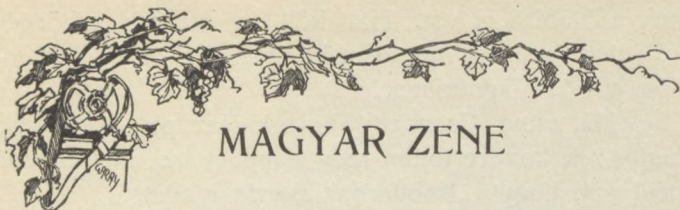
— Ne szeleskődj, halál! — mondok. Öttél-e mán az idén?

Aszondta a szitakötő, hogy nem szabad neki. Miből éljen, ha nem koplal?

Csak eb a nímét, ha nem agár is. Jóllakni gyütt ez ide és mögguberálok száz flóressel egy petákot, ha nem mangaliczának möngyön haza ez a hétegy sovány esztendő.

De csak is különben érzöttem magam, hogy a nassádkát a karomba ragasztva, késértem hazafelé. A kövérré gugyi való, csont után mög hústra éhedzik mög az kebel.

MAGYAR ZENE

Abrincs, Rikter Hanzi! *)

Ezt ugyan kifirunczvanczigótuk, akasztaná a
nyerög-kápájába Odin.

Usgye Bajrajtba! Ott akár váttig vakarhassa bele
a Wagner tópába ja dicsősíget, mint képfaragó a kű-
szent feje fölibe.

Mer hogy hazafinak kő lönni! Ez az eeső. Csak a
magyarság mönti mög eztet az én kinszenvedett drága
honyi nemzetömet — kivével az píz. Az löhet tüllem
akármi nációbéli, csak lögyék.

Nem vót ölég a Bachbul? Még az átkos tajcsait
is möghallgassuk? Hát az a Mendelzony se tudott
annyi üdő óta mö'mmagyarosonni köztünk? Mért nem
Mendelffy Bartalus Bódogra változtatta ja nevit a
nyüves? Így csak möghaagatnám aztat a hódvilág-
szopó nímét czinczogássajit.

Azt hallom az ujságbul, hogy a fő honyi mívész
az Ábrányi Kornyel. Aszongyák: jó familiából való,

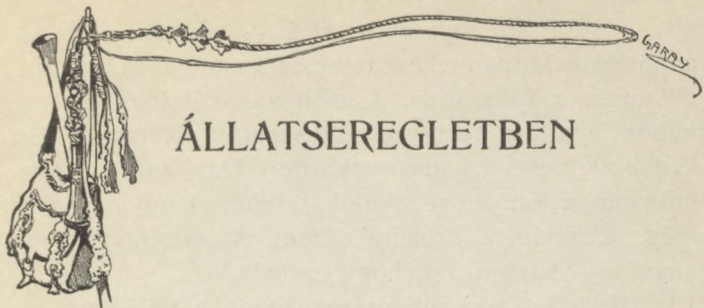
*) A 60-as évek filharmonikus hangversenyeinek s a' m. k.
operának azóta világhirre emelkedett igazgatója.

még táblabíró is vót. Hát köll az ien úri embörnél
különb főispány? Mögtösszük, aki gőzkocsi bumber-
dója van a Vagnerjinek!

Má most Czencze Simi, ki jaz placzra te jis,
füstös! A koncertodba mög egyebet se merj húzni
mint ezt, hogy: „Kondorosi csárda mellett!”

Mer ez az én nótám! Ha úgy kijerestöm ma-
gambul, döglük utánna ahány Kata, Sári van a domb-
szögi határba. Kivátt az a Sári, hoznám tejre, az
teljesen magáhol riszálta a szivemet. Oszt ú'zzöng
akár a pacsérta. A valkür csak hadd nyargaljon s
ínekölje lóháton a Votán nótáját. Az én madárcám
mög csak ha'rröpködjön és csicserögje az enyimet.

ÁLLATSEREGLETBEN

Upre országgyűlés! — másutt is van menazseria.

Ott mutogatják a Sugáruton. Ha'llátok mán oan vastag bürt, aki a nímetén is kifog. Ha'llátok oan karmot, aki ja Stanczi asszonynéni karmánál is vágóssabb. Ha'llátok oan talpat, akinek a faczipós barátok gvárdiánja is a nyomába líphet.

Amint kinyössen kifele lipkődök, a zsidó-pijarcztul egy köpésnyire mö'llátom a deszka-alkotmányt. Az ódalán természetűven ki vót pingával, amint a szerecsőny leböki a jegesmedvét; az elefánt mög a fiát, a nilusi csikót dajkálgatja.

Az ajtó jelőtt valami petröncze-haju állatprofesszor kijabál.

— Tefe, mefe, kokodrilos, amerikánise kió, májum, mind elefent!

Hát biz az magyarul vót.

Jaj, hogy varrnálak bele jabba a fakó oroszlánirhába, akit a nyakadba jakasztottál, te olvaszték! U'llátom, jobban tudsz te nyelvet vadíttani, mint fenevadat szelidíteni, fordulna ki belülled a tudományod.

— Hát ezt ingyért mérik? — mondok, hogy azt a moslékos korpán teljesedett csuda mangaliczát mö'p-pillantom a kasszában. Asszonynak vót fölötöztetve: bubos fejkötő a fejin, selyem szoknya a tetemin. Tán kedvezek neki, ha mö'vvakarom. Hát amint a kör-mömmel a füle mögé nyulok, emböri hangon szóllal mög. E'mmán a drezúra! Nem is aszongya, hogy „nyuf“ — hanem azt, hogy „pite!“

Hű! . . . aki röffentése vagyon a fajtádnak, ez boszorkaság! Kissé mö'rrökönyödtem magam is; a Szellőm peig oan nyihogásba fogott, hogy onnad bé-vülről kórusba ordított, hörrentött, bömbölt, nyítt kifele jaz egész né'llábu szocziétás.

Be no ja ponyva mögé!

Ippeg az elefánt mutatta be ja prográmbeszídjít. Erre magam is rászavaznék, mer ekkora hazafi nincsen még Mucsán se. Ministernek mög kár vóna mögtönni. Mer százszor különb ám az ien orrmány, mint a korrmány.

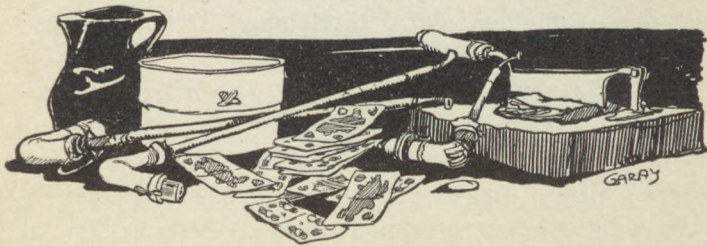
A szomszéd ólba mög e'vvín zsidót csuktak be. Váttig hajthatta túllem a bujtárja, hogy rinoczérosz. Jobban tudom én, mifajta. A széna-evés még nem bizonyít. Mer ha módjában van a jordánynak, a lovát is kalácssal tartja; ha nincs, a szómát is spenótnak öszi mög maga. Hát nem rúgott-oan ez, mint a pesti Goldfinger Samu, aki mindön tavasszal vötte mög a gyapjumat előre? Nem vöszí most, mert lejárta ütét a börze. Hanem, az élelmes zsidaja: nem löhet kifogni rajta. Hogy kikopott a svindlérségbül, beszegődött vadmarhának. Mán ü csak munka nekü szeret mögéltni.

Az ott mög a tigris. Három hétig lögyek mellette nímet, ha ki nem szógát czirmos kandúr.

Csupán a majom, az igazándi majom vót. Szörnyen szeretem a majmot. Az edgyik éppen a hátúsú kezivel cserkészett a tilalmasban, s hogy mö'cssipte jaztat a fillokszéra bolhátrikszöt, derékon úgy kettévágta az első fogával, mint a tiló. Oszta oda mázúta a pajtása szőrihöl. E'mmög nem vöszi tréfára, úgy törüli pofon a szomszédját, hogy kijesött vóna a nadrágbul, ha benne lőtt vóna. Csak arra ocsudott föl, hogy asszonyságot érzött. Ebbe ja részbe szakasztott oan, mint magam. Mer' ha majdan a fejfám mellett szép lyány fog elmennyi — mindjár möglösz a föltámadás. Mihánst az genge nemhöl vagyok közel, mán pözsdülök. Melléje is billentem a kis néemberhöl magyarázónak; mondok, tán nem érti a majom szándékát? Szívessen eleksplikálom néki. A mönyecske vihogásából mögértöttem, hogy jó vír: érti a csízijót.

No maki, vagy csimpánz, vagy kinek hoztak ide — csimpánzkodhatsz mán a ketreczed rostéjjába! Vittem a fehér nipsíget vocsorára. A szölke mangalicza a kasszánál somolygott. Nyilván a súdó-kora jutott az eszibe.

De jazért nem mulasztottam el a javát. Mer a czuppanásnál mindétig különb a czupász.

SPIRITISTÁK

Attande!

Ölég vót a farsangi húsbul. Gyerünk a bűjtbeli
koplaló lelkek közibe.

Mőre is van az a kísérteti csárda?

Odajigazítottanak a Trézsiavárasba. Mingyá gon-
dútam. Ha kísértet, nimethöl húzódik a'. Ez is hozzá-
tartozik a kultúráhol.

— Hé kás, asszonynéni, mondok egy csoros-
lyának, aki jaz icczakai szennyét öblögette egy la-
vórba, ez itt a Wesselényi-utcza?

Rám níz a framám, elvicsoríjja magát, a boglyas
fejit csóvágattya s aszongya, hogy oan utcza erre
nincs.

— Bujna belíd a Tóti Dorka söprűstül, te ké-
sértet! — mondok elnízó türelemmel. Dehogy nincs!
Itt muszáj ennek lönnyi. Itt a czédula!

— Ja szó! — köhög a Sára. *Die Wäscher Leni-
Gassen!* Éppen benne tetszik állani.

— Hogy is nyehögte, szentöm? Vesser Léni-
utcza? Vakulj magyar! Híjjába köröszkülöd a te fő-
várasadat a hét vezérre mög a magyar istenre: nímetet

faragnának itt még én belüllem is, ha sokat erre hurczolna a lábam.

A 18-ik numerusba bejállítok s mutatom a bilétömet.

— Jól van, mondja a cselíd-lílok. De a kutya, az nem mehet be.

— Emberebb az én kutyám te nálad! Ferdufte, gespenczt! Füttyentöttem a Szellőnek s ezzel be ja furczimérbe. Az ajtóbul elejbém lebög egy fehér alak. A főkísírtet vót.

— Csolkolom genge kezejit, szellem-nássád, mondok gavallérossan. Együttem, hogy belejártsam magam a földöntúli ösméretökbe. Az ícczaka jis az anyai ágrul való dédapámmal álmodtam. Az igazított ide.

A fehér személy — mer valójában fehér vót — lapossat pislantott rám. Oanfurmat mondott, hogy felelhet, mert éppen álmodni készül.

Ahán!

A szobába oan vastag sitít vót, hogy mondok, tán ide csapolták le a Fekete-tengört. De hogy széjjel nízök, ú'lláttam, hogy ikább a Vörös-tengör vót; mind jordányul beszítek. Körütapogatok, de rossz helyre, mert akkora sikítás támadt utánna, hogy csak úgy hasigatta a lebegőt, mint fekete retköt a bicska.

— De kinyös lílok maga, lelköm, mondok. Ha lílok, mit hozza jide magával a testjit?

Ekkor balrul még víkonyabb sikoltás hallatszott.

— Jesszász, án geist! — ordíjja uri nyelven egy idetévelyedett körösztiny néember s a nyakamba ugrik. Mi nyovolya töri mán eztöt is? Ekkor érzöm, hogy a Szellő kutyám bomlik. Idegöny határba vót balhát fogni. Fene jó szimatja van a döGINEK! Agaramot a

székem alá lapítottam. Ott kussoljon, mer kezdődik a pogány mise.

Ahun a! Egy szellem ott ötlegeti ránk a tüzes nyelvit, pedig messze vót még pünkösöd. A lobogását lefordíjják érhető magyar szóra.

— Ez a Daedalus, mondá egy hang, kinek a lelke azóta egy franczia légmászó hüvelyibe bujt bele.

E'ppárszor még kibökte a nyelvit egy spanyol fal résiből, osztán visszaszármazott a szellem-oduba, ahová való.

Ne higj a nímetnek, ha görög is, mondok magamba. Rányitok én még a titkodra, örmény!

Nagy csetepaté támad a fejem fölött. Ú'szszótt, mintha kilenczven ibriket vagdosnának éczörre jaz falhó. A lapoczkám közzé kaptam a fejem. A Szellőm mög úgy jajgatott, mintha maszlagot övött vóna.

— Kusti, nervózus dőge, mert szellemé nyomoríttanak tégöd is!

De cserepek nem hullottak. Egy vak hang azt magyarázta, hogy az ibrik-zörgésre, akit Brutus Collatinusné római ifjasszony Morena szakácsnéjának a szelleme követett el, felelt az a herkulánusi agár, aki ott pákosztoskodott a hajdani coqua konyháján.

No, agarom, néköd is ősapád van má, még peig kutyabőrös a javábul. Szellem löttél te jis, Szellő!

Csak tűnődtem, tamáskodtam. Ekkor mö'sszóllal a házi kisírtet.

— Kételkedő van a hívők között. A szellemek vonakodnak hívásunkra megjeleni.

— Én vagyok az, aki nem hiszök! — mondok büszkén. Ezzel fölállok, odamenek a spanyol falhó s egy toszintással földüntöm.

Erre föllobogott bennem a hevödelöm.

— Szellő! — mondok. Svindlér szemfényvesztés!
Aló mars!

Egy ugrásra ott termöttünk mindketten. Mö'ffogtam az édes magam kísértetjít . . . hát ráma vót! Komisz lécz-ráma. Abba vótam belefoglalva kutyás-tul. Egy, kettő . . . a petroleum-lámpást lerugom s bele a nipsigbe oda, ahun letsűrűbb vót.

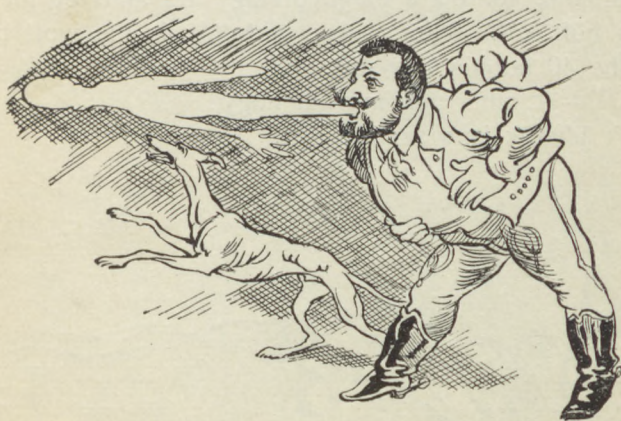
— Aj! Vay! *) — kiáltotta egy jebuzea.

— Maul halten! Nit ferráten! — orgonálta egy másik.

Előléptem és következendőképpen szolnokoltam:

— Dámájim! Urajim! Méltóztatik a delhölgyeknek magukat luddá, a delurak pedig lúvá tétetni. Szerény vélekedésöm szerént abczugot szavazunk ennek a sátoros komédiának, akivel . . .

Mögakadt bennem a szó. Akkorát puffantott egy ököl a hátam közepibe, hogy szikrát hányt bele ja

*) Vonatkozik a Vay Zelma báróné spiritista estélyeire.

szömöm és látvást láttam, hogy fut ki belüllem a lílek. Mán csak a lábam végét érzöttem a gégámba. Aki főtámadása vagyon a herkulánumi szakácsnéjának! . . . Nagyot szítottam magamon s csak úgy apránként, mint a makarónit, szopogattam visszafele a lelkömet.

Tisztölet, böcsület annak az ökölnék. Ez mög-térített.

Hátrafordulok. Tomporos honleány állt előttem.

— Maga vót, galambom? . . . öszöm aztat a makkon nevelkedett bájos mivoltját! Kihöl légyön szöröncsém?

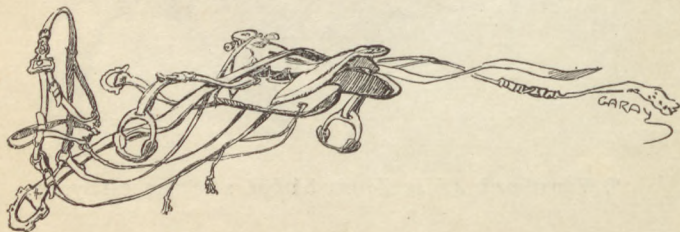
— Én vagyok a stájerországi, a gorobitzi be-zirksrichtertul a lány, aki álmába tudom beszélni.

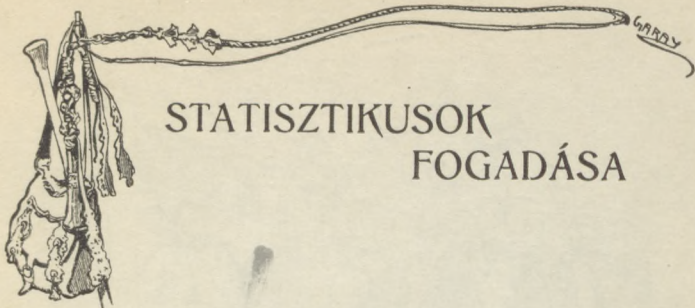
— Ha maga álomba, én mög ébren. Tessen vélem tartani.

A hotelba mö'ssugta az óberkelnyer, hogy ez az (ábrázattyáru) holdvilágos kisasszony a spiritusos kompánia kontójára mögökött egy hét alatt 80 forint áru bőftököt, 50 forint áru rántottát és megivott hö-gyibe 40 butélia bak-sört.

— E'mmá néköm való hőgy!

Idíztük is a szellemöket.

STATISZTIKUSOK FOGADÁSA

Csihaj tudomány!

Ha nímet vallja is, csak lejereszködök hozzája, hadd ösmérje mög az úri magyar vendéglátást. Mer azér, hogy nyakunkon döglik ez az ehös kórrmány, még akad az ősi portán elegendő, hogy harmincz nyovolyás akadémija is kiteleehet rajta.

Ide hát statisztikus, antropologyikus vándorsáska gyülekezőzet! Tulit ibi Deus, nobilis societas! Dignetur intrare apud me, ad kóstolandum hospitalitatem hungaricam. Ad me, ad salutarem undam per sundam bundam. Salve laeta dies! Azért hogy kis kapu, különb ez a magas portánál, pöczkölném ki a félfáján a Deják politikáját. Lohogj be hát, tanulmányos csürhe! Szerbusz!

Ien ékes dikczijóval nem fogadták még őket sehun, pedig ugyancsak végigpotyázták a hazának mindön ki-bekerített vármögyéjét.

— Urajim! — mondok. Ez a mi országunk ammien kódis píz dógába, oan gazdag eredetiségejibe. Oan eredeti ország e, ho'sseho'sse birgyák lefordítani

nímötre, bátor szakadtig ebbe buvárkonnak odafel.
Az isten lován látták mán lepingálva a jó pásztort?
No, mutatok én különbet. Pásztornét számárháton.

Ezzel intök a Csecse Pista hajdumnak. Ez
kijereszti a saráglyát és az istállóbul úgy kivágtat a
Zsöndicze Jutka, ho'sszikrát hányt bele ja sok brillás
betűmajszter. Bizony ez egyszer villámlott a zsöndicze.

— Ennek az apja is statisztikus, mondám; mán
hogy az *én statisztikusom*, a *számadó juhászom*.
Íen munkával tessenek kilépni a tudomány gyöpjére!

Mög is níztek környöskörül. Egy-egy őstörténet-
kaparó mög is szerette vóna tapogatni rajta az antro-
pológiáját és a praehistóriáját; de erre a Jutka úgy
kobakon törűte a kezefejivel, hogy szinte megzöldűt
benne ja tudomány.

— Nur czum ansóen, magyarázom nekik; pászt nikt czu viszensaftlihe arbájt. Venn áber vollen zi viszensaft, kommen szí in májne studium-czimmer.

Betereltem őket a kerti szobámba és elejbéjük vágtam egy úri tököt.

— Tessen alzó díze prehisztórise sédel zu befaggyúzen!

Nízték, forgatták, emeegették, kopogtatták. El is kérték, vihetik-e magukkal eztet a nevezetős húnkoponyát a müncheni muzejumba. Na'llelkű littömre a högyibe még magra eresztött iborkát is adtam nekik. Hadd terjesszék véle a tudományukat.

— Vollen zi andere merkvürdigkkájten bezéhen? Pite! In májne muzeum befindet zik ájn junger héber, vasz trinkt vájn, áber gíbt vider herósz; dann ájn alter héber, vasz, venn vájn hat in szik, behalt. Junge hat vájn in kop, alte in mágen.

Maj szétváttak a csudálkozásba. Éczörre csak bal kezembe kapom a lopótököt, a jobbikval mög a kályha mögű a szakállánál kiszóllítom a Nyakleves Mocslit és bemutatom az uraknak:

— Da háben zi junge und alte *héber*.

A lopótököt is elkérték, de a jordányomat mö'ttartottam. Maj ha kitömetöm, vihetik eztet is Münhenné.

Aztán tótam őket a nagy szoba fele.

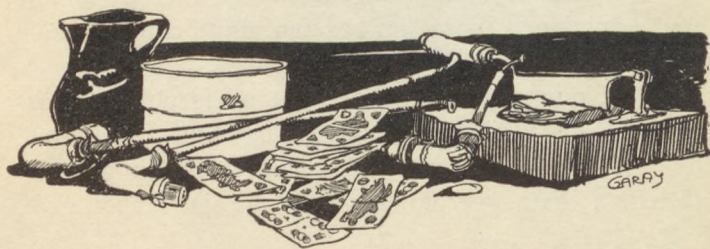
— Vill ik ínén czájgen bilder-galléria. Könige und kőniginnen, vasz am beszten zind belibt in májne fatterland. Hír!

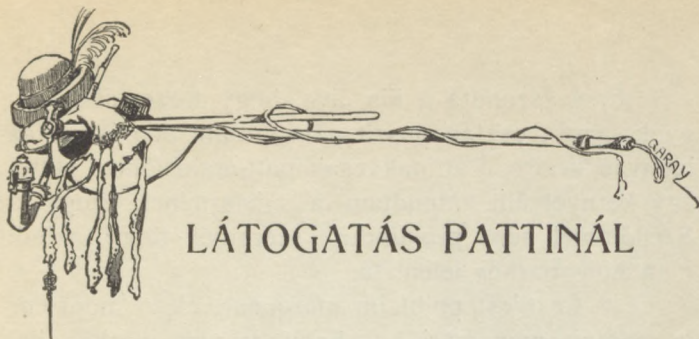
Mö'mmagyaráztam nékiek a mívíszetöt prehisztórikus, de különössen antropologyikus tekintetbül.

Jóllakván tudományval, mívíszetvel: mögöst intöttem a Pista gyeröknek, hozza be ja bibliothékát.

Olvasatlanul bekebelezték és ahányan vótak, annyi dadogó nyelven dicsérték a gyűjteményömet. Az egyik lapáthangon adta jelő, hogy még statisztika-előtti állapotjában se vót ien jó sora. A másiknak úgy főszaladt a hasa, hogy mikor kitámított az ajtón, csak éllel feszűhetett át rajta és akkorát czuppant a hitvány tetőme, mi'mmikor a dugót huzzák ki a flaskóbul. Tudósnak űt le, akadémiának kelt föl.

Mikor mán antropologyicze és statiszticze telölössen e vótak látval, mö'sszóllaltattam a prehisztórikus csöndest.

LÁTOGATÁS PATTINÁL

Mán csak nálla nízök annak a tallján pacsértának . . . Aszongyák, úgy ineköl, hogy nem csak az kebel, de lajbiban az pugyilláris is kinyilik túlle. Csakugyan! E'mmán osztég inek! A dombszögi kántor bivalybornyu hozzá képpest. (Egyébaránt ebben az állapotban van ü, ha nem vetekődik is a Pattival.)

Öszöm aztat a zöngő bögyit! Hinti a trillát, mintha lapátrúl szórná a sok tiszta gyöngyszemet. Hát még mikor a „*Sevillai kilórgos*“ címezetű operában blattrul cselökszi! Eztet a blattot mán duflán mögguberálnám. Amien koloraturát elkövet benne, annyi szín nincs is a ferblibe.

Másnap beküdtem hozzá a vizit-ászomat. (A nevemöt csak ien kártyára szoktam nyomatni.) Kedvessen fogadott.

— Szinyóra, habeo honorem; io szóno iszte cselébre Berzino Mocagno di Szego di Dombo e Bugazzo. Nolo elszalasztáre l'occasione di prezentáre i miei ommádzi. Lei siete grandissima artista, io meg sono grandissimo cartista. O ancora fór un C, che pono alle sue labiette piccolissime . . . mangio la vostra zuza!

Erre aszondta a kis diva, hogy trezemábel vagyok, amért osztán puszit pattintottam oda jarra az hamvas kezire. Pattinak csak pattintani lehet. Hátul egy kernyel állt. Mondtam a mívísznének, hogy a Szellőmmel némi produkziót szeretnék tönni, akihöl nem köll markőr jelenléte.

— Ce n'est point un marqueur, c'est monsieur le marquis mon mari: — hogy az nem markőr, ha' jaz ü férje a márki, — flautázta az istenasszonyka.

— Úgy is jó, mondok.

Végtire is a Szellőm nem szégyellős. Hát biz ez az én dögöm is trilléroz. Nem tökéletössen ugyan, hanem kutyának elég fülemile.

A Pattika kíváncsi vót az ineklő dögömbre. Mö' ffogtam hát bal kezemvel a farkát többül, a jobbik kezemvel a högyirül, oszt trillába ráztam, akitül az agaram igényös vonyíttása hullámot vetött.

— Lássá nassádka, mink is fejlesszük a mívíszetöt. Igaz, hogy az ien kutyának nem oan az egzisztenciája, mint a nassádé, mert ezé a páratlan páráé katilinárikus, a nassádkámé mög pattilinárikus.

A produkció alatt a szinyórácska hanyattvágódott a fotélban és oan arany hangokba kaczagott, hogy ha ja börze jordányai möghallották vóna, nyomba lerugtatják a volátot — mondok a valutát.

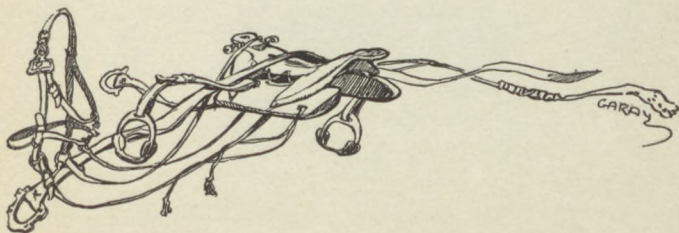
Közbe nekimelegödtem magam is. Hátha! . . . biztattam magamot. Berczi, helyre legíny vagy te! Az ien kan czinegét, mint ez az ü nyeszlett ura, egy legyintéssel kibököd az Adelinka szivibül. Odasettentök. Diván feküdt a díva. Átnyalábolom a genge termettyit, mögcsípom az állát és genge tónuson én is flautázva mondom neki, hogy:

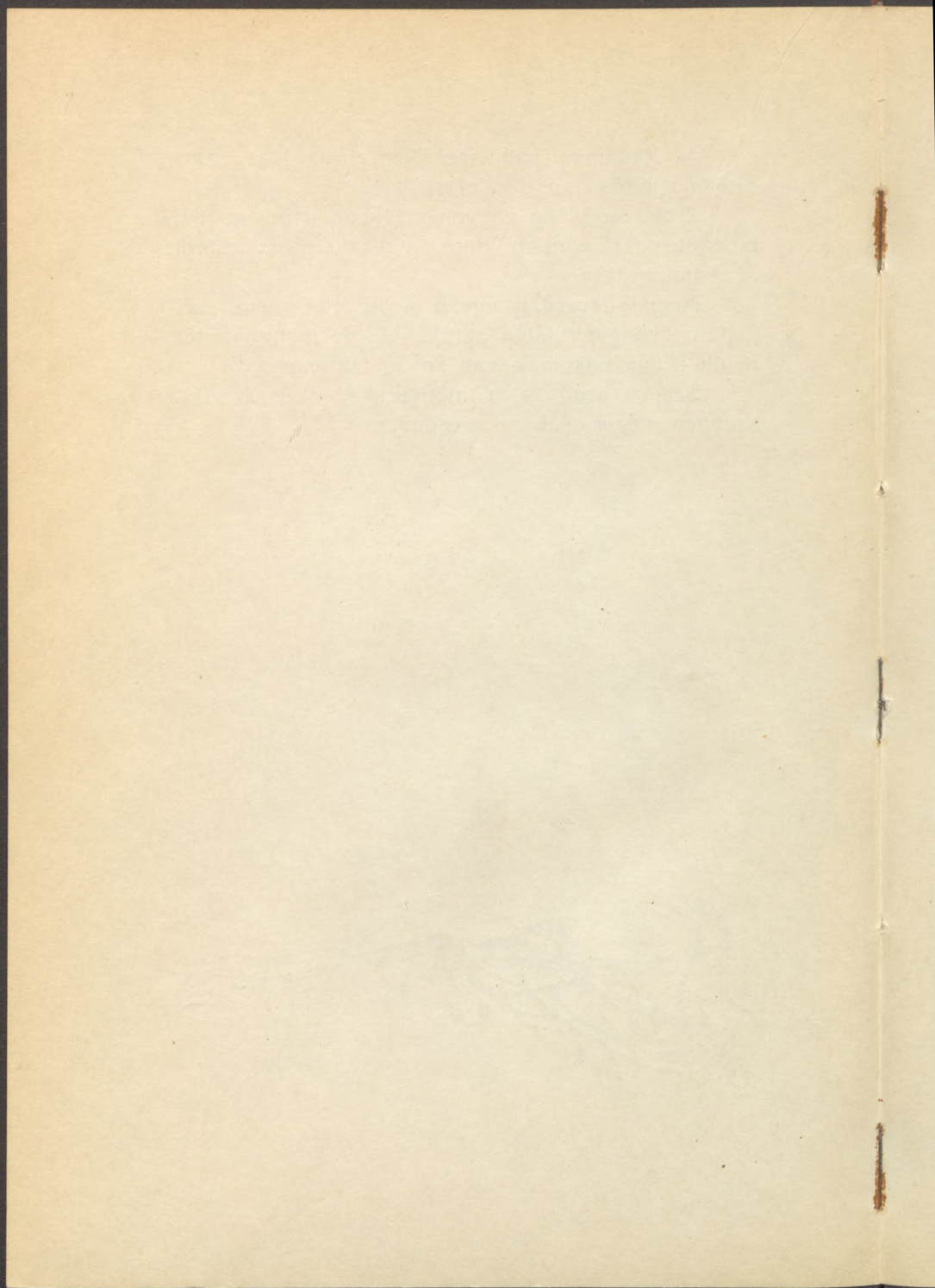
— Madámka, hadd énekölöm el az ides szavu száján a hirös „puszi-valczert!”

Amire szegínke nagyon megijedt. Hja, az oan tapintatos férfiu, mint izmos magam, rá is csördít az ártatlanságra.

Nem szukczédált ugyan a kísérlet, nem szö'hettem gyöngypirulát a pattikából; de möggyőződött felülle, hogy nékőm is van ám jó taktusom.

Szépen szóll ez a mönyecske, de százszoza szöbben mégis csak az a csöndes.

SZERELEM KÖNYVE

Mottó :

Legszöbb asszony a másé

„AZ ÉN HÁZASSAGOM.“

— Regény 5 kötetben. —

(A Christie és Milly összenőtt kétegy testvérről szól.)

I. KÖTET.

Amint őket mö'lláttam.

A Kriszti mög a Milli szerecsöny-országébéli honlejányokat mutogatták a redutba. Aszondták, úgy ragannak e' mmáshol, hogy késvel se löhet őket szét-feszögetni. Mondok: tán csak nem kutyafajta?

Benyitok. Hát ott ugrál négy lábon a kétegy testvér.

— Igazán össze vagynak ezen dámák nyölve? — kérdöm mívelt hangon az inhóbert, egy görgeteg ánglius lord Plumpuddingot.

— Jesz! — mondá ü.

No ha jesz, mö'ttapogatom a gerincze végít, igaz-e? Mer nem hiszek én az ángliusnak se, ha nímet.

Ezzel utat könyökölök magamnak a dobogó felé, akin tánczútak. A füstös kisasszonyok mán rég kokettéroztak felém. Hogy mögálltam előttük, maj mögöttek szömvel.

— Ejnye szógám, mondok, hát ketten vagy?

Erre úgy elmosolyodott a kétfejű purdé kisasszony, hogy ficzánkolni kezdett a lajbim alatt a gerjodelöm. Csak a fogát mutogatta, osztán azután rágyujtott valami kokinkinai nótára, hogy majd ki-tört bele a hideg.

Errül ösmértem föl magamot. Egy blatt, dupla slóger.

Állapot! mondok.

Szerelmes löttem!

II. KÖTET.

Vallomás.

— Kormos angyalkáim, ne sokat cziprázzuk a dógot. Vágjunk neki magyarán. Én a tietek, te az enyéme . . . vagy tik az enyém! . . . Puszi!

III. KÖTET.

Esküvő.

A szerelem nyargalvást halad. Azt is tudtam, hogy jócskán be jís szöröztek mán apró píz. Mondok: egy fene, ha kettő jís! Mán ha asszony, lögyék dufla. Bizok magamhol. Káfolok. Aló mars, bele ja házasságba!

Pap, dispenzórium hamarossan kerűt.

Az ángliust még aznap este sugtam regbe. Úgy kihagyigátam, hogy tán még most is potyog le valahun.

Így löttek űk az én felesígem.

IV. KÖTET.

Lakoma.

A szerelöm evés-ivás nekű annyi, mint a blatt gusztó nekű. Itt látszik csak, mi a jó farba.

Biztattam a lelkeimet. Úgy nevettek rám, akár egy-egy jól kiszítt pipa. De ami a pipába hiba, az a szerelömbe próba. A bajuszomat odatapasztottam mindegyiknek az ábrázattyáhol. Szinte szortyogtak a nagy szerelemtül.

V. KÖTET.

A szerelem gyümölcse.

.....
.....
.....
.....

—

AZ ATHLETÁSOK ELSŐ VERSENYE

Mán a dulakodás is nobilis dolog. A verekedésnek is kijadják az ármálist. Lovaggá döngetjük emmást.

Hásze csak e köllött néköm! Régótátul hajtom, hogy nincs különb dolog e'kkis agyabugyánál, mikor a nömösi czímeröm öt ágát ott hagyhatom a más ábrázattyán, hogy két hétig is azzal dicseködik el szígyöllettyibe.

Hanem ha mink csinyájuk, az nem gílt a nyovolyás dögmajszterjainak odafel, szalajtanák magukba aztat a kanszúnyogba felejtött ánglius lókukacszot, akit úgy hílnak, hogy dzsoki. Mer a'kkő nekik csak, böftökölné mög őket a birminghádi böllér. Czoki dzsoki!

Főníztem hát közibéjük, ho'ddögönyözik mög e'mmást koncertba.

— Ajn gull'n ántre, pittäh! — vonyijja egy zsíros száju magyar ripők, akit nímet ángliusnak tettek oda a nájgepáj elejibe.

— Ne nyögj, czafat! Itt a flóresed, mondám dzsentris önböcsüléssel.

— Hát magyarnak méltóztatik lönni? — kérdi ü.

— Magyarnak-e, te kőcssön vett pofáju ebnyiró? Apád látott-e nállamnál magyarabb magyart?

Ezzel kinyössen odábbat pönögtem és odajálltam egy lózsí mellé, aki bizony még akkor is bejillett volna ketrecnek, ha nem anyatyúk mög három jérczike ül benne.

Valami husz darab stiglincz ugrált körül a porondon. Az egyik oan víkony vót, hogy akár mingyár möggyujthattam volna virgóniának.

— Hát ez is athléta? — mondok a fias-tyúknak. Hiszen kérem nassád, zsebbevalónak gyűröm össze, oszt mö'pparfémozom, úgy adom át használatba ennek az arany virágszál kisasszonynak.

Mer ho'ttakaros genge csibe vót, öszöm a zuzáját.

Csöngettek. Neki jiramodott e'ppár szivárványos athléta és futott. Ez is kunszt. Magam is more lögyek, ha a vályogvetőm Rudi fia czigánykerekezve hamarébb oda nem ér.

— Svindlérek! — szóllok a jérczikének.

Sipogott is rá valamit, de oan ángolyul, hogy mög se jértöttem.

Kezdődött az öklözés. Ketten kijálltak a placzra, puposra kitapaczérozott keztyűvel e'ppárszor nyakon bojkottálták e'mmást, erre jaz a nyünye publikum tapsót s a két bajnok a sátorba tért, ott osztán kilehögte magát.

A súlyok dobássából láttam, hogy egy se jigaz magyar. Alig birták elvetni. Rám bizták volna, úgy kilüköm aztat a golóbist a nájgepájbul, hogy azt tudták volna a várasba: megest bombázzák.

Ami fika, kimenetes privaideiner vót, a'mmind ott lebzsűt és gondúta magába: mien'bolondok az urak! Pihenhetnének, hát törík magukot! Magam is aszondom.

Hanem ha jaz ítel kevés is, de a polyvájából antul bővebben telik. A nyári szellő egy tuczat orra-valót oda-odasodorintott felénk valameik titkos am-

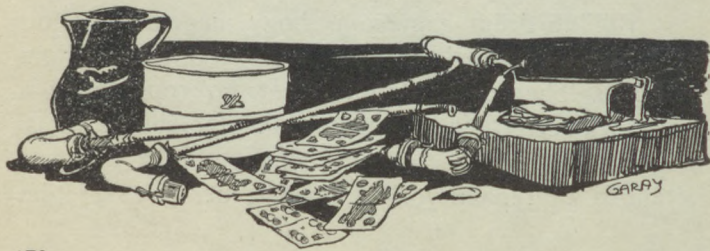
bitusról, hogy hirtelönyibe a magam Szellőjét bokszéroztam ódalba a csizmám högyivel, mer mondok, tán ű cselekszi. Odafordulok a jérczikéhöl is és aszondom, hogy oda se fintoríjjon neki; katona-dolog! Akarhányszor hallottuk az úságbul, hogy ez vagy az a gyenyeralis retirádban van. Amire a pipiske a fekkerje mögé gyugta a szölke bóbitáját.

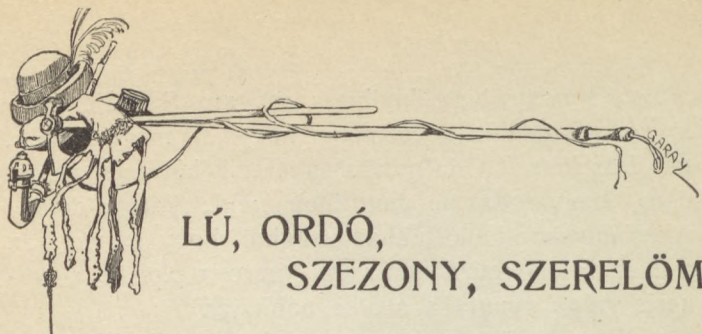
Most gyüött a koczogás. Az edgyik heös poroszka-lípissel trappót elül, míg a másik csak úgy lóstatott utánna. Az eeső tetszött néköm. Bizony kár érte, hogy embör. Derék lú vátt vóna belülle. De jazért ha mán emböri teremtést szánnék magam alá paripának, tunnék én magamnak nálánál különbet.

— Igaz-e nassádkám, mondám és odafordulok ahhol a patyolat leányzóhol. De mán akkor a karjáar szödte valami svihák pesti ánglius. Sajnálom tülle.

Beharangozták a legínysígit. Kinevezték egyiket bajnoknak, másikat sámpijónnak. Bolond gomba is az, aki jaz ien bérért vássa a testjit. Osztották ki köztük a jutalmakot. Az egyiknek czinbül való ezüst lebbencs-tál jutott; a másiknak, a lehögőnek, egy óra. No, ha különben nem jár mint a gazdája, ikább mindjáraást adja el a zsidónak.

Mán ha athlétai mulatságot akarok, mind előparancsolom a vályogvetőjimet, esött malacot igérők nekik, oszt akár hóttig az után futnak.

LÚ, ORDÓ, SZEZONY, SZERELÖM

Lúfejjel aratjuk az idegöny országbéli babérokot. Aszondom én: tögyük mög pízügyministernek Kisbért. Letalább fináncziánkot helyre fogja rándítanyi. Telik a földözettyibül. Mer úgy az a gyöngy állat se tud hágni, mint ahogy hág a mi deficitünk — lönne túlle vemhös a bícsi bank.

Hallom az uságbul aztat is, hogy a budapesti pógármestörök e'kkis ordójér futamodtak fő Bácsbe, de háromszoros indíttás után is csak visszafutamodtak. Az e'mmás nyakába szánták a csöngőt, akasztának bele kötelet. Mer elsőször: nem való magyar démokratáhol az ordó. Osztengat mind ü nekik jusszon? Ha keresnék az igaz írdemöt, mö'ttanának az alsó udvaromba.

Különb öröm a'nnéköm, hogy megest kivirétott az határ. Ha véggig menek a pusztámon és látom ridegbeli, lóherbe hajtott ökrejimet, ho'rropogtatják a kukoricza-szénát: a hajszosom kolompjából a falusi mögölégödés ineköl felém. És haagatom a pacsérta nótájit és a pítypalattyoló fürjecskét, mer ho'sszeretöm

ezöket az ártatlany madárcákot zsírba sütvel. Maj csak aratás után! Remínyködök ahhol az jó terem-tőhöl, hogy ad mibül eetagannyi az adót.

De kivirétott a szezony is. A Bugaczy Laczi irt is mán a konyári feredőbül: gyűjkek hamarossan, mer most bugyog a forrás, még ki nem habzsolja az a sok szomjas gyalog kozák. Fogattam is min-gyárást a Bandival. Az új szandlóferem, a'mmég ma-darabb a tavalyinál, akit a czirok-szállási bucsún viczbű, fogadásbú vagdalt széjjel Ábris komám a fél kezivel, józan ésszel. Na'sszerű gyerök! Most a let-fáintossabb mulató a vármögyébe, hogy a szógabiró-ság kicsöppent belülle.

A két pihent lovam is ú'rröpül most, akár a pihe. A körmire univerzitási patkót verettem a múlt hétön, hogy odafönt felelkeztem két napig.

Rangomhoz illendőn fogadtak a konyári savós-kút előtt. Hogy a körülötte kehegő beteg lómerítő-köt nizegetöm: a kanjába akad-e dagadt mellyű, a nyöstényibe teljes bögyű — hát eszreveszek egy jor-danellát, aki szivessen kacséntott a két fekete nap-világával, akit szömnek gyujtott mög benne az a ga-vallér úristen.

Hogy galántossan közeledjek hozzája, e'nníhány szalony-szót legyintöttem feléje.

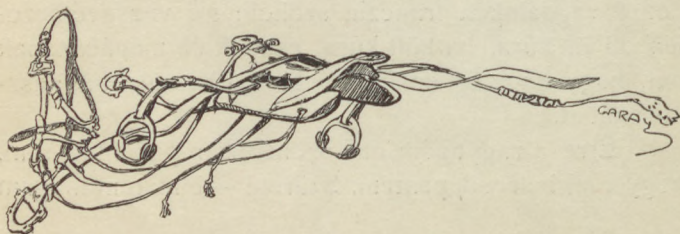
— Madáme, madáme, mondok, mer e'kkicsit hozzá vagdalok a franczia szóhol: szí vuz avé bezo-jén dö la kúra, ha köll kúra, csapok én magácskának oat, hogy hajnalig se jiszik ebbül a kű-vályuból hasz-nossabbat.

Erre a ragyogóm oan szomjassan pislántott rám, hogy maj belecsöppentem. Szüret! — biztatom magam

s két savós pohár közt a szívünkkel koccintottunk.

De mer' az orthodox aptya úgy mö'bbicsaklott az avas hitibe, hogy aszongya: nem szereti, ha körösztiny úr szoringatja bele ja lyánya fogíkony lölkibe aztat az egyedül idvezítő fejtelt mijatyánkot — közibénk állt tilalom-lőcsnek és aszondta: machen ze ká gezéresz!

De ja szerelöm fundálíkony. Kijárendátam a fotografust, akinél mindön nap randevuztunk. Fotográf nyelvön fölvétel a neve. Mink lajikusok csak lekapásnak mondjuk. Első tanálkozásunkot bele is srófolta a vak ágyujába.

BÁL KÖPIBEN

Köpiiben is vót bál.

Ide ját vótak nipsíget fogdosnyi a czéczójukba: a Gida is, mög a Mengyi is. Aszondták: ha jén nem vagyok ott, ikább bál se lögyön. Mer' énnékülem oan az bál, mint a kalandáriom piros bötű nékün. Mondok, ha mán úgy dögletök utánnam, csak átnízők nállatok, ha'llögyön kerek a boldogságtok.

Hogy mö'llátták szömbe a Rippancs kiasszonyok a Misát amint fog be: átszalajtották hozzám a kis mocskost, akit szobalyánnak emlögetnek (akár a kocséri árendás az ispányját szekretáriusnak), vinném el őket is. Csak harmadmagukkal lösznek a mamájokkal. Még csak egy kisztent mög hat katulyát hoznak — e'sszállal se többet.

Ha véletlenül eszömbe nem ötlik, hogy a nagyobbik Rippancs kisasszony, a Tinka, heössen ki-esztergálozott hajadon, mög az öcsse, a Boriska, takaros külök: Jézus ucssa, mö'ffelegközők rúlla, hogy gavallér embör vagyok. Mer az az abroncsolatlan harmadfél mamájuk e'mmaga is kijömlik a nájticsá-

nerömbül. De maj csak kantárba szoríjjuk, mint a möggyelevesös fazekat.

— Gyűjjenek a nasságos asszonyék, mondám én, szivessen látom.

A Kelevíny zsidó se jár tornyosabb kocsin a csengeri vásárra, mint ahogy én montem át Köpibe ezzel a csomó asszonyfélivel.

— Ha fázik nassád, a Szellőmöt rekkommendálom böcsös lábára, mondok a kotlósnak. El is fogadta. A Szellő riszálni kezdte a fenekit. Jó vér, gondútam magamba. Kuss! — rivvantok rá.

Az anyus mellett ült a Boriska. Ki se látszott a Csorga bácsi déczbundájából. Ugy ült benne, mint fürj a fészkebe. Mellém mög a Tinka szorútt. Erősen váltogatta a lábát. Mö'nyomkodtam, mer attú melegszik. E'ddarabig jól tartottam üket szóval, de ja czudar szele csak úgy hasigatta a kípemöt. Behuztam a fejem a csuklyába. Ami ja gubám szélibül mö'mmaradt, ráborítottam a Tinkára.

Östvélig csak mönt a diskurzus, de biz osztán négyönket elnyomott a buzgóság. Az anyus feje hun előre csuklott, hun hátra, mint az imádkozó zsidójé. A Boriska is engödelmessen odabiccentött, amőre ja mamája. A Tinka mög majd belém bujt. Hja, a fehér nipsíget vagy a hő maró láng, vagy a hideg hajtja az férfihol. A balsó vállamon nyugasztotta hattjutorkos fejkötőbe bujtatott szög fejit, akar a fáradt bari, ha jaz öregebbik nyakára hajlik. Csak mikor Pista süvített a lovaknak, érzöttek föl e'kkicsit.

Sülyedt-emelkedött a nájticsánerem, mint a gözös a Balatonyon, mikor tarjagasodik a vize. Kátyubul ki, kátyuba be. Lucskos kormányja! A nagy

adóból nem hogy az utakat igazíttatná, ha' szuharékat ad.

Szakadó öste vót, hogy Köpibe jértünk. A Tinkával é'ffranczijára foglalkoztam és aszondtam neki, hogy „á lovajár, a duflánál tanálkozunk!” Patikuséknál letöttem őket s hajtattam a kaszinóba. A tornáczon Lupi bácsi gyött elibém. Piros vót az ábrázattya mint a vaskályha, ha csutkával fütik.

— Szervusz Berczi! Kapóra gyüsz.

— Tán már folik is a munka?

— Folik-e? Szakad, öcsém!

Hamarossan lerugtam magamrul a gubámot.

— Czupász! — mondok, hogy beléptem az ajtón.

Mán a na'sszálába javába csosszantották a valczert, kopnának bele térgyig! — de mi még folyvást a csöndesben munkálkodtunk. Éczörre mint a forgó szél nyargal be jaz ajtón Mengyi. Hítt, gyűjkek mán a francziára, vár a Tinka.

— Mondjad neki, csolkolom a bögyit, umslógot rakatok a lábamra, eefagyott.

Nyargalt kifele. Mög vissza. Gyűjkek mán, aszongya.

Lepöcsétűtem a blattomat, oszt' betekéntöttem. Adott szóhol ragaszkonnyi kő.

— Nassád, mondok a Tinkának, magácskáért még láb nekű is járnám, öszöm aztat a fürtös angyalnak szánt gömbölyűsigit! — És elgyalogútam velle ja francziát oan kevélyen, hogy Napólejon az Eugéniával se különben, még mikor kötésig állt benne a dücsösígben. Alyig kommandérozta a saszé-kroazét, Gohér Ábris (Szöllőssy Aladárnak adja ki magát a nyovolyás, mőte rigmusokat tojogat a »Dombszögi

„Hajnalpír“-ba), rálegyintök a lapoczkájára és aszondom neki:

— Ne orgonálj Ábris!

Osztán csak úgy fél szómmal lapossan föl-kacséntok Czirok Náczi-ra az ajtó mögé — tudta már a füstös — és ráriesszantotta a pöngettyűst. Tyuha haj! Éldös eszöm, el ne hagyj! A luszter a plafondon csak úgy lóbázott, mint a harang, ahogy raktam. Biztat-tam a Tinkát. Mártogattam, pörgettem; kapdostam föl, töttem le. A vendígség gyűrűbe jállt köribénk. Tinkárul foszlott már az a szitakötő ruha, akibe most szoktak vetkezni az asszonyok. Csak a vállával járta már, de nem hatta magát.

— Náczi! Malaczo-t adok! Le ne ejtsed állandul aztat a száraz fát!

A mama váttig kérlelt, hogy ölég vót. Hátha most mingyán a pöcsét-gyűrűmön mászik körösztül avval a nehéz tetemivel, abba hagyom-e? Erre elibém billög a Gohér Ábris, hogy nagyon kifárisztom a nas-sádkát. Erre oszt' mögátam.

— Hallod-é te kapálatlan venyigének maradt csökevény! Úgy kisutulom belülled, aki liraji hideg-lelés sorvasztja aztat a kehös mellyedet, hogy csak a czeفرéje marad mög benned. Abrincs, amég talpad alatt érzöd eztöt a pádimentomot, te húzentrógeros hódvilágugató, mer kirázom belülled, ami prozódia nyirkosodott mög a hig agyvelődbe!

Lött erre állapot. A báli nipség zsongott mint a zsidótemplom koplalókor.

— Placczon állok, köpöm oda nekik. Ide no!

Gohér Ábris a vizit-czéduláját dobta a lábamhol.

— Majd ott hagyom a nőmősi czímerömöt a

sáppadt czipferblattodon, te süvölvény! — mondok és
mán befele jis fordítottam a pöcsét-gyűrűmet.

Ha Lupi bácsi nem kérlel, embörhalál esik.

— Náczi! — kajátok oda a primásnak.

A'mmán tudta a dörgést.

Bevittem az egész bandát a kompániába.

— Ezöknek a nasságos uraknak húzod kivilágos
kivirradtig! A szálába egy hang sok, de annyit se,
mert prémnek hasítottam le jaztat a göndör gyapjudat
irhástul. Kernyel! Száz butéliát ide!

Ho'llehűtsem magamot, nyakaltam befelé az or-
vosságos vinkót, szűrném vissza abba ja zsidó ánsológ-
professzorba, aki méri.

Náczit az ölembe jűtettem, úgy húzta. Mikor
jól csinyáta, bankót gyugtam a fülibe. Mikor elhibázta,
pofon ütöttem.

A cigány a nótát húzta, én mög a bankot.

Így mulattam én a köpi bálba.

A MINISTER-ELNÖK SZUHARÉJÁN

Tartom!

Bittó éngöm is möghítt. Ösmérni akarja a vidéki hangulatot, hát ezér. Kötnék föl a nevire, mondok: tán kántornak níz, hogy túllem kérdi a hangulatot. Papp köll mán tenéköd, nem kántor! De csak eemöntem. Nem csinyátam belülle tarisznya-kérdést. Világéletembe lejereszkedő vótam mindön emberhöl. Azt se níztem, minister-e jaz istenadta. Hát tehet ű rúlla, hogy mögtötték? Belelépett mint Peták Vincze a csokoládéba.

Bittó Pistihöl különben ikább főjereszködök. A Széchenyi Ödöny gőzmotolláján húzattam fő magamot. Maj beleszakadt a masina, akkorákat szuszakolt. Alig birt velem. Bizony teljes embört visző, nem hitvány paragrafus-szopogató, simléderkoptató iródiákat, kit akár a tenyeremrű fujjak el, esne bele a tentatartójába légynek.

Gavallér lítömrre első helyre vátottam bilétöt. A palota, akit a mi pízünkön uzovál a minister, egy sörcentésnyire van a síkló filegóriája mellett. A kapuszone faintossan tele vót szórva czitromval. Peig

nem is citromfák hullajtották; nem is högyrű kerűt, ha' fenékből szakadt. Hogy zabon él a nagyvárosi döge, azt egy turásra kiláttam belülre, míg a szegény vidíki lú gazon telet, sótt mahónap a czirok-söprűre is ráfanyalodik.

A grádics virágos pokrócczal vót leterítvel. Nyilván nem jól sikálták föl. Íen ez a városi gazdaszony mind. Ha szörzök, nem is inned viszek asszonyt, aki jegész nap csak a kanapén nyúladoz, mög a klavért böködi.

Oan világos vót a tornác, hogy nállunk, ha Rebinyák szappanyost magát gyujtják is mög, fertály akkora sincs. Szinte láttam a sanyargatott níp zsirját, hogy potyog le a gyertyákrul.

Odalt huszárok sorakoztak. Úgy átak mint a czövek. Épkézláb, tagbaszakadt legínyek, az igaz. Könnyű nekik. Ezök is a szegény níp vírin tagosodtak mög.

Előttem egy fürtös-frakkos nímét kapaszkodik föl. Ahogy mö'ffordul, látom, hogy ez az Andrássy. Csak azér is nímét, mondok. Mit kereszkodik Bácsbe, ha jigaz hazafi? Hogy a gubámot odahagyintom a ruhafogónak, egy püspök fujtat el mellettem. Majd lehuzta ja köröszt, aki jabba a szalonnás nyakába lóggott, akasztanám ki belülre.

Az első furczimérből bóra fordúva, e'kkis tökmag embörke furakodik hozzám.

— Hát maga kiféle? — kérdöm ütet.

— Én vagyok a házi gazda. Üdvözlöm! — mondá ü.

No hazám, ha jez a te ministerelnököd, akkor eredj Taliánországba makarónit furni! Hiszen eztöt a czinege-fogót a Gyszi bojtárom is a földhő vágja.

Ugy mö'rropintottam a kezit, hogy három hétig nem tud velle aláírnya.

Nyüzsgött a sok vendég. Az asztal teli kuglóffal, limonádéval, csájával. Hogy falták a sanyargatott níp filléreiből kicsikart, beteg hasnak való komedenciákat! Mán csak a híriér végig öttem egy táblát. Piha, de komisz! — böffentöm el magam, hogy bekaptam egy kuglófot mög e'ppár tálacska fagyalékot, akit körűhordtak. A lokájoktul nem győztem elsződögetnyi a mihaszna nyalafántos ítelőköt. Csak-hogy mögutájjam, azér öttem. Ez a kolerás vacsora mán magába jis program.

A jobbrul eső szálában érsek gyuvontatta a kisasszonykákat.¹ Az igaz: rózsaszin miatyánkos arczultatja is vót a szentjeimnek. Bejállottam vóna éret-tük faczipős barátnak. Bizony, oan firer-czugot állítottam össze magamnak belőlük, hogy akar mingyár a hetedik menyországba röpihettek vóna.

Mán csak illendő, hogy a házi asszonyoknak is bemutatkozzak. Arrú ösmértem rá, ho'jjól nekisudarasodott. Mer hogy kis embör nagy botval jár. De nem vót ám bot, hanem karcsú pálma. Elejibe illegök és aszondom:

— Kegyes kezejit csolkolom, kegyelmes asszonyom. Én vagyok a Mokány Berczi. Engödelmivel eegyüttem tisztölögni a kormány fejinek rózsakoszorújához, öszöm a mosolygását!

Pisti ministerné csak nízött, oszt' eefakadt nevetvel.

— Mein Herr! Sie sind wohl im Irrthum!

Ne no! Irdumm vagyok? Ez még tán a dummnál is több!

Ha mellém nem ugrik a Kandó Kálmány,*) bizony mö'ffejejtőközök gavallér voltomrul és leszödöm fejrül a síont. De csak jól esött, hogy nem ü vót a házi asszony.

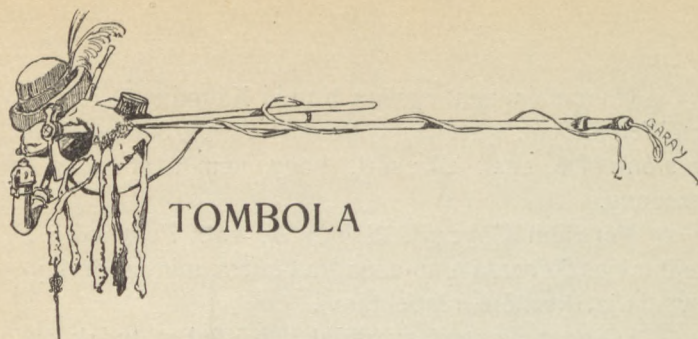
Keresöm Ghyczyt. Sehun se vót. Peig mőte a fejit ráreszkérozza oan czondra blattra, mint a törvényjavallatja, kezdöm respektányi.

Dikhecz az ien szuarénak! Különbet tudok én. Arra fele is kanyarodtam.

H. sz. h. az a cs.!

*) Akkortájt a miniszter-elnökiség első tanácsosa.

Gyöpre legínység!

Mán hogy: ki ja vikszos pádimentomra! Mars be a jótikony lutriba! Mer sok ám az adótul mögtört nyomorék, akiön segítenyi muszaj. Csak azt nem értöm: ha mán játíkkal akarnak lökni a sanyaruságon, mér nem oan játíkhól folyamodnak, akihöl mindönki letjobban ért, mert hogy magyar!

Mindönök előtt peig magyarok lögyünk! Ott hányja el a fogát, ha jén tudom, mi fán termött az a tombola.

Aszongyák: görögű van. Maj mögkérdöm, ha jotthon löszök, a Simon görögtű, aki zsidónak gyütt le hozzánk Dombszögre.

Ha mán terjed a czibilizáció, terjödjön hát ki én rám is, mondok, és glanczossan kikészítöttem magamot nímetnek. Mert bizony, még nímetnek is különb a magyar, csak akarjon.

Odamönni, gyalog möntem. Ha nem az én szandlóferemen járhatok, ikább lábszáron.

— No Pepi, vagy minek hullajtottak erre a sáros gombóczra, szóllok ahhol a gyerkőczhöl, aki jott a lépcső tüvibe kapdossa el az embör lábafejit, hogy mö'ssuvikszolja — siralom néköd ez a vigadó, mi? Nesze ja csizmám, szaladj véggig rajta!

A grádicson sűrűn hömpölygött főfele a nipség. Mö'mmögátam az alsóbb fokon, mikor hummi diszös honlyeánka ídesanyástul karikázott el mellettem a fordulón, ha'llátom mög, félvér-e va'ttelivér. Mer ienkor van guszto csak; ienkor föst letjobban a fehér szemily. De ja hurczátul még a sarka vége se lát-szott egyiknek se. Csak elül emegetik a szoknyát, mer' most ez a tónus.

— Hát maga mi? — tudakolom, hogy felemagas-ságig értem, falaznák be aki jezt a kűbül való Jakab-lajtorjáját mögalkotta. Hát maga mi? — kérdöm aztat a nímeknek rezolvált üvegös tótot, akit a czugos ájer csak úgy lebögtetött az odujába.

— Én, gérem, fagyom á pülledör, szűköli alá-zatosan a nyovolyás.

— Hogy fagyol, azt látom. Ugyan ki bujtatott ebbe ja maskurába?

— Gérem, eztet id fan a mótjor némszedi gal-laquandl.

— Forduljon ki belülled a tót miatyánk, mikor javában falod, te kimustrát kergesíg, dohogtam magamba. Ezé ja szóé kípen törűnélek, ha vóna. Föntszóval mög így: itt a czigarószipkám, mög a Szellőm. Eztet a kettőt rád bizom. Hiba ne jessön egyikbe se, aszondom, mert letépem errül a találomra összerótt tagjaidrú a mundért. Ezzel egy flórest úgy a kezibe nyomtam, hogy maj lejejtötte a csutka karját. Szervusz Szellő! Ha mögsimogat ez a nímet, ne szenvedd!

A gardróbban nagy vót a dulakodás. De jén mint kos a hodájba, féretúrtam az utambul, aki nem köllött, a lábommal mög ú'sszétrugdaltam, ami elibéje akadt, mint a polyvát.

— Itt a gubám! Ezt fogja!

— Ne lükülűdjün oz oreság, mondja é'pparfémos bótos legíny; majd ha rájün a sur. Elsű o ründ!

Erre aztán vágtam is oan röndöt, hogy a Misa béresöm se különbet a laposba. A rűfös gavallért mög a térgyemmel úgy odatoszintottam a padhol, hogy a stelázsirul 300 téli kaput potyogott rája. Szerettem vóna nyomtatéknak még högyibéje is únyi, de bévül mán mö'sszóllamlott a muzsika.

Hamar a lábas-tükör elejibe!

Kihuztam a keztyűt. Gazember nímetje kicsi numerust adott! A Muczi csikómnak nem vót oan keserves az első patkoltatás, mint a gazdájának ez a keztyűbe való belegémbörödés. Éczörre csak . . . pűf neki! . . . Akkorát repedt a disznó kecske-bűre,

mint vert fal a kánikulába. Hát így mesztélláb kézzel mőnjek be?

Ez a paradicsomkert csak! Mien vállak! Hát az ott, az a bögyöske mit mutogatja, ha tilalmas? Mit ingerkodik? Mért is több szabad a szömömnek mint a kezemnek? Ha auszlóg, mérjenek is belülle! Szinte elnyihantottam magam, akkorát sóhajtottam. Mintha visszanyögnének rá. Valaki a vállam högyit üti mög é'zzörgős legyezővel. Nehéz sejtés fujtogatott. Lassacskán fordulok hátra... hát csak hogy el nem röffintöm magam... Hun is láttam mán én eztet a daruban marasztalt nyöstíny gólyát?

— Honfikém édes, emlékezik még? . . . Üljön ide mellém, maga hamis!

Szentséges Leokádia! Hiszen ez az a kotlós nádszál Cziberella!

— Bizony nassád, mondok, nem jutván eszömbe, hun lött légyön voltaképpen szöröncsém . . .

Ekkor látom mög Lupi bácsit hátúrú, ahogy a keze fejit melengeti a dereka tüvibe.

— A holdsugaras éjt, a szliácsi hölgyikét, a füredi honleányt elfeledheté? Hálátlan! És úgy mosolygott mint az eczetágy.

— Lupi bácsi! — sugom oda a fogamat csikorítva, forduljon mán erre, oszt vigyön vakon, amőre lát... Igaz! — mondok föntszóval. Az, isten Jézus ugy se! Hát nassád az, nassádkám? . . . Lupi bácsi! — ordítottam titokba.

Végre mö'ffordult, mög is értött, nyakamba vetötte azt az ötven fontos karját és vitt.

— Hamar Berczi! — mondá ü. Bugaczy Laczi, Potyoghy Gyurka halálba keresnek.

— Ejnye, éppen hogy javába társalkodok ü nasságával! Kezit csolkolom!

Ezzel egyet mártok magamon, Lupi bácsit a nadrágszíjánál fogvást huzom el s egy ugrással a szála túsú sarkába származtunk.

— Czukros gesztenyét, uram! Narancsot, teát! A szükölködők nevében! — flótázza mellettem egy hang. Ragyogó peszra kinágotja ami időssége vót.

— Ejnye gyöngyikém, ösztöm a szívit, mondok; hát a letédesebbibül, amiye van, nem anna?

— Parancsol czukros mondulát, linczi tortát?

— Hogy vesztögeti, áldom annak a czukerpakerájos bimbós kis szájának a virágos fakadását! Ha mán idesség, nem iennel élek, nem ienön nevelködtem én. Halom abbul a saját termésü pusziájbul ha juttatna vagy egy itczével!

A kis peszra rám mereszti a szömit, a csipkés szakácskája zsebibül kivöszi a patyolat fehér keszkenőt, lejomlik a székre s úgy tele vihogja a kendőjit, hogy ha bonbony lött vóna, kitötte vóna az itczét. Egy kitéglázott haju vín ficsúrhó odahajúva, aszongya:

— Qu'il est drôle, ce gentilhomme campagnard!

Hát grófkisasszony vót, aki a jótikony czél tekintettyibül magyarul beszílt.

— Mán, mondok: dril-e, dról-e, néköm egy feki! De kappanyárnak éngöm ne tesszen tartanyi! És büszke kakaslépésbe emelgettem odébb a lábamat. Ebbül is mögítélhetette: kappan vagyok-e, va'sse?

— Há, schéner gafelír, herr fon Mokáni! Túlem fogjo veni legoláp hormíncz lózt fir de tambala!

Hát ezt a libazsiron neveet zsidonnát mi förgeteg lódíjja az utamba?

— Na? Nem ismeri engimet? In Föred! Föred sur Bolatan? Frau von Kohn? Ami tánczoltunk edjött az Annabálba ed kalanba?

— Hát maga az, ifijasszony?

— Wie heiszt ifiasszony? Mikor voltam én ed ifiasz-
szony? Sie Grobian, was Sie sinten! Gatt, ezek a madjárok
barbárok. Olejan ungebildet nation! So ein roher Mann!

Ezzel vágta előre a sleppjit, tetőtől talpig mög-
mért és otthagytott.

De sajnáltam, hajh!

Ippeg, hogy kezdik ordítani a numerusokat, a
gardrobbul kivátottam a gubámot. Lupi bácsi ott
aludt el a sarokban a piros bársony kanapén. Jó-
izüven hortyongatott, kár lött vóna fölébresztenyi.
Egy jordány épp melleje akart ereszkönni, de Lupi
bácsi akkorát fútt, hogy a fölpörös leszídút a pamlagru.

Ennél se vót jobb mulatságom az öste.

Az az embörnek kiötözködött vigadóbéli papagály
is ott bóbiskolt a széken.

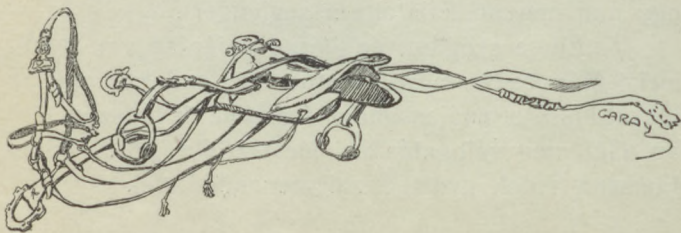
— Nímet! ordítok rá. Ide a tajték-szipkámot!
(Alyig birt az eszibe kapaszkönni, úgy elámodta.)
Hát a Szellöm, te madár-professzor?

De a húséges agaram, hogy mö'hhallotta a gaz-
dája szavát, a fülkéből a nyakamba jugrott.

A Pepi gyerök még ott didergött a kapu jalatt.
Ennek odaröpintöttem a mö'ffakadt keztyűmet.

— Nesze, csínyátass belülle magadnak szarvas-
bürnadrágot!

Hogy oda jártem, még javába folt a mulatság.
Az igazi.

ÁRVIZI SOR

Elejibeh!

Csak nem maradok otthol, ha még akkora sarakba dagasztunk is: mikor odaföl segítségér vonyítanak.

Főmenek, mondok, e'kkicsit szárazra segittenyiüket.

A kajla oszfálton mög is látok egy magányos vászoncselídet.

— Nini asszonyka, nem fil maga a víztül? Ki tanál csapni ja Duna, kivátt, ha jeszre vösz magácskát, mondok negédössen.

— Jaj nem!

— Ne mentögetődzön, ifijasszonyka, biztatom; maj mö'mmöntöm én magam! De hogy a dereka köré akasztanám a mentő karomat, oat ütött rá, hogy maj magam kajátottam segítségért.

— Ejnye szógám, de haragos járása van a kezinek! Mán csak mö'vvárhatná az embör, hogy az áldozat-kíssíget nyájassabban fogadják, ha veszödelöm van. Hát még válogatós is! Mert afféle *M. T.* bötüs Mihaszna Tulok gyütt, azzal menekődött el.

Ez az asszonyféle döglik e'kkis uniformis után, ha nem rikít is egyeb rajta, mint az a két bötűs franél rongy. Azt hiszi, könyér köll a nípnek mög szalonna! Annyi a könyér, hogy ha émmás tetejibe raknátok, lenízhethníték rúlla a Gellétre; a zsiradék mög kiturná ágyábul a Dunát, ha mögeresztenétök. Hanem *széna* köll a nípnek! Azt gyűjtsetek; mög pízta. Mert ammien káros a vízár, ippeg oan hasznos a pízár, verném csapra ahány hordóval szűrtek le a bécsi bankóprésön!

Deröglyével vitettem magam, oszt körűníztem a a borítványokon.

Ó-Budán nagyon kijöntött. A partrul ugyancsak sivalkódtak felém, vögyem föl a bárkámba üket.

— Viszlek, de csak válogatva. Aki fiatal némb, azt mö'mmöntöm!

Jézus Mária és Mózsas! Hogy közel érök, látom a merő lucsok Izrajelt! Hát ez a sok viz Jordánnyá köröszttöte a Dunát, va'mmi? Czurukk, fajzat! Elgyütt az özönvíz, ki vagy öntvel nagy búnejidért, ürge-náczió! Odébb!

Intök a csáklyásnak, hogy hamarossan takarodjunk el inned . . . amint egy baglyas zsidó legíny a hátán hozza oda ja mátkáját. Nem vót ocsmány a kóser hajadonka. Mán ezt csak bejemelöm.

Beléje kapaczkódtam ott, ahun letbiztosabb fogás esik rajta, hogy mint a csik, ki ne csusszon a kezemből vissza ja Dunába. Be jis hoztam szöröncsészen és mer más hely nem vót a sok dereglyéstül: az ülembe üttem a kis Rákhelt.

Mö'ttoszintom a partot, oszt tovább ment a ladik.

— Jaj! A Móricz! — kiáltja ü.

— Czilikám! — jajgatja vissza ja göndör vőlegíny. Megálljanak!

— Jókor füttyűsz, Jakab! Én mög nem állok. Gyü nó!

De ja Móricz a vas gyűrűbe fogódzkodott bele s be jakart ugrani közibénk.

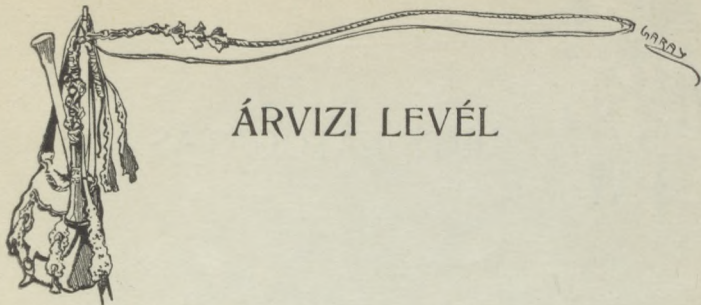
— Ne tolakodj, tallús! Nem bárka jez! Én se vagyok Nojé, hogy párossával vögyelek be magamhol. Ölég néköm ez az egy!

A Czilike úgy mögijedt a haragomtul, hogy a hónyom alá rejtötte a fürtös fejit. A vőlegínynek pedig belefogódzkodtam a kondor üstökibe, oszt, Ábrahám Izsák szent lílek nevibe, úgy a víz alá nyomtam mint a tököt. Mikor az iszapos ábrázatját mutogatta, akkor mán a pesti parthol voltunk közel.

Nyilván mö'rromlott benne még az unoka jis.

Sokat vihet el a víz. De ja szerelmöt és kedilt soha.

ÁRVIZI LEVÉL

Dombszög, február 20-án

Laczikám!

Gyünnék, de nem gyühetök. Akkora nálunk a sár, hogy ölbe viszik ki a kutyákat ugatni.

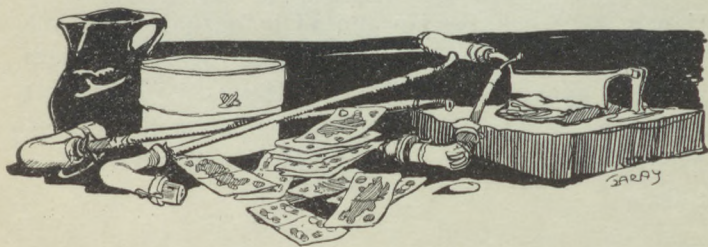
Apadtok-e odafel?

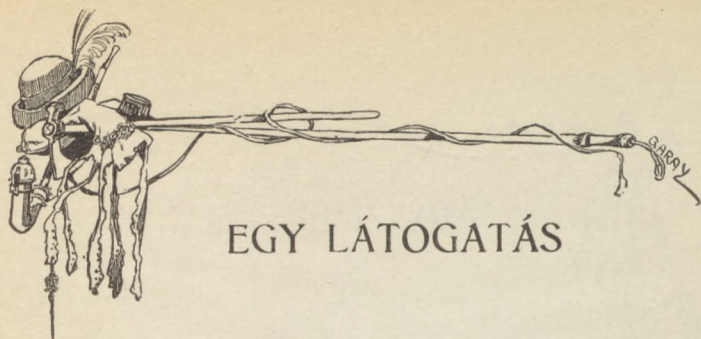
Ha jelmút a víz, maj föst megest a vizi!

Ha jelcsöndesűt az ágyú, maj szöll megest a csöndes!

Szerbusz!

Berczi.

EGY LÁTOGATÁS

Utöm!

Ahogy ma röggvel az ámbituson törülöm kípön az igás kocsisom, amért szénával dörgűte mög a pejkrát, rázöndít a Fünáncz. (A Fünáncz az a czondra kutya, akit jaz udvaromon tart jól a cselidsígem botval, moslékval.)

Mondok, mit vonyít a Fünáncz? Nyilvánvaló, hogy zsidó-szagot íröz, vagy nímetöt látott mög az utcán. Mer ha drótos tótót va'mmás idegönyt szimatol, akkor csak ugat; de ha zsidót, nímetöt pillant mög, vonyít Nem tanította rá senki: csak úgy a maga embörsígebül cselekszi.

Még jófurmán bele se melegödött a Fünáncz, kezdi ja Trafik is. A Trafik, ez a másik. (Nem az én portámhol tartozik, csak úgy gyün át látogatóba. Hanem azér neki is kijár ami a Fünáncznak.) A Trafik a letvíkonyábul kontrázott. E'rrosz jel! Mi kolera löheti a nyovolyássajit? Tán bizony... még csak a'kkék az új adóhol, hogy ne csupán a fünánczmi-nyistérijom, de még a kutyám is mö'vveszeködjön tülle.

— Csiba te! Huzzátok be jaz ól mögé üket, Palya! kajátok oda a pajzán gyeröknek. Mi bujt beléjük?

A kutyám mán most oan keservesen sívalkodott, hogy bejillett vóna zsidó kántornak hosszi napon. Sáska gyün-e, vagy vége akar lönnyi a világnak? Még ien lamentációit nem követött el, mőte a cselidjeim jóvoltából koplal.

Ekkor löki felém a lapoczkája közül víkony fejít éddarucsipasz, oan szabólegíny furma alyig embör. A lábszára úgy lödörgött a csizmaszárába, mi'mmozsártörő a mozsárba. A körme közzé fokost szorított, tán hogy a szél fő ne kapja lebegő mivoltjából. A nyakába panyókára löggott egy göndör guba, akár rudon a fekete zászló. Az orczátlan szakasztott oan birómándlit uzovált, mint úri magam. A szakállából szerettem vóna szakítani pozdorjának valót, a büribű mög taplót. De nem vót bür a pofáján, ahogy a diskurzus folyamatján kiderűtt.

Azt kérdözte: hozzám van-é szerencséje?

— Hozzám hát!

— Alász' szolgája!

— Nem tartok szógának ilyen hitvány cselédöt. De ha önnyi akar, az ámbitus végén van a konyha.

Ekkor a víkony dongáju snájder még a szügyit bökte ki, hogy ü nem kúdúni gyütt ide, ha' jelőfizetést gyűjteni.

Hát széna a píz, hogy gyűjtsék? Előfüzetést? Ú'sszödögetik mán, mint a gyöngyösi barátok a lisztöt? Tán bizony kint is áll a szekere?

— Uram, én a haza nevében gyűttem!

— Akkor mönjön is csak haza! Siessön, mert úgy itt felejtöm, mint a köhintést.

A Fünáncz mög a Trafik olyan hosszíkat rítottak most, hogy madzagban mögtött vóna 200 rűföt.

— Hazámfia! — mondá ja fölötztetött ürge, hallgasson meg! Mikor az ember azért állit be egy hazafias hazafiúnál, kinek neve béhangozza nagy ez országot, hogy e hont közösen megmentjük: egy kissé barátságosabb fogadj istenre tarthatna számot.

— Hm, mondok; már hogy mi ketten möntsük mög a hazát?

Tetszett neköm ez a gondolat, Hátha én eltrafálom, akit eddig hijába vöttek czélba a czímerös státus-férfiak! Országos embörhöl pallérozott tónus illik, mondok magamba. — Böffentse ki hát, mi dargasztja a mellyit, barátom?

— A választások küszöbén állunk. Megint biztatni kellene a népet. De fogytán van a pénz, a hitel, az ital, a lelkesedés! A zsidó . . .

A Fünáncz mög a Trafik erre a szóra mán üveg-hangon flótáztak az ól megett, úgy, hogy a hizóm is gusztust kapott a muzsikára. Mán most terczebe fűtták.

— A zsidók, uram . . .

— Hagyja a zsidókat! Maj csak agyonütögessük őket, ha független állam löszünk és győzni fog a szabadelvűség.

— Lelkesülök nemes és czélirányos gondolkodásán! — hizelködött a vendég. Tehát egyazon alapon állunk. De mit ér, ha ezen és ehhez hasonló eszmék csak az ön kebelében buzognak? Terjeszteni kell! Erre pedig csakis a „Kortes“ alkalmas.

— Tessen?

— A „Kortes“ azon ujság, melyet alapítottam

a hon-haza megmentésére. Bor helyett ezt a lapot kell mérni a szent népnek . . . a . . . (csitt!) . . . a buta népnek.

— De hát mö'rrészegődik-e tülle?

— Meg-é? Megkergül belé! — mondá meggyőződissel a vendíg. A törköly-pálinkánál is erősebb argumentációval száll az agyvelejibe. Nem csak ő kap be tőle, hanem bekapok magam is.

— Ahán! Aztán mipárti voltakép a „Kortés“?

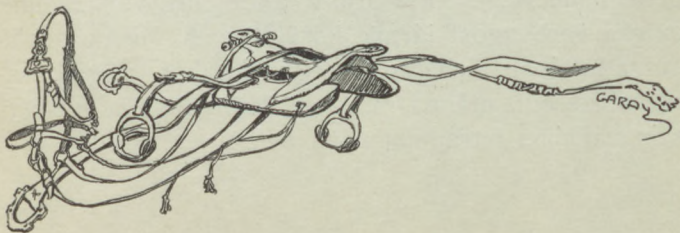
— Hiszen az a virtusa éppen, hogy minden párti! Mert minden pártot köll megnyerni a szent célznak. Azért hát kérem önt, jeles hazafi, fizessen elő 100 példányra!

Kiöntelek, te frizérozott ürge, mondok magamba, hogy mö'nne bántsam.

— Ágravaló, ágrulszakadt ipar-banditája, nesze a foglaló! — mondok kiméletössen föntszóval.

És ezzel egy nömös lendítéssel kipöndörítöttem. Bárcsak kilökhettem volna jaz országbul, hogy valahun nímeknek esne le, mert való igaz, hogy röstelöm az atyafiságot. Ha ja hazát mög nem möntöttem is, de letalább a hazát möntöttem mög ettül a sviháktul.

Mán csak azért is jól esött, mer mintha csak elvágta vóna, éczörre abbahatta a jajgatást a Fünáncz mög a Trafik is. A hízóm is mö'nnyugodott és jóizüven röffintött, gondúván magába: van embör, akin disznóságba még a mangalicza se foghat ki.

A RÉGI JÓ VILÁGBÓL

Sahaj!

Snasz világot élünk!

Nincsen pojén-donőr, mint vót a glanczos világban. Még aszongyák, mindön jobban lösz, csak támogassuk a kórmányt — támogatnám ódalba!

Szűkné komámasszony parancsol most.

De csak faintos czéczók is estek akkor Miskánál! Raktuk mint a hatökrös pógár, áiltuk mint a högy. Gazsi mög huzta, hogy a római pápa a nevenapján se hall különbet — imádkozná belém a poszszúmust!

Úgy vót, hogy a Miska a felesigit odajűtette egy tapaczérozott székre a szoba közepire; oszt a fehír, kerek nyakát mög a hószin vállát körűtekergette kolbásszal. Akár arany láncz lött vóna. Mink mög a verbungost jártuk körülötte. A Miska sebös kutya-futtában leharapott egy darabot a kalbászrózsafüzérből, utánna mink is. Ikább abba ja gyöngyszin vállajiba haraptam vóna bele!

Bizony, sós ize vót az én falatomnak. Nem zsiros vót az, ha' vizes. Sós mög vizes pedig azér vót, mert az asszonyka rápotyogtatta azokat a gyöngy könyveit. Biz' az rítt. Odasugok neki:

— Ne ríjjon, nassád lelköm, önném el a kalbász alól aztat a harmat lapoczkáját!

E'mminutáig mög is sajnátom ütet. De nem sokat biztattam, mert nem akartam erontani a nők mulatságot.

Hogy az asszony kiment, eredt mög csak isten igazába jaz öröm. Én magam eljártam a Kinizsi szőlő-magyarját, csakhogy török heött a kis kontrást akasztottam a fogam közzé. Mert hogy a fogamval ketté harapok e'rréz krajczárt — lükném oda penzióképp a fűnánecz-ministernek!

Ittunk, az igaz. De annyi czilinderrel nem birtunk kiinnya, mint amennyit Miska ja falhó vagdosott. A bor, ha kárba mönt is, de nem az üvegje; mert egy nállamnál is kutyább legíny ú'rropogtatta a víkony cserepeit, mint jordány a husvéti máczeszt. Marczi mögötte a parádi üvegöt, de még a báránysüvegöt is. Nagy tálentom vót! Hát, hogy Marczi rágja az üvegöt: aztat a piros levet, aki a szája sarkából csurgott ki, akár egri török-vérnek nízhethe vóna a tudatlan vendég, pedig magyar vér vót!

Miskának erre megest hatalmas ötlete támadt. Ibrikkel, fakanállal beparancsúta a Jutka szakácsnét, fogja föl, habarja mög a Marczi vérit. Közbe ja felesége glaszé-keztyűjének az ujjait mind levagdosta s aszonta Jutkának: vérös hurkát csinyájjon borkorcsolyának. Hát nem mögöttük, hogy csupádon csak a varró czérnája maradt mög?

Mikor ellaktunk, szanaszét dűttünk; ki ja kanapéra, ki ja vetetlen ágyra. Miska a czimbalmost gyúrte maga alá, azon horkantott, hogy a czimbalmos azt hitte magáru: böggős lett. Nevelt embör littömrre vetött ágyat kerestem valahun az alsó házban. A béres gyerökei szuszogtak benne. Hármójukat lepedőbe kötöttem, úgy dobáltam őket oda jaz ídes anyjukhol; én mög a meleg helyükre bújtam.

Hogy reggel föltápáskodok, alyig akadtam rá a fejemre. A szobába magam vótam. Kimennék — az ajtó be van csukval. Szabadúnyi akarok, mer ott bévül gonosz vót az ájer. Azon a disznószem-ablakon mög ki nem férök. Ez a Miska munkája, — mondok. Éczörre csak melegem kezd lönnyi. A búbosba is möggyútt a szómatúz. Hát e'mmi? Rittig! . . . rám fűttik aztat a mohamed-kemenczét! »Nyissátok ki — orditom — mert összedüntöm eztet a kalyibát!« Oda-kint nagyokat röhög valaki. Rájösmértem a Miska szavára. »Nyisd ki Miska, mert Jézus szent ferhécz ugysa, alája tollak ennek a gazos fészeknek!« Ekkor mög az ablak alatt zönditik rá a Gazsiék, hogy »csunya bogár az egér sitítbe!« A magam nótájával keserítettek. De mán ekkor nekitehenködök a redves ajtónak . . . recss! . . . kirepül a hitvány ábda, magam mög utánna.

A Miska a góréhoz tamaczkodva, a hasát fogta nevettyibe.

Zseni gyerök vót, hijjába. Nem tudtam mögharagudni a rokony lilökre.

Mögizentük Jóskának, hogy Miskátul hozzá mögyünk seregestül tyukverőre. Jóska erre az örömhírre mö'sszökött előllünk. De jazér a nem szegte ja

kedvünköt. Betörtük az ajtókat, mindön butyrát kidobátuk az udvarra, a firhangjait fővagtuk török dohánynak, azt szíttuk. Az uj hintáját kívül-bévil bemeszeltük; egy ánglius csődörit, akiér 1000 aranyat adott, mö'mmiskárótuk; a képejit lejakasztottuk a falrú; szent Porczyunkulának kulimással bajuszt pingátunk; a szent Jánoskának köcsög-kalapot mázótunk a fejibe; az egyik hizóját fölötztettük az öreg ur gyenerális uniformisába, osztán béjeresztöttük az író-szobájába; takarmánynak mög a könyveköt töttük elibéje.

Igy mulattunk a farsangon hajdanába!

Hát még nyáron a feredőbe! Mikor a közös bazénbul kihúztuk a csapot! Az asszonyok úgy benne voltak a szapulásban, hogy eszre se vötték, mikor éczörre kezdett alattuk fogyni a víz. Ugrándoztak, ficzánkoltak, mint csík a gyöpön és nagyokat sivalkodtak.

Egy nímet asszony dühösen kijabálta, hogy „*tu pédjár!*” Egy kövér jebuzea mög folyvást ezt hajtotta, hogy: „*gevált!*” Köztünk vót Laczi jis, a szógabiró, űtet hitták segödelömul, pedig maga vót az, aki ja csapot kihúzta a feredő fenekibű.

Hanem osztán kárpótlásul derekassan mulattattuk a dámákat. Invitátuk űket: gyűjjenek el véllünk a szikláhol. Oan ekhót hallanak ott, aki még a tiha-nyinál is ekhóbb. Ez négyszer repetál. Én vezettem.

Hogy odajérünk, elkajátom magam: „*Főszaladt a nyul a fára!*” Hát a kutya ekhó ezt feleli, hogy: „*Föl ám az apád hátára!*” Az asszonyok be se várták, hogy repetáljon, hanem szaladtak.

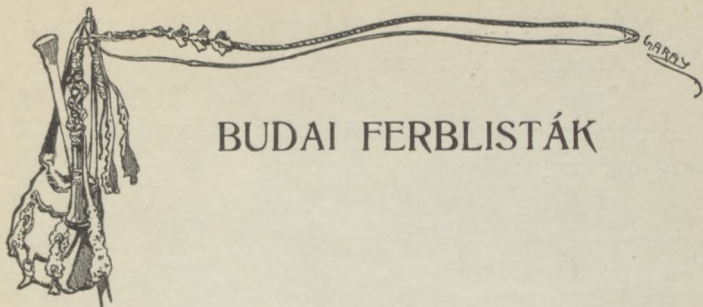
Igy vót ez akkor! Gyöngy idők! Ebben a maji snasz világban a homályos múltnak derült emlékejit

szopogattya a fogíkony kedíl. Máma pedig van tudományos Ghyczynk. Kitanája a srófot és bejadja jaz adókúcsot.

Menek nazarénusnak. Azoknál se pap, se biró, se katona ; az asszony mög közös ügy.

Amég rászánom magam, h. sz. a. a cs.!

BUDAI FERBLISTÁK

Váttig azt hajtja az a sok petrenczefejű ujságcsinyálló, hogy aszongya: magyarosonni kő ja nímetnek, ha köztünk akar mögélni.

Ott van, bökitek, az a Buda! Nímetnek oan nímet, ho'mmindön éjjel hazaszökik a párája Bécsbe, kigyuvonni magából aztat a magyar gyéniust, akit napközbe szufláltak bele.

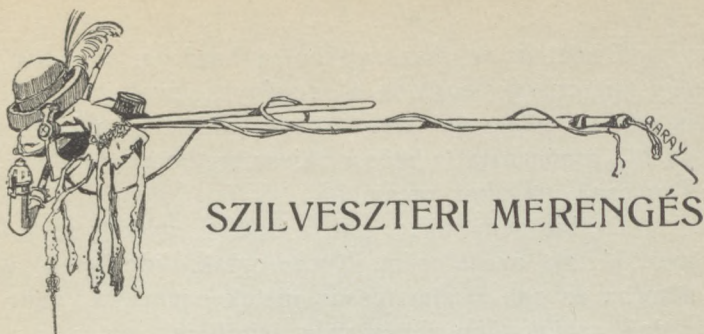
Akad benne e'cssomó nőmössebb, anyarugta pugris, hogy mán ü — szabná mög a miatyánkját — rátér a magyar íltre, vallja a farbás bibliját, morzsolgatja a blattos hiszökédgyet. Neki is magyarosodtak. Aki mög bejártotta őket az egyedül gusztálló religió drukkos malasztjába, nemcsak többül nyesett magyar vót, de bejamter is.

Hát nem odaszagút mingyá az a sajtókukacz? — pöndörödne bele ja maszlagos smirkázjába. Másnap tudta jaz egész váras.

Nem értöm, mér kapaczkodott mingyán bele jaz az olvasztékos törviny? Mi kifogása van ellene? Ha magyaríttás, csak hivatalossan löhet azt mögejtenyi?

És az ien kehös kórmányra van bizval az haza!
Abczug neki dobszó nekű!
Csak a vidíken va'mmég e'kkis Magyarország.
Lobogtassuk is az ászlaját, akin ez az örök mottó
ragyog, hogy:

SZILVESZTERI MERENGÉS

Czoki!

Utánna jaz többinek! Ott fújjon föl a szilveszter-icczakai szél, ahun ér.

Mert kutya esztendő is vót, származna az égyiptomi hét csapás nyomán oda, ahun üvegre fejtik a kolerát. Orvosságnak osztán szedje a Ghyczy jad-dig, ammeg elfelejti a négy spécziest.

Pedig hát ez a most gyüvendő kölyök esztendő se lösz különb az anyjánál. Adónak az unokája is csak adó. Kutyának eb a fia.

Azután mög vagy három úságlappal is mö'ssza-porodott vén létyüre. Egy szem buza, ha jól fizet, hús magot ad; de egy szem bötű, ha meleg éri, sokasodik mint a nyű. Buzánk nem lött, de úság van. Csak vigyétök a malomba, öröljétek mög a tudományotokat! Osztán dagasszátok is mög, süssétek is mög, ögyétök is mög. Vessünk bötüt, arassunk hirlapot! Ebbül maj mögélünk!

Mindönik receptet árul. Ez a segítés, az a segítség! Annyi receptet vöszünk, hogy orvosságra nem telik. Néköm hijjába is nyomtatják. Buza lögyék, ne polyva, akit néköm nyomtatnak.

Beníztem az asszonyokhoz a bazárba. Mondok, egy kupiczával benyalok a szegények jóvoltáért. Hun is van az a tavalyi csaplárosné, aki jéngöm kiszógát? — öszöm aztat a heössen kiesztargálózott derekát! Tán csak magáhol kacsint?

De biz nem törte jott a hideg egyiket se — mert fáztak az lelkeim. Kuczorogtak, diderögtek a sátorba és oan siralmatossan níztek e'mmásra, mint a dufla ablak tílen. Olyik még ásitott is.

— Rossz a vásár, ugy-é lelkem nassád?

— Bizony rossz az, — ásitott a szép asszony.

— Va'ttán amért nem tetszenek csolkot mérnyi?

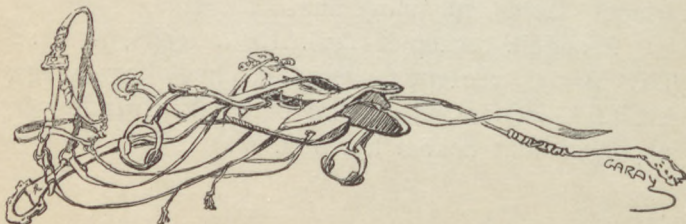
— mondok s a kalapom széle alul oan ídes-lapossat tanáltam odapislantani, hogy málénak is bejillett vóna.

— Jaj, hagyja el! — mondá ü. — Köll is a csók! Ha tetejivel mérnénk, se kapnának rajta.

Hogy ezt möghallottam, főfujta keblömet a na'l-lelkűség.

— Nem köll a csókja, nassád; czédálom valami koplaló sihedernek. Itt a tíz flóres! . . . és delikátus pusztit czuppintottam a kis ujja rózsaszín körminek a lethögyire.

Mert tudok ám én na'llelkű is lönnyi, mög értök is a beszidhöl, ámbátor némőkor bizony elköppinti magát az embör. De mikor oan erős bennem a szittyá természet: a bátor beszíd, mög a bátor cseleködet!

A NÉPKONYHÁBAN

(MÁSODIK LÁTOGATÁS)

Kampecz!

Ott jártam megest a leves-korcsmába, ahun ingyér mérik az ítélt egy hatosért.

Az inség enyhítése okábul bemenek én is. A kármentőbe takaros vászoncselídet látok selyembe. No, ippeg arra vagyok én ehös.

— Nassád, — mondok, — é'pporczijó ítellet kedvesködjön néköm is . . . és vagy két sukra jeresztöttem bele ja tekintetömet abba ja bogár szömibe. Hozták a levest. Egy repedt sarku tót leány aszongya üljek le, ögyek.

— Nye krics! — szóllok oda ja Marijankának. — Add oda valameik zabon neveet zatyádfijának, én ú'sse élek vele. Gombóczos levest az agaram se jeszik. De hun is van a dögye? Hadd mutatom be jannak a selyem asszonykának. Mer az után már ikább levedzik a szám.

— Nassád, oan kutya je, hogy ha czintányíron

nem viszik elibéje az ítélt, a hátulsó lábával utasítja el magátul. Úgy a!

A högyike jerre szügybe vágta a száraz kis fejét és ú'vvihogott bele a lénijás könyvibe. Mö'ttet-szöttem nekije. Erre jén gavallérossan úgy nekifeküdtem a kármentőnek, ho'kkét léczte ki jis röcssent.

— Sose ejtse az eszít az alsó szoknyájába, nassádkám, — mondok, mer hogy elsikította magát. — Itt van az ára!

És ezzel odalengetőm elibe a bankót. Közbe keresöm a Szellőmöt: nem lelöm sehun. Erre a számba gyugom kampóra hajlított mutató-ujjamat és akkorát süvítök, hogy a Marijanka három porció babcsuszpájzt ejtött ki ja vörös kezébű. Erre josztán vagy öt szál nípkonyhabéli honleányka összegyugta a síonyját s ott suttogtak nagy rijadozva a sarokba, és hun az edgyik, hun a másik vetött rám pillantást. De nem sokat törődtem a kaczérságukkal, mer a Szellőm nem tudtam hova veszött.

Éczörre nagy ordítás, sivalkodás a konyhába. Közbe mög vonyítás. Ez az én Szellő kutyám! A pákosztos bestéje kint gazdákodott a fazekak közt! Hamar a karomrul lejakasztom a karikásomat. Hun vagy, eb? Ahogy kifele möngyök, kitárul az ajtó, az én Szellőm nyakába é'ffazék. Leütöm rúlla. A kutyám pofája tele babbal, a betapasztott szőmitül nem lát, a feneke korom, a hátuljárul lehámlott szőre-bőre a forró víztül, akivel mögáldották; a szakácsné a mögrémisztett úrhögyekhöl rohan, nagyokat csuklik amint beszéli, hogy ez a »kutya kutya« tíz forint ára kártött a konyhán.

Az ócssó vendígek mind összeröffenek.

Se ne te ne ! Ordíjjatok mán !

— Nassád, mondok a kármentőbélihöz, sose tesszen mögijennyi. Aki kárt tött a Szellőm, itt a tíz forint, futja ebbül.

Erre vittem ki ja szűkölő agaramot s ott hattam azt a moslékony intézetöt, ahun vízzel tojasztéroz a fővárási pógármester, élne a konyháján hóttig.

Menek arra befele, ahun virít a makk, mög a tök.

KUTYAREKEDTSÉG

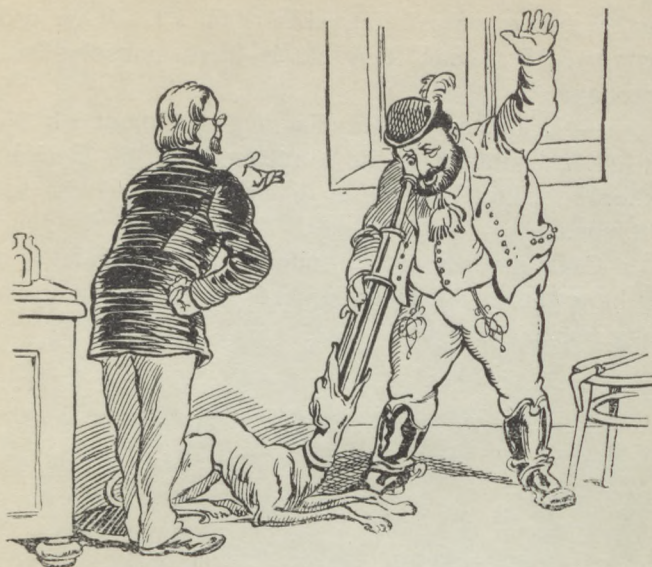
Közbe mö'bbetegődött a Szellőm. Nem kutyabaja lött a kutyámnak. De berekedt a torka. Hogy a pákoz döginek a minapába benszorútt a feje a köcsögbe, akit úgy kölletött letördelnem rúlla apró cserepekbe: azótátul mö'rrekedt a szava. Se jugat, se vonyít. Mán ennek doktor köll. De nem bizok a zsidó kilörgoszhoz — e nem tudja felejtenyi a jordány Aristotabeles, hogy akkor a tenyerembe ütötte bele a pofáját — mer mö'ttanáná étetnyi valami trikinumos disznómíreggel. Kapóra hallom az uságbul, hogy a Navratil prófesszor a gégát összeszoríjja, mög kitágíjja, ahogy néki tetszik. Odaviszöm magamval a Szellőt. Szegíny pára csak a száját tátogatta. Vonyítottani szeretött vóna, de nem vót mivel.

— Tökéletes afonia, — mondja a prófesszor.

— Mi a fenye fónia?

— Az, hogy meglazult a hangszálagja, a hangrése meg elenyészett.

— Ha van rúlla orvosság, segíjjen ezen a hűségös dögön, — mondok elírzikönyödve.

— Meglesz, mondá a professzor.

Ezzel lába közé kapta a Szellőmöt, nagy tubust bökött le jaz torkán, oszt belenízött. Ugy görnyedt az én jó agaram, akar a kukacz.

— Pűh! — fűtyüli a doktor; ritka szép eset! Tessék belenézni.

Beleníztem. Az egész belső világába vethettem pillantást.

— Az ám! — mondok. Mi jaz ott, az a mócsing?

— Az nem mócsing, hanem sajt. A pádziens nyilván aludt tejet evett; az aludt tej az állati melegtől turóvá, majd sajttá lett. Ama helyre pepsint lövellek, mely legott meg fogja emészteni a sajt darabkát. Így ni!

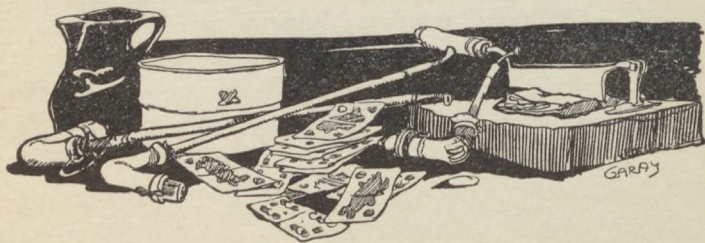
A Szellőm mán annyira vót, hogy magátul foly-

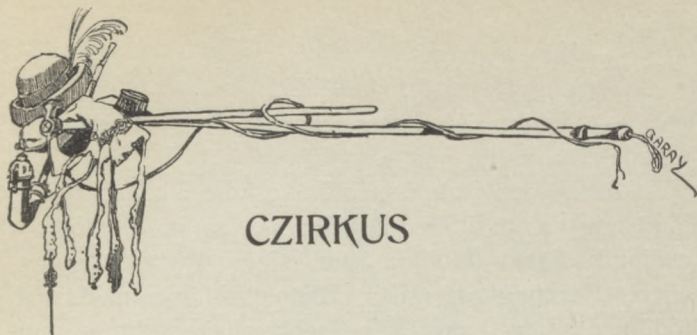
tatá a szőnyeg mustráját, akin rajta állt. De ja professzor éczörre csak fölugrott és fényös mosolygással aszongya:

— Uram, az ön kutyája meg van mentve!

Ezzel kihuzta belüle a messzelátót. A Szellőm akkorát ordított örömbbe, hogy szárártul is sok lött vóna.

Csak nincs szebb a tudománynál! Mindétig is ezt hajtottam telles életömbe. Azért is e'llött a mottóm, hogy: h. sz. a. a cs.!

CZIRKUS

Gyi te!

Mi jis az embör, ha nem lú?

Hány embört tudok, aki számár. De lovat nem láttam még, aki számár lött vóna. Ha mán nem segíhet magán, öszvér alakot vátt.

Az embörbül mindön telik. Van közte disznó, van közte kutya, van közte birka — de a lú az csak lú marad.

Mit én nézzem a színházba: Romejó ho'nnya-valyog a Julissal, míg végtire közibök csördít a vín Petúr bán, hogy kijátkozza jaz Ofeliját, amér az Othelló zsebkendőjétül lött náthás.

Ez csak asszonynek való. Néköm lú köll.

Van is ott a szalonna-piarczon oan czirkus, hogy három falka pojéta legíny két hétig se tunna bele-diktálni akkora tudományt abba ja szárnyas lúba, akit pegazinusnak hílnak, mint a mekkora itt egy csikónak van a patájában.

Biztató hazaji istállósza csapott mög, aki jobb mindön párfémnél.

— Hun a manézs?

Aszongyák hátúrú kerűjje.

— Néköm hátul van elül, ha jott istálló vagyon, mondok.

Amint benyitok, ünneplő nyerítéssel köszöntenek. Mán hogy a paripák. Tudják ük, ki jaz ü mö'bböcsülőjük. Szent Bábolna, dicsőségös Kisbér, boldogságos Mezőhegyes! Mien állatok! Van-e na'ddarab földön asszony, akit szivesebben simogatnék, mint a szép lovat? Valamennyinek a kerékjászlába oda-töttem a vizitczédulámat. Az előkelő lóuraságoknál tudom én, mi jaz bontony.

A muzsikáló fullajtárok rázöndítették a doboskürtös intrádát. Gyű be no!

Mennyi níp! Látszik, hogy lovagijas nemzet vagyunk. A lózsiba fölöttem négy kisasszony út. Jó-fajta szügyes, tomporos lányasszonykák. A fehér foguk közt édes bonbonyabrákot ropogtattak. Nyilván ettül a czukortul finyös a sörényük, aki jaz vállukról búven omlott alá. A letvégibe fonatos vót és pántlikát füztek bele; akár a Muczim nyaka, mikor lakziba menek rajta. Intöttem nekik a homlokomval emeegöttem a szemődököm, kacséntottam is, de nem vötték észre. Nevelt, gavallér lítettökre csak nem cset-tenthettem nekik?

Éczörre nyilik a saráglya, a két szárnya széjjel-csapódik, cigány-galupba vágtat be ja fűrészpóros arénába egy jó simli. Osz't mögáll. Várja a mívísz-kisasszonyt. Ehun szökdécsöl be. Amoan bokorugrós szoknya van rajta. Puszt röpít széjjel a tenyeribül. Egy híjján mind ekaptam. A kigrétázott tópát eleveny kengyelbe, é'rrajtknektnek a markába jakasztotta.

Onnad egy kettő! . . . rajta termött azon a paszomántos sabrákkal beborított diványon. Egy csattanás és körül lehög a vín szürke ja porondon, a kisasszony mög az ostorkájával nagyokat puffant a matrácra, hun a jobbik kezibe fogja ja bal lábaszárát, hun a balsóba a jobbikot és oan élesököt sikít, mintha különkülön mindegyikünk ujjától fittené az ártatlanságát. E'kkicsit kifújja magát, osztán újból aprózza ja simli. A kisasszony elibe most mán abroncsokat tartanak jó magasra, de mikor átugrik rajtok, lekapják megest. Abrincs az ien abroncsos kunsztnak!

Bejugrik má most egy ritter azon-puczéron, ahogy feredni szokott; csak az uszó-gatyát felejtötte magán. Mondja ja szomszédom, hogy az nem csupasz tag, ha' trikós. Kötött nadrág van rajta.

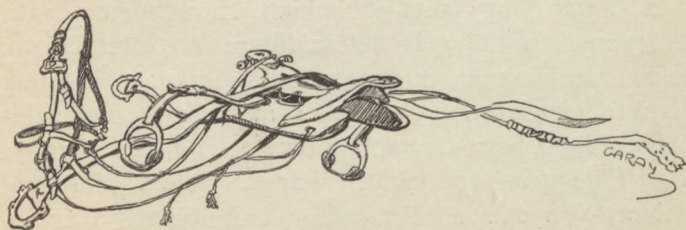
— Mög is esnék, mondom, ha nem vóna megkötvel.

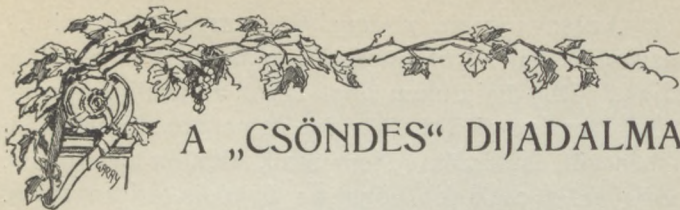
Az igaz, szörnyen odafeszűt a testjihöl. Ugyan csak ríhat alatta ja bóha! Az a nímet mög cigánykereket hány a ló füle között; lágyékával ragasztotta joda magát; mög lejugrott (amikor lebukott), mög főbukott rá (amikor fölugrott), osztán ütötte pofon a lebegőt.

Csak mikor a pojáczák gurigáztak be, fakadt ki jaz kedvem. Ú'ppofozkodtak, hogy szinte mö'kkivántam. (Mán hogy segíjék nekik.) Ez a humor csak! A gyönyörűsigtül maj' beleszídútem a szomszédkáim ölibe. De jez csak intermezzó vót. Mikor belejtöttek azok a kisasszonylábu lovak: mán akkor ugy neki-lelkesödtem, hogy én kaptam ölbe a szomszédasszonykát. Elgeggentötte magát, akar a vadlúd. Hát még mikor a nyócz arabus csődör állított be s szép jó-

estét kívánt mindnyájunknak az első lábával! Hát csak a lúba van embörség.

Mikor kijömlöttünk az piacra, vagy öt szál vendég mászott ki ja népszínházbul. Szígyölték magukat az istenadták!

A „CSÖNDES“ DIJADALMA

Szüret!

A letfaintossabban megy a dolog sorja, csak tunni köll a módját. Mán vótak is, akik a nemzet sorsán kétségbe jestek. Nem fíltöm én az én szent hazámot! Van ugyan bíró Budán, de jazér még nincs oda jaz igasság!

Akad ennyihány helyre legíny, aki a csöndest szerény elvonultságban mög-mögszóllaltatta. Hogy neszit vöttem a nömös ügyeközetnek, mondok: főtekéntök magam is, mer hát jó a tapasztalt vezető jebben az ágas-bogas tudományban.

Nehezön is ment elejinte, mer hogy a fiúk vakon ugrottak neki a vak szöröncsének. Az ien karamból-pártiba peig nincs köszönet. A jóvérü luat is csak ugy köll nyerögbe törni, mint a paraszt-csikót. Csöndessen a csöndessel!

Gyöngyen-gyönyörüven mönt a munka. Hát egy-ször csak betolja a pofografiáját valami konfiskált kípü állam-balek.

— Fiúk! — mondok. Meneküljete! A magját maj mögmöntöm én!

Lecsavarintom a lámpást s ezzel forbercz! . . . magam is bátran utánnok. De ja sítítbe nem akadtam rájok. Váttig hajszulom üket egész a vasutig. Ájjanak mög! Nem vótak ott. Mán ha itt vagyok, féresegitöm a kéncsöt és viszöm! Nem öszik abbul a kaórrmány, pedig ez is csak fót vóna az ű kódis-tarisznyájára. Maj csak itthol kilesöm, hova likad ki ja filozófiája? Hát pörbe fogta jüket. Ez is csak az ien alkotvány-nyadt országba jeshetik mög, hogy a szabad pógárt — mondok: a szabad nömös embört még abba jis mög akarják akasztanyi, hogy az éldös magáét vesz-tögesse-nyeregesse.

Két apellátán hurczolták véggig a kauzájukot. Mán abba vótam, hogy — no donga, sámfa! — nyakatokba jemelik a küet s odajállítanak ki ja szen' Henczi szobra mellé siratónak! Hanem a letfössőbb törvínyszík szígyönszömre vötte ja dógot és azt ítílte, hogy: böcsület, tisztesség — a csöndes művelése kulturai kérdés. E'mmán beszíd!

Ezután csak még amugyabban szóllaltattuk.

MI AZ IGAZI TUDOMÁNY

Csakugyan professzornak akarják bekötni aztat a Hornyot!*) Néköm ugyan mindegy répa, én úgy se járnék elejibe, ha az öregaptyának, annak a szent Dávidnak a zsóttárjait köhögné jis, vagy ha katedrán járná el is az Árony próféta verbungossát.

Nem igaz dolog az, hogy valamennyi zsidó butíjjon, ez az egy mög taníjjon.

Mit tanítana a boldogtalan? Nemzetgazdaságot? Ű — mámmint ű fogjon éngöm arra, hogy most ugarolj, most mög aczatolj! Politikát? Osztán ű — oah! — ű vóna jaz, aki minköt, mán hogy minköt magyarokat vezérűne a politikába?

Még ha minster akarna lönnyi, aztat érteném. Akkor letalább hozzá törűhetném a csizmámat. De így professzor léttyire még mög is pretendáhatja, hogy levögyem a kalapom, ha ja szobájába lépök.

Szaladj rűfös, ebbül nem szopol!

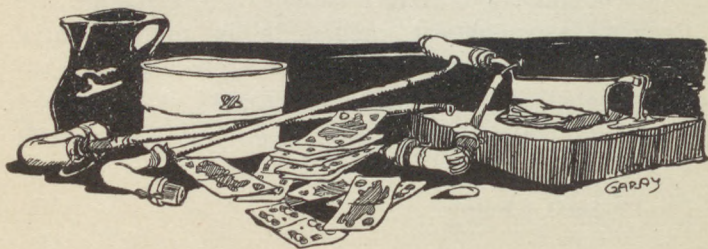
Aztat helyesölöm, hogy az én Kari komámat**)

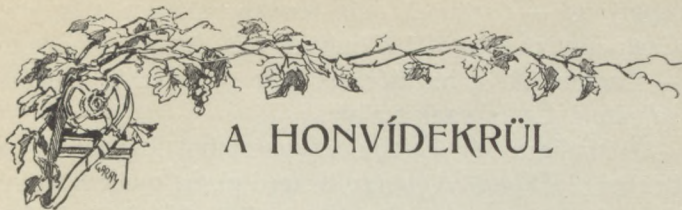
*) Horn Ede.

**) Serák Károly

mö'ttötték állatdirektornak. Nem könyvbű magót a
gyerök, ha' maga járt ólba, istállóba s mán kölyök-
korunkba édgütt erőgettük a purczli-galambokot.

Osztán tessén annak a Brémnek va'mmi ja
kelevínynek híjják, u'csördítenyi béres-ustorval, mint
a Kari! Csak ü tud bánni az állatval s ha baja lészön
a nilusi csikónak, ú'mmő'mmiskárolja, hogy a czibaki
kilörgos se különben.

A HONVÍDEKRÜL

Ácsi cigány!

Ho'sszödi ja fujtatójába a szuszt a sok nap-tologató uságirója! Ho'mmuzsikál elejibe jaz gyűvendőnek! Mekkora trombitaszóval hírösztöli, hogy az a másodfű honvidsíg mien vitéz! Még aztat is kivítta, hogy egyazon-serög is — de én nem tisztölöm, fakanna ki ja bornyuja ott, ahun az az alamizsna lénungja csörög.

Mikor én vótam honvíd, nem akczeptátam a füzetést. Köllött is néköm az országé! Az kódis, én mög úr vagyok. Azt mög köll védelmezni, de jaz mög nem védelmez mög éngöm. Hanem azér hazaszeretetbű csak közibük áttam kapitánynak. Oan tábori íletünk vót, hogy a spijon is összeverte a bokáját, mikor utólagos jóváhagyás reményében a Fűtyű Muki cigánnyal főhúzzattam az ágáczka-fára. Húzzadd Muki, disznót adok!

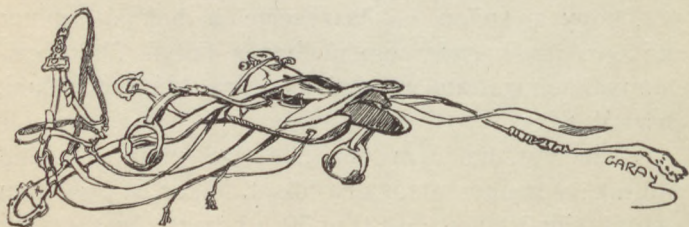
Ha vót, ha nem vót ellenség: mink mindétig ütöttük; némőkor alsóval a fölsőt. Mikor én doboltam rijadót, é'ppördületre ott termött a harcztérön az egész

legínység — osztán a dob fenekin slógert slógerra. Csak úgy csattogott! Elbuktak biz ott ennyihyanan — hanem hát a hazájér, az igaz; de osztán mög is sajnátuk. Ez is csak valami!

Mi jis az én hajdani csapatomhol fogvást ez a brukki ripőkhad. A minap is apró pízért gyűtt hozzám egy amoan m. kir. szegény legíny. Mi ja? Adóba egzekványi éngöm? Hát nép vagyok én? Ezzel lejakasztom a szögrül a duflámot, kimenek az ámbitusra, rákapom arra ja nyálas államcselídre és aszondom neki: „Te nímet! Ha a'kközzé jaz ójtott lábad közzé nem kapod mingyán a hosszi leveledet és el nem nyargalsz véle egy futamodásra Czibakig, abba ja mögzsugorodott hasadba ugy ott felejtök é'ggolyóbist, hogy ezön a második likon nízhet a kórmányod egy szebb gyüvő elejibe addig, amméig kifut a szöme!

Igy védelmezi magát, aki jigaz magyar honvíd!

Addig is, hadd szólják dobszó nekű az a tábori csöndes!

POJEZIS.

GYÖNYÖRÜSÍGGEL TELE VALÓ KÉNSZENVEDÉS

VAGY

KÉNSZENVEDÉSSSEL TELE VALÓ GYÖNYÖRÜSÍG.

VALÓSÁGOS IGAZ TÖRTÉNET

AKIT EGY KASZÁS TÓT CSALÁDON MÖGEJTÖTT
ÉS AZTÁN ÉLKES RIGMUSOKBA FOGLALT

MOKÁNY BERCZI

URI MAGA.

A MUZSIKÁJÁT PINGÁLTA: JANKÓ JÁNOS.

Erre a dúdra megy ki, hogy aszongya:

Eszr nóczszász hormincz hétpo,
Mikor mekfolt a naty hitek,
Ety kereskede Szmirnyába
Föllesége elvitek.
Kalmukányok, muzsulmányok,
Késekvel tyitek utánok —

!aj!

*Mikor is vót, hej régen vót,
 Hogy Dombszögön, Bugacson
 Seregestül kaszált a tót,
 S ütte a hajdúm nyakon.
 Hanem — pomeráncs nem répa,
 Az erőszak nem szép tréfa —
 Hopp!*

*Majd gondolok én különbet,
 S mellém intöm hajdumat:
 „Nagy ebédet főzess Gyurka,
 Mint ha várnál száz urat.
 Hat fogásu, zsíros lögyön,
 Hanem osztán járj eszödön —
 Csitt!”*

Napi munka végeztivel
Beszámolt a zatyafi;
Kifüzetvén üket, mondám:
„Jól akarlak tartani.
Itt a zsiros lebbencs-leves!
Több is kerül, hogy ha keves —
Czupp!”

Kanalaz a familija

S egy kicsit jól is lakott —

Mikor intők a hajdunak:

„Hé, gombóczot hozzatok! . . .“

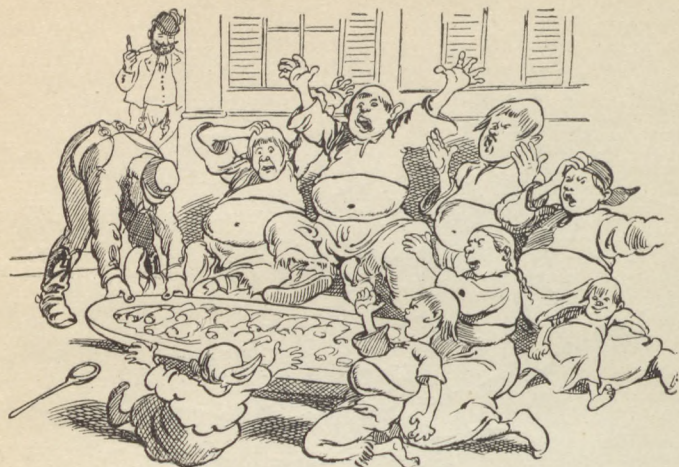
„Czo to! Knedli? Vam gomboczka?“

Jáj, há eztet tudtunk volna —

Puf!“

Csak legyűrték valahogyan,
Hisz győzős a tót hasa —
Hanem ekkor a nagy tálban
Gyurka száz fánkot hozza.
„Kristye pane, szűz Marjanka,
Sag mosd segítsél a fankra —
Zsupp!”

Mán alig birtak szuszogni,
Szing' aszondták, hogy: „no doszt!”
Mikor ujból intek: „Gyűjjön
A töltött káposzta most!”
„Jezszis Kristye!” kiabálja
Janó pukkadó családja —
„Nyuf!”

Csak úgy dült ki mán a szemük . . .
Én jóízűn kaczagok,
„Gyurka“ — mondok szelideden —
„Hozzad csak a malaczt!“
„Málácz! ? Jáj! . . .“ És hanyatt vágja
Magát a Janó családja —
Bumm!

Oan vót mán hasuk mint a
Glóbus, avagy luftbalony.
Meredt szömmel csudálkoztak
Felfuvódott hasukon.
De csak tovább vezénylem én:
„Jöjjön most a turós lepény“ —
Nyekk!

No még olyat sose láttam
Ami rá következett:
Bőgni kezdtek mind a hányan,
Sirtak szörnyü könnyeket.
Aztán mit volt micsinyányi?
Tótágasba kezdtek ányi —
Mind.

LÁTOGATÁS LATÓ LOJZA
SZENT KISASSZONYNÁL.

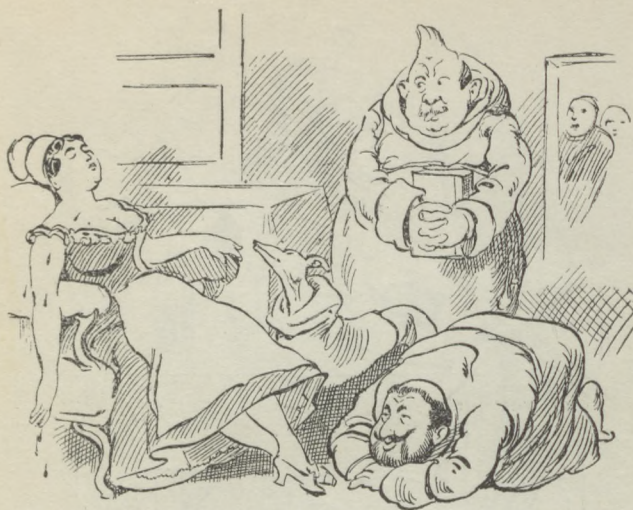
Mottó : Nagy ándung, apró sláger.

*Hallván az uságbúl, hogy ott Belgyiomban
Szent sebekbúl vérző csuda kisasszony van :
Mondok, nálla nízők. — Szömben a vagonban,
Vastag barát turkált breviárijomban.*

*„Ejnye, szent atyuskám! Már az ebugattát,
Ha'ttekéntöm mög a nömös czifferblattját!”
S hogy férelegyintöm kípírül a könyvet . . .
Kire esmérek! . . . A bámulás maj' fölvet.*

*„Szent utakon járó jó Baldácsi báró! . . .”
Int vastag kezével, mő hallgatást rám ró.
„Csak kámzsában löhet ríszed a szent Louiseban!”
. . . Értöttem a szóbul — én is abba bujtam.*

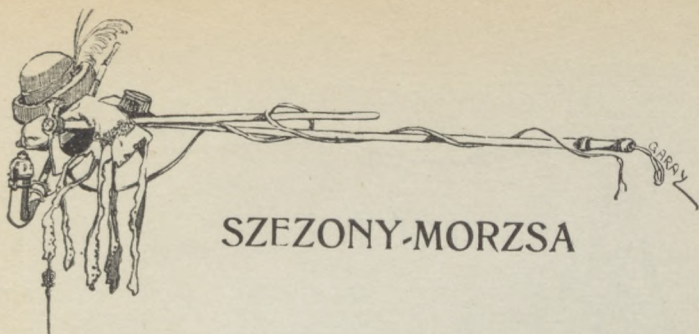
*Lató Lojza háza. Sok níp hemzseg ottan:
Gyönyörködtem skótban, nímetben, angolban.
Százával lebzselt ott jordány zszurnalista,
Jézsovita páter, örmény, kálomista.*

*A tolongó nípet oldalba bökdösvén,
Nem níztük pogány-e, jebi vagy körösztyén.
Mijelőtt fölócsult az a sok thebánus:
Már fogadott minket a nyájas plebánus.*

*Legott bebocsátott. Jaj, szemünk mit látott!
Jaj, takaros szent lány, eszem a zuzádot!
Kerek tagja, keble a vért csöpögtette,
Leborúttam buzgón térgyemre előtte.*

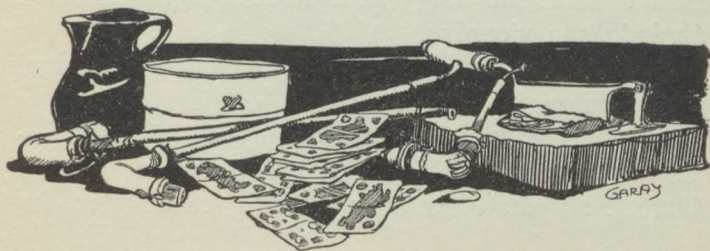
*S hogy ott lábajnál kegyössen hevertem,
Egy kis miatyánkra szottyant vóna kedvem; —
Hasztalan! A jelős plébános így szólla:
„Máma nem löhet, mert gyün a gyóntatója.“
Belgaság volt túllem menni Belgyiomba!
Még az nap utaztunk vissza Magyarhonba.
Lonkai szent Antal fogadt ájtatossan:
Fölszentőt öklömvel fültövön áldottam.*

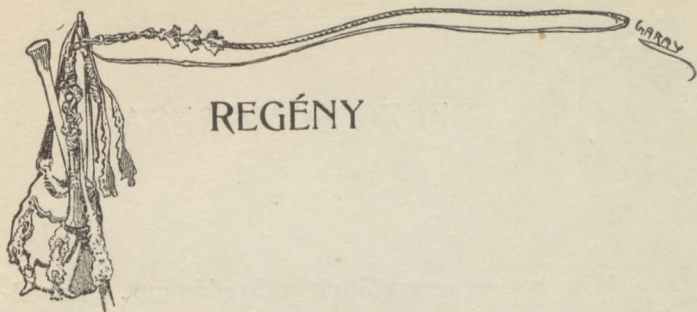

SZEZONY-MORZSA

Még be se jeresztöttek a Szellőmmel. Aszondták: rossz a szaga. A kedvetökért tán pacsulit izzadjon, innátok mög!

De csak beníztem a maskura-bálba. Mekkora zsidongás, zsidongás, zsinagobongás! Hogy mögkarattyúnak azok a lárvás dominák, donyeszok és debar-dérok. Egyiket magyar-miskássan mingyán fenékön szállítottam. Ú'vvértogott, mintha sase jérte vóna ien úri mö'ttisztötetés. Mö'sse tapénthassam mán: a nyergös hátúja véggig szoknya-e? Hanem az is igaz, hogy ahová én csipok, mögtöremlik ott a lúbúr is. Valami genge tésúr kötött belém, hogy az az ü czuczája, mit kapok bele? Azt a slajfer mindenödet! — intöm ütet fönsíggel; fére ugorj inned, mer úgy hozzálapíttalak ahhol a falhol, hogy azt tartják, tégöd is a Thán Mór pingált oda!

REGÉNY

Még mög is házasodjak, azzal kölletlenkőnnék. A'mmég más böcsületös embörnek van felesige, mondta édös uram apám, addig minek vönnél te?

Csak nízze szét, kérlel a nyanya. Jó, mondok, elmenek a lyányos házhol. Mö'mmutatom, hogy tudok a kinyös barázdabillegetők nyelvin is.

— Gyaníjja-e nassád, hogy én most nízűbe gyüttem magácskáhol?

A szentöm erre lesüti a szömit.

— A keservét nassád! — mondok s úgy rápökök a forró ződ kályha kellős közepibe, hogy csak úgy sörczögött az a közbülső koczka. — let se látott még, ugy-e? Ha jaz embör a jövendőbélíjét is úgy eltrafálhatná! Mer hogy az is koczka jám — mondok ábrándossan vicczöve.

A kisasszony csak tovább sütögette le hajadoni szígyölletössíggel a szömit.

— A kínos mivoltját, nassád! — folytatom; — az agarat csak mö'ddresszérozom, de jaz asszonyi állatot . . . jahaj! Az a kutya-dolog csak! Mer én-

néköm siónt nem hord ám egy se! Se bogarát, legyét nem tűröm; a lúba se szeretöm, ha legyes. Csak azt, aki pöndölybe lakik, azt a bogarat tűröm el csupán. Mer a bóha tiszta fíreg. Igaz-e nassád? — És erre úgy mö'nyomintottam a dereka tüvit, hogy elsikította magát és Jézus Máriát emlögetve szaladt be ja negyedik szobába. Va'mmegszökik, va'mmegszökik, mondok. Várok.

Nem gyütt vissza.

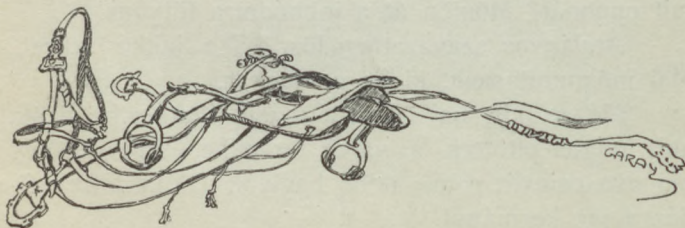
Obsid, amerre a nap süt!

Hogy emondtam asszonyanyámnak, mögrítt bele.

Pedig 890 holdacska níz rá az apjárul.

Mennyi is az a 890? A mögélésre épp úgy keves. mint fakó szekér, kendörhám az uraskodásra. Mög ki győzi kívárni, hogy az öreg alája bujjék a földjinek?

De minek is néköm a másé? Mán csak így legénysorba szógálom ki ja magam üdejét.

FŐVÁROSI SÉTA

Mán mög a negyvennyóczasok szakadoznak. Mit bomlanak, hogy így bomlanak? Csakugyan vendég-ódal-párt lösz mán. Ehhöl szegődök én, ha eggyen löszünk is. Az a frizérozott, ugronfüles, mértékletössen veszeködött, lágyan kemény szélköz szakasztott oan, akár az apportérozó komondor. Csak tolják haza az ünnepökre az elviselt képüköt: tudom, rámászkok valamennyiére!

Csanyágyi Sanyi urambátyámat se tom, há jakar kilyukanni? Igazi kuruczfajta. Bocskay-vér, szabad hajdu, helyre magyar: mégis a pantalléros Irányihol szegődik kommenczijótlan fullajtárnak. Ikább ez gyünne közibénk, mint az a jordány Helfy. Ha zsidó, mit opponál? Mönjön át a jobbódalra fütyüni!

Átalányos szavazatjog lösz? No jakkó szüret! Maj mö'mmutassuk, ki fia a magyar.

Mégse jide, ha' jabba a másik állatkertbe nízök, akit odatelepítették a város erdejibe. Van ott egy mondva csinyát rom, akibe baglyok laknak. Ez példázza jaz kormányt.

Végig níztem ott valamennyi isten csudáját. De jitt is letkülönb az majom. Egynek, ahogy éppen a fenekén bogarászott, mögkapom a farokját és akkora csombókat kötök rá, mint a sárgára, ha füves. Vót erre fogvicsoritás! Még így nem mulattam a Lóheringbe se.

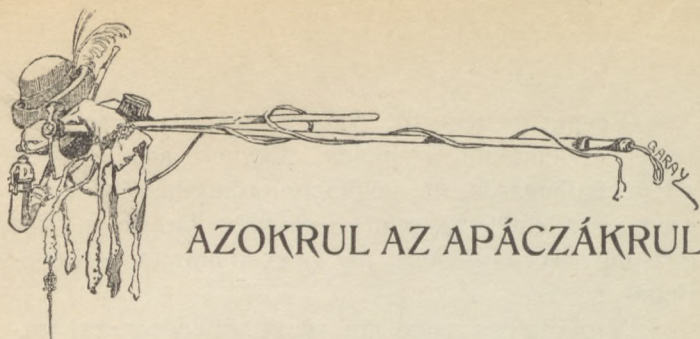
Van ott egy zsidó kos is. A böffenésig szakasztott mássa a mi Kerge zsidónknak, aki jott az ujge-rezdi útba méri a fekete lajbira való piros portékát. No, te emanczipált pógártárs, mondok és a hátulsó térgyre koppantok a városi fokoskámmal, mi ujság? Erre a jakhecz állatja nékőm ugrik és kezd öklelődni. A fokoskám boldog végivel akartam neki mö'mmagyarázni, mi jaz egyenjoguság, amint gyün a csősz és aszondja, az állatokhol nyúni nem szabad.

Nem szabad, nem szabad, mindig csak nem szabad. Hát ez a magyar szabadság? Ha mán zsidó bürgét se jüthetők, hogyan üssek zsidó bürgert?

A csősznek é'ppár vasat nyomtam a markába: ne magyarázzon, ha a fejem fölött rikogató kajdácsnak a leghosszabbik piros tollát kirántom. Most is itt van a kalapom mellett.

Szürettem rózsavizet husvétra a patyikus Ferdi-jével. Mögöntözöm velle a Sárikát, tán mégis asszonyt csinyállok belülle. Nem ér semmit, mindétig csak a bérest ütni pofon.

AZOKRUL AZ APÁCZÁKRUL

Hopp szent asszony!

Mögvan az új hupikék biró-mándlim a piros szegéssel. Akár a hajnal, mikor pirossan pitymallik az kélk égön.

Mán így csak elibéjük möhessek az apáczáknak. Ha egöt látnak bennem, csak antul jobban hozzám kíváncznak.

Mert vínül ám a Bizsmárk is. Ammég a barátoknak terigette ki ja reverendáját, aszondtam: fene ríjjon utánna. Mert Bizsmárk is úr a maga szemettyin. De mikor a szent vászoncelédöket is elmarja magátul, a'mmán aztat jelönti, hogy ott van, ahun a római pápa: non possumus!

Hanem jó heere terelte jüket. Ha annyi kanbarát nem fogott ki rajta, a nyóstény-barát mög ú'sse fog.

Kapóra gyüttek, épp piros pünkösd napyára, mikor a tüzes nyelvek szállamlottak mög. No, ahhol a nyelvhöl értök én is. Úgy elcifrázni a miatyánkot az a vatyikáni vín atyus se tudja, mikor az eretneköt nyakon áldja, mint én, amikor kijeresztöm a karikás hiszekedgyet.

Kápolnát építettök a házam véggibe gyónó kanapéval, a csuklyás gubámbul csuhát szabatok, így fogadom el üket a televiny körösztevényi szeretet ölibe.

Csak mán az a Majoros Pista is ne meddő szájjal, ha' energyikussan ódozná mög éccző aztat a nőkérdést, akit váttig hajt az országgyűlésön. Ha'llönne mán plébána jis, én mög szegődnék hozzája gazdának.

Akkor osztán az arkangyalok se fujnák szebben, mint ahogyan akkó szóllana jaz a malasztos csöndes.

BŐJTI ÉS HUSVÉTI DOLGOK

Apagye!

Kerepűhet éntüllem a liberális párt a kálvinyista Róma Péterfiátul a pápista Róma Péterfiáig; akasztatja a nyakába az öreg harangot akár a bihari pontifex, akár az a másik öreg ott a Vakítányba — nem vallom én se ja kátét, se ja T. K.-át.

Annyi főtámadásba, mint akin ez a kinszenvedett drága honyhaza átalbukott mán, csak egy van, aki bele nem birt veszni — ez az én uri meggyőződéssem.

Pusztulunk, veszünk. Mán a természetbe is más a természet. Mint a nyakas fejős le nem adja, a természet is mind magába fujtogatja a genge fűszálat, akin úgy el tudok ábrándozni, ha egy tagba tízezer holdrul mosolyog rám.

Eddig csak vót minek elfagyni — most e'sse lösz. Föl is fujhatja akkor Széll az ország fenekit.

Mömmög az a husvéti ősi locsógatás is mivé nyomorodott! Nem is kutvizze, ha' parfémmal öntözget ez a fanyar uj gyeneráció!

Mikor még a Juczikát főnyalábótam s úgy vittem ki jaz pitarba, oszt a'kközzé jaz kerek nyaka közzé odabesszeröltem a kis rocskával, hogy a lucskos ruha alul csak úgy ugrott ki ja gömbölyded mivolta . . . Most mán mind nassád lött a kisasszonybul; a víz mög beleszorútt egy balhányi flaskóba s ebbül spricz-czölik szömbe a kinyös fehér nípet. Ikább ne jis öntözze! Mikor mán a zsidó lyány is akceptálja a husvéti körösztlést! Tán a Jordány révin. Ha még úgy akceptálná, amint én gondolom, nem sajnálnám tülle jasztat a ködmönbűl sutult otkolonyt, akit a Flóris patyikus szűr a főszögön.

Szomoru mán az ünnep is. Ha'llögyék legalább víg a bűjt!

Vót is oan nagy-píntököm, hogy még most is nyilallik bele jaz ódalam a nevetístül.

Odafönt a dufla haza nímet fővárassába (Bécs) e'kkis apró píz után níztem. A csöndessel nem szukcedált, mert a sógornak köcsögbe szorútt esze nem áll a nőmös mulatságra. Mondok, maj hummi kőcssönkét kötögessünk. Tudok én itt valahun egy gödrös mellyű, dombos hátú bankdirektort, akit éccző ja náje velt*) agáczkáí alatt ártottam bele ja budapesti rejtelmökbe, mer hát értöm ám én az ien ekspedicziók demimódját. Van tán annyi embörsíge, hogy möghálálja, ha nímet is.

— Hun vaczkol erre ja herr fon Klajderstokk vagy Fajgelstokk vagy mi az ángya keserve? — kérdök egy fiákkerest.

— A hupfneusiedl-langenzers-petersdorfer hitelintézet igazgatója?

*) Régi Orfeum.

— Az az, szorúnál beléje.

— Az messze van nagyon.

— Ne ijeszgesd a dögeidet. Hajts!

Még jófurmán be se léptem a direktor méhelyébe, mán elibém gyüött, megöleet, szivart gyugott a szá-jamba és marasztalt ebídre. No, mondok, ez jól indul. Mán így möglösz a kőcssönke

Bű áldomást is csaptunk a högyibe. Az asztal faintossan mög vót terítvel ítellet, borval, virággal. Nem is ebédlőbe vótunk mán, ha' pálma-jerdőbe. Nem hibádzott a szobor se. Még a tortára is tellött. Takaros kis gyénius lebögött a tetejibe, czukorbul.

— Hun van az anyja ennek a szép kölöknek?
— kérdöm; mert mentül ikább laktam jól, antul jobban ehűtem mög.

— A fülkében, — mosolyogta a nímet.

— Eleveny?

Rázta ja kopasz fejit, hogy: nem!

— Nikt alte velt mit tóte olimp — mondom. Gében szi náje velt mit lébendige göttin, vájl sompányer kann nikl lössen majne durst nách pusszel!

Befogta a számot, hogy a legínye mög ne hallja eztet az én szomjas beszídömet.

Nem válltam mög tülle, am még mög nem ígerte, hogy legyün ide Domszögre hozzám rekonezáncz-sódarra.

Ippeg Nagypíntökön ravatalkor, hogy a fehér nípsig omlott el mellettem a templom-ajtóba, látom a Simi zsidót, amint hozza ja vasutról az én bécsi nímetömet.

— Szerbusz sógor! Hát ide gyüttél bútülni? Gott hat szi gebrakt — abrakoljon mög az Isten! A

jászolhoz maj odakötlek magam. No Sári, Jutka, talpra cselédjeim! Nem csörgött a szarka, még is gyütt vendig! Amoan büjtös ebídet szeretnék elibe rakni a sógornak.

Ennyihány portvist zódre mázoltattam, ezöket odatöttem pálmának. Mert nem szeretök elmaradni más mögött, még ha nímet is. Ámort is tétettem az asztalra, mert semmivel sem akartam adósa maranni — kivével a pízit.

Mind a tíz ujját mö'sszopogatta a direktor. De különössen tetszött néki, hogy Ámorka is van az asztalon.

— Kicsit barna — mondá ü. — Bizonyossan régiség.

— Ho'nne vóna, mikor Fáraó országából gyütt ki jennek a dade-dédaptya! Amor iszt a Mohr.

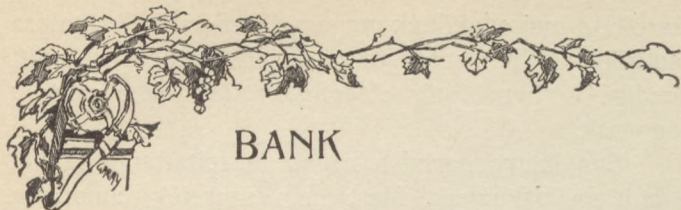
— Hát — sugá vendégem és odahajol a fülemhöl — anyja van-e?

— Van-e? De van ám! Oan meszelőt nem pipázott az eeső bécsi kefekötő se, mint akit ez tud kötnyi. Szép is, mint a ragyogó icczaka. Festőji is, kivátt mikor a pipaszár boldog végít gyugja a szájába.

Ezzel úgy mö'cssipom az égyiptombéli Ámor fenekit, hogy mint a karika hányta le az abroszrul a czigánymiatyánkot.

A nímet akkorára nyitotta ki a száját, mint az öreg O betű.

— Mán itt Magyarországon — mondok — ien füstös rajkót nevelünk a mithológiaiára. Ez a magyar nemzeti Ámor! Egy tagba való ja magyar vaniliával! De mán most emísztsnek, bruderkám, ebbül a hátul piros, elül tarka kóta-blattbul muzsikáljunk.

BANK

Tartom.

Ha van mestörség, akit a magyar embör gyomra béveszen, a'nnem löhet ögyéb, mint a bank-guberátorság. Előjadta a nímét, hogy mi ja bank, hogyan alapíjjunk bankot, hogyan fejlesszük?

— Nem tejoria köll oda, hékás! — mondok. Nem elmélet az, de elemelet. Beszíhetöd a vaknak a színök elmélettyit, ha nem tudgya, mi ja farba! Ándung, guszta, blatt, föler száz bibliotékával.

Hunczut a nímét! A tubákos orrával kiszimatúta, hogy mégis csak a magyar érthet jobban ehhöl a mesterséghöl. Azér vitték el a Kócz professzort is bankgubernátornak Bécsbe. Csak attul tartok, hogy mán a professor úr is sokat tanútt, aheött hogy az össi virtusba bizott vóna; a szúzi ándungot peig mö'mmételözte. Mer' hogy az magyarba is belé ojtották mán aztat a könyvi bakczillust.

De ja'sse baj. Sprengőhetik én tüllem a közös-ügyes bécsi bankot is.

Mégis csak jól esik a magyar önírzetnek, hogy az honyi tudományt mán külső országokba jis elős-

mérik. Aszondom: a bank-guberátorságot én is elfogannám jó lelkiösméretvel, no mög a högyibe egy takaros *vizi-biztosságot*. Mer' hogy nincs is díszösebb tudomány annál, mint akit nem kő tanúnyi, csak ú'sszármazik bele a televíny erejű naturálista tálen-tum. Löhét én túllem alapos az a nímet bank-tudomány, de mégis csak különb az igaz nemzeti.

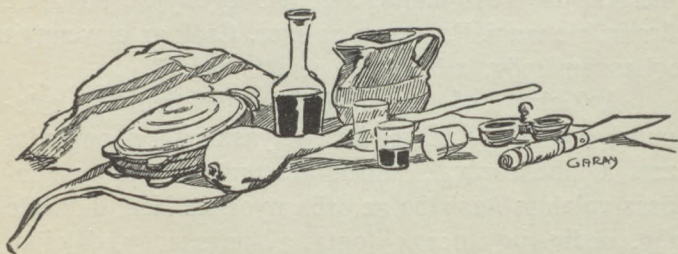
* * *

Mondok!

Nömös mívíszet az farbáknak a keveríse. Ezt vallo-m én, möte az eszömet tudom. De jel is trafáta a gusztá-mot, akárki osztotta ja farbáknak a nömös-sí-göt. A *Pick* mög a *Hercz* mán mögkapta a magyar nömössí-göt. Most még a *Treff* mög a *Káro* van hátra, hogy hasonló kitüntetés érgye. Csak akad talán az országba két önfeláldozó zsidraélita polgártárs, aki ja magyar nömössí-gér *Treff*-re és *Káro*-ra magyaríjja a nevit?

A'llöz osztán az uras tarokk-párti, mikor a pik-pub, mög a hercz-dáma is csupa magyar nömös.

Mer hijjába — tök a tromf!

ERŐMÍVÍJSZET.

MISS EBBA. — SIGNORE ROBINETTI.

Ienkor tavasz fele, mö'mmozdul bennem a kaland-fireg, végig bizserög a bendőmön, oszt nem hagy békibe.

De mit szopjam a lelkömet? Upre néköd doh, ha eleveny szag után indúhatok, akivel ienkor vemhes a lebegő ájer, és csak a'nnem érzi, akinek az orrát begyepűzte a nátha.

Menek az jól szelelő orrom után. Mö'ttanáta a'mmég mindétig az igazi szimatot.

Íneklő malacczal, klavérozó libával, tudós ökörel, dresszérozottt bóhával mán dosztig vagyok. Emböri mívíszetet ahajtottam mög.

Itt a missz Ebadta lányasszony, az a híres szölke amerikai cserkesz dáma, akit hat legény se bir a tíz körmirül lekapni. Peig nem na'ssor. Csak az elevennyit foghassam mög, mögállja-é nevetís nekű?

A Zichy Jenő terpeczködött mellettem az orfejumba, mer' hogy az Ebadta lányasszonyt nyomkodta azzal a lábaszárával, akirül azt tudtam, mán ott tapossa valahun Ázsijába az ősök nyomát. Nem düntötte mög, pedig ugyancsak fogta a kisasszony dákóját.

Nízöm, mire mönnek ketten. Segítségöt is kért maga mellé jaz grófi mívész, de jazzal se boldogúhatott. Mán mentőkocsit emlögettek, mikor — ide mellém gyöngyhazám! — felrugaczkodok a dobogóra én.

— Hájnesz, vill ju elló, zet áj prözent mi? Áj em ször Bertram Mokány from Dombszög end Bugacz, mondám neki úri magatartással.

Möghajlott a víkony ángolna, hogy aszongya: örvend a szöröncsének. Éreztem, hogy ömlik át belülre én belém az elektronyos mócsing-áramlat. (Lösz a' még mö'ffordítval is, misszikém!)

Hirtelöny ott ragadom mög a misszöt, ahun a legtöbb husát gyanítottam. Oszt mint a lapdát mö'mmarokolom, föl hagyintom a levegőbe.

— Ver vill ju, zet áj put ju? Há pónáljam nasádkát? Az anyafődre-je, vagy arra ja mustoha nagy diványra? Már én babám ien vagyok!

Még csak annyi ereje vót, hogy kípén legyintethött. Értöm a legyező-beszédet, misszöm galambom.

Kóklerség! Kísübbet le jis leplözlek, szentöm.

* * *

A Kóbi gyerök, a kun-csabai sakterfi, avval a hírrel köpködté teli ja környíkö, hogy Pestön a czirkuszban egy talján erőmívész pízér mutogattya a marhányi erejít, oszt nem akadt még oan teremttöt lölök, akit földhő ne teremtet vóna.

Nem ám, mondok, ha kóser liba-japrólékon el-kényszerödtött saktér-inasok mög vigéczök mönnek véle birokra. De maj mögválllik, hány zsákkal tellik a dicsőségbül, ha leginnyel akad dóga.

Főrucczantok hát, oszt mög se pihenök, amég a

czirkuszba szömtül-szömbe nem állok a taljány bika-
düntővel.

Gyöpre magyar!

Azt a polentán hizlalt, macskahúson nevekődött
mivoltját! Hásze ez nem is embörnyi embör, ha' négy
lábu állat!

De jazér eb, aki retirál. Megköptem a markom,
oszt odacsördítek az olasznak:

— Szakramento blindo padre tuo! Ánk' ijó szónó
pittóre. Et nunc vederemo. Upre al pijácczo, po-
jacczo!

Hajrá! Összegabalyodtunk. Hun én alul, hon ü fölül.

Hát nem vagyok én Herkules, csak műkedvellő.
Így is ölöget töttem, hogy imádott honyom talajára
puffantattam le magam.

Hanem most ha'ggyűjjék az a második numerus.
Aztat hirdetted ki, mócsing-professzor, hogy mindön
vivó félt úgy nyomintasz le ja földre, hogy vállal éri
a porondot. Ha nem, száz flóresed bánja.

Mán előbb kértem kőcssön aztat az elül-hátul
apró nímötkét, aki a sajó-szalóki templom orgonáját
igazíjja most.

Odabököm az olasz bika elejibe, oszt aszondom:

— Tartom a fogadást! Eztet a legínyt nyomjad
ugy le szinyóre bika, hogy válla érgye a földet!

Vót erre oan rijadalom, hogy földindulásnak is
bejillett.

Zsebre gyúrtem a százast is, a nímetskémöt is,
és a legyőzhetetlen Silenzio (Csöndes) szükebb czir-
kusszába vonulva, szállaltattam az inivincibile (legyőz-
hetetlen) nemzeti erőművészetöt.

* * *

Hogy mögölégöltem a férfi-mulatságot, átnézek az állatkertbe. Ott mutogatják a dahomeji király amazonjait úgy, amint az áfrikaji anyatermíszet köpte világgá őket.

Ha mán benne vagyok a birkózásba, hadd mér össze jaz erőmöt ezekkel a vitéz vászoncselédökkel.

Szömre kaptam a legharczossabbat, összetűztük szömünk lándzsáját, oszt neki!

Derékon ragadom jól begyakorolt fogásommal emezen amazont, és odapöndörítöm a gyöpre, mint Csóri a dudát.

No, áfrikaji morék! — ha má nállunk níztetők, ne mönjetek haza czivilizálatlanul. Előfogtam a főnöküket,

oszt bejavattam a honi csöndes titkába. Nem tudom, a misszionáriusok hogyan boldogúnak velük, mennyire fogékonyak a körösztyín vallás eránt. Csak azt láttam, hogy a harminczkét levelű bibliát egyszeribe fölfogta.

Csőndes hazájába majd hasznát vősi a csöndesnek, majd jádzzhatik most otthol kavicskűre vagy emberfüre, amint éppen nömös passziója tartja.

Mire az öregöt kitanítottam a csöndesnek mívészetjire, el is nyertem tülle egy amazonkát. Odavezettött az akolhon, hogy válasszak belüle kedvem szörént.

Hogy műjértő szömvel véggigtapogatom űket, mögakad a pillantásom egyik letfeketébb fehérszömélyen.

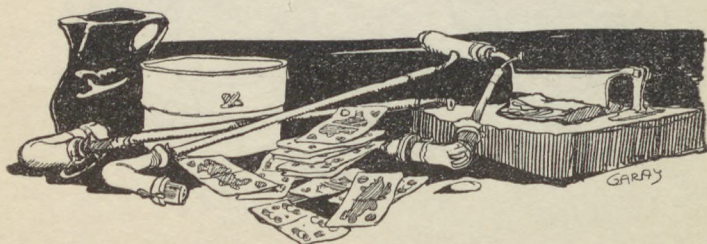
— Panka te, Csucsuj Panka! — hogy kerűsz te jide?

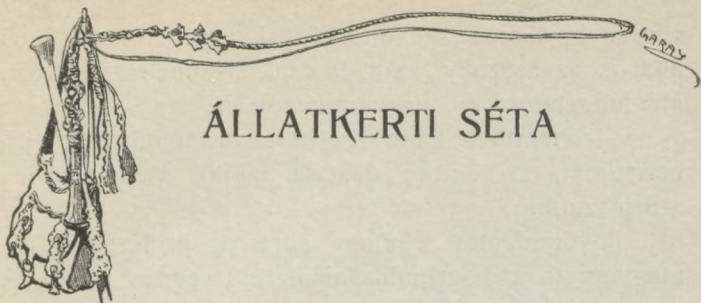
— Jáj, csókulom kézsit-lábát á tékintetés urnák. Séréncsít tróbáltam.

— Nem arra teremtőztél te Panka! Gyűsz velem haza.

Osztán kimosdattam a morellát a maga természetős feketesígre, vöttem neki egy ötözet levetkőzni valót, oszt vittem az öreg dahomeji nagy sopánkodására.

A csöndest otthol folytattuk.

ÁLLATKERTI SÉTA

A hótt szezon temetésire fővetődtem Pestre.

Csak fészök e! A madárság színösse, szavassa mind kiröppent belülle, csak az árva görliczék gubbaszkonnak még itt, alyig van kedvük partfogókat fogdosni maguknak.

Herkulányum lött belülle. Mindön este Herkulesök produkáják magukat benne.

Csömör átt belém a Herkulesöktül. Mög is mondtam az egyiknek: „Kend az az úr, aki pízér vagdosztatja magát földhő?” Akár talján, akár görög, akár török, mind egy ördög. Nem szorútt abba annyi virtus, mint akivel egy pipa bugaczi szüzet szilhatna jel.

Térülök, fordulok eggyet, hát csak az állatkert előtt álltam mög.

Hogy nem tunnak oan állatkertöt csinyányi, akibe csak csupa asszonyi állat vóna látható az ü termízetős valóságába. Ebbe jaz asszonyi állatkerbe szí-

vessen bejállanék szelidítőnek. Akármien vesződelmes állat is az asszony, mán én csak szömbe níznek vele. Mögjuhoztatom én, ha vadmacska is.

— Nézzétek fiaim: ez itt az orángutáng, az embermajom, az ember ősatya, akitől valamennyien származunk.

Így tanígatott é'nnagy sörényű professzor, így magyarázta a discipulussainak a teremtés titkait. A teremtésit! Nem is áhattam mög szó nekül.

— Ugyan ne dicseködgyön mán az ur, hogy ettül a majomtul származik. Hátha ez az orángutáng el se vállalja az atyafiságot?

Elkotródott a tudós Majmonides. Magamra maradtam az orángutánggal. Odaszóllok neki emberül:

— Hallod-e hékás, ne légy te oan nagyra a származásoddal. Hisz úgyis tudom, hogy nem Czejlön szigettyirül kerültél ide, ha' ja Váczi-utczából szabadtál el, ahun selyömpántlikát szalajtottál rűfön.

— Brrr! . . . fff! . . . mukk! . . .

— Ne affektálj! Nem hiszem én, hogy fázol. Letsítébb Áfrikába sincs melegebb mint itt. Túljárók én a majom-eszödön; tudom mán, mér hattad el ős fészködét, maki!

— Istállom alássan, nem Maki a neve, hanem Berczi, nyögi hátul az etetője.

— Mit mondtál, te majmok privadínere? Berczit mondtál? Aki elkörösztlő, aranyosszáju, nepomaki szent Jánoskenyérfán fütyülő mivoltja vagyon a négykézre jádzó zongorangutáng ősödnek! . . . Má mindön majom ellene szegül a Csáky elkörösztlési röndölettyinek? Az a Berczi név peig nem a Csáky szalmája, hogy csak úgy bitangjába használhassátok. Majd levö-

szítek arrul a majomrul a nevemet, vagy ugy odajed-
zöm a majom ábrázatodra, hogy miniszteri rëndölet
aztat le nem mossá onnad!

Elsomfordát az öreg. Östvéöldött is. Ez pedig
virradatot jelönt neköm.

BUDAPESTI SZÓRAKOZÁSOK

Mögszünt a mezeji munka — kezdődik hát a munka. Czo be no, ja szíkes fődrű ja székes fővárasba!

Az első ammi mögütött, az a sok kerge-nyavalyás bicziklista vót. A slájferok! Patikárus bárók, négykézláb futtató sporti köszörűsök, ön-dögítő kocza grófok. Még fehér szőmély is akadt, aki ja lába közé kapta jeztet a srófologyikus szerkőzetöt. Ha jekkora igyekőzettel varró-masinát hajt, e'nnap alatt két viselő ruháját is mö'cssinyáhatta vóna. Tán férjet hajszút, mert gyalog szerrel nem szörözhet mán.

Hallom az ángolyországébéli lejárásokbul, hogy ott Gretnagrénbe van e'kkovács, aki ja szökevíny szerelmös párokat házas-párokká vasalja össze. Nyilván, hogy ü is tanáta fő a kerékpárt; hászen eztet is kovács köti jössze. Löhet valami a dologba, mert láttam mán bicziklicsikót is.

Otthol mö'ttróbákozott vele a Czipó Rudi beretvasvalizsér. Mindjárt is akadt majma, a mucsai Szrólinak sógora, a Makszi gyerök. Rögvest azt indítványítottam bele a tanácsba, hogy aki biczikli, az lúszámba mön-

jön, oszt szödjének utánna kövezeti vámot. Hát nem mind a hátukra kapták a paripát a lófsrittos huszárjai?

Placczon vagy-e még Pestöm? Mőte ja Berettyó elül mö'vvideköztünk, ennyi töttisön-árkon nem ugrátam köröszttű, ütne bele ja földi villám. Mer hogy ez alá bontogatnak most. Níztem a fölászott rétegeit. Eb-bül is láttam, amit láttam. Nem szűz talaj, annyi már dogma jelőttem. A Hijeronimi hányasztja, turná föl a könyökivel! Azóta, hogy a Hilárius barát professzorom leydeni flaskóra fejtötte az istennyilát, nem láttam elektromos szikrát, csak akit a magam úri embörsigibű pörcentöttem ki jaz irhámbul, mikor a masinát végig rántottam a tomporomon, ho'rrágyujtsak.

Rálíptem a duktussára. Tudom is hunnad szörzi — ott a Foli Kapriczében, ahun hímnemön lévő böcsületös embörnek a haja mered, mög a zsebje tágul.

Nem könyerem a szömérmertössíggel való dicseködés — de jakit az a franczia donyesz rázott ki ja rekedt bögyibű: attű még a sárga-disznóbűrös kuffe-rom is epirút vóna. Tán hogy merő muszka-barát-ságbul orosz bagarja vót a félbemaradt ábrázattyán a madmazellnek is.

Lupi bácsi mán kível vót, hogy kívátsa a köpönyegit attul a harmad-fejelésű Putifárnétul, akinél hatta.

* * *

Ha vászon cselíd, árgumentumos formája lögyék, akibe belé kapaszkodhasson a logyika. Aszondom én. El is nízünk oda, ahun némbér atléták birkódtak a sampijónos övért, mer hogy az a másik rég lefoszlott rúlluk.

Még mö'sse látott a princípális, mán könyörgött

nekünk, második és harmadik ítélőmesternek szegődnénk Iparlaghy Kecsvájó gróf úr mellé, aki ott űte mán a dobogót, kezibe fogval aztat a messzelátó csüet, akivel egész az orrára csavarja föl, ha tetszésire vagnak az dulakodó hőgyek.

Andungosan fogódkodtak e'mmásba. Igazi vádli-szimfoniát mutattak. A gróf is ánglius beszíddel piszkáta űket. „Gó on! Múv on!“ De nem ez vót az igazi tüzelés, halom az, akivel én fűtöttem alájuk. „Szorri, aki kan-anyátok vagon! Minka, te vagy a karczossabbik! Balházd ki belülle az energiáját.“

Erre mind a kettőbe úgy főforrott a virtus, mint buzaviaszk a lombikban. De csak le nem birhatták e'mmást. „Férjfi kő joda!“ mondok, és evvel a puggyllárisombul kivájom az ötvenest. Hogy mö'llátták aztat a purdés bankó-czédulát, mind a kettő hanyatt feküdt, vállal érte a földet és legyőzöttnek vallotta magát.

Megest felém kaszmatol a gazda. Oan szomorú vót, mintha egy hatlovas temetís gyászszát nyelte vóna jel, oszt a fekete zászló a száján csüngene ki. Azon panaczkodott, hogy kár vót oan hamar végít vetni az olimpusi játíknak. De jaz gróf mögszentűte a szentencziámot. Mer hogy ű is tudja, mi jaz dogma. Hej nímötöm, olimpusi játík csak az, akivel én birom le a világot. Hol is van az az elektryos világgal befirhangolt eksztra szalony? Oda, Lupi bácsi, oda!

* * *

Még alig pitymallott a dél, mán rovogattam az Andrássy-jutat, minthogy azon korán vas öste. A mellyék-vágásokbul takaros pipiskék gyűnnek szömre.

Ölég neköm, ha ja léczön pöndölyt látok, röttön szerelömre gyulladok. Hát még ha bodros viganóba karikázik elibém az oan madárka! Lakása a düllőben vagyon, minthogy ez is a mestörsíge. Csak úgy guba jalatt totojáztam mög egy-egy búggó aranyost. Futkos ám ott a szabad pállázaton kívül is vérbélű kölyök-asszony, televény mönyecske annyi, hogy országot alapíhatnék velük, ha kiráságra vásna jaz fogam. Kettejit, ha még bíró vónék, kézbesütőnek mégis csak alkalmaznám.

* * *

Öste vagyon, öste, kiki mozgalomba — szuszogja a köttő. Mögehűtem hótt hústra is, benyitok a vín ángoly kiránéba, közibe az ő udvari muzsikussainak, Rácz Palkóéknak, hogy kijöblögessem a fülemből a tennapi sánszonettes nímet kosztot. Soká húzta, amég högyösre faragta ja kedvemet. De japródonként ódzani kezdött a lelkem görcse, főképp hogy mö'lláttam a sátorba a Czinege Mukit a feleségivel. Barátságosan oda jis kajátottam a Katuskának, hogy: nassádkám, van-e mán fia? Mög is hallotta, mert hogy akkor pihent el a banda. Mindön fej arra fordút. Csak úgy égött a Katuska kerek arcza, persze ja nagy örömián, hogy így ösmértettem mög ütet a pesti publikummal.

Íppeg oda jakartam fárisztani magamot az asztalokhó, mikor a pillantásom rájesik az egyik cigányra, aki közel Palyáékhoz vendégkép feszített s úgy muzsikátatta magát, mintha dukána neki. Mán csak demokrata vagyok; annak ösmér Dombszög, Bugacz, Geccsér, Mucsa, Czibak, mög mind a környülötte maf-

lázó kilencz világrész — de hogy cigányt hallgasson cigány, oat még nem értem. Oszk még csak úgy czingulusos szivar mellül fujta'a szót, még bólogatott is. Erre csak aszondom, hogy záporos esőt főkanalazni, kostökbe fogni föl a ménküit, álpesi lavinát visszalapátolni, köpködő vulkán elejibe lavórt tartani: erre mind vállalkozok; — de hogy pofon ne felejtsek uraszkodó cigányt, erre ginge a természetem.

— Hallod-e válykos, mondok neki fojtott mérsékletvel; ha mingyá le nem töszöd aztat a cigarót és bele nem fogódkodol a hegedűd nyakába, akkorát ütök a füstös czifferblattodra, mint a csongorádi katholicus gőzmalom!

A more csak níz, egy halom szalvétát a fejibe gyűr . . . hát ű vót a kápusztai marharadzsa, india-béli cigány császár. Mellette az a slafrokkos bálvány, Azis-Baksis-Miján, az ű pízügyi ministere; az a tarka ruhafogas mög a Dirám-Durám-Ram, az ű titkos belső

lájbhuszárja. No Berczi! . . . oda jaz böcsület. De hát nem vónék az, aki vagyok, ha akármien kisiklásbul helyre ne tunnám zöttyenteni az úri prezenziámot. Elibe pöngök, oszt, mer hát a szanszkriti füstölt nyelvhöz is hozzá vagdalok, tartozó hódulattal így köszöntöm:

— Brahma Putra dzselaleddin! Dzsülep ülep szánom-banánom bungyule karangyule mukk! Dure vaskandure Buddha-Pest radzsa ruppia löködbököd nirvanyád! (Hogy aszondom: Isten hozta fölsíg! Röstellöm az hibbanatot, ne vögye rossz nevön. Egíssigire váljon a magyar főváras, ne terhöltesön élvezzeni az itteni jókat, tisztölöm az otthunvalókat!)

Szép barnára szívott tajték-ábrázattya tágasra fejlődött és kijengesztelődve nyujtotta felém a kezit. Szent a barátság! Sajnálkozva emlőgettem, hogy a makamáját nem hozta jide magával, mer hogy halottam az uságbul, szereti a csárdástánczot felesíge ü felsíge, aki takaros kis kiráné, aszongyák. Mö'ttaníhattam vóna rá jén, hogy nincs az a fakír udvari papja, aki jott Indiák hátuljába különben rakná a Síva ótára jelött. Mögköszönte. Majd esztendőre.

Osztán e'kkülön parázs mulatságra invitátam a marhapatát.

Annyi ruppiáját óvasztottam bele jaz Wekerle arany érczalptyába, hogy az árán kíváthatom a Vöröshegyi zsidótul az ősi birtokom.

KÖZÉRDEKÜ NYELVÉSZETI FELOLVASÁS

(A NÉMET NYELV-RENDELET KIBOCSÁTÁSÁKOR)

Hoheto!
Hik-hek-hokk!
Derdidasz!
Ez a mottó!

* * *

Mondok:

Csöndestül pihenő zajos kompánia!

Tökéletlen kegyelmű közbaktatásügyi ministériom!

Hadd vöszök vagy egy dugatnyit abbul a kultúrás szómábul, oszt gyujtsak alája a röndöletnek, melegödjön mög tülle a szalonyom banya-kemenczéje.

Van annyi jussom hozzája, mint akárkinek. Mer amöte hordja a szél a bugaczi buczkák homokját, azóta ott ágaskogyik három buczkán az unikornis az én familiám nömösi czimöribe. Mög oan agara sincs senkinek, mint nélköm, mer ez még az ükömapám igényös leszármazásu fajtája. Homokon nyött, ott nevelödött. Kocséron is billikomot nyert akárhány!

De minek ez a sok lefetyölés? Dzsentrifajta, igaz magyar vagyok. Tudhassa jezt a Duna, Tisza, Dráva,

Száva, Jordány — de főképpen a Tisza-Jordány folyók mentin virágzó szent egy-haza!

Tisztótt kaszinótagok!

Anyámfiai, dömbszögiek és bugacziak!

Nízvest látom a czipferblattotokrú, hogy mög vattok rőkönnyödvel a derdidasztul.

Mög hát! Nem löhet aztat tagannyi, mér mert az pofa a lölök tükre.

(Nem kő beleröhögnyi a beszídombe.)

Aki a termetömet láttya, mög a szavamot hajja: az előtt nem kő bizonykonnom magyari voltomat.

De jazér tanútam én görögű, diákú, mög nímetül is, még se pókosodtam mög tülle. Pejig mikó még én diák vótam, akkó még nem tanáták föl a hátultóttó puskát, de jén belém mégis hátúrú tötögették a nyelvtudományt orgona-vesszővel. Igaz, hogy némü része ott feneklött mög, ahová tötötték; de más része mög főbüfögött.

He Merte Mikra Mánia Eszti.

Ez görögű van. Aki görögül ért, az tudgya, mi jennek a jelöntise. Én azér tanútam mög, mer az első szeretőm neve is Eszti vót.

Dijákú nem beszíllök, csak aszondom, hogy kánisz koherenczia van miközöttünk mög a nímet közt. Húzzuk-vonjuk e'mmást, de nem szabadúhatunk mög e'mmástul.

Aztat kérdöm én már most mindön igaz magyartul:

Kutya-e a *halberczvelvi* mög a *brenn*, a *besszer*, *rebesszer*, *forpász*, *czupász*, *blatt*, *farba*, *ándung*? Mi?

Mondhatom, hogy *jádzva* szöröztem a nímet tudományt. Hadd is szólják az én nímet szótárom, az én mindennapi zsótárom ábécze-röndbe.

Abczug, anzágol. — Blind, banda. — Czukassza. — Drukk, — Englisbitter, Ergerberger. — Fórhand, firtli, ferbli. — Girigaré, guszta, glancz. — Holbzajtli. — Izrahelita. — Kibicz, kósta, kunczt. — Lumpol. — Majzli, missol. — Nixblind, nixdajcs. — Opsit. — Puszi, pakliz, pechkibicz, pumpol, proziczcer. — Reszt. — Sláger, sprengol, spiczli, spricczcer. — Tromf, trafál. — Urláb. — Vigécz, vaszakter, virsli. — Zikker, zicczcer.

Hát a törzsökös nemzetivé vált csöndes úgy vót-e ránk oktrojáva, vagy úgy hódítottuk el?

Oda se jannak a röndöletnek, szopná vissza ja gazdája!

Ezér nem filek én a három gyénusu nyelvtül. Nem csínyál az mibelülünk hermafroditát. Sőt ami csira benne, abbú csirádzik maj ki jaz új magyar dicsőség!

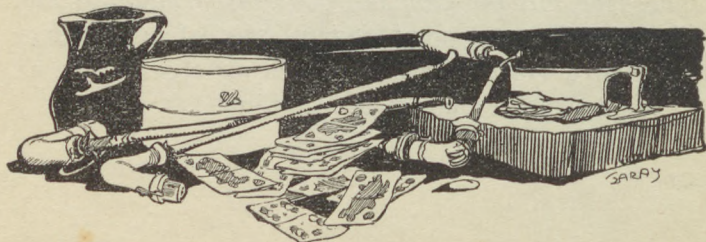
Alzó züsze náctió, tájéresz fatterland! Frajde zoll hében dájnen búzen und zoll knéten stolcze zelbsztgefűl, dasz iszt gevorden besser. Denn bildung iszt óberaufzac fon unzerer exisztenczia — denn bildung befrajt und fraj vollen lében in ungárland! Hauptzakhe: ruhe und orden!

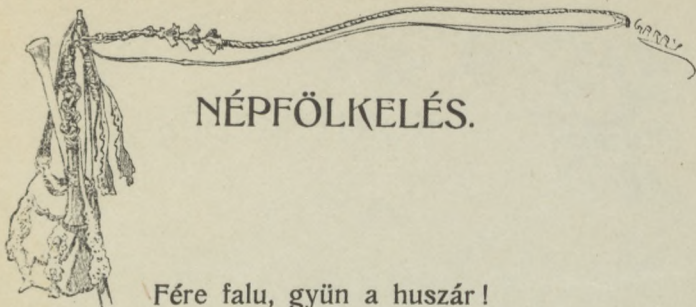
Orden háben son der paket-izraelit und aren-dátor — olzú braukhen nur rúhe und stille.

Zo zoll denn *sprekhen dasz stille!*

Fümpf gulden dasz vízi.

Ver nikt gibt — az nízi.

NÉPFÖLKELES.

Fére falu, gyün a huszár!

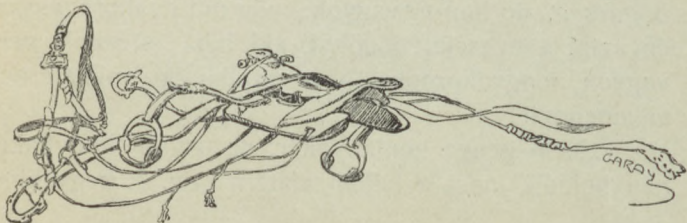
Ha má mög kő möntenyi eztet a jaj-hazát, itt
vagyok én

Mit ágyu, hátul bőfögő, magazénos repetálj puska!
Kínyössen ha joda polkázatom a svadrony élire a
Muczi paripámot, oszt' csak úgy foghöggrű köppintők
egy sörczenetős rakétlit az ellenség szöme közzé —
hát nem mind elhasal?

Aztat a muszkát szeretném én látni, aki jén
belém merne belekötni. Mer görcsös faggyugyertyával
űdöztetnék rá. Ammég szopogatná: högyibe az ehös-
sinek! Ezt tessön mö'ffaggyúzni. Ha te kozák, én még
kozákabb. Ha nem fog ki rajta a köppentyűm: egygyet
missolok a blattjaimmal, azokat röpítem a vaksi szöme
közzé és szanaszerte sprengölöm őket.

Mer a letnagyobb ágyunál s többet sodor el és
nagyobbat szóll a csöndes!

Hadd is szójjék hát vérös hajnal-hasadásig!

KORTESKEDÉS

Gyöpre hazám!

Kinyillott az pejros pünköszi rózsával egyetembe
jaz alkotmányos ílet hajnalán könyvek potyogtatásával
áztatott, újbórral locsolt, ürü-paprikással trágyázott
aloje-virág.

Aloje mars előre!

Möggörcsösödtek az mócsingjaim. E'kkis duhajos
kenyész hadd lapíjja mög, mer mán a Trézsi sulykos
tenyere se nyomkodhassa széjjel őket. Az *honysze-*
relöm maj helyrelódíjja bennem, akit az a *másik* gyü-
kerössen mö'ppuhított. De ne csak a letböcsösebb
jog gyakorlása fölött való büszkeség, ha' degez bu-
gyilláris is dagassza jaz mellyömet — bátor utállom
eztet az ótvaros hecczöt. Mer mit néköm az a hon-
pógárság, aki hon-úr vagyok; mög mit gyakorógassam
én aztat a nyeszlött jogokat, aki hálá istennek nem
vagyok joggyakornok — nevezném ki miniszternek
valamennyit!

„Nem genge honlányokér, de elvhű honyfiakér
hánykolódik most a lajbim alatt a szív. A kegyelmes

királyi möghívó-levél lombos árnyikából nízzeek szét: ki jis érdemös arra, hogy az én kípemöt hurczója körül álló öt esztendejig? Csak tanálok hummi kvalifikáció híjjában búvelkedő pasazsért? Kűdtek a nyakamba vegyös deputációba papot, patikárust, kilörgosnét, sókontrát. Hódy Miska, Bugaczy Laczi, Lupi bácsi, Duhaj Marcsi; mind az egész intelligyenzia lölkös szavakkal kínált mög az mandátummal, amire én nobilis tempóval aztat feleltem: hogy nem nyáladzok az ien mulattságra. Mert mit vesztögessem nömös erömöt a lármás választó-kerületre, mikor én a csön-desnek birodalmában érzöm magam otthonyosnak. Mer kár vóna bolondjába mögreszkéroznai a czukasszábú kerűtt dujalisztikus bankót. De rekommendányi rekommendálok nekik oan jelös követöt, hogy akár tíz esztendőre is elválaszthassák. Antisemita lévén Dombszög és kerületje, különb férfijuhot nem is ajállhatnék neki, mint az *Vöröshegyi* Árpi gyerököt, akinek az alkotmányos szent czélzatokra itt foghatnánk anyagi erejét, a szellemi erejét vigye peig föl Pestre, ne lássuk magunk között a viselt képit, a beszámolóját is a számadó juhásszával üzenje mög nekünk annak üdején, a prográncs-beszídjire mög nem vagyunk ehössek. Éjjön a nasságos jordány külök!”

Fogott az elokvencziám. E'ttorokkal kibőgtük ütet jelöltnek, ami nyóczipos kora óta másocczor esik mög rajta egy második környületben.

No jebike! Ha jaz tátid portmonéjának a száját nem is csávázott, de tört kutyabűrbül való rántó-szíjj szoríjja is össze: kitágíjjuk! Nem piczulát, ha' jöregbankót hullajtunk vele, ha ja Rákóczi, Hunyadi és Deják keserves szent háromságáhol kék is folyamod-

nunk végette! Czigány stafétával kóczmadzagon mög
is telefonoztuk a geccséri pusztára Danyi bácsinak:
gyüvünk, tartson mindönt készen.

* * *

Hogy odajértünk, az Áрпи gyerök ippeg ott legyes-
ködött a bürgehodály előtt a nyiró mönyecskék, lányok
közt. Dani bácsi osztogatta nekik mindön mö'bberet-
vát darab után a bádog tantuszt. Az úri deputácziót,
kevély Stellungba vágva magam, szokott ékes-szó-
lásommal így fogadtam:

„Szent honyhazám rózsás remínysíge!

Ótott sarja az ótott fának!

Metszött csemetéje apáid tövének!

Köszöntelek tégöd!

Az én számbul egy ország szóll tehozzád,
amidón mögkinállak ezön szabadelvű és intelligens
független ántisémita választó-kerület bizodalmával,
mögértvén nemző apád ellen számtalan alkalmakkor
kinyilatkoztatott fíjuí érzelmejdbül, mennyire óhajtod
a függetlenségöt, mennyire szeretöd, ha szabad az
elv és a halberczvelv. Mekkora intelligencia igye-
közik ki belülled, aki a nagy Kártyéziust tanulmá-
nyozod és az intő nemzeti színek összeillesztésiben
kemikai erudicziódnak adtad finyös tanujeleit. Aki
magán- és közösüléseken a hon gyarapítására a
telhetőt elkövetted és aki végül szeretett úratyádat
épp úgy tisztölöd és böcsülöd mint mink.

Ólég okok arra, hogy kitűzzedd zászlónkat,
melyet fennen fogsz lobogtatni az eddétig neveletlen
ántisémita dicsőségnek a nevelésire, éjjen!”

A hatás na'sszerű vót. A rozsdás haju kandi-

dávidkát elfogta a boldog öröm kerge-nyovolyája. Az öreg Dönczóné ölibe jesött, aki bámulatába nyitva felejtette a nyíró ollóját, úgy hogy az edgyik ágával léket hasított az Árpi fűlin.

— A hazáért vérzik ifijuram! — vigasztalta Danyi, fölfogva ütet az ő kasznári karjaiba.

A nagy éjjen-bóggésbe belevegyült a bürgék béggetése, mög sikítottak a vászon-cselédek is, hogy biztató fogásajimmal közibéjök keverődtem és az elpördített kalapom után nem jó heön kotoráztam. És vonyított a Szellő jagaram előcsahossága mellett mind az egész komondorság. Még a számár se sajnáta tülle az iávivátozást. Csak a közel páskumon a kóser madarak geggengették bele az örömmriadalba az ő tiltakozásukat.

Árpi elfogadta a küetté való megbillogozást. A négy igást hamarossan összetereltettem firerczугnak — rájuk fért a kinevezés — a keshedt szerszámot petrólejommal glanczosra kenyettem, a бүккfagatyás kocsis egy kis avassal kifénymázolta a cserepes csizmáját — maj leette rúlla a kutya.

Hónap visszük a kerületbe (mán hogy az Árpi gyerököt), hogy kilehögje magából a prográny-beszídjit, akit változó szöröncsével, de végre is bő sükerrel diktatunk bele hajnalig.

Hadd is szójjék hát az az ékesszólló kétszinvallomásu csöndes!

„SEGITSÉG !“

(JAVALLAT A LEJÉGÖTTEK FŐSEGÍTÉSIRE)

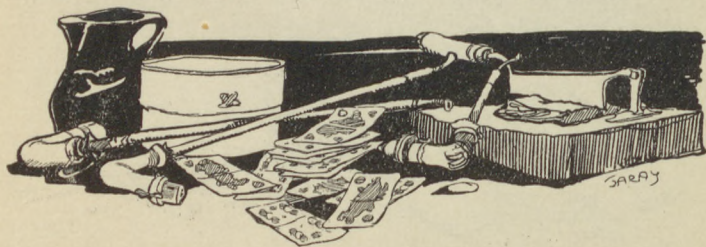
Szerbucz haza, nagyot mondok!

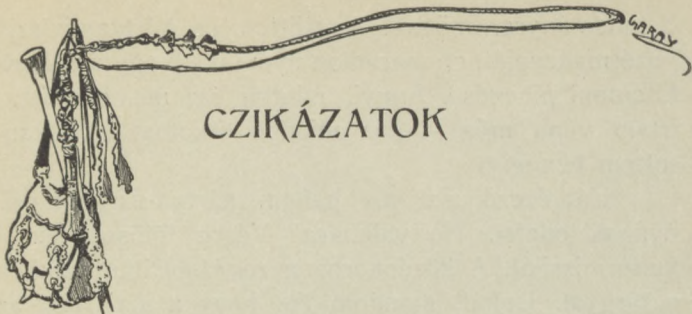
Nem úr, aki alkuszik. Letöszöm az évi gyüvödelmöm fölöslegit a kárvallottak részire kódis hazám ótárára.

De mijután drótférög, szipoly, fűnánecz, jordány, rossz idő- s még rosszabb kártyajárás úgy elszapárgyulázták a büdzsetömet, hogy nem marad fölöslegnek csak egy bitang flóres, akit évrül-évre kalendáriumra előjirányzok: hát az idén lemondok a könyvtáram gyarapításáruul, nem *vőszök*, hanem *száritok* könyvet.

Mindön ötödik majzli a szögényeké!

H. sz. h.!

CZIKÁZATOK

Utóára akkó vót bennem része Budapestnek, hogy a Pignatelli Kajetánka hörcsögasszony bolygatta föl ábrándékos böffenetökre hajló bendőmöt. Hangbuggyasztó tőgybőgye szépen eresztötte jaztat a tejhatalmú nótákat, hogy akár virradtig onnad merítöttem vóna az altatót. Kozáknak dicsérnek ugyan az hívejim, de annyira még se muszkásodtam mög, hogy azzal az erjedt főrangú kumisszal folyassam magamba az impo . . . mondok: az influenzát. Oan őszinte vót, hogy maga se rekkommendáta; ikább azt a hig sört, akinek a czimerös szakácskájával törűte le ja tajtékját, mijelőtt mögítatott. Biztattam, ne tőgye csúffá ja családfáját, akinek a tetejibe íneköl, mer elvadíjja rúlla mind az őssejit. Tán ha jaz én nömösi portámra gyünne gazdasszonynak, ott kigargarizáhatná magából mind a mö'ffeneklött rebegős trilláit, ki a bánatját, még mög is lapúhatna tülle jaz előkelősiége. De nem köllött neki, hát nem gusztátam tovább.

Falusi havas-lucskos magányosságomba — még a szomszédbul se gyühettek át — rákeseredtem a

a tudományra, mögszerkesztöttem a kártyamivíszet vezérmadzagját, ne maradjon nyom nekű egy országos tálentom pihenése. Annyi, mintha jaz memoárjaimat irtam vóna mög — mer mindön titkomat kirottyantottam benne.

Hát éccző csak azt hallom, kártya-darabot csi-nyának odafel. No valahára! Végre fölösmerték a kulturmissijót. A középkorba a régi bibliából szödték a tárgyat. Dukál, mondom én, hogy a mai mög az új bibliát emelje a lámpások elibe. Járt a is e'ddarabig a Szigligeti kvárt bélája (ű úgy irgya, hogy „IV. Béla“), mög a „Szinre szint“, a franczia „Párti piké“ — hanem ez a magyar gyéniusnak mög se kottyant. Hunya mulatság vót ez neki. De most ecczörre Négy kirá is pislánt, még pedig a három kirá hetibe indútak mög az egy igaz csellag után! Mikor erősebben kisugárzik a nemzeti színjádzás, nála kő jannak nízni, ha jigazi honyfiérzés dagassza a mellyet!

Nini, a *Tell Vilmos* is ki van tűzvel azon a bádog köpönyegön! Régúta böcsülöm eztet a vitézi darabot, akibe mind nagy hősi tettöket követnek el a svajczi hazafijak, ammely bokros érdemejiker mög is nyerték az magyar nömösi indigenátust. Többet ér az annál a kehes *Varázs furuglyánál*, akit mán most csak *Vizhordó* címön adnak, mög a többi szele-Verdi operánál. Mégis a *Négy kirához* hajultam. Mondok: új kártya, vigabban csuszik. Jól keverönnek egybe, sláger is van ott nem egy, de azér *kunczstukk*nak eztet a mívet nem deklarálom. Mer aki mán bankot ad a tudománnýával: akkó czurukkoljon, mikor van még mivel, nem hogy az utolsó piczulája is elkarikázzon.

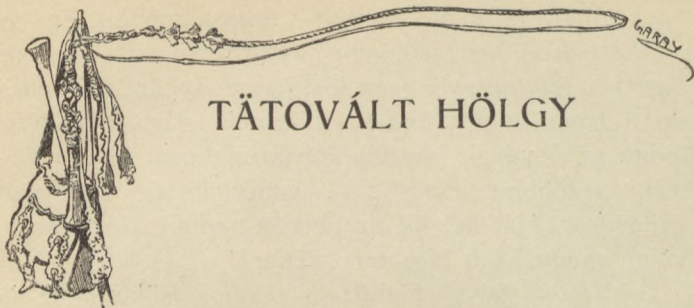
Ahány kirá ott lebzsölt a tizesse mögött, egy se vót a bakja. Nem is hímön fordútt mög a süker, de jazon a folyton gyöngyen föstő asszonykán, akit nincs az a tromf, hogy kijüsse akármeik pártijából. Kár, hogy az ű véggig szaftos mívíszetje nem akar ráfajzani a többire. Hajh! . . . ösmértem én ütöt első fejtésekor. Hát kél föl szebben a nap a makkhetesön, mint ahogy az ű hire-neve akkor?*

Váttig friss, fijatal; — zajos sükereknél is harsogóbb csak egy van ezön a gyom-világon: a csöndes!

Szójjék is alkonyulástul főtamadásig.

* Blaháné.

TÄTOVÁLT HÖLGÝ

Bacillus, ne ágaskodj!

Te vagy az új-korszaki kórságnak a nyovolya-termő magja — ójtanálak a püspökünkbe! Högyibéje mög a pógári házasság, környülkörösztlés, elkörösztlü-metállás, taplóbőrbe szökkentött nőmös magyar vér — kutyabőr ellen a nyulbőr. Marad a számbárbőr, az is csak tudósoknak való. Íen most a hejhözet.

Ho'anne öhintöttem vóna mög aztat a szűz bü-röcskét az Andrássy-juton: a szép Irénke kisasszonyt? Ott vesztögetik a kedvest: egy pillantás 50 krajczár. Ez oszt' a fölsíges keleti szőnyeg, hevernék rajta fekete kávé után!

Hogy aszongya: merő ötögetéssel, szurkálással virágzott ki ien tulipántosra, mög hogy a teppikjének a hévatalos neve *tetüvérezés* — bátor inkább tán *balhavérezésnek* szömléltem vóna az irháját.

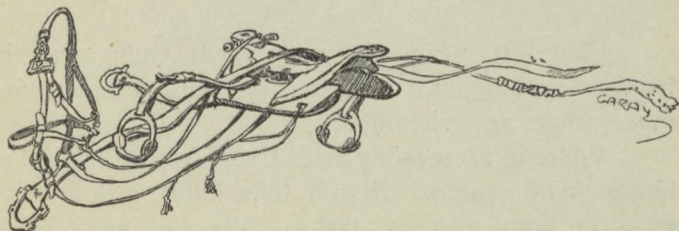
Mennyi ország van még főfödözetlen! Kerül ott nyilván még legsitűtebb Áfrikánál is sitűtebb — lönnék a főfödöző Szténlije! Födövi tapogatódzásajimnak azonba ölég vót az a csöpp hazaji gyeográfia: dél-

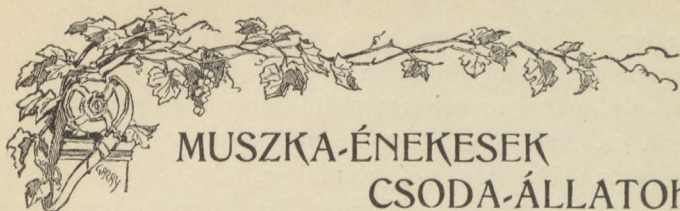
keletnek *Emőke*, északnyugatnak *Segesvár*, mög egy csöpp *Rábaköz*. De oan pontjára nem akadtam, ammeikben összekerül kelet a nyugattal.

Hanem czimer és mottó annyi van rajta, hogy a t. cz. níző akar estig, de még azon túl is forgatná a lapocskáit. Igazi szépirhadalom.

Itt is fognám millenáris ármálsnak. Mer hogy oan gyönyörűven föst.

Hadd is fössön hát az új évezred véggeig, azon is túl vagy hajnali kilencz órájig!

MUSZKA-ÉNEKESEK CSODA-ÁLLATOK

Hoch no!

Ledöntöttük a bálványt, megest beszíhet az igaz isten. Persze, hogy fölfeszejtették ütet is, de letalább imádkozunk neki.

Ott csalogat a vín ragyabunkós Savanyánczky, ott csábígat *Nyedáj*, az ű ídes lyánya, hol andántés-san, mikor csöndesen megindú; hun alugróban, mikor elugrik. Szépen szótt a *piros szarafán*, ötetné mög a gyümöcsit az ídes aptyával. Bemutakoztam neki, hogy én vagyok az a honi kozák, aki még különb *andántét* tudok, mer hogy én szóllaltatom meg a *csöndest*.

* * *

Főfordútt világ az, mikó neki vadul a szelid lyányka és mögjuhoz a farkas. Ien bárány toportyánt mutogatnak az Orfejumba.

Vót mán szerecsöny az én Csóri Zsigám Párizsba, láttam fejbű számoló disznót, fejős ludat, íneklő fókát is — de hogy eleveny farkas adja be jaz derekát

hummi csepüs kóklernak: nem hittem vóna. Még annyi időm se kerűtt, hogy a bukétás kisasszonynak markába nyomjam az állandó flórest, mán erősen kezd szűkölni a Szellőm. Nem nyulat állt, de farkast. Főnízök, hát az ordasok is ugyancsak kutyamód vonyítottanak felém . . . Fináncz lögyek, ha jaz a közbűlső nem az én *Fünánczom* (apja *Zsandár*, anyja *Niksz-dajcs*.) Elsüvintöm magam . . . de mán akkó hasztalan köhögött neki a professzor, főfutott a vasrácsn, nagyot szökött, oszt elibém lapút.

Lőtt erre zsidó vásár.

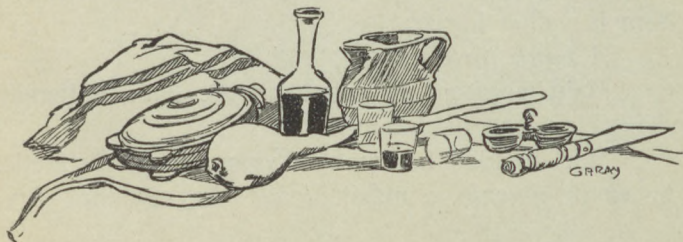
— Izidorkám, vidjázál a lábadra!

— Evelinkám, háttal fordoljál magodot a bestia felé, hodj az obroncsodba türjön bele a foga!

Turnűrön rugtam a magam nevelésit, mönjön vissza jaz akadémiájába, vigye világgá, hogy am még másütt a farkas is kutya, nállunk a kutya is farkas, még peig oan tudós farkas, hogy nemcsak tudóssabb mindön pudlinál, de még lutri-játékot is tud.

Dominóra is fogtak mán kutyát, de oan, aki fölösmerné jaz blattot, még nem akadt a 77 vármegyíbe.

Azt is csattogtattuk kilöttyenő kivilágos viradatig.

BANKOK TÖRTÉNETE FOTO- ÉS GYEOGRÁFIA

Sahaj!

Azt a keserűsíges akadémiatyánkját annak a könyvkiadó tudálékos csürhének, de jeltrafálta a sorgyát! Még aszongya, hogy aszongya: íródjon mög az *bank története!*

Mán erre mö'sszóllalt bennem a dicsőség, mint oláh cigányba jaz béka. Érzöm, hogy nincs oan embör, aki tudóssabb vóna a bank dógába, mint én. Mög az a kikötés, hogy idegöny kézzel muszáj lejíratni: e'mmög ippeg úgy látszik, mintha csak az én kedvemér tanáták vóna ki. Kehös akadémiájaja, ölöget panaszkodtak rád, hogy az eleveny tudománt nem kapágotod, csak a kiszáradt ócska nyelvek fájának a gyökerit nyesegetöd. Hanem most az elevennyire jakadtál. Nem is vallod kárját.

A bank története!

Majd lejíratom én valamennyiét, hadd böffenjön világgá az igaz tudomány!

Mert mindön banknak mö'vvan a maga történetje. Az egyik *eluszik*, a másik *lejég*. Az egyiknek egy-

szeri körülosztásra kampecz, a másik tartja magát. Láttam oan bankot is, aki huszonnégy óráig is fönnállott.

Hát még a czukasszáknak mennyi a történetje!

Mind, mind tudom: tövirül högyire. Láttam bankot *sprengőnyi*, láttam *brennőnyi*. A Kohn Dávidék elül most az ecczör én emelem el aztat a kis czukasszát, akit az akadémija kidrukkót rá.

Nem is engödheti nőmös magyar érzetöm, hogy ebbe jis a nímét kotyogjon belé, vagy hogy jordány bótos nyergye el a díjját. Ha mán ódhatníkod van, nímét! — ódd mög a filozofijádnak a görcsit. Ha nyerhetníked van, jebi! — nyerd el a Mózsíd tétölt és vezessed aztat a vín öt könyvit! Hanem a czibilizáczió kutfejit: a bank-kérdést, aztat hadd a magyarnak!

* * *

De a pofografiába se hagyom magam.

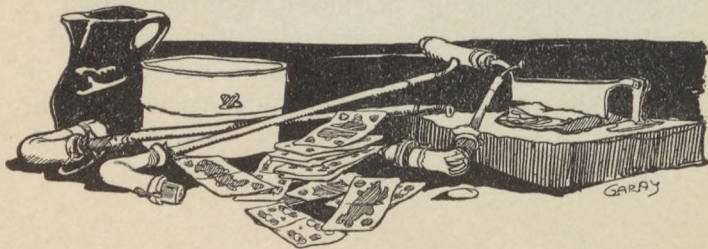
Még mijelőtt kitanáták a műkedvellő fényképelést, mán én annyi zsidót, czigányt főgyorsfényképeltem, hogy ma jis rézsuntossan áll tülle a czifferblattjuk. Akadt is követőm nem egy. Ezek most expozicziót csináltak belülle az Andrássy-juton. De jakit én főgyorsfényképelek, nem töszi ki jaz auzlógba a szalajtott ábrázattyát. Nem köll neköm napfény! (Ölég verőfény az én terenyöm.) Se sitít kamara. (Sitít kamarába másféle képeket szeretünk csinányi.) De mög ölég jó neköm az úri portám hangos ambitussa jis. Csak egy kézmozdulat, oszt úgy eltrafálom, hogy a szülő idős aptya se jismer rá. Különössen szeretöm az oant fényképen törűnyi, aki édös, mosolygós vigyorgással pislog rám, mintha imádkozna. Ennek oan

miatyánkot tapasztok az istennel való hasonlatosságára, hogy mö'lláthatja Szempétört, ammint a bagós pipáját veri ki jazon a retkös lába-sarkán. A gyors lekapással pejig csak a vászon-nípsígnek kedveskődök. Czirkulálnak is a hasonmásolattyaim három vármegyében.

* * *

A gyejográphiában is melleje állok akár annak a fekete világríszbül visszafele szortyantott szerecsöny-ojtó *Stanley*nek is, pedig ugyancsak nagyra van vélle, hogy ott a Kilimandsáró ódalát mögkopogtatta. Ez is valami? Stanley még akkor a padka mellett járt, mikor én mán a letsitítebb régyijókba hatótam bele. Na'vváradtul Afrikájig nincs az a sitít belebuj, akit én ne jösmernék. Az az ángoly vigécz még arrul panaszkodik, hogy nagyon meleg van abba ja letsitítebb vármegyébe. Ha jigazi turista vóna, nem pejig afféle högyi mónár mög mezőtúrista: tunná, hogy az a természet rendje. Mer mentül melegebb, antul jobb. Ha mán homálos ország, lögyön meleg is, mer csak melegibe jó a', mint a lepény.

Hallom az uságbú, hogy nagyon kapkonnak az ű uti lapjai után, hogy az egyik uság mög se várhatta, amég kinyögi magábú, mán is kinyomatta. Ez arra jösztokél, hogy én is útra keljek. Mihánst a bank történetjít lejrattam, de tán előbb is: béhatolok a letsitítebb tartománynak a kellős közepibe, mer mindönbe a középutat szeretöm;

CZIGÁNYMUZSIKA

Egy kanállal időssebb a cigány muzsika is.

Téve-tagadva, hogy az a Mozsárt, Betóven, Liszt, Vágner, Bölényi, Roszinyi, Donyizeczki, Prücski, Hajcski, Verdkí, mind fölvelték is a világot — oan muzsikát ki nem fundát még, akin a telivér uri magyar ki-mulathassa magát.

Mer dikhecz annak a muzsikusnak, aki fehér keztyűvel tördeli ki a zöngő sublód fehér, fekete fogait, le a legvastagabb zápfogáig. Két flóres antrét fűzessen azér, hogy még egy csipetnyit ee se rik-kanthassam magam, hanem az állkapczámot kificzamíjjam a tömírdek ásitásba, akit az a sörínyes nímet kalímpál ki a bögyömbül?

Veszteg haagatnyi a muzsikát, a'cssak oan dolog, mimmikor szép asszony mellé kerülök s még azt se mondhatom neki, hogy: „hallja-e nassádkám, nem űne kicsit az ölembe?”

Ha nem én tanítottam a cigányt, hogy a magam édes gusztussa szörént cselekedje a nótámat, mög ha e'kkicsit fültövön nem nyalhatom, ha elhibbantja — bök az oan muzsikának!

Mert mentül keményebben bánnak a mívisszel, antul heőssebben iparkogjik.

Hej, mikor én csucsos kedvembe jaszondom nekik: Ádám, Pétör, Laczi, Ferkó, angyalossan huzzatok!... akkor mind hanyatt fekszik, úgy munkálkodik; én mög átugrálok rajtok, és ha nem trafálja el az igazi tónust, hasba biztatom a csizmám orrával, hogy még a czimbalmos is akkorát szól, mint a bumberdó. De máskülönben diplomatikussan tánczolok a tagjaik között. Egy ánglius, akinek eztet a nömös magyar mulatságot bémutattam, aszondta, nem tudja, kit bámuljon mög jobban: éngöm-é, hogy högyös lépésejimmel ki nem rugdalom a zenészek fogát — vagy ezöket, hogy ki nem esnek a taktusbul?

Bizony, nímet, mondám az ángliusnak, ha Dzson Brájtot Kobdenynyel mö'dduflázod, Dizrajelit Sekszipírrrel összefonyod, fölfeszített Pálmerstonnal mö'sspékölöd és apróra vagdalt Dárvinnal béhintöd — tudna-é ehhlö foghatót véghöl vinnyi?

De cigány-dresszérozásba nem is ez a remeklís, ha' jaz, mikor a kocsibul kiszolgáló deszkaszál letvégibe odajűtetöm és parancsolom nékije, hogy: Ádám! Aztat húzzadd néköm hogy: „Estelegjik, hajnalogyik!“ Oszť keservessen ám! Ha pedig egy piczurkányi minutára kijesöl a konceptusbú: a förhéczre ültetlek, mikor fűvel lakott jó a két igásom!

Aztat a buzgóságot, aztat a mívíszetet tetszene mö'ddeputányi, akit oankor követ el az én fűstösöm!

A müt keddön is próbát ejtöttem velle. A csi-nyátt országuton akkorákat zökkent a kocsi, hogy magamnak is mindön kerékfordulónál egymáshol vágódott a harminczkét fogam, a deszkaszáll vége mög

le-fől mint a barázda-billőgető farka. A more lába hun bokán föjjül uszott a sárba, hun magasra röpűt mint a daru. Szépen is szólt — de jaz én cigányom mint a czövek, mö'sse mozdút. A nótából egy hang se hibádzott!

Eztet a kunsztot végezze, ahány ánglius kókler, kóczevő, malomkű-köpködő lord Bájrón van a Slezák bódéjába!

Igy kő neveenyi a cigányt; csak ienfurmán löhet mívész belülle. Mer odajülni a zöngő gyúró-deszka elejibe jó székre, a dobogón szétvetni ja lábaszárát és hegedün vonyítottani, vagy kis böggőt böffentetni — fináncz lögyek, ha mö'nnem tanítottam rá ja Szellőmöt!

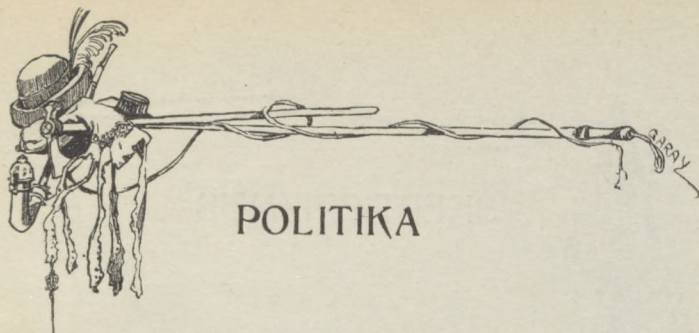
Igy mulik le apráinkint az uri emberrül az idő, ha szép járásu. Ha peig zimankós, sáros: a Droppa

Lajcsi komám patikájába gyülekezünk e'kkis karminativára, búsulunk az hazán és szidjuk az kaúrrmányt.

De akár nyáron, akár télen — mindön áldott nap éhomra jut e'kkis genge makaó. Este peig fölmelegödött kebelvel csak azzal köszöntök be ja kaszinóba, hogy :

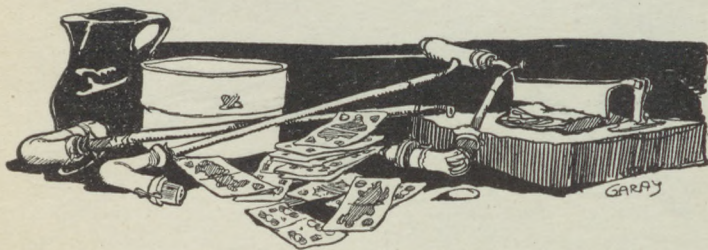
POLITIKA

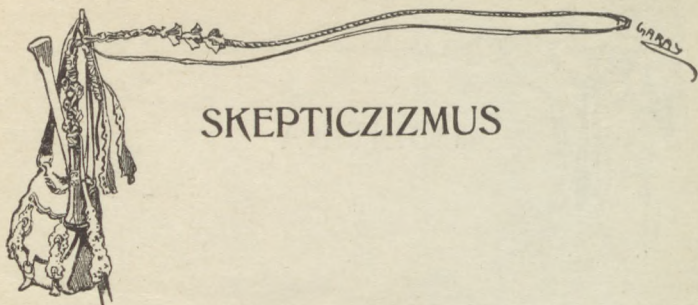
Farol a szekér, kiódzódott a kisafa, nem huz a lú. Még aki hajtja is, lejegrál a ferhéczről. Iszkiri az ien minisztériomnak! Most mán mienk a placz.

Néköm ugyan beszíhet akar a dütt fának. Nem hiszek én edgynek se, ha annyira veti föl is magát, mint ide ja fiastyúk.

De jaddig is, ha'sszójjék az a csöndes!*)

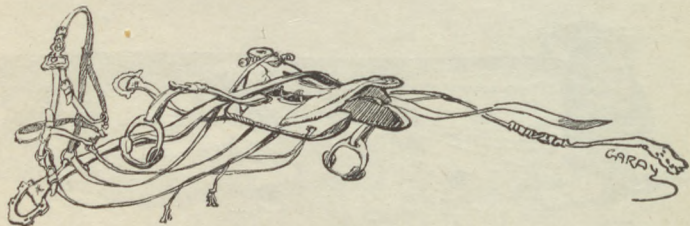
*) Mokány Berczinek legelső kiszólása 1873-ban.

SKEPTICZIZMUS

A bort is, a szentőt vizet is jordány méri! Sen-
nyei, Apponyi, Simonyi, Irányi, Ábrányi, Csernyátonyi,
Sanyi. Csupa *nyi*, szakadjon belé a nyü!

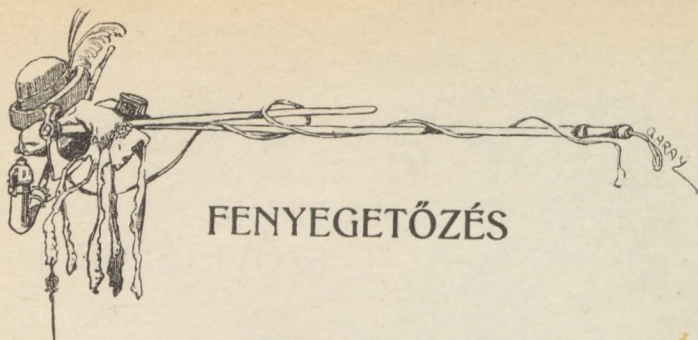
A „MAGYAR SZÖVETSÉGRÜL“

Mi jusson hajókázik az a nímét a mi Dunánkon, mikor az magyar folyó? El köll túlle szönnyi a hajókot mind! Aszongyák: adakozzunk! Hát az az adakozó fészkes fekí mire való? Nem' vót ölég adakozni arra jaz akademijára? Adjon a kaórmány, annak va'! Vagy hajtsa be rajtunk fűnáncczal! Mer én csak úgy adakozok.

Mömmög az a magyar szövetség is mi kórság? Én nem filek a krimi tatártul se, ha nímét. Ide tróbaljon gyünni, ha mer! Ide miközénk a pusztára! Minket gyérmánizáljon! Hát nem rájeresztöm mingyár a Primás bikámot? De el se jér a jámbor idáig, mer mán a Libadöglő csárda mellett lehuzzák a „Fűnánccz“ mög a „Trafik“ — má hogy az én kutyáim.

Sose filjünk! Nem mer minket bántani senki! De nem is jó kikötni az magyarral. Még csak a pízüket se merik ide jereszteni, hát maguk hogy gyünének?

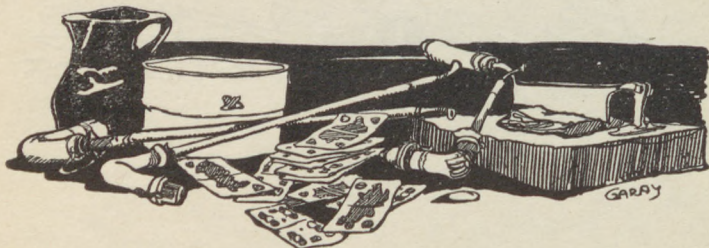
FENYEGETŐZÉS

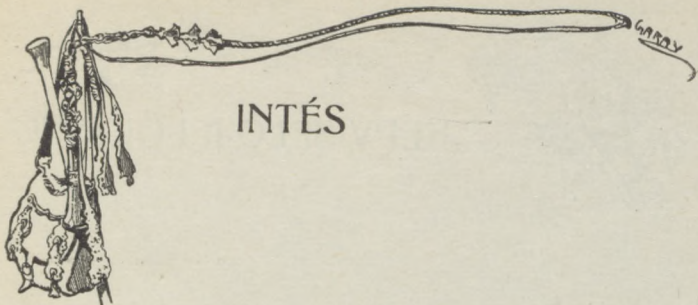
Megest rotyog a párt fazekában a fuzijó kásája, köpnék bele! Tüled-hozzád ránczигálják az ország dógát, a póráz mög a mi orrunk porczogóján van köröszű huzval.

Csak még éccző lögyön választás! Rászavazok a Nyakigláb zsidóra, azt kűdöm fő nekik. Azt azután tögyék mög Kerkapolynak, adjanak rá zsinóros kaffányt, csókolják mög az ábrázattyát — ragadnának hozzá!

Nem hiszek én egyőjöknék se, ha akkorákat foháskodnak is, hogy meglódul bele az a kajla regálás szélmalom ott a czibaki határban.

Biztatnak a kőcsönnel. Hogy akad zsidó, aki jad nekik. De mán ha jad, oda tartom a markomat én is. Ha nem hullajtanak bele, azt cselekszöm, hogy kilyuggatom a csizmámat, nímet ruhát rántok magamra, nyakamba kerítöm a fél vármegyét, mindön kis kapuba mögállok kűdúnyi, keservesen elrikkantom magam és rájajdítom, hogy: „Atyámfiai, az adó tett földönfutó kódissá!”

INTÉS

Az oan lú, aki nagy kevélysíge mö'ffúja még a bugaczi szénát is, az oan lú mögösi az árpaszómát, ha nem telik ögyébre.

No magyar haza, ha mögnyaltad a Tisza sóját, idd meg rá jaz Ghyczy Kálmány ivándai vizét. Csak jó az az opponálás, mindétig is aszondtam. Előbb szidod a nyulat, mér fáríssza ki jaz agaradot. Most mög szidod az agarat, mé hogy kiszödde a bélit a nyulnak, még mijelőtt odajértél.

Csak csinyájjátok a haza sorsát! Csak segíjétek föl a jobb ódalt a saraglyába, magatok mög ott a kocsis-ülésön haagassátok az abrakolatlan igásnak a keserves kántusát, akibül himnust magyaráztok; peig akkorára csikót ellik az én riska tehenem, amikoróra jauravaló kaurrmány lesz belületek, üssön nálatok a vacsorapárt!

Csak Bódi bácsi az igazándi magyar! Egymagába vót mög a bátorság kimondani: ne vögyük mög a Petőfi Sándor kiskőrösi házát. Minek vályogbul vönni szegínynek házát? Ha'llakjon kűházba istenadta írődiákja!

Adok rá két flórest. Mán csak azért is kettőt: lögyek száz perczentvel különb legíny a rozsnyai püspöknél, fusson ki a bora!

KÉPVISELŐ-JELÖLTSÉG

Attande!

Ma van ma!

De nagy lakodalom van ma!

Mer ugy dütt a sorja, hogy jó magam szegődök be honatyának. Azzal a bötűbe rekedt könyves Miskával mán semerre se lyukad ki jaz ország dóga, peig kötötte a nímetet az karóhol, mondvást mondván: csak ű rá szavazzunk, maj mögérjük aztat a dücső hajdant, akibe az ur nem fizet porczyót s még amiatt se nyomják bele a kóniczba, ha ja befelé fordított czimeres gyűrűjéhöl jobban oda tanál ütődni a zsidó, mint ahogy szereti.

Czigány-állapot biz e, mondok. Én köllök oda fel abba jaz országos akalba. Maj összehörrentöm őket én! Ha ki nyűves közte, kikúrálom bagólével.

Bugaczy Laczi mög Hódy Jani a kortessejim. Gubás embör mind a kettő. Eleibém szalajtották a nípet s köztük a lettagossabbak a vállukra emeltek. Mög is érezték, hogy nem élek cziberével. Ordították a nevemet és annyira nékőm lelkesődtek, hogy a sze-

gény Misára törtek rá s a saját ídes programjából a hátához vagdostak vagy egy mázsát. Tudja mán most hányat ütött. Hapartonállmagas Kis Cserepes Nagy Ferencz a vasvilla fél ágára tűzte a kabátját, azt lóbázgatta mög az embörök feje fölött, mint a zászlót. Mien jól járt Misa, hogy nem volt benne a kabátjában!

Osztán mondtam nekik oráczijót. Még oat nem öttek, mőte Csanyági Sándor bátyám apostolkodott erre.

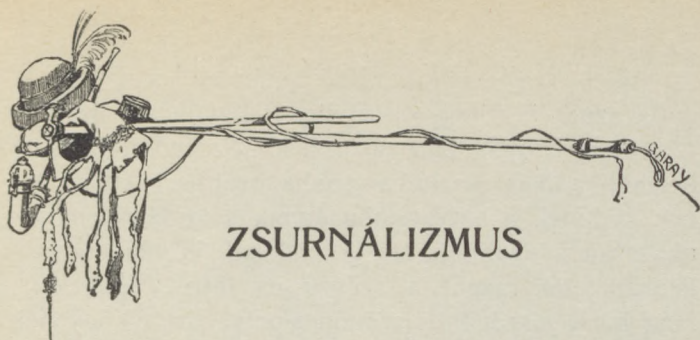
Elbeszitem nekik a haza szorút állapottyát, az átkos közösüget, a nagy adót, az íhes nípet, mög mind a többi sanyarúságot. Elmagyaráztam nekik a balódalt, jobbódalt, vendégódalt. Csak úgy tátották a szájukat. De dütt is ki belüle akkora éljen, hogy ha beválnék rajtam, mögérném a végítilet napttyát. Hanem arrú jis köllött gondoskonnom, hogy azér, ami kidűt a szájukból, valami mönjön is be rajta cserébe. Mög-zsiroztattam nekik tiz zsák kolompért java ürüfaggyuval, hogy csak bílet köllött volna keresztül huzni rajtok, osztán akár mindjárt mög is gyúthattam vóna őket görcsös gyertyának. De mert maguknak is van bílük — mekkora peig! — hát eresztöttem bele e'kkis folyadíkot. Csapra üttettem a két fenekű hordót, abbú szílták magukba jaztat a meggyőződést, hogy csak a nasságos dombszögi és bugaczi Mokány Bertalany ur az igazándi démokrata, s hogy őket mö'nnem tántoríjja de semmi, kivével az ital. Elől beszélt Bugaczy Laczi, hátul szónokolt Hódy Jani, közben mög a níp hasígatta az eget. Valami dicső vót!

Mikor na'ssokára áldásajimmal ellakva hazafele röffentek, az az álnok falu-szája, a Hapartonállmagas

Kis Cserepes Nagy Ferencz uram ű kigyelme a csordával mögát az Hónapinyér korcsma jelőtt, mer a hunczutnak még a csizmája is ugy van szoktatval, hogy ahun czégért lát, oda betéved — és a mögvoltnak a högyibe lógóssat csurrintottak, futna ki jaz fülükön! Száz flóresem ríjja ennek a nipszerüsígnak az árát.

De mit nem áldoz az embör az hazájér!

ZSURNÁLIZMUS

Most mög az egész negyvennyóczas úságitó níp-síget hánytuk össze egy baglyába! Az apám se hal-lotta mássát! Mindön úságnak hatféle a címje, mint a kassai püspöknek. Hát ez a démokrataság?

Néköm úgy is egy nyovolya — feljők se níz-tem; csakis akkor, ha tányért eresztöttek, álltam velek szóba s dobtam oda nekik e'kkis szubvencziót, ha'llögyenek függetlenyök ük is, a girhesek.

Köll is néköm az ü tudományuk, mikó mán a helybéli bakter is bejállt redaktornak. Kijadja az „*Elvhü Harangláb*“-at, akasztaná föl rá magát!

Különben egy feki! Akár torombéli idő-redak-tornak vallja magát valaki, akár pedig esemény-bak-ternak.

De csak tudok nevetni az összegereblyézett di-csőségükön! Egyik a „*Szabadság*“, másik a „*Nép zászlója*“. A „*Szabadság*“ mög nem tud veszni a maga embörsígitül, kapja magát, beletojik a „*Nép zászlóvába*“. Mán most „*Szabadság*“ mint a „*Nép zászlója*“. Ott lefetyül, mint az öntött saláta. Még a

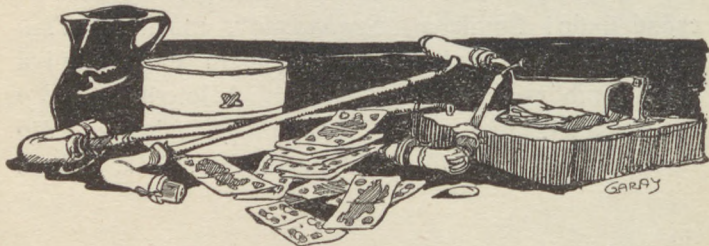
dufla szusz is kifogyott belül. De gyün ám az üve-
gös tót, az Ernyő, dögrováson levő „Szombati lapuját”
beleköti a likas zászló-hamvasba, oszt hármasba mön-
nek kúdunyi, a batyut mög annak a jordán Helfynek
akasszák a nyakába. De ja zsidónak is van esze —
lejakasztotta magát a szögrű és lött „Független”.
Mán most alszögön-fölszögön sipolva jár: „Vögyenek
papirost, adjanak rongyot, tüllül! Itt van a „Függet-
lenség szabadság mint a nép zászlójával egyesült
szombatilapu” Bodzafa-riadóján azt tilinkózza a káka-
bélű, hogy mellettük van valahány igaz magyar van
— tesszen előfizetni! Mán én nem fizetők se jelő,
se hátú. De azér merje rám mondani valaki, hogy
trafikot szilok, vagy hogy rajta kapott valaki az adó-
füzetésön.

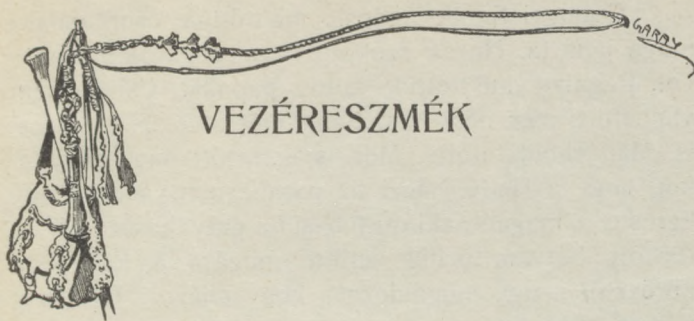
Ellenségünk az Isten is! Mien lölkössen siva-
logtunk a fagynak, hogy így amugy elpusztulunk
harmadszor és utoljára — s az Öreg megeresztí a
csapot, kijönti bánatunk ürgéjét és úgy nekiszalajtja
a termíst, hogy még a kutyának is telleni fog fekete
kávéra. Ha úgy lösz: akkor nem térhetünk ki előle,
csakugyan rákeseredünk az adóra.

Mért a magyarnak elvenni egyetlen örömét is —
a búbánattyát?

Csak azért is pusztulunk, veszünk!

Mindétig azonban, szükben-bűben: hadd szólljék
az a csöndes!

VEZÉRESZMÉK

Hopp!

Én is oda vótam Budapestön mögmönteni az honyhazát.

Sokan vótunk okos embörök, mög is möntöttük. Mert talpon van ám még. Ez is csak a mi virtusunk.

Kaurrmányék mindétig azt hajtják: virul az ország. Pedig szegínynek eszibe sincs. Aki virág van rajta, az penész; aki gyümöcsöt teröm, az bolondgomba. Mi mög váttig azt fújjuk: vége jaz hazának! A közösügy kódis-tarisznyájába küet akasztottak, húzza le lábárúl a nemzetöt! . . . és imé, a nemzet kiböki a szügyit és aszongya: eb fél, kutya fél, amig jó Ragályi él.

Azt kérdöm én má most: ki jér többet — az-é, akinek a zsótár-ineklíse mellett is kifordul az ország üres böndője — vagy az, aki rájadja az utósó kene-töt a dögösre, de jez rá se hederint a bucsuztatóra, halom összeveri a bokáját s azt kajátja oda neki: csak azért is élek mindhalálíg, még aztán is beszo-rulásig!

Gubogyi Sándor bácsit mö'ttöttük csordásnak; maga jakarta. Hozzá szokott, mőte pógárok mestere vót. Ragályit mö'ttöttük táltos papnak. Csikót nem vághatott, mer nem vót. Szűk időben teszi a csacsi is. Mán ebből futotta. Mőg is eresztött oan miatyánkot, hogy a Helfy Náczi tiz parancsolattya csak ugy kereste a magáét, aki ott lebszöl a gatyakorcza körül. Esvány bátyám pedig vetötte magára a kálomista köröszöt s ugy mögáldozott, hogy lejázott rúlla még a más büne jis.

Csávolszky vót a ministráns: az bongatta a harangot, mikor intöttek neki. Sűdő politikusnak öleg jó. Még csak e'kkis politikai hidas kő neki. Ott dugdosta ki ja lapoczkája közzül a fejit az ország borja is.* Mér bornyu? — arrú feleljen a gazdája. Ugy mö'ttagosodott, hogy elmegy másod-fű számba is. Mő járásu ökör lösz ebből a tinóbul. Sokat mö'zzavarhatták szegíny párát, mer nagyon csüggedt vót a fél fülire. Attú tartok, mindön tagos volta mellett is nem sokára padra kerül a körme.

Közbe kimöntem a kerbe. Ott egy faintos menyecskevirág traktáta mög a bimbáját a bimbaján.

— Ejnye szógám, cselídem, mondok, de szeretnék az apja lenni ennek a csemetének!

Az asszony erre nagyon elszömrésödött. Mer hogy előhasi volt még.

— Mér gyüttél be? — mondok. Tán vásárra?

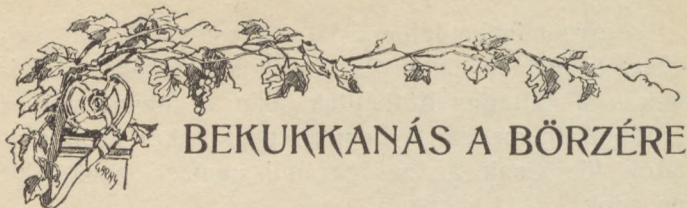
— Nem azért, mondja ű; csirkét hoztam. De hogy egy nasságos ur onnan belyűről möghallotta, mekkorát tud sivítani ez a kis vérem, főfogadtak, vigyem be joda szavazóba.

*) T. Tituszt hitták így a hivek.

Erre mögilletődtem. Hát így csinyátok tik programot? Az ien elvtenyésztésnek kancza-ökör, üszőkakas a láttatja. Köthetitek már a majmotokat a karóhol, én menek. A nemzeti bankotokat pedig fujjátok föl. Csak az az igazándi nemzeti bank, akit én adok.

Hadd is szólják hát!

BEKUKKANÁS A BÖRZÉRE

Beníztem a börzére zsidóékhól. Ott vót csak a vesződelöm! Köpdösték a szót a nagy míregtül. Még őket is srófba csavaríjja az uj pízügyi minister!

A Kóbi zsidó a lajbija vágánnyába akasztotta bele az egyik hüvelykujját, a másikkal mög a görhes mellyit bökögte, a köcsögjét a tarkójába vágta és ú'sszórta a megszopotámiai káromkodást, hogy kifordút a bögyibül, akit délbe övött: az a libazsíros pörkölt paszuly is.

— Kóbi, mondok, ne szelesködj!

— Hát maga a nasságos Mokán oreság? — csuklik a jordi. No lássa! Ez o profit belúle, hogy vótam jobbódele! Leszek már mast balódele!

— De Kóbi, mondok, aki krahhos miatyánkja vagyon a Mózsésödnek, nem tenéked való a balódal, nem zsidónak csinyáták azt, ha' júrnak. Csak ott kuczorogjatok a Csengery háta mögött. Ott van a ti vásártok, bújjatok bele!

— Mit? Csengeri vásár? Hát ha czibakházi, vagy eszterházi valná is? Mink leszönk mind oppozicziön. Éljen a Jókkái!

— Kus te! Ne zörögjetök! — intöm őket szöli-
deden.

— Dobjonk ki o nasságas urt! — sipíjja egy bodri
jakhecz, kinek madzagon lóggott le a fél szöme, az
orra mög úgy hajlott le jaz állára, hogy éczörre két
felül is gyüött ki szájából a szó.

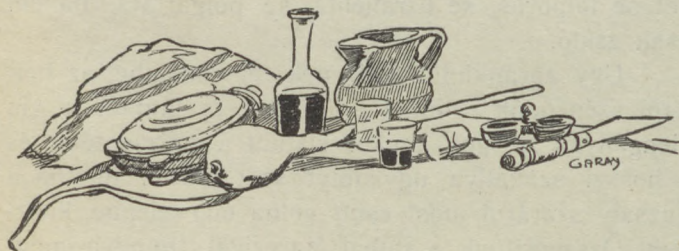
— Kidobni? Mán hogy éngöm? — mondok s ki-
jeresztettem a karikásomat. Ide no, azt a hosz-besz
dicsőségít a Lócsing bárótoknak! Gyöpre koszos, aki
környülmetélt coupontok vagyon!

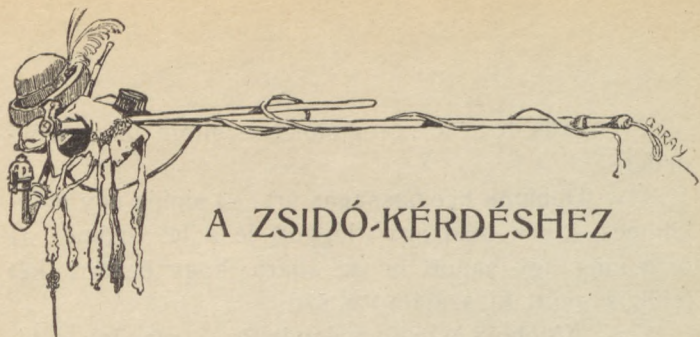
Hát erre az energyikus szózatomra nem mind a
na'sszála sarkába röffent?

— Legolább tesek csinálni ed kis differenczjá-
tékt, — nyehögte egy a falkából.

— Czo te! — mondok. Ha mán játékot akarok,
tudok én magamnak különbet, akit mindig zikkerre
vöszök.

S ezzel kinyössen kilejtöttem az ámbitusra s a
rötyög-utczai kis tanyánk felí lípködtem.

A ZSIDÓ-KÉRDÉSHEZ

Mondok, hogy mondok.

Szerbucz Istóczy! Czoki jordány!

Végtire is az igazság hajnali pirkadása csak kibökődik ennek a kinszenvedett éldős honyhaza borúlatos mennyei sátorán, no!

Ki merte valahára nyittani igaz fájdalomtul véres száját egy bátor szittya. Magyarán mondván: hogy aztat a nemzetöt, akiön nem fogott ki se török, se nímet; se kolera, se deficzit; se közösügy, se kaurrmány: hogy minket dücső fajt is úgy bekap a zsidó, mint ahogy — hamm! — bekapja a magyar szót.

Hejh régi szabadság! Mikor még a zsidó nem vót se fölpörös, se jizrahelita, se polgártárs, hanem csak zsidó.

Ugy apránkint tünedeznek föl elmémbe az hajdani szép üdők! Mintha még most is látnám a vín Gengenyak Ájzigot, amikor elaludt a kármentőbe és a hosszú szakállja úgy folyt szét előtte, mintha a guzsaly szárárul most esött volna oda elejibe kócnak. Összeníztünk a Duhaj Marczival; mingyá mög-

írtóttuk e' mmást. Haza szalajtottuk Bugaczy Laczit, hozzon pöcsétviakszot, pöcsétnyomót. Mikor mögtért vélle, besettentem a kármentőbe. A Gengenyak zsidó jóízűven szuszogott. Egy minutum alatt úgy le vót pöcsétűve a szakállya mint a dekretum. Erre lekapok a pohárszékrül egy üvegöt, neki foháczkodok és úgy vágom oda jaz asztalhoz, hogy akkorát szólt mint egy ház. A zsidó főriad; de amint hirtelöny kapná föl a fejit, hogy mi az? — ott felejtötte ja szakálla felit. Csak ú'ffogódzkodtunk e' mmásba, hogy el ne düjjünk a nevetüstül.

Tessen máma az iet mögtönnyi valakinek ebben az olvasztékos ujmódi világban! Bizony még bíró elejibe is mernének menni vélle, mög tán ki jis irnák az úságba, aki jalá nyomtató papirosnak úgy is zsidó szedi jaz rongyot.

A'sse vót kutya, amikor éjféli proseecczióba möntünk véggig a zsidószögön, a „Balhaszoktatón“.

Kettőnk a czug élin czammogott igazi templo-mossan. Mindegyik másfél-öles pózna högyin löbbáz-tatott e'llámpást és ez oan siralmatossan csikorgott, hogy ahány álmatlan kutya vót az utczaszörön, az mind segített vonyítani.

A két czugfirer mögött gyüttünk mink többiek hosszi léczre kötött pacsmaggal. A pacsmagot előbb tövig mártogattuk bele java kulimászbba.

Écczörre amint a sitít, csöndes utcán mö'vvillan a lámpás, főzendül a nóta: a zsidó mind kinyitogatta a zsalugáttert, hogy miféle csoda történik a Balhaszoktató főutczáján? Alyig gyugta ki fejit az egyik az ablakon — püf neki! — mán a kulimászos pamattal rámasztunk a kípíre. Én inned működtem,

Laczi mög túnnan. Amint egy-egy jebuzeus kitolta a czifferblattját az éjféli lebegőbe — locss! — rápingátuk az egyiptomi hét csapás közzül az icczakát mög a ragyát.

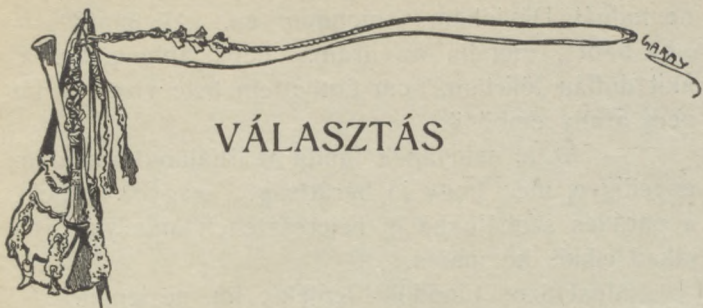
Lött jajveszékelés Izraelba! Röggeere mán tele vót a várasháza szerecsöny zsidóval, aki mind panaszt tött és mutogatta ja bekevert ábrázattyát. Hátha a szent subládát odahozzák a csöngettyűs szentírással egyetemben, hasznát vóna nekik? Mer még akkor úr volt a magyar és szabad. Csak aszondtam: hun kehögsz, Kóbi? Ide hát elejbém! Aki meg kölletlen beszéddel uzováta a száját, azt úgy nyakfőn felejtettem hirtelönyibe, hogy protekció nélkül is bevették vóna kódisnak.

Attul kezdtem tartanyi, hogy még közibénk nevededik; mer van ám köztük, aki oan nasságossan uraskodik, mög úgy ejti a módgyát, oan magyarán tesz-beszéll, hogy nímelykor azt tudtam: én vagyok a zsidó, ü ja magyar. l'llösz mán ez váttig? Mert akad ám közte, aki különben rakja a magyar szót, különb szandlóferen is jár, mint uri magam. Czurukk! Igy mahónap mind magyarrá lönne. Osztán azután kit üssünk?

Azé' gyütt hát kapóra most az Istóczy komám beszédgye. Oan jó főkavarta az egisz természetömet, mi'mmikor a kődökfogó bábasszonnyal kenyetem mög magam.

Uzsgye zsidrák!

Ammég kiteríjjük a mancseszter nadrágod, addig is: ha'sszólljék az a csöndes!

VÁLASZTÁS

Aszongyah!

Csakra verjük mán a cselédbort! Oan ital az, akit még eddétig megsinlett mindön úri bögy. Köpibe termött, ujjal sutulták, szalvétán szűrték — iszod! Választónak nagyon jó. Érti is a módgyát az a jordány.

Mondja a felesége, a kerek Czili:

— Jaj, tekintetös ur, rossz éczakája vót az uramnak.

— No, no, mondok; tán a kezire ütött neki jaz ifiasszony?

— Jaj, dehogy! Hanem mindétig csak forgoló-dott. Nem birt elaludni. Hát mit gondol a tekintetös ur, mi bántotta azt a gyönyörű okos embört?

— Mégis csak kutyabaja vót annak, mondok s a kezemet odaejtöttem a tilalmasba.

— Nem tetszett kitanálni. Ögyéb dolog bántotta a Dávidkámot. Mert hogy javába altatnám a csöppe-met, aszongya nekem, hogy: „Czili te!“ — „No mi köll?“ felelek vissza. — „Nem köll semmi“, feleli ő, „de egy gondolattól nem tudok aludni“. — „Már mér

ne tudnál, Dávidkám?“ mondom én. „Mi bánt?“ — „Az bánt“, mondja az uram, „hogy abba a borba, akit duflán fölirtam, nem önthettem bele vizet!“ Hát nem arany embör?

— Az a, csinyánék taplót az irhájából, mondtam enyelögve, mer hogy jó barátságba vagyok véllek; a parádés szobájukba is bejeresztenek némelykor, ha jakad e'kkis kompánia.

Most azon tündök: lépjek-e föl, ne lépjek

Bugaczy Laczi aszongya, nem jó blatt jár az igaz magyar politikára. Lupi bácsi mög biztat: ijjen hazafi mint én, csak kível nem szorúhat!

Peig, ha kijereszteném az ékesszóllásom kari-kássát, egy pördületre vónék mög.

Az edgyik jobbódalgó csahos nállam járt. Öntötte belém a szót. Hátha annak a rézfeszület-sikálló egész pártodnak a szent dikcijónárijomát hullajtod belém, möghallom-e? Fülelem mellett gyalogut. Abrincs!

Osztán a lelkem idvessígirül került, a hazát em-lögette.

— Hogy ki légyön az én hazám, mondok, azt tudom. De hogy az úr micsoda fősső vármegyébül gyalogolt ide, abban tudatlan vagyok, mondok neki és úgy elibéje rögöttem, hogy azt tudta, hegyindulás van.

Aszondotta jerre: ne heveskődjek.

— Mi a? Ne heveskődjek? Hát ha az az esztergomi bazilikába beledagadt, szent fán simorgó primásod vallatja a vedlett bibliáját: komolyabb? Elugorj inned, te czirokba ójtott parupnyi-szár, mer úgy nállad legyintök, hogy a pöttyöndi zsidó kilörgos 20 flóresért még csak meg se níz!

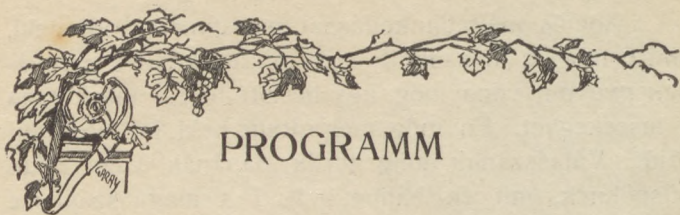
Nömös méltatlankodással mondtam ezt oda neki, amire mög is ihászodott, mer mintha csak a paptyának gyuvont vóna mög, ugy beszíte bele a markomba a hiszekegyet. Én mög megadtam neki jaz abszolucziót. Válasszanak mög török pápának vagy zsidó püspöknek, mit én bánom? Kiki a maga szája ize szerént szógálja a hazáját!

Olyik beszél, olyik tösz.

Én töszök.

Ha'sszóljék hát az a honyhaza-mentő csöndes!

PROGRAMM

Csihaj Kardszag!

Én is tartottam párt-értéközletet. Elszalajtottam a Tyutyu vályogvetőmet Bugaczy Laczi, Duhaj Pista, mög a Lupi bácsi házához: szödelőzködjének, gyűvést-gyűjjenek, nállam összegyűljenek, hogy fő ne sűjjenek.

Mer van állapot!

Választunk megest.

Lupi bácsi elnökölt és főszóllított: fejtsem ki jaz prográmmomot.

„Urajim! — mondok élkössen — „Esmég edgy választói küszöb határjának korszakán állunk, midőn az haza ránk teként, hogy mö'mmöntsük! (*Helyes!*) Mer, urajim! Csak az igazándi független állásu honpógárok kebelén nyughatik bátorságban az éldes haza! (*Éljen!*) Antul is ikább, mert az hű szittyá magyar-nak széles elejű, dús keblözetű szügye vagyon, akin éhön nem vesz össejink szent földgye, mer akar a vérünkkel is tápláljuk, mint pelikány az ídes anyját. (*Elérzékenyedés.*) Ha peig az ehössígtül el tanál

aludni rajta: mögeshetik, hogy nem sokára vér se
lészen mán kebelünkbe, mivelhogy azt onnad mind
kiszopta jaz kaurrmány! (*Viharos tetszés.*) Főfeladá-
sunk az én közvélekedésem szörént az, hogy mindön
honyfi ennenmagát táplálja, hogy az honnak lögyön
mibül ögyön. (*Élénk helyeslés.*) Mán most, urajim,
mi származik ebbül? Az a természetes és politikai
szükség, hogy ezön főfogás mentül több hiveket szö-
röztvén, országos párttá zömötömörögömbörödjünk.
(*Óljön!*) Mentül ikább gondoskodik mindön legíny
magárul, antul búvebben gondoskodik az honyhazárul.
Mig a többi pártok mögöszik az országot, mög az
ország főfalja az pártokat, akit ük ugy hlnak hogy
„bekeblezés“ — addig mink éltetve magunkot, éltet-
jük a hazát; mink öszünk-iszunk, a haza mög jóllakik.
(*Helyeslés.*) Köll-e jennél különb prográm? (*Igaz!*)
De, hogy ezen nömös czéltáblánkba beletrafáljunk,
gondoskonunk köll az eszkökökrül. Mint szivejinkbe
az érzés, oan drága lögyék mindegyikünknek a voksa!
Aki áldozni tud a hazájér, az tunni fogja, hun szö-
rözheti mög a támogatást. Az igazi honyszerelöm fö-
lötte áll az pártoknak! Mer több ám a pátriotizmus
mint az apró píz. Ha p. o. aszongya néköm Tisza
Kálmány: ez a Mokány Bertalany, ez a Gönczöly
Farkas, ez a Duhaj Istvány, ez a Bugaczy László
ér az ügynek fejönkint ezör flórest: akkor nem va-
gyok tán sehonnaji jordán nímet, hogy igazat ne
adjak nékije? De ha tanálkozik melegebb kezü férfiyu,
aki még egy ezörrel rádufláz — nem vagyok tán
putribeli more, hogy fő ne áldozzam magamot? Mer
mér köttene többet, ha forróbban nem imádná jaz
hazát? Igaz-e? (*Igaz!*) Az ien magossabb szömpontbú

tekéntve jaz ország sorját, nem nízöm én: dufla okulát hord-e, vagy az öveg félszeme jelött tartja-e a haza boldogságát. Csak főfegyverzött pislantása lögyék és jól tudjon imádkozni. Vagy ha ugy esnék sorgya, hogy a bélelt szöme ellenire se látna tisztán bele a környülállások mivoltába és hanná koppanni a mijénket: ott száradjon bennük a hazafiságuk csüstül! Ha nem kő támogatott támogató: van ingadozó párt az hazában ölég, hála a magyarok istenének! Ahhol szegődünk! *(Helyeslés.)* Szükségesnek tartottam urajim a vállságos választási események és bukományok fönt vázolt küszöbérül főhordanom aztat a tántoríhatatlan hajlandóságot, akivel az honyéért áldozó férjfiyak eránt viseltetünk. Éjjön az nemzet!”

(Viharos éljen! A szónokot fölkapják és vállon az asztal körül hordozzák. A független nyilatkozat kinyomattatását és a különféle táborokba való elküldését az elnök elrendelvén, mindegyikünk széjjel oszlott.)

* * *

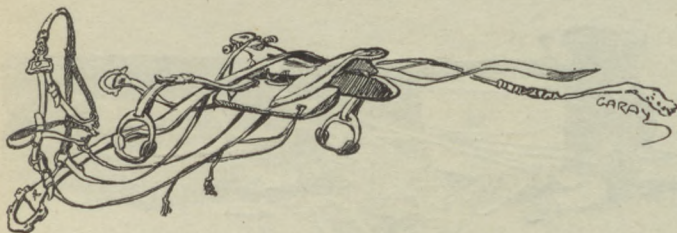
Nem akarok dicsekönnyi, de jaz beszídnék nagy volt a hatása. A Szellőm is mintha jérzötte vóna a gazdája diadalját, oan magasra emelte a farokját, mint Bugaczy Laczi a zászló nyelit. Te vín dögöm, mondok neki, töszök is rá, hogy hazajérve ott tanálom a pesti spileráj-csinyállónak a levelit, akibe lobogó-mustra, tollu-mustra, mög e'kkis píz-mustra is lösz.

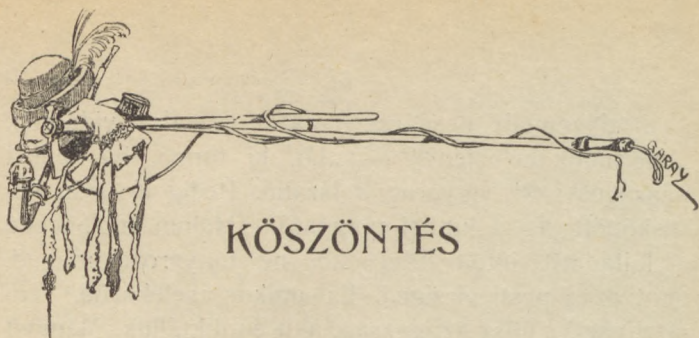
Hogy egymagában rám ne savanyodjon, pajtást köll kerítenem melléje. El is menek oda, ahun szaporodik. Kukacz Ádám az utamba jakadt. Azt kérdezte ja füstös, kinek muasikáljon?

„Nyomod a száraz fádat!“ mondok vidámon,
„mit tudok bele jén?“ — „Jáj, ki tunná, há nem á
násságos ur?“ vigyorog a fárahó. Pedig jó heőn ke-
reskődött az a juhbél-nyaggató. „Halom mö'böcsűd
a fajtádat“, intöm ütet; „el ne tányérozd magad,
mint az a pesti vírsíged. És amikor cselekszöd, rám
nizza, oszt' a'llösz az igazság, akit én diktállok. Mámost
akaszd a zápfogad alá aztat a zöngő sulykot és ri-
száljad eztet az uj kortesnótát, hogy aszongya:

Az az igaz magyar honfi,
Aki nem csupán piros vért,
Hanem a derága honyért
Apró pít is tud kiontni —
Igaz a!

Kínyössen lípködtem a kaszinó fele s hogy be-
tettem a lábam, erikkantottam az igazi szózatot hogy:
Ha' szölljék hát az a csöndes!

KÖSZÖNTÉS

Csihaj!

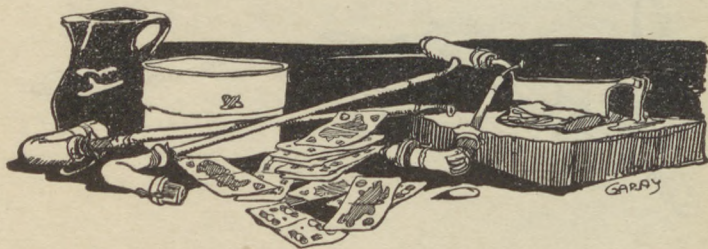
Mindent kaptál amit akartál. Vakulj magyar!

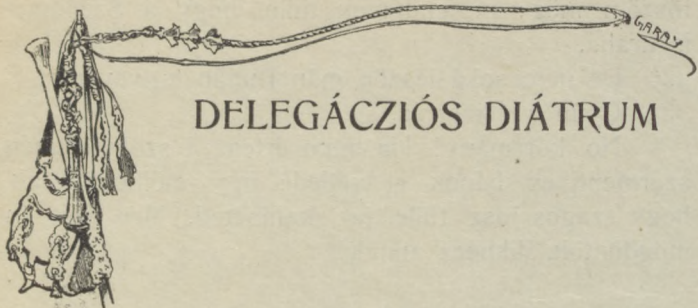
Tisza Kálmány lőtt miniser! Eddétig a járása-
rul is azt tudtam: két bal láb-szára van. Most mög
hajsza is tüled megy. Bejállt az adócsinyállók közibe!

Hát ez az elvhűség? — ütné mög a szélbal! Guta
kávát lapidem. Ki jis káváza a guta, lapitaná mög!

Hogy ehányta éczörre a csikófogat! Nem rug-
dalkozik mán, ha' bemászott a hámba, és maga mellé
fogta jasztat a kehös Csernyátonit.

No még mögéröm, hogy mégis csak szalonna
ő sz mind a kettőbül.

DELEGÁCZIÓS DIÁTRUM

Abrincs!

Szűrődhattok e'mmásba, veszhattok e'mmásba, szakadhattok e'mmásba odafönt, mint Tisza a Dunába, huszas a bögőbe, eb a kutyába: én rajtam ki nem fogtok!

Csinyáhattok fuzijót, kojalicziót — nem jót csinátok. Átalakulhattok bópártibú konczlesővé — tranzfigurázhattok, a pofátok mög ráfanyalodhat oan ídes mosolygásra, mint a gohér: ott látom én a tüvibe ja rókát, rántanám le jaz irháját bekecsnek.

Ammég Mokány Berczi úr lösz ennek a kinszenvedett honyhazának a földgyin, mög amég igaz magyar lösz körülöttem, mindétig is azt hajtom, hogy: abczúg ennek a lagymatag kórrmánynak!

Nem hijjába, hogy Kálmány az uj fűnancié — e'sse lösz különb a Deják vásznánál.

Hanem ien tökéletlen koru süvölvényt tönnyi mög ministernek! . . . Hiszen, ha ugy esik, mint ahogy véletlenül nem esött, hogy Dombszögön tanítottanak

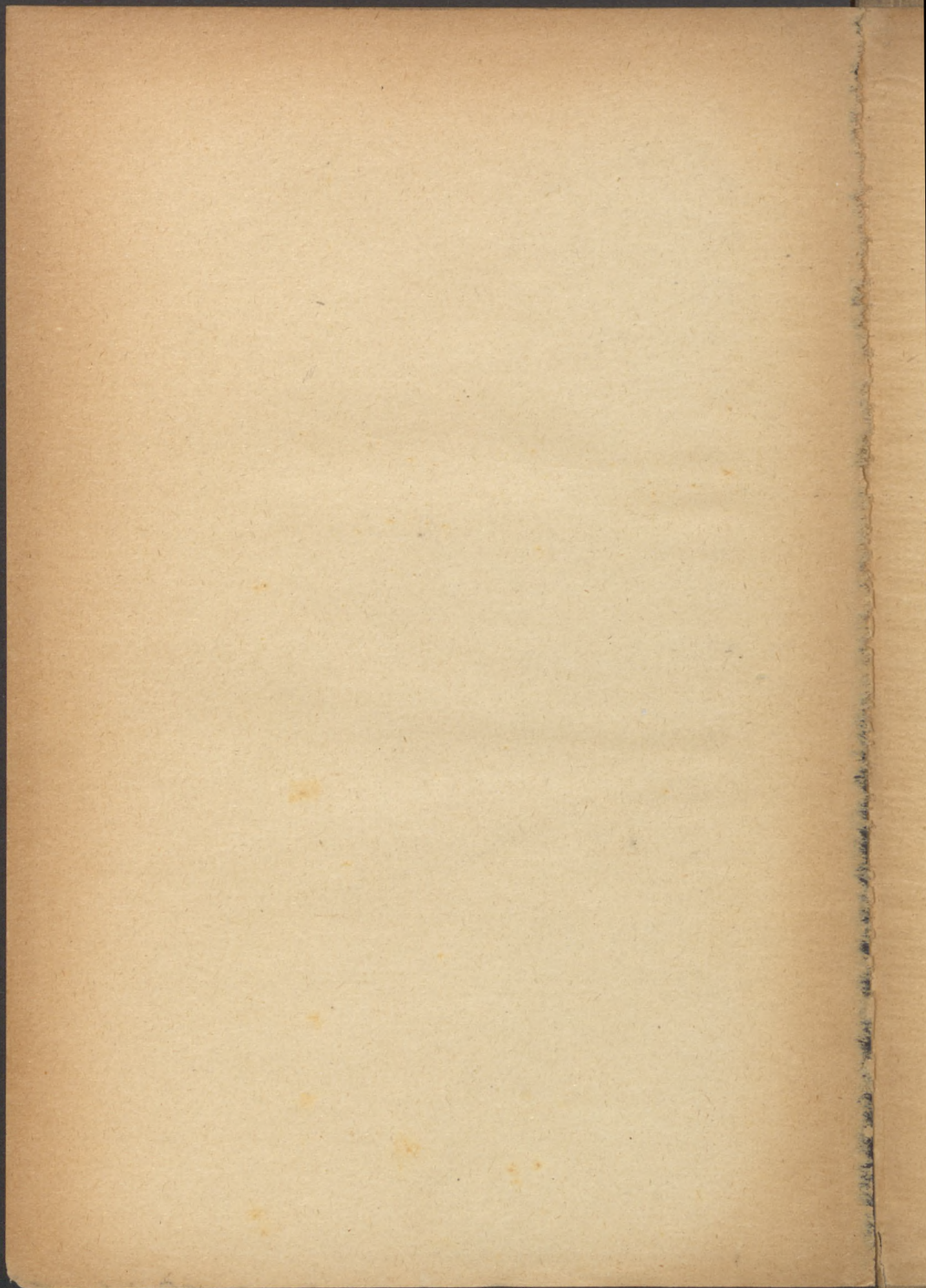
töszöm mög: pretendánám túlle, hogy a Szellőmet is uralja.

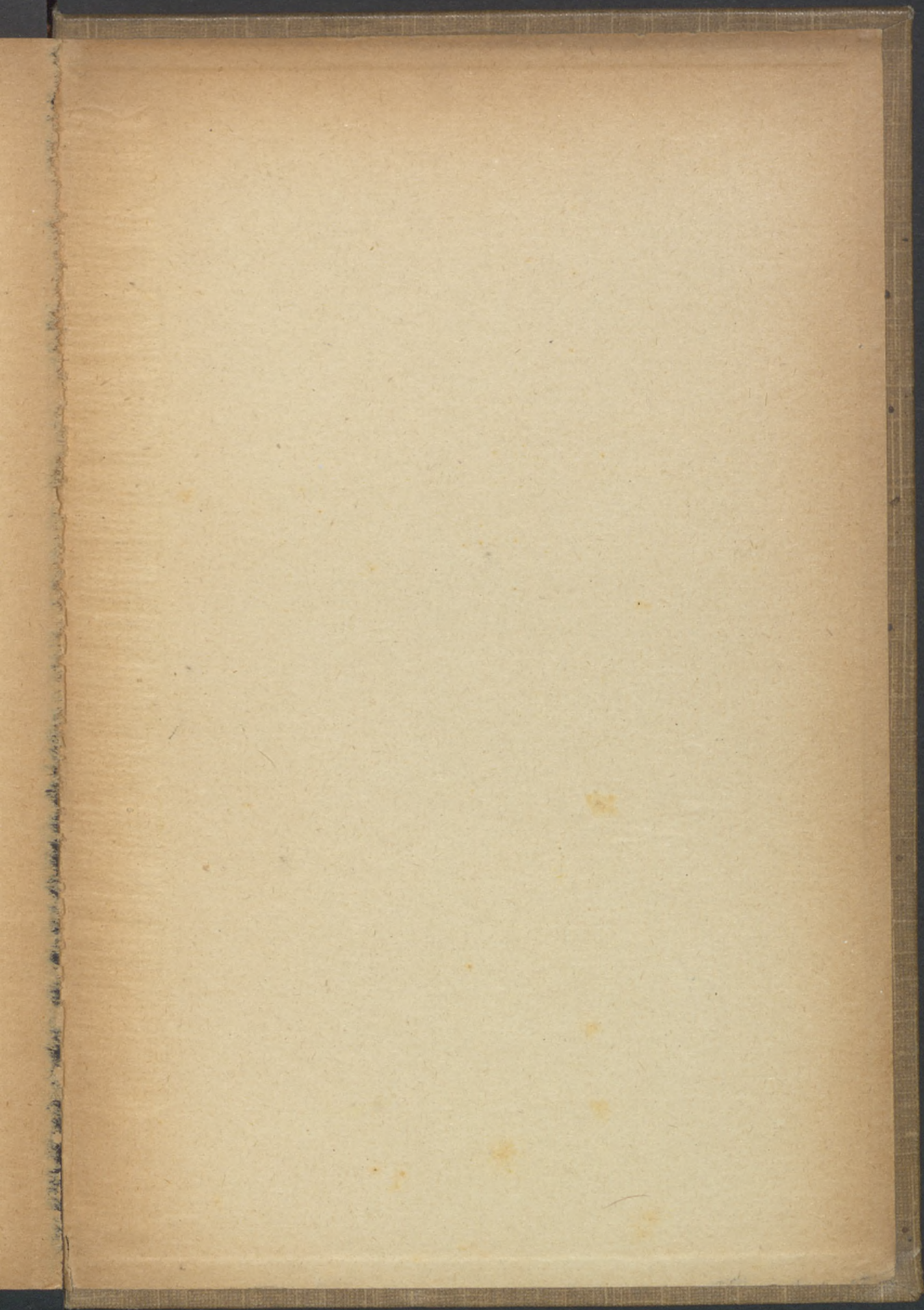
De nem soká leszön mán Budán kutyavásár.

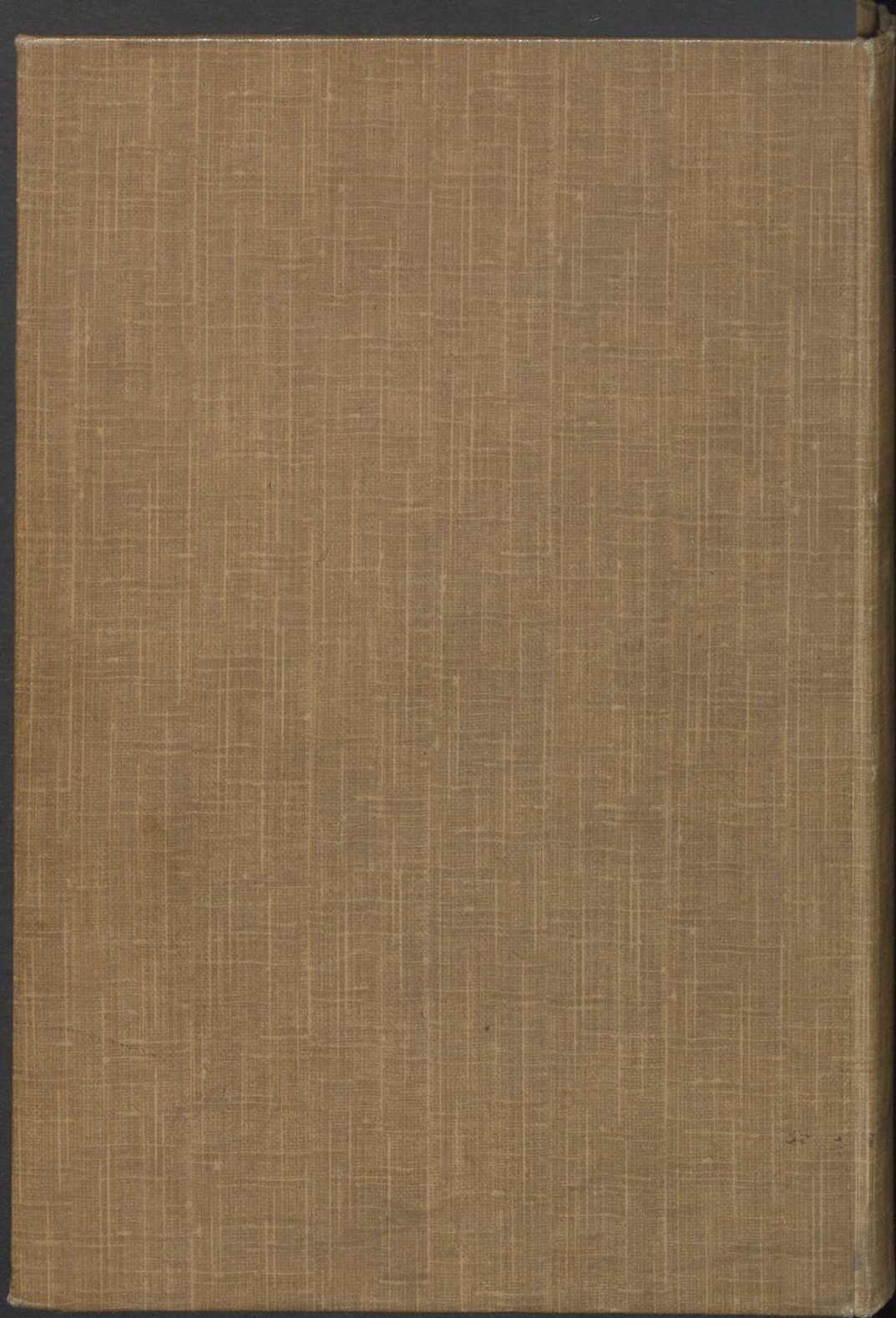
Gyün a választás.

No kórrmány! Ha nem értesz a szóbul, amég szőrméntiben bánok el vélléd: ugy mö'bbuktatlak, hogy szagos lösz túlle jaz kabinéted. Mer akit én mögdüntök, dikhecz annak!

! XERTÓZS: MA'SZOB IRTÓZS